

Yleiskaava 2040

Tuusulan Yleiskaavan selostus **2019**
nro 1005

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Sisällysluettelo

1. TIIVISTELMÄ	4
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	4
2.1 Tuusulan yleiskaava 2040:n suhde osayleiskaavoihin	4
2.2 Tavoitteet	7
2.3 Kuntastrategia	7
2.4 Kunnan väestösuunnite 2016	9
2.5 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	12
2.6 Maakunnalliset ja seudulliset tavoitteet ja lähtökohdat	13
2.6.1 Maakuntakaava	13
2.6.2 Helsingin seutu ja Kuuma-yhteistyö	15
2.6.3 Ristikytö seudun suunnittelussa	16
2.6.4 Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotus ja naapurikuntien maankäyttö	17
2.7 Selvitykset	19
3. KAAVAPROSESSI	20
3.1 Suunnittelun vaiheet	20
3.1.1 Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma	21
3.1.2 Rakennemallit	21
3.1.3 Luonnosvaihe	24
3.1.4 Ehdotusvaihe	26
4. YLEISKAVAEHDOTUKSEN KUVAUS	26
4.1 Yleiskaavaehdotuksen mitoitus	27
4.2 Taajamien mitoitus ja yleiskuvaus	29
4.2.1 Hyrylän seutu	29
4.2.2 Jokela	35
4.2.3 Kellokoski	37
4.3 Keskustat ja palvelut	42
4.3.1 Keskustatoimintojen alueet (C)	42
4.3.2 Hyrylä	42
4.3.3 Jokela	42
4.3.4 Kellokoski	42
4.3.5 Kauppa kuntakeskuksissa	42
4.3.6 Muut palvelut kuntakeskuksissa	44
4.3.7 Asuminen kuntakeskuksissa	44
4.4 Asuminen	44
4.4.1 Kerrostalovaltainen alue (AK)	45
4.4.2 Tiivis pientalovaltainen asuinalue (AP)	45
4.4.3 Omakotivaltainen asuinalue (AO)	45
4.4.4 Asumisen erityisalueet	46
4.4.5 Asumisen reservialueet (Ares)	46
4.4.6 Muut reservialueet	46
4.4.7 Kylät	46
4.4.8 Hevoskylät	47
4.4.9 Pilottirakentamisen kohde	47
4.5 Kauppa	49
4.5.1 Vähittäistavarakaupan suuryksiköt (KM)	49
4.5.2 Päivittäistavarakaupan verkosto	49
4.6 Elinkeinot ja palvelut	53
4.6.1 Työpaikka-alueet	53
4.6.2 Palvelujen ja hallinnon alueet (P)	54
4.7 Maa- ja metsätalous ja viljelyalueet	55

4.8 Virkistys	56
4.8.1 Retkeily- ja ulkoilualueet (VR)	56
4.8.2 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU)	60
4.8.3 Virkistysalueet (V)	62
4.8.4 Lähiulkoilualueet	69
4.8.5 Viheryhteystarve	72
4.8.6 Ekologinen yhteystarve	72
4.8.7 Tuusulan joet ja purot	74
4.8.8 Ulkoilureitit	75
4.9 Liikenne	76
4.9.1 Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne	76
4.9.2 Liikenneverkko	77
4.9.3 Uudet tieyhteydet	78
4.9.4 Uudet seudulliset liikenne hankkeet	84
4.10 Luonnonvarat ja tekninen huolto	89
4.10.1 Maa-ainesten ottoalueet (EO)	89
4.10.2 Pohjavesialueet (pv)	89
4.10.3 Vedenhankinnan kannalta merkittävät pintavedet	90
4.10.4 Päijännetunneli	90
4.10.5 Energiahuolto	91
4.11 Luontoarvot	92
4.12 Arvokkaat luontokohteet	94
4.12.1 Tuusulan luonnonsuojelualueet (SL)	95
4.12.2 Ehdotukset uusiksi luonnonsuojelualueiksi perustettavista kohteista (SL-1)	96
4.12.3 Alueen osa, joka on luonnonsuojellisesti paikallisesti arvokas (sl-1, sl-2)	98
4.12.4 Alueen osa, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas (luo, luo-1, luo-2)	103
4.12.5 Geologisesti arvokkaat kohteet (ge)	106
4.13 Kulttuurimaisema	108
4.13.1 Hyrylä	108
4.13.2 Kellokosken ruukki & sairaala-alue	108
4.13.3 Jokelan teollisuusalue	109
4.13.4 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)	110
4.13.5 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue	110
4.13.6 Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö	110
4.13.7 Maisemallisesti arvokkaat alueet	112
4.13.8 Muinaismuistot (sm)	112
4.13.9 Rakennussuojelulailla suojeltu rakennus (SRS)	116
4.13.10 Museotie (yt/H)	116
4.14 Ympäristöhäiriöt ja erityisalueet	118
4.14.1 Lentokonemelu	118
4.14.2 Hautausmaat paloasema ja vankila (EH, ET, E)	118
5. YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	120
6. YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	121
6.1 Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	121
6.2 Yleiskaavan vaikutukset	124
6.2.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	124
6.2.2 Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen	124
6.2.3 Vaikutukset elinkeinoelämään ja asukkaisiin	124
6.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen	124
6.2.5 Metsätalousvaikutusten arviointi	125
6.2.6 Vaikutukset luontoon, luonnonvaroihin, maa- ja kallioperään ja vesistöihin	126
6.2.7 Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöön	126
6.2.8 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset	126
6.3 Yleiskaavan oikeusvaikutukset	127
7. Muut kaavaa koskevat selvitykset, asiakirjat, taustamateriaali:	129
8. Luettelo taulukoista, kartoista ja kuvista	130

1. TIIVISTELMÄ

Suunnittelualue

Tuusulan yleiskaavaa **2040** laaditaan oikeusvaikutteisena koko kuntaan. Kaava keskittyy ennen kaikkea taajamien maankäytön ohjaamiseen ja on ohjeena tarkempaan suunnitteluun. Kaavalla ei ole tarkoitus kumota kaikkia aikaisemmin laadittuja osayleiskaavoja. Kumottaviksi esitetään Hyrylän laajentumissuuntien, Jokelan, Maantiekylän ja Tuomalan osayleiskaavoja sekä osia Kellokosken osayleiskaavasta. Taajamien ulkopuolelle ei esitetä kattavasti aluevarauksia, mutta esimerkiksi luonnon kannalta arvokkaita alueita ja uusimmat lentomelukäyrät on osoitettu koko kunnan laajuudelta.

Suunnittelun keskeiset tavoitteet

- Tuusulan aseman vahvistaminen osana Helsingin seutua, metropoli-alueen kilpailukyky
- Kestävän yhdyskuntarakennemallin luominen
- Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen
- Liikenneverkoston toimivuuden kehittäminen
- Elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen
- Kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen sekä viheryhteyksien osoittaminen

Yleiskaavan keskeinen sisältö

Tuusulan kunnan väestöennuste yleiskaavan tavoitevuodelle **2040** on noin **56 000** asukasta. Kaava mahdollistaa miltei **68 000** asukkaan lisäyksen kuntaan, eli noin **60 %** suuremman väestönkasvun kuin ennuste vaatii. Kaavassa esitetään uusien asumisen alueiden toteutus vaiheittain.

Asumisen lisäksi kaavassa esitetään muun muassa keskusta-alueet, kaupan ratkaisu, liikenteellinen tavoiteverkko, viherrakenne reitteineen yleiskaavan mittakaava huomioiden, suurimmat työpaikka-alueet ja palvelualueet.

Kaavatyön rinnalla on laadittu koko kuntaa käsittelevää Kulttuuriympäristö ja rakennuskanta -selvitystä. Työstä on poimittu kaavaan kulttuurimaiseman kannalta tärkeimmät alueet.

Yleiskaavan keskeiset vaikutukset

Yleiskaava on luonteeltaan yhdyskuntarakennetta tiivistävä. Tiivistyvä ja eheytyvä yhdyskuntarakenne mahdollistaa kustannustehokkaat liikenteen parantamishankkeet ja liikenteeseen tukeutuvan maankäytön. Uusia, hajalleen sijoittuvia asuinalueita ei muodosteta.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

2.1 Tuusulan yleiskaava 2040:n suhde osayleiskaavoihin

Maankäyttö- ja rakennuslain **42 §:n** mukaan:

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Viranomaisien on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Tuusulan yleiskaava **2040** hyväksytään oikeusvaikutteisena koko kunnan alueelle. Kaava kattaa koko kunnan alueen keskittyen kuitenkin taajamien maankäytön ohjaamiseen. Tuusulan yleiskaava **2040** korvaa seuraavat aiemmin hyväksytyt osayleiskaavat:

- Jokelan osayleiskaava (KV 13.3.2006)
- Hyrylän laajentumissuunnat – osayleiskaava (KV 16.10.2000, osin oikeusvaikutteinen)
- Tuomala –osayleiskaava (KV 16.10.2000)
- Maantiekylä –osayleiskaava (KV 12.6.1995, oikeusvaikutukseton)
- Kellokosken osayleiskaavasta taajamasta irrallaan olevat Kaunisnummen, Vanhan valtatievarren, Hiekkatie, Haarajoen, Halkiantien ja Kittiläntien asuinalueet

Seuraavia osayleiskaavoja Tuusulan yleiskaava 2040 ei korvaa:

- Tuomala II –osayleiskaava (KV 29.5.2017, oikeudessa)
- Sulan osayleiskaava (KV 7.12.2015)
- Focus osayleiskaava (KV 16.3.2015)
- Ruotsinkylä – Myllykylä II – osayleiskaava (KV 31.3.2014)
- Rykmentinpuiston osayleiskaava (KV 7.5.2012)
- Kellokosken osayleiskaava muilta kuin edellä mainituilta osin (KV 6.9.2010)

- Ruskela – Vanhakylä – Ritasjärvi – osayleiskaava (YK 20.10.2000)
- Nahkela – Siippoo – Rusutjärvi – osayleiskaava (YK 22.6.1998)
- Ruotsinkylä – Myllykylä – osayleiskaava (YK 4.3.1998)
- Linjamäki – Keravanjokilaakso – osayleiskaava (13.11.1994, oikeusvaikutukseton)

Alueella, jolla Tuusulan yleiskaava **2040** ei korvaa aikaisemmin laadittuja osayleiskaavoja, saatetaan kaava silti lainvoimaiseksi. Tuusulan yleiskaava **2040** on ohjeena, mikäli aikaisemmin laadittuja yleiskaavoja muutetaan tai uudistetaan. Selostuksen kohdassa Yleiskaavan toteuttaminen selvitetään tarkemmin osayleiskaavojen tarkistustarpeita. Edellä luetellut **10** osayleiskaavaa jätetään voimaan, sillä osayleiskaavat ovat varsin yksityiskohtaisia aluevarauskaavoja, kun taas yleiskaava keskittyy suurempiin linjoihin ja muutoksen osoittamiseen. Osa yleiskaavoista, kuten Rykmentinpuisto, Focus, Sula ja Ruotsinkylä – Myllykylä II, ovat aivan viime vuosina laadittuja, nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain sekä tuoreimpien maakuntakaavojen aikaan. Tuusulan yleiskaava **2040** ei myöskään ota kantaa haja-asutusalueen tarkempaan maankäyttöön tai laskennallisiin kantatilakohtaisiin rakennuspaikkoihin, joten näitä kaavoja ei voida kumota.

Tuusulan yleiskaavan 2040

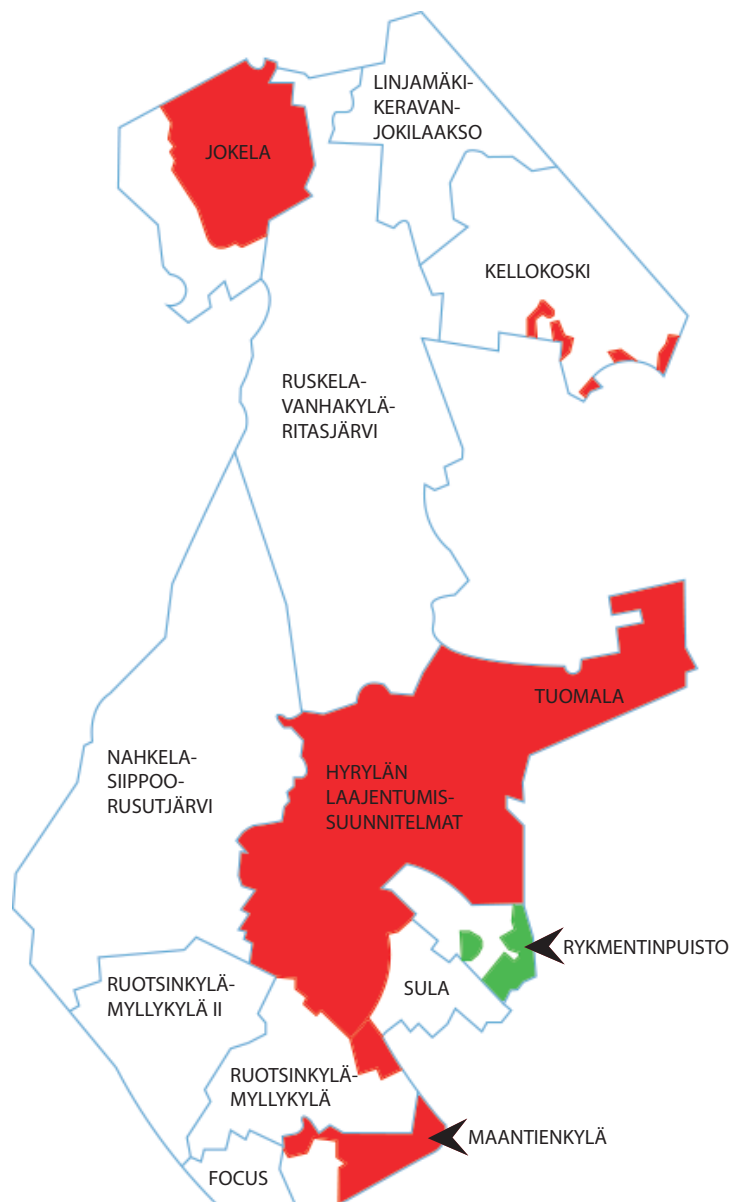
Tavoitteena on hyväksyä koko kunnan osalta oikeusvaikutteisena, sillä tietyt teemat on nyt laaditussa yleiskaavassa tarkasteltu koko kunnan laajuudelta ja uusimpien selvitysten valossa. Näitä teemoja ovat:

- Pääliikenneverkko
- Uudet, ympäristöluvan mukaiset lentokonemelun verhokäyrät
- Luonnonsuojelualueet, luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet
- Geologisesti arvokkaat kohteet
- Ekologiset yhteystarpeet
- Maisema-alueet
- Muinaismuistokohteet

Asemakaava-alueen ulkopuolella tapauksissa, joissa voimaan jää kaksi kaavaa (sekä aikaisemmin laadittu osayleiskaava että nyt laadittu yleiskaava **2040**), ovat Tuusulan yleiskaava **2040:n** merkinnät tuoreempina tietona voimassa.

Koska Tuusulan yleiskaava **2040** korvaa Hyrylän laajentumissuunnat-, Jokelan, Maantiekylän ja Tuomalan osayleiskaavat sekä osia Kellokosken osayleiskaavasta, on maankäyttö osoitettu aluevarausmerkinnöin koko näille kumottaville kaava-alueille.

Lisäksi aluevarausmerkintöjä on osoitettu Jokelan taajaman länsipuolelle aina Nurmijärven kuntarajaan saakka, sillä tällä alueella on aikaisemmin maankäyttöä ohjannut ainoastaan oikeusvaikutuksettomana **1989** hyväksytty koko kunnan yleiskaava **2010**.

Kartta 1: Kartalla punaisella on kuvattu kumottavat osayleiskaavat / osayleiskaavan osat. Vihreällä on merkitty korkeimman hallinto-oikeuden Rykmentinpuistosta kumoamat asumisen alueet.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

2.2 Tavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain **36 §** mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Edellinen oikeusvaikutukseton Yleiskaava **2010** on hyväksytty **1989**

Yleiskaavan laatimisesta on jätetty valtuustoaloitteet kesällä **2008**. Tuusulan yleiskaavatyö perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään kaavoitussuunnitelmaan **2010 - 2014**. Yleiskaavatyö on tullut vireille **11.1.2010** kunnanhallituksen hyväksyessä yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja laittaessa sen nähtäville.

Tuusulan yleiskaavan **2040** tavoitteena on olla yleispiirteinen maankäyttösuunnitelma, joka ohjaa kunnan yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä sekä sovittaa yhteen eri toimintoja.

Yleiskaava esittää maankäytön kehityssuunnat sekä lähtökohdat ja tavoitteet tulevalle osayleis- ja asemakaavoitukselle sekä muille toteuttamistoimenpiteille.

Yleiskaavassa varataan alueet asumiseen, elinkeinotoimintaan, virkistykseen, suojeluun, liikenteeseen, palveluille ja muille yleisille toiminnoille yleispiirteisellä tasolla ja pitkällä aikavälillä.

Tuusulan yleiskaava **2040** keskittyy taajamien maankäytön ohjaamiseen ja ennen kaikkea asumisen laajenemissuuntien osoittamiseen ja vaihteistukseen.

Taajamien ulkopuolelle on osoitettu vihervestoston osina luonnonsuojelualueet ja luonnon kannalta merkittävät kohteet, ekologiset verkostot sekä pääliikenneverkko, lentomelukäyrät, maisema-alueet ja muinaismuistokohteet.

Muilta osin kaava ei ohjaa taajamien ulkopuolista maankäyttöä. Taajamien ulkopuolelle jäävät voimaan mitoittavat osayleiskaavat.

Tuusulan yleiskaavan 2040 tavoitteet

- Tuusulan aseman vahvistaminen osana Helsingin seutua, metropolialueen kilpailukyky
- Kestävän yhdyskuntarakennemallin luominen
- Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen
- Liikenneverkoston toimivuuden kehittäminen
- Elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistaminen
- Kulttuuri- ja luonnonarvojen turvaaminen sekä viheryhteyksien osoittaminen

Valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti Tuusulan yleiskaava **2040:n** ehdotus on laadittu itsenäisen Tuusulan kunnan lähtökohtien ja tavoitteiden mukaisesti.

2.3 Kuntastrategia

Kuntastrategiassa kerrotaan valtuuston painotuksista ja tavoitteista tulevaisuuden uuden Tuusulan rakentamisessa. Se sisältää keskeiset viestit Tuusulan kehittämiselle ja on perusta kunnan johtamiselle ja toiminnalle.

Kuntastrategia uudistetaan tai päivitetään aina valtuustokauden vaihtuessa. Kuntastrategian vision ja päämäärien saavuttamiseksi asetetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä vuositavoitteita.

Tuusulan visio on Vireä, kasvava ja hyvinvoiva Tuusula.

Tuusula on vireä, yhteistyöstään tunnettu hyvinvoivien ihmisten kunta. Tuusula kasvaa ja houkuttelee puoleensa niin asukkaita, yrityksiä kuin matkailijoita.

Toimintatapamme - Me teemme yhdessä uutta

Me

Me tuusulalaiset

Me olemme asukkaita, kuntalaisia, yhteisöjä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme Tuusulan tarinan ja tulevaisuuden. Olemme ylpeitä Tuusulasta ja viestiminen kuuluu meille kaikille!

Teemme

Teemme parempaa huomista

Suunnittelemme asiat huolella ja ketterästi. Saamme tuloksia aikaan ja arvostamme onnistumisia. Voimme vaikuttaa ja tehdä pieniä asioita joka päivä. Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta.

Yhdessä

Yhdessä tekemällä pärjäämme

Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa. Luomme sallivuuden kulttuuria, jossa kunnioitetaan erilaisuutta. Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän.

Uutta

Uutta syntyy luovasti ja rohkeasti ideoiden

Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme tulevaisuuteen. Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

Tuusulan kuntastrategian päämäärät ovat:

Sujuva Tuusula

Tuusulassa asiat sujuvat - olennaiseen keskittyen, ihmisten ja yritysten tarpeet ymmärtäen.

Hyvien palvelujen lisäksi sujuvuutta arkeen tuovat toimiva joukkoliikenne ja uudet liikkumisen muodot sekä digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen. Luomme yhdessä sujuvan arjen puitteet.

Hyvinvoiva Tuusula

Tuusulassa ihmiset, ympäristö, yhteisöt ja yritykset voivat hyvin ja luovat hyvinvointia ympärilleen.

Edistämme turvallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Otamme vastuuta itsestämme ja toisistamme.

Lähellä oleva luonto lisää onnellisuutta. Huolehdimme, että Tuusulan kaunis luonto voi hyvin.

Vireä Tuusula

Tuusulalaiset ovat kunnan suurin voimavara. Tuusulassa riittää tekemistä ja tapahtumia. Kulttuuri, matkailu, liikunta- ja harrastusmahdollisuudet luovat vireyttä Tuusulaan.

Tuusulan sopivan kaupunkimaiset keskustat ja maaseudun kylät ovat omaleimaisia, viihtyisiä ja vireitä.

Tuusula kansainvälistyy. Yksi avaintekijöistä menestykseen on lentokentän läheisyyden hyödyntäminen.

Kasvamme ja lisäämme rakentamista kestävästi kehittyen.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

2.4 Kunnan väestösuunnite 2016

Tuusulan kunnan väestösuunnite **2016–2040** on laadittu Venni-väestöennustejärjestelmällä. Väkiluvun ennuste huomioi hedelmällisyyden, kuolleisuuden, sekä tulo- ja lähtömuuton, joita koskevat kertoimet malli laskee kaikille kohorteille. Hedelmällisyys-kertoimet, kuolleisuuskertoimet, maiden välinen muuttoliike ja syntyneiden lukumäärä sukupuolittain on otettu mallin taustaineistoksi Tilastokeskuksen laskemista kuntakohtaisista tilastoista.

Väestösuunnitteessa kuntien välistä tulomuuttokerroita on kasvatettu Tilastokeskuksen malliin verrattuna. Perusteena tälle nähdään Tuusulan Rykmentinpuiston alueen kehitysnäkymät.

Rykmentinpuiston rakentumisen ja asuttomessujen **2020** myötä kuntaan uskotaan muuttavan paljon uutta väestöä. Suunnitteen suurin väestönkasvu osuu niille alueille, joissa rakentaminen on kunnan tekemän rakentamisennusteen mukaan kiivainta.

Osa-alueittaisten suunnitteiden lähtökohtana on alueella laskentavuoden alussa asuva väki, jonka kehitystä arvioidaan. Väkiluvun ennustettu kokonaiskasvu jakautuu kunnan eri osa-alueille sekä aiempien vuosien osoittaman trendin perusteella että kunnan oman rakentamisennusteen osoittamien rakentamisen painopisteiden mukaisesti.

Kunnan rakentamisennusteessa ei osoiteta uutta rakentamista haja-asutusalueille ja se on huomioitava osa-alueittaisia ennusteita tarkasteltaessa.

Suunnite vuosille 2016–2040

Vuoden **2016** suunnitteessa vuosien **2016–2040** kasvuksi ennustetaan **17 543** asukasta. Tuusulan väestön ennustetaan kasvavan vuosien **2016–2025** välisellä kymmenvuotiskaudella noin **5474** asukkaalla. Seuraavalla kymmenvuotiskaudella **2026–2035** kasvun ennustetaan olevan noin **7672**.

Ennustekauden viiden viimeisen vuoden aikana **2036–2040** väestön arvioidaan kasvavan **4397** hengellä. Vuonna **2040** Tuusulassa asuu suunnitteen mukaan **56 002** asukasta.

Väestön vuosittainen kasvuprosentti vaihtelee suunnitteessa **0,79** prosentin kasvusta **1,7** prosentin kasvuun, ollen keskimäärin **1,5** prosenttia. (Talousarvio 2017, s. 147–149)

Taulukko 1. Venni-väestösuunnite 2016–2040.

VUOSI	VÄKILUKU	KASVU (henkilöä)	KASVU %
2016	38762	303	0,79
2017	39069	307	0,79
2018	39390	321	0,82
2019	39863	473	1,2
2020	40520	657	1,65
2021	41177	657	1,62
2022	41853	676	1,64
2023	42536	683	1,63
2024	43233	697	1,64
2025	43933	700	1,62
2026	44650	717	1,63
2027	45365	715	1,6
2028	46092	727	1,6
2029	46820	728	1,58
2030	47552	732	1,56
2031	48312	760	1,6
2032	49099	787	1,63
2033	49907	808	1,65
2034	50741	834	1,67
2035	51605	864	1,7
2036	52469	864	1,67
2037	53342	873	1,66
2038	54225	883	1,66
2039	55112	887	1,64
2040	56002	890	1,61

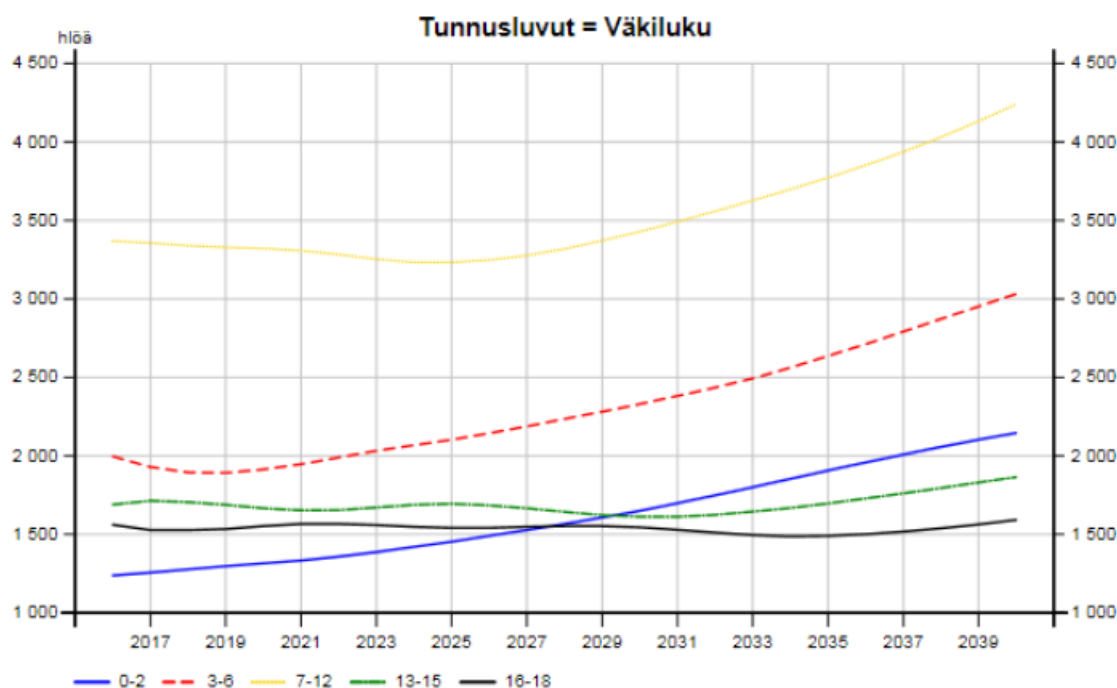

Kuva 1: Kari Kohvakka 2018

Suunnitteessa päiväkotikäisten ja alakouluikäisten lasten määrässä tapahtuu lähivuosina hieman laskua. Yläkouluikäisten määrän ennustetaan lähivuosina hieman kasvavan ja sitten taas laskevan. **16–18-vuotiaiden** määrän ennustetaan hieman laskevan lähivuosina.

2020-luvulla lasten määrän ennustetaan kääntyvän nousuun **0–2-vuotiaiden** ja **3–6-vuotiaiden** ikäluokissa. **2020-luvun** viimeisinä vuosina myös alakouluikäisten määrä kääntyy kasvuun. **2030-luvulle** tultaessa **13–15-vuotiaiden** määrä kääntyy hienoiseen kasvuun. **16–18-vuotiaiden** ikäluokan ei ennusteta kasvavan suunnitekauden aikana.

Taulukko 2. Väestönkasvuvarvio ikäryhmittäin vuoteen **2040**.

2.5 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (**132/1999**) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, johon kuuluvat lisäksi maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Maakuntakaavalla ratkaistaan alueidenkäytön maakunnalliset kysymykset. Yleis- ja asemakaavoilla ohjataan kunnan alueidenkäyttöä. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on osaltaan tukea ja edistää maankäyttö- ja rakennuslain yleisten tavoitteiden ja laissa määriteltyn alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista. Keskeisimpiä näistä tavoitteista ovat kestävä kehitys ja hyvä elinympäristö. Tarkoituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata alueidenkäytölliset edellytykset valtakunnallisille hankkeille.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista **14.12.2017**. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna **2000** tekemän ja **2008** tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Tavoitteiden tehtävänä on:

- **varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa**
- **auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys**
- **toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä sekä**
- **edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa.**

Ikääntyvien määrän kehittyminen suunnitteessa

Ikääntyvien määrä kasvaa suunnitteessa nopeasti. Jo lähivuosina **65–74**-vuotiaiden määrässä ja **75–84**-vuotiaiden ikäluokassa ennustetaan selvää kasvua. **2020**-luvulla myös yli **85**-vuotiaiden määrä alkaa kasvaa nopeasti.

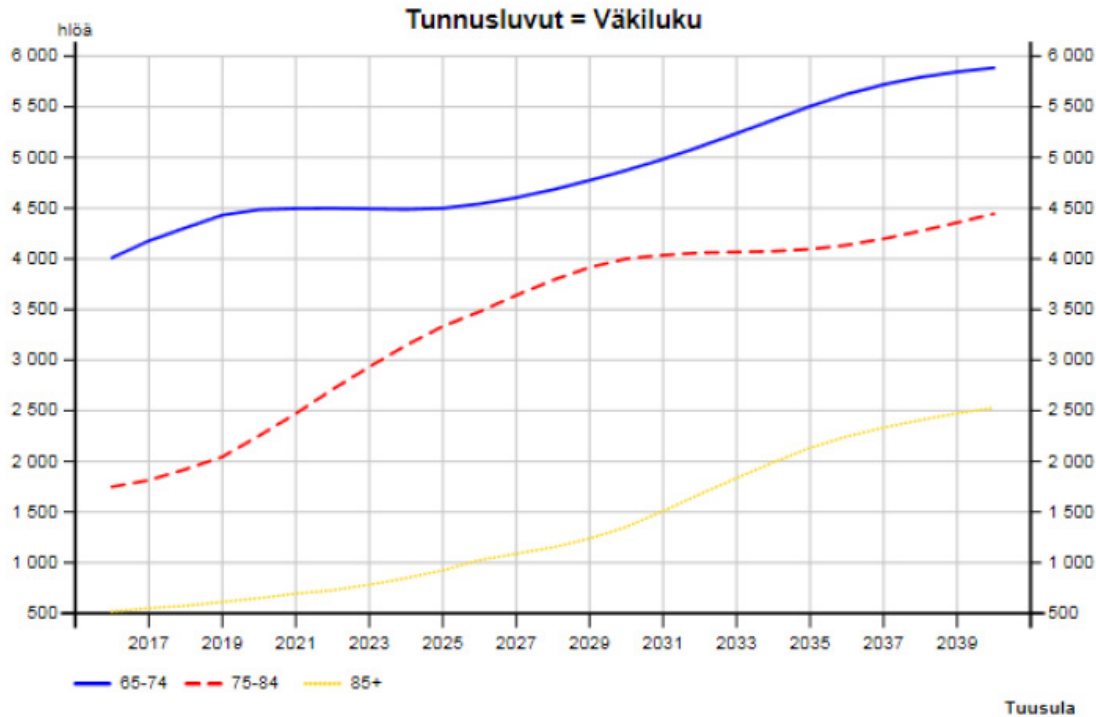
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Tehokas liikennejärjestelmä

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Taulukko 3. Ikääntyvien määrän kasvuarvio vuoteen 2040.

2.6 Maakunnalliset ja seudulliset tavoitteet ja lähtökohdat

2.6.1 Maakuntakaava

Uudellamaalla on voimassa useita maakuntakaavoja. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntakaavat kattavat koko Uudenmaan alueen ja ne sisältävät kaikkien maankäyttömuotojen osalta alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet pitkälle tulevaisuuteen. Uudenmaan ensimmäisessä vaihemaakuntakaavassa tarkastellaan toimintoja, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja jotka edellyttävät keskinäistä yhteensovittamista. Ympäristöministeriö vahvisti kaavan **22.6.2010**.

Toinen vaihemaakuntakaava uudistaa ja täydentää olemassa olevia maakuntakaavoja. Kaavassa kasvu suunnataan pääasiassa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen sitä täydentäen ja tiivistäen. Ympäristöministeriö vahvisti 2. vaihemaakuntakaavan **30.10.2014**. Vahvistamatta jäivät Tuusulan Rykmentinpuiston taajamatoimintojen alue,

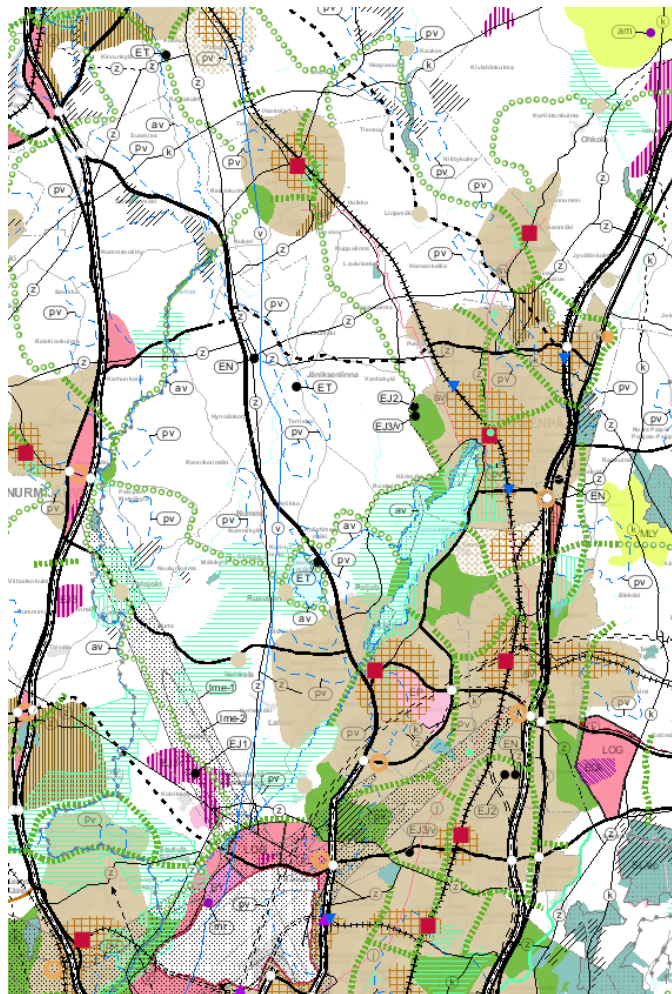
Kivinokan virkistysalueen muuttaminen taajamatoimintojen alueeksi sekä Lapinjärven valtakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle osoitettu taajamatoimintojen alue. Kaava sai lainvoiman vuonna **2016** korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Kolmannessa vaihemaakuntakaavassa määritellään jätevedenpuhdistamon paikka Espoossa. Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi neljännen vaihemaakuntakaavan **24.5.2017**. Kaava on tullut voimaan, vaikka lainvoimaa sillä ei vielä ole. Neljäs vaihekaava on aiempia maakuntakaavoja strategisempi. Siinä määritellään suuret yhteiset kehittämislinjat seuraavien teemojen osalta: elinkeinot ja innovaatiotoiminta, logistiikka, tuulivoima, viherrakenne ja kulttuuriympäristöt. Näiden lisäksi kaavassa käsitellään muita ajankohtaisia aiheita kuten Malmin lentokenttää sekä pääradan uusia asemanseutuja: Tuusulan Ristikytöä ja Hyvinkään Palopuroa.

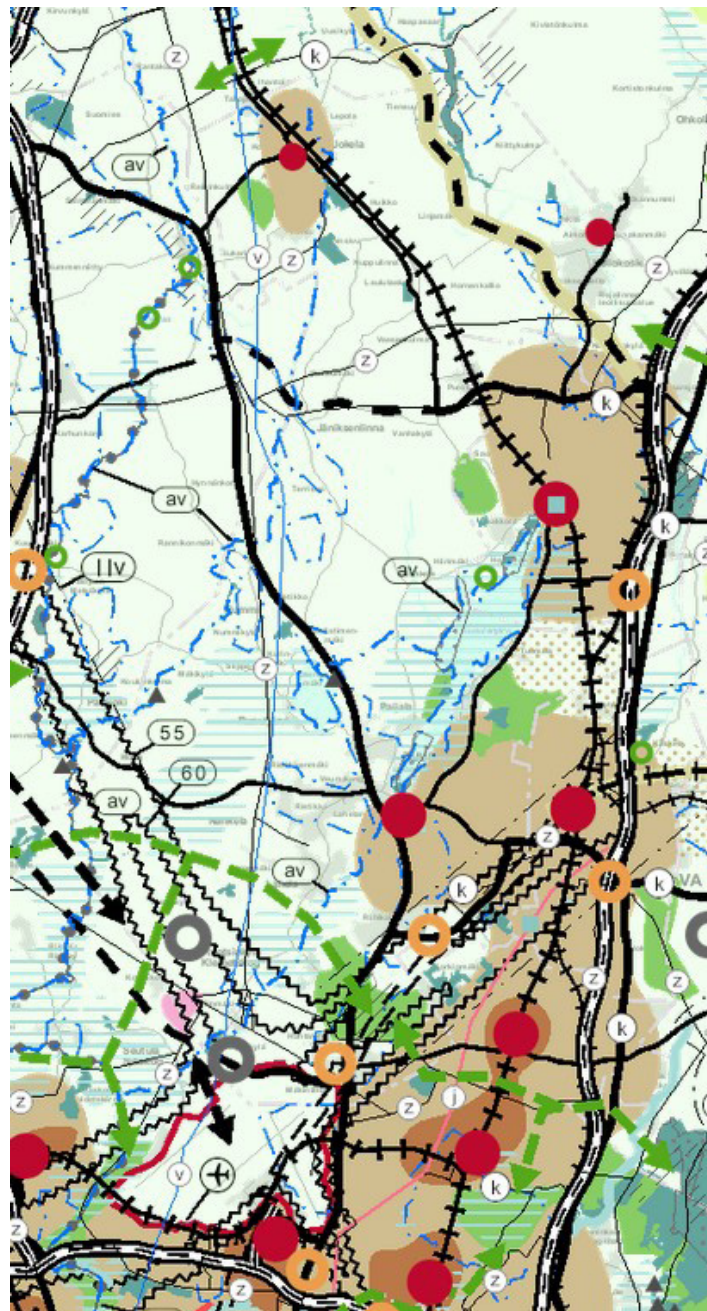
Uudenmaan liitossa on valmisteilla Uusimaa **2050** -kaava, joka aikaisemmista kaavoista poiketen laaditaan kaksiportaisesti. Rakennesuunnitelmassa tarkastellaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä asioita strategisesti ja pitkällä aikatahtimella. Rakennesuunnitelman lisäksi laaditaan tarkemmat vaihemaakuntakaavat Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Uusimaa kasvaa kaavan ennusteiden mukaan jopa **550 000**

asukkaalla ja **290 000** työpaikalla vuoteen **2050** mennessä. Uusimaa **2050** -kaavan on tarkoitus korvata kaikki aikaisemmat maakuntakaavat.

Kun voimassa olevaa kaavatilannetta tarkastellaan, tulee kaikki maakuntakaavat huomioida samanaikaisesti. Tulokseen helpottamiseksi kaavat on yhdistetty samalle kaavayhdistelmä -kartalle.

Kartta 2. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä.

Kartta 3. Ote valmisteilla olevasta Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

2.6.2 Helsingin seutu ja KUUMA-yhteistyö

Tuusula kuuluu **13** muun kunnan kanssa Helsingin seutuun. Tuusula tekee kuntayhteistyötä Keski-Uudellamaalla muiden pääkaupunkiseudun kehyskuntien kanssa KUUMA-yhteistyössä.

Seutuyhteistyön puitteissa on laadittu useita suunnitelmia, joista on tullut tavoitteita myös Tuusulan yleiskaava **2040**:een. Kaikkia kymmentä Helsingin seudun kehyskuntaa koskeva Kuuma-kehityskuva valmistui vuonna **2012**.

Sen tavoitteina oli muun muassa Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman laadinnan pohjustaminen ja KUUMA-kuntien muodostaman alueen käsittely osana Helsingin seutua elinvoimaisena, kilpailukykyisenä ja omaleimaisena toimintaympäristönä.

Maankäytön-, asumisen ja liikenteen (MAL) suunnitelmassa kuvataan Helsingin seudun kehitystä ja tavoitetilaa. MAL-suunnitelma toimii seudun yhteisenä lähtökohtana valtion kanssa käytävissä, Helsingin seudun kehittämistä koskevista neuvotteluista sekä antaa selkänöjää kuntien ja valtion suunnitelmien ja strategioiden muodostamiseen sekä toimenpiteiden toteuttamiseen.

Yhteisellä suunnittelulla mahdollistetaan nykyisten ja uusien asukkaiden hyvinvoinnin turvaaminen, kohtuuhintainen asuminen sekä seudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kilpailukykyyn parantaminen.

KUUMA-seutu osallistuu aktiivisesti Helsingin seudun MAL-suunnitteluun ja muodostaa yhteisiä näkemyksiä KUUMA:n kannalta tärkeissä kysymyksissä.

Kuluvan kauden **2016 -2019 MAL-**sopimuksen perusteeksi laadittiin Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma **MASU 2050** yhteistyössä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman tarkistuksen **HLJ 2015** ja asuntostrategian **2025** kanssa.

MASU-suunnitelman keskeisimpänä tavoitteena on tiivistää ensisijaisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta ja sijoittaa asuminen siten, että se tukee palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuuden parantumista erityisesti kestäväillä kulkumuodoilla.

Väestön arvioidaan kasvavan siten, että vuonna **2050** seudulla on **2 miljoonaa** asukasta.

Tämä tarkoittaa varautumista keskimäärin **1 %** vuotuisen väestönkasvuun. Asuntoina se tarkoittaa noin **12 500** asunnon vuosituotantoa koko seudulla.

MASU-suunnitelmassa on pohdittu seudun keskustien nykytilaa ja tulevaisuutta. Hyrylän on nähty kasvavan pikkukaupungista monipuoliseksi kaupunkikeskukseksi, Jokela ja Kellokoski säilyttävät asemansa pikkukaupunkikeskuksina.

Suunnitelmassa Ristikytö nähdään tulevaisuudessa metropolin palvelukeskuksena.

Tuusulan valtuusto hyväksyi **MASU 2050** -suunnitelman **8.6.2015**. Suunnitelma ei ole juridinen kaava, mutta tuo esille seudun yhteisiä näkemyksiä maankäytön linjauksista.

Tuusulan kunta allekirjoitti yhdessä muiden Helsingin seudun kuntien kanssa **MAL-sopimuksen 2016 - 2019**, jossa määritellään mm. kuntakohtaiset asuntotuotantotavoitteet ja -alueet sijoitettuina yhteisesti hyväksytyille kehityskäytävillä. MAL-sopimuksen mukainen Tuusulan asuntotuotantotavoite **2016-2019** on keskimäärin **420** asuntoa vuosittain.

Aiempien vuosien alhaisen kaavatuotannon vuoksi sitova kaavoitettava asuinrakentamisen kerrosalamäärä tulee olla keskimäärin **106 500 km2** vuodessa. Vuosina **2016 - 2017** asuntorakentamiselle kaavoitettiin yhteensä yli **300 000** kerrosneliometriä.

Helsingin seudulla on käynnissä uuden MAL 2019 työn valmistelu.

Tarkoituksena on työstää sekä maankäyttöä, asumista että liikennettä käsittelevä seudun yhteinen näkemys samoihin kansiin.

Helsingin seudulla ennustetaan asuvan vuonna **2050** kaksi miljoonaa ihmistä, josta KUUMA-kuntien osuus on arvioitu olevan n. **400 000** asukasta.

Työpaikkoja seudulla ennustetaan olevan **1 050 000** joista KUUMA-seudulle sijoittuu arviolta n. **120 000** vuonna **2050**.

MAL 2019 -tavoitteena on vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu. Tavoitteena on muun muassa vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä **50 %** vuoden **2005** tasosta vuoteen **2030** mennessä. Asuntotuotannosta vähintään **90%** tulee kohdistua seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille.

Kestävien kulkutapojen osuus seudun kulkutapajakaumasta tulee olla vähintään **70%** ja väestöstä vähintään **85 %** tulee sijoittua kestävän liikkumisen vyöhykkeille.

Kartta 4. Ote MAL 2019 – suunnitelmaluonnoksen ensisijaisesti kehitettävistä vyöhykkeistä.

2.6.3 Ristikyö seudun suunnittelussa

Uudenmaan maakuntakaavan lisäksi Helsingin seudun MAL-työ sekä KUUMA-kehityskuva nostavat Ristikyön merkitystä seudullisesti merkittävänä asumisen ja työpaikkojen kehittämiskohteenä.

Tuusulan kunnan kaavoitus on teettänyt diplomityönä vaihtoehtoisia maankäyttötarkasteluja Ristikyön tulevaisuudesta (Vierimaa 2014).

Ristikyön yleissuunnitelma on myös käynnistynyt vuoden **2016** lopussa. Työssä mukana ovat Tuusulan lisäksi Järvenpää ja Kerava sekä valtion ja maakuntaliiton viranomaisia. Yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan lopulta tarkistettavassa Tuomalan osayleiskaavassa.

Ristikyön vahvuus on alueen sijainti pääradan ja oikoradan erkanemiskohdassa ja suunnitellun lentoradan erkanemiskohdan läheisyydessä.

Alueen kehittäminen edellyttää päätöstä aseman tai asemien rakentamisesta ja merkittävää panostusta tieliikenneyhteyksien ja muun infran rakentamiseen.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

2.6.4 Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotus ja naapurikuntien maankäyttö

Tuusulan lounaisosa rajautuu Vantaaseen. Tuusulan maa-aineistenottoaluetta ja tulevaa työpaikka-aluetta vasten sijoittuu Vantaan Kiilan kiertotalousalue sekä Kesäkylän asuinalue. Kiertotalous- ja kiviainestoinnin sijoittuminen kuntarajan molemmin puolin tuo synergiaetuja ja muun muassa keskittää raskasta liikennettä. Toiminnot soveltuvat hyvin lentomelualueelle ja rakentuessaan Kehä IV tulee palvelemaan aluetta. Kehä IV:n aluevaraussuunnitelma on käynnissä Vantaan kaupungin osalta ja Vantaan vireillä olevassa yleiskaavassa esitetään kehätien linjaus.

Tuusulanjokivarren luonnonsuojelualue ja ekologinen käytävä jatkuvat Tuusulasta Vantaalle. Lentokenttäalueen itäpuolella Tuusulanväylän varren työpaikka-alueet jatkuvat kuntarajan yli. Maantiekylän työpaikka-alue rajautuu Vantaan pientalo-asutukseen. Tuusulan asemakaavoissa on huomioitu suojaviheralueen jättäminen asutuksen ja työpaikka-alueen väliin. Sulan työpaikka-alue rajautuu Vantaan viheralueisiin. Sulan osayleiskaavassa kuntarajalle on jätetty viheraluetta.

Vähä-Muorin ja Rajatien pientalovaltaiset asuinalueet jatkavat Vantaan ja Keravan rakennetta kuntarajan yli. Mattilan alue rajautuu Keravan asuinalueisiin. Tuoma-lansuon viheralue jatkuu Keravan puolella. Ristikytö liittyy Kytömaan pientalovaltaiseen asuinalueeseen ja Järvenpään Ristinummeen. Järvenpäässä on koko kunnan yleiskaavatyö vireillä. Yleiskaavassa ratkaistaan muun muassa Ristinummen alueen tehokkuus ja tulevat liikenneyhteydet Tuusulan Ristikytöön.

Lahdenteiden ja Pohjoisväylän varrella työpaikka-alueet jatkuvat kuntarajojen yli. Kellokosken eteläosan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet rajautuvat Järvenpään tehokkaampaan maankäyttöön. Mäntsälän Hyökännummi/Ohkola liittyvät saumattomasti Kellokosken taajaman asuinalueisiin.

Hyvinkäällä on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta Jokelaan rajautuen. Tuleva Palopuron alue tuo asumista kuntarajalle. Nurmijärven laajoja haja-asutusalueita ei ole kaavoitettu. Palojoen osayleiskaavassa maankäyttö jatkuu yhdenvertaisena Tuusulan maa- ja metsätalousalueiden kanssa.

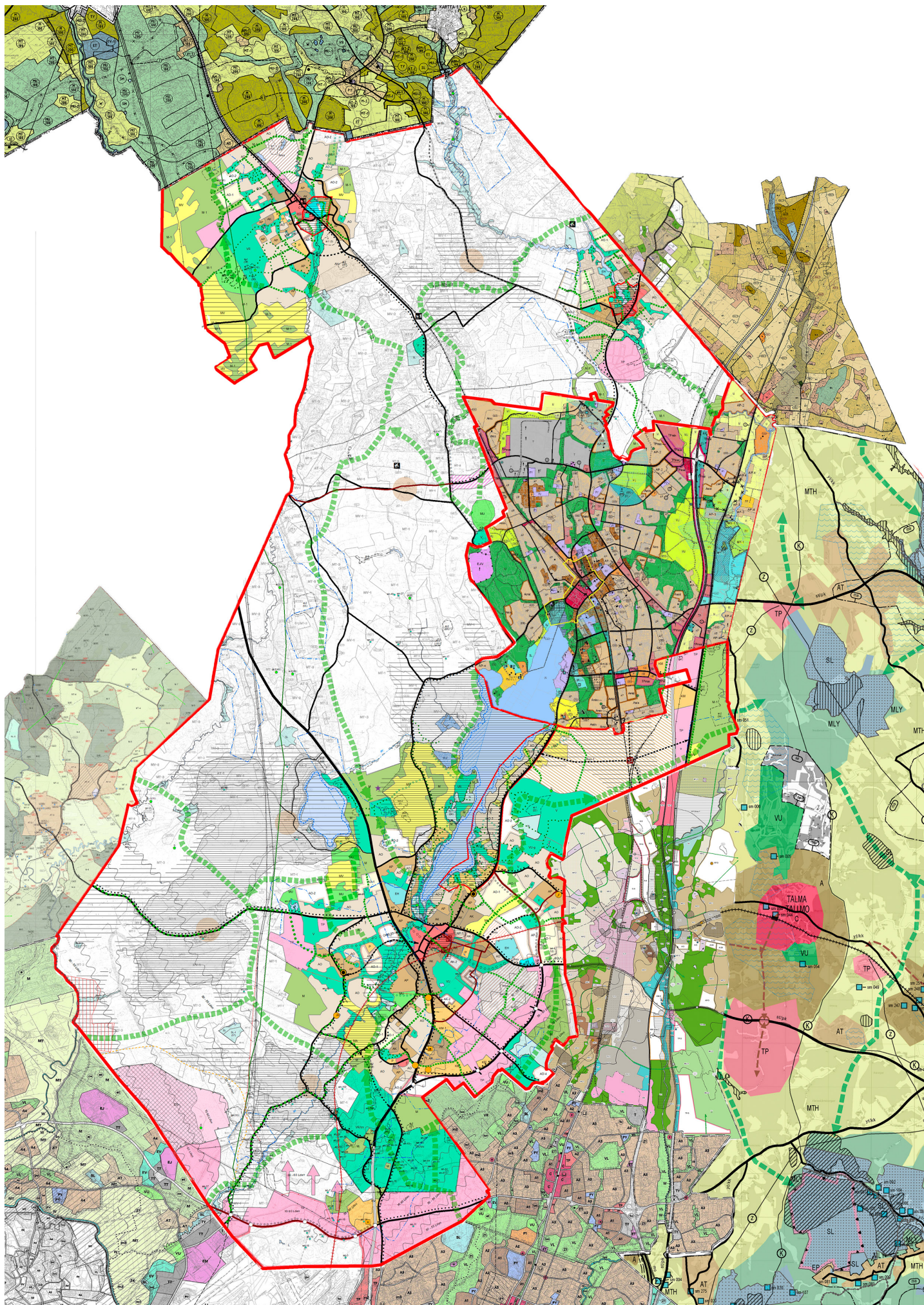
2.7 Selvitykset

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Tuusulan yleiskaava **2040** -ehdotus perustuu laajaan selvitysaineistoon, josta osa on laadittu yleiskaavatyön aikana kaavaratkaisujen tueksi.

Yleiskaavatyössä on myös hyödynnetty laajasti valmiita selvityksiä ja aineistoja, joita on tuotettu osayleiskaavoja tai esimerkiksi Uudenmaan maakuntakaavoja tehtäessä.

Kartta 5: Kooste naapurikuntien osayleis- ja yleiskaavoista.

Yleiskaavassa on hyödynnetty mm. näitä selvityksiä:

- Metsätalousvaikutusten arviointi, **Luke 2018**
- Kaupan palveluverkkoselvitys, **Ramboll 2018**
- Vaikutusten arviointi, **Ramboll 2017**
- Tuusulan ekosysteemipalvelut, **Ramboll 2017**
- Tuusulan yleiskaavaehdotuksen ennusteet. **2016. Strafica.**
- Tarkistetut liikennemalliennusteet. **2016. Strafica.**
- Tuusulan liikennemalli. **2015. Strafica.**
- Tuusulan yleiskaavan liikenteelliset hanketarkastelut ja yleiskaavan tavoiteverkon laadinta **2015. Strafica.**
- Tuusulan kulttuurimaisema ja rakennuskanta –selvitys.
- Viheraluestrategia **2014, Tuusulan kaavoitus.**
- Maisemaselvitys **2011, FCG.**
- Seudulliset selvitykset mm. Maakuntakaavatyöstä
- Tuusulan Pellavamäen alueen luontoselvitys **2015, Enviro.**
- Anttilan tilakeskuksen alueen luontoselvitys **2015, Enviro.**
- Jouhisaran alueen luontoselvitys **2015, Enviro.**
- Tuusulan Kiventaan alueen lepakkoselvitys **2015, Bathouse.**
- Tuusulanjärven eteläpään ja Tuusulanjokilaakson luontoselvitys **2015, Enviro.**
- Tuusulan yleiskaava-alueiden luontoselvitykset **2013 ja 2014** (Ruotsinkylä-Myllykylä, Focus) Faunatica **2015**
- Tuusulan Lahelanpellon alueen luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Tuusulan Häriskiven alueen luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Tuusulan Högberginmäen luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Tuusulan Palojoenpuiston viitasammakko- ja liito-oravaselvitys **2014, Enviro.**
- Jokelan kartanon alueen luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Tuusulan Anttilanrannan luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Paijalan hautausmaan alueen luontoselvitys **2014, Enviro.**
- Kellokosken keskustan luontoselvitys **2013, Keiron.**
- Palojoenpuiston asemakaavan muutos **2012. Luontoselvityksen erillisselvitykset. FCG 2012**
- Luontoselvitys **2011, Luontotieto Keiron Oy, Luontoselvityksen liitekartat 1-17**
- Tuusulan METSO-inventoinnin loppuraportti **2011, Innofor.**

Luontoselvitykset

- Tuusulan luontoselvitykset **2017, Arvokkaiden luontokohteiden tarkistukset, Enviro**
- Jokela: Lepola, Takoja, Kousa ja Tiensuuntie luontoselvitys **2016, Enviro.**
- Focus-alue **2016, Enviro.**
- Joenrannan alueen luontoselvitys **2016, Enviro.**
- Hyrylän Prijuutin alueen luontoselvitys **2016, Enviro.**
- Tuuskodon ja Fjällbon alueen luontoselvitys **2016, Enviro.**
- Hyrylän Rykmentinpuiston alueen luontoselvitysten täydennys **2016, Enviro.**
- Jokelan hevoskylän luontoselvitys **2015, Enviro.**
- Hyrylän Rykmentinpuiston lepakkoselvitys **2015.**

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

3. KAAVAPROSESSI

3.1 Suunnittelun vaiheet

OAS nähtävillä & Tulevaisuuden Tuusula 2040 -kysely verkossa	→	1.2. – 1.3.2010 (Päivitetty 14.5.2014, 12.12.2018)
Kunnanhallituksen seminaari	→	11.2.2010
Info-tilaisuudet yleiskaavan lähtökohdista	→	Hyrylä 18.2.2010, Kellokoski 2.3.2010 Jokela 3.3.2010
Teematyöpajat: ympäristö, asuminen, liikenne ja elinkeinot	→	Hyrylä 25.5.2010, 1.6.2010, 7.9.2010, 3.12.2010 Kellokoski 26.5.2010 Jokela 2.6.2010, 8.9.2010
Rakennemallit virkamiestyöpajassa	→	31.3. – 15.4.2011
Rakennemallit valtuustoseminaarissa	→	29.4.2011
Rakennemallit ja tavoitteet nähtävillä	→	26.9. – 28.10.2011
Yleisötilaisuudet rakennemalleista	→	11.10.2011
Valtuuston päätös rakennemalleista	→	13.5.2013
Viranomaisneuvottelu	→	18.12.2013
Kunnanhallituksen päätös luonnoksesta	→	2.6.2014 § 291
Kaavaluonnos nähtävillä	→	11.8. – 30.9.2014
Luonnoksen kaavanäyttelyt	→	Hyrylä 2.9.2014, Jokela 11.9.2014, Kellokoski 17.9.2014
Kuntakehityslautakunnan iltakoulu (ehdotusvaiheen väestönkasvu ja sijoittaminen)	→	17.2.2016
Valtuustoseminari (ehdotusvaiheen väestönkasvu ja sijoittaminen)	→	22.4.2016
Kuntakehityslautakunnan iltakoulu (työpaikka-alueet)	→	27.4.2016
Kuntakehityslautakunnan lähetekeskustelu (ehdotusvaiheen väestönkasvu ja sijoittaminen)	→	7.9.2016
Kuntakehityslautakunnan iltakoulu (viheralueet)	→	12.10.2016
Kuntakehityslautakunnan iltakoulu (alustava yleiskaavaehdotus)	→	15.11.2016
Kaavaehdotus	→	kk 15.3.2017, 5.4.2017, 31.5.2017

Osallistumisesta on raportoitu yleiskaavan liiteraporteissa Ia, IIc, IId, IIe, IIIa ja IIIb

3.1.1 Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Yleiskaavan laatimisesta on jätetty valtuustoaloitteet kesällä 2008. Tuusulan yleiskaavatyö perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään kaavoitussuunnitelmaan 2010 - 2014. Yleiskaavatyö on tullut vireille 11.1.2010 kunnanhallituksen hyväksyessä yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja laittaessa sen nähtäville 1.2. – 1.3.2010 väliseksi ajaksi. OAS:sta saatiin 28 mielipidettä ja niihin laadittiin vastineet, jotka kunnanhallitus hyväksyi rakennemallivaiheessa 29.8.2011. OAS:aa on päivitetty luonnoksen tullessa nähtäville 14.5.2010 sekä ehdotusvaiheessa 12.12.2018.

3.1.2 Rakennemallit

Yleiskaavatyön alussa tarkasteltiin Tuusulan kunnan yleispiirteisiä maankäytön suunnitelmia, väestömäärien ja asuinrakentamisen kehitystä sekä aluetehokkuusmalleja. Näiden pohjalta laadittiin alustavia rakennemallitarkasteluja, joissa tutkittiin keskeisiä yhdyskuntarakenteen perusvaihtoehtoja keskeisine vaikutuksineen. Rakennemallityön kautta pyrittiin konkretisoimaan yleiskaavalle asetettuja tavoitteita.

Yleiskaavan tavoitteisiin pohjautuen rakennemallityön lähtökohdiksi pelkistettiin yhdyskuntarakennetta koskevat tavoitteet:

- 1. Olevan taajama- ja yhdyskuntarakenteen tukeminen, palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus.**
- 2. Joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne**
- 3. Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen - etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen.**

Kuntanäkökulmina ovat olleet kuntakeskuksen, Hyrylän, sekä muiden olevien taajamien, Jokelan ja Kellokosken, tukeminen, sekä uuden lisätaajaman problematiikka. Keskeisten palvelujen saavutettavuus jalan ja pyörällä on sisällytetty tähän näkökulmaan.

Joukkoliikennenäkökulmassa keskeistä on ollut joukkoliikenteen mahdollistaminen.

Näkökulma on sisältänyt tarkastelun raide- ja bussiliikenteen suhteen. Raideliikennettä on tarkasteltu sekä suhteessa nykyratoihin että mahdolliseen uuteen ratayhteyteen Hyrylän kautta. Lisäksi on huomioitu kasvun sijoittamiseen käytössä oleva tila.

Rakennemallien keskeisiä uuden astutuksen sijoittamistapoja ovat olleet joko nykyisen yhdyskuntarakenteen tiivistäminen tai uusien alueiden ottaminen rakentamisen käyttöön.

Yleiskaavan rakennemallityön mitoitus yhdyskuntarakenteen osalta pohjautui valmisteilla olleen 2. vaihemaakuntakaavan rakennemallityössä käytettyyn mitoitukseen. Yleiskaavan rakennemallit korostivat olevien taajamien tukemista pelkän ratapainotuksen sijaan.

Mitoituksen yleisenä lähtökohtana on ollut kilpailukykyisen joukkoliikenteen mahdollistava yhdyskuntarakenne. Rakenteen lähtökohtaisena vähimmäistiiviyttenä on pidetty tiiveyttä **20** asukasta tai työpaikkaa hehtaarilla, joka on **2 000** asukasta tai työpaikkaa neliökilometrillä.

Asemanseutujen ja kuntakeskuksen ytimen kohdalla on katsottu tavoitteellisen vähimmäistiiviyyden olevan 2. vaihemaakuntakaavan rakennemallityön mukaisesti tätä korkeampi (asemanseudussa noin **1 km** säteellä asemasta **30** asukasta tai työpaikkaa hehtaarilla, kuntakeskuksen ytimessä **40** asukasta tai työpaikkaa).

Tiiviimpi rakenne luo edellytykset monipuolisemmalle palvelukeskukselle ja lisää palvelujen saavutettavuutta jalan ja pyörällä. Valituissa malleissa päädyttiin karkeasti ottaen nykysuunnitelmien mukaiseen jakoon kunnan sisällä, jolloin Hyrylän seudun olisi mahdollista kasvaa **32 000**, Jokelan **6 000** ja Kellokosken **2 000** asukkaalla/työpaikalla.

Kasvu mahdollistaa Jokelan taajaman kehittämisen toimivana asemanseutuna ja Kellokosken taajamaytimen nostamisen joukkoliikennetiheyteen jo vuoteen **2040** mennessä. Tämän voi katsoa turvaavan molempien taajamien elinkelpoisuutta.

Rakennemalleissa Hyrylään ja Hyrylän ympäristöön osoitettu kasvu luo edellytyksiä kehittää vuoteen **2040** menneessä taajaman ydintä monipuolisena palvelukeskittymänä, taajaman reunusta joukkoliikennetäajamaksi ja tarjoaa tarvittaessa myös jonkin verran yhdyskuntarakenteellisia vaihtoehtoja. Rakennemallivaihtoehdot käsittelevätkin ensisijaisesti yhdyskuntarakenteen suuntaamista Hyrylässä. Jokelan ja Kellokosken rakenteen oleellimmat kysymykset liittyivät siihen, kuinka hyvin kasvua pystytään ohjaamaan taajamaytimeen ja kuinka laadukas taajama tätä kautta kyetään muodostamaan.

Rakennemallivaihtoina tutkittiin myös Nuppulinnaa neljäntenä taajamana sekä useamman uuden taajaman avaamista. Nuppulinna heikkoutena voidaan pitää kasvun sijoittuminen pohjoiseen, etäälle kunnan ja seudun keskuksesta. Kasvun hajauttaminen taas useampaan uuteen taajamaan lisää entisestään palvelutason saavuttamisen haasteellisuutta, eikä ole toivottavaa.

Kylinä osoitettiin maakuntakaavassakin merkityt kylät: Ruotsinkylä, Nahkela, Rusutjärvi ja Linjamäki.

Hajaasutusalueen osayleiskaavoissa on noin **1 000** käyttämätöntä hajarakennuspaikkaa (joka vastaa noin **2 500** asukasta) ja ne pyritään ohjaamaan mahdollisuuksien mukaan näihin kyliin tai taajamien välittömään läheisyyteen.

Lisäksi rakennemalleissa osoitettiin erillisinä Fokuksen, Sulan ja Tuomalan työpaikka-alueet. Muut työpaikka-alueet sijoittuvat taajamarakenteen sisään.

Rakennemallien kuvaus

A1 Hyrylän taajama

Malli tukee olevia taajamia palveluineen. Hyrylän ympäristön olevat alueet täydentyvät joukkoliikennetaajamaksi. Kulloontien vartta pitkin avataan uusi kasvukäytävä Keravalle. Kasvua on osoitettu Hyrylässä länteen yhtä lailla kuin muihin suuntiin. **30 000** asukkaan ja **10 000** työpaikan kasvusta **80 %** ohjataan Hyrylään, **15 %** Jokelaan ja **5 %** Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston länsiosiin.

A2 Hyrylä-Kerava

Malli tukee olevia taajamia palveluineen. Kasvu suunnataan Hyrylän ympäristössä Keravan suuntaan, nykyisellään rakentamattomille alueille. Kasvu painottuu Hyrylässä itään. **30 000** asukkaan ja **10 000** työpaikan kasvusta **80 %** ohjataan Hyrylään, **15 %** Jokelaan ja **5 %** Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston alueelle.

B1 Ruotsinkylä

Ruotsinkylään muodostetaan uusi, neljäs taajama. Olevat taajamat kasvavat vähemmän kuin malleissa A. Kasvu suuntautuu Hyrylän ympäristössä etelään. **30 000** asukkaan ja **10 000** työpaikan kasvusta **62 %** ohjataan Hyrylään, **23 %** Ruotsinkylään, **11 %** Jokelaan ja **4 %** Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston alueelle.

B2 Ristikytö

Ristikytöön muodostetaan uusi, neljäs taajama. Olevat taajamat kasvavat vähemmän kuin malleissa A. Kasvu suuntautuu Hyrylän ympäristössä pohjoiseen. **30 000** asukkaan ja **10 000** työpaikan kasvusta **62 %** ohjataan Hyrylään, **23 %** Ristikytöön, **11 %** Jokelaan ja **4 %** Kellokoskelle. Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin sekä Rykmentinpuiston länsiosiin.

Rakennemalleja käsiteltiin virkamiestyöpajassa ja valtuustoseminaarissa keväällä 2011. Malleista laadittiin lisäksi vaikutusten arvioinnit. Kunnanhallitus päätti 29.8.2011 asettaa rakennemallit nähtäville 26.9. – 28.10.2011 väliseksi ajaksi. Nähtävilläolokaudena malleista järjestettiin yleisötilaisuus. Palautetta saatiin 37 kappaletta.

Kartta 6: Tuusulan rakennemallivaihtoehdot A1, A2, B1 ja B2. Näistä valtuusto valitsi yleiskaavatyön pohjaksi mallin A2 Hyrylä-Kerava.

Valtuusto valitsi yleiskaavatyön pohjaksi rakennemallin A2 Hyrylä-Kerava (69 § 13.5.2013), joka toteuttaa tavoiteltua kunnan kehityssuuntaa. Lisäksi valtuusto päätti, että Ristikytö tulee osoittaa taajamien reservialueena. Malli tukee olevia taajamia palveluineen. Kasvu suunnataan Hyrylän ympäristössä itään Keravan suuntaan, nykyisellään rakentamattomille alueille.

Rakennemallissa 30 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kasvusta 80 % ohjataan Hyrylään, 15 % Jokelaan ja 5 % Kellokoskelle (Hyrylä +32 000 asukasta/työpaikkaa, Jokela+6 000 as/tp ja Kellokoski +2 000 as/tp). Tiivein taajamarakenne osoitetaan taajamien ytimiin, Hyrylässä lisäksi Rykmentinpuiston alueelle.

Hyrylän taajamaydin saavuttaa monipuolisen palvelukeskuksen tiheyden (40 as+tp/ha). Taajaman ympärillä olleesta nykyrakenteesta valtaosa on noussut joukko-liikennetaajamaksi (20 as+tp/ha).

Mallin A2 vahvuutena nähtiin kuntakeskuksen ja nykytaajamien tukeminen, suurtaajaman Hyrylä-Kerava muodostuminen ja aluerakenteeseen kytkeytyminen sekä toteutettavuus.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

Mahdollinen Hyrylä-rata sijoittuu rakenteen ytimeen. Mallilla on monia vahvuuksia, eikä kovin suuria heikkouksia. Toteuttamisen yhteydessä on syytä kuitenkin kiinnittää huomiota nykykeskustan ja uuden keskustarakenteen kytkemiseen siten, että muodostuu riittävän elinvoimainen kokonaisuus.

Sen sijaan ns. neljännen taajaman mallit, mallit B1 ja B2 näyttäytyivät varsinkin tavoitevuoden sisällä ongelmallisilta hajottaessaan kasvua pois nykytaajamista. Mallien nähtiin lisäävän entisestään nykytilassa esiintyviä hajautuneen rakenteen haasteita: kuinka kehittää kolmea erillistä taajamaa elinvoimaisina ja monipuolisina palvelukeskuksina.

Mallien suurin merkitys saattaisi olla siinä, että ne tarjoavat katsauksen tavoitevuoden **2040** jälkeiseen aikaan: samalla kun suunnitellaan kasvua vuoteen **2040** asti, on syytä pitää auki rakenteessa mahdollisuudet tavoitevuoden jälkeiselle kasvulle ja sen suunnille. Mallien B1 ja B2 taajamien toteuttamisen ajoittaminen osin tavoitevuotta ennen voi nousta tarkoituksenmukaiseksi, mikäli jotkin riittävän oleelliset lähtökohdat muuttuvat tavoitevuoteen **2040** mennessä.

3.1.3 Luonnosvaihe

Valitun rakennemallin perusteella edettiin yleiskaavaluonnoksen laatimiseen. Kaavaluonnos mahdollisti **2** %:n keskimääräisen vuosikasvun, eli vuoteen **2040** mennessä noin **30 000** uuden asukkaan taajamamaisen sijoittamisen.

Samassa yhteydessä taajamiin katsottiin sijoittuvan noin **10 000** uutta työpaikkaa ja erillisiin työpaikka-alueisiin lisäksi saman verran uusia työpaikkoja, mikä vastaa nykyhuoltosuhteella **100** %:n työpaikkaomavaraisuutta.

Mikäli huoltosuhte kehittyä tilastokeskuksen ennusteiden mukaan nykyisestä noin **56** %:sta noin **72** %:iin, jo taajamiin sijoittuvat työpaikat riittävät määrällisesti vastaamaan tarvetta eli noin **8 000** uutta työpaikkaa.

Yleiskaavaluonnos noudatti rakennemallityön yhteydessä muotoiltuja kolmea päälähtökohtaa:

1. Olevan taajama ja yhdyskuntarakenteen tukeminen, palvelujen monipuolisuus ja saavutettavuus

2. Joukkoliikennettä tukeva yhdyskuntarakenne

3. Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen - etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen

Rakennemallipäätöksen mukaisesti kaavaluonnoksessa ei lisätty taajamien määrää. Luonnoksella tuettiin olevia taajamia ja sijoitettiin kasvu niiden yhteyteen siten, että taajaman elinvoima ja palvelut säilyvät ja vahvistuvat.

Lähtökohtana oli peruspalveluiden saavutettavuus myös jalan ja pyörällä mahdollisimman monelle.

Kaavaluonnoksen, kuten rakennemallienkin, peruslähtökohta oli joukkoliikenteen mahdollistava ja sitä tukeva yhdyskuntarakenne. Tämä huomioitiin yhdyskuntarakenteessa ja sen kytkeytymisessä laajempiin kokonaisuuksiin, mutta myös itse yhdyskuntarakenteen riittävänä tiiviytensä.

Kytkeytyminen seudun aluerakenteeseen (etäisyys Helsinkiin sekä suhde Helsingin seudun aluerakenteeseen) -lähtökohta näkyi kaavaluonnoksessa kasvun sijoittamisessa tiettyinä eteläpainotteisuutena mutta myös Hyrylän tasalla rakenteen suuntaamisena Keravaa ja päärataa kohti.

Kaavaluonnoksen pohjana oli taajamamaisen kasvun jakautuminen siten, että noin **80** % ohjattiin Hyrylän taajaman yhteyteen, **15** % Jokelaan ja **5** % Kellokoskelle.

Hyrylään osoitetun kasvun tavoitteena oli vahvistaa kuntakeskustaaajaman elinvoimaa sekä tarjota taajamarakenneytyks Keravaan.

Jokelaa kehitetään toimivana pääradan varren asemanseutuna ja palvelutaajamana. Kellokoskea kehitetään bussiliikenteeseen tukeutuvana taajamana.

Erillisillä työpaikka-alueilla pyrittiin tarjoamaan tilaa vaativia, ei-taajamahakuisia työpaikkoja hyvien liikenneyhteyksien varrelta. Strategisella yleiskaavaluonnoksella osoitettiin aluevarauksia yhteensä **8 100** hehtaaria. Alla oleva rengasdiagrammi kuvaa luonnosvaiheen maankäyttömuotojen suhteita.

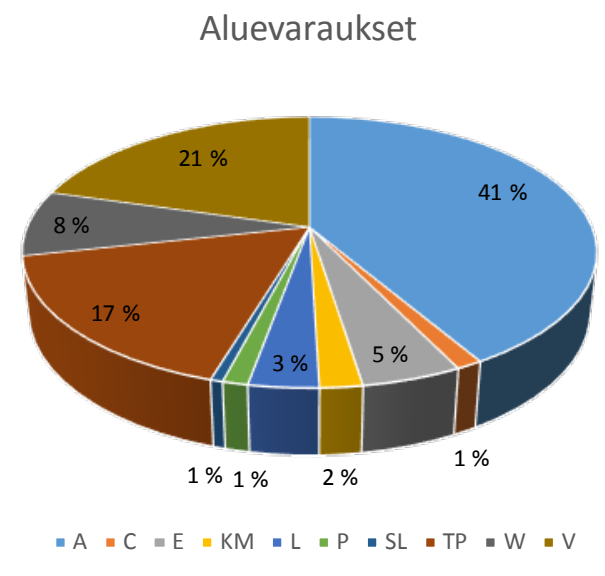
Strategisella yleiskaavalla osoitettiin aluevaraukset, joiden suhteet on kuvattu yllä olevassa diagrammissa. Pinta-alallisesti eniten osoitettiin asumisen alueita. Seuraavaksi eniten viheralueita, joita oli yli viidennes kaikista alueista. Työpaikka-alueita osoitettiin kolmanneksi eniten – taajamien ulkopuoliset työpaikka-alueet, kuten Tuomalan alue ovat pinta-alaltaan suuria.

Kaavaluonnoksessa esitettiin pääliikenneverkon osalta kaikki vaihtoehdot, jotka oli tarkoitus kaavatyön edetessä arvioida ja osoittaa kaavaehdotukseen lopullinen tavoiteliikenneverkko.

Kunnanhallitus asetti luonnoksen julkisesti nähtäville kokouksessaan 2.6.2014 (§ 291). Luonnos pidettiin nähtävillä 11.8. – 30.9.2014 välisenä aikana. Samaan aikaan nähtäville asetettiin myös viheraluestrategian sekä Kulttuuriympäristö- ja rakennuskantaselvityksen luonnokset.

Luonnosvaiheessa järjestettiin kaavanäyttelyt Hyrylässä, Jokelassa ja Kellokoskella.

Taulukko 4 ja 5: Yleiskaavaluonnoksen maankäyttömuodot.

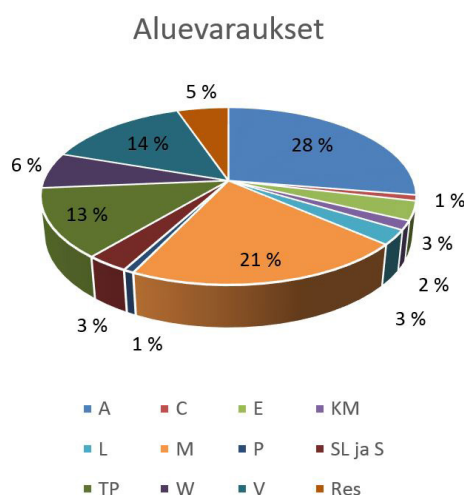
Käyttötarkoitus	ha
A	42
AK	413
AO	1066
AP	953
Ares	427
Ares-2	464
C	101
EH	40
EO	345
KM	120
KM-1	44
L	269
P	63
PY	34
SL	48
TP	1260
TPres	114
W	636
V	1665

3.1.4 Ehdotusvaihe

Tuusulan yleiskaava **2040** -luonnoksesta saatiin runsaasti palautetta: 36 lausuntoa ja 140 mielipidettä. Lausunnoissa otettiin kantaa muun muassa siihen, mikä on jatkossa yleiskaavan suhde osayleiskaavoihin ja kuinka maakuntakaavan ohjausvaikutus on huomioitu.

Näiden perusteella tehtiin tarkennuksia ennen kaikkea kaavamääräyksiin. Lisäksi kaavakarttaan tehtiin runsaasti muutoksia: muun muassa asumisen laajenemisalueita haluttiin ohjata ja vaihteistaa enemmän.

Asumisen laajenemisalueiden mahdollistamia asuntomääriä ja talotyyppejä tutkittiin tarkasti jokaisen taajaman osalta. Lisäksi liikenteen tavoiteverkko ja viherverkko tarkentuivat. Ehdotusvaiheessa kaavaan lisättiin myös luonnonsuojelualueet ja muut arvokkaat luontokohteet.

Käyttötarkoitus	ha	Käyttötarkoitus	ha
AH	106	L	267
AK	213	M	487
AK-1	16	M-1	600
AK-2	21	MA	154
AO	1003	MU	162
AO-1	255	MV	650
AO-2	291	P	78
AO-3	104	Res	27
AO-4	43	Res-1	491
AP	373	SL ja S	163
AP-1	43	SL-1 ja S-1	149
AP-2	55	TP	1212
Ares	211	TPres	38
C	104	V	807
E	12	VR	32
EH	40	VR/tm	485
EO	284	VU	55
ET	6	VU-g	61
KM	125	W	650
KM-1	38		

Mielipiteistä valtaosa kosketi Hyrylän itäisen ohikulkutien jatkeen varrelle osoitettua työpaikka-aluetta ja Seitsemän veljeks vaellusreitit osoittamista.

Mielipiteiden vaikutuksesta työpaikka-alue poistettiin Hyrylän itäisen ohikulkutien varrelta ja Seitsemän veljeks vaellusreitit linjausta muutettiin.

Seuraavassa kappaleessa kuvataan ehdotusvaiheen kaavaratkaisu.

4. YLEISKAVAEHDOTUKSEN KUVAAUS

Yleiskaavassa käytetään aluevaraus-, kohde- ja viivamerkintöjä sekä ominaisuusmerkintöjä ja kehittämisperiaatemerkintöjä.

Aluevarausmerkinnöillä osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus ja ne ovat toisensa poissulkevia siten, että samalla alueella ei voi samanaikaisesti olla voimassa kahta eri aluevarausmerkintää. Esimerkiksi taajamatoimintojen alue on aluevarausmerkintä.

Aluevarauksiin rinnastettavia **kohdemerkintöjä** käytetään kaavan mittakaavaan nähden pieniä alueita osoitettaessa tai kun tarkemman aluerajauksen määrittely on tarkoituksenmukaista vasta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Kohdemerkintöjä käytetään esimerkiksi päivittäistavarakaupan tavoiteverkon osoittamiseen. Jos kohdemerkintä sijoittuu aluevarausmerkinnän päälle, sitä koskevat myös aluevarausmerkinnän suunnittelumääräykset.

Viivamerkinnöillä esitetään esimerkiksi liikenneyhteyksiä ja yhdyskuntateknisiä verkostoja.

Taulukko 6 ja 7: Yleiskaavaehdotuksen maankäyttömuodot.

Ominaisuusmerkintää käytetään osoittamaan niitä merkittäviä osa-alueiden erityisominaisuuksia, joiden säilyttäminen halutaan turvata tai joiden asettamat reunaehdot on otettava huomioon alueiden käyttöä suunniteltaessa. Ominaisuusmerkintää käytetään muun muassa maisemallisesti arvokkaiden alueiden osoittamisessa. Ominaisuusmerkintä voi olla päällekkäinen muiden kaavamerkintöjen kanssa. Aluevaraus-merkintä osoittaa pääasiallisen maankäytön mutta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon myös ominaisuusmerkinnät suunnittelumääräyksineen.

Kehittämisperiaatemarkinnöillä ja niihin liittyvillä määräyksillä osoitetaan ensisijaisesti alueita ja yhteyksiä, jotka ovat merkittäviä kunnan kehityksen kannalta, mutta joita ei yleiskaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia ole tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena tai viivamerkintänä kartalla.

Kehittämisperiaatemarkintä voi olla päällekkäinen aluevarausmerkinnän ja ominaisuusmerkinnän kanssa. Kehittämisperiaatemarkintöjä ovat esimerkiksi ekologiset- tai tieliikenteen yhteystarvemarkinnat.

Kaava on laadittu mittakaavassa **1:20 000**.

Yleiskaavassa käytetään kaavamerkintöihin liittyviä suunnittelumääräyksiä. Suunnittelumääräyksillä ohjataan ensisijaisesti tarkempaa kaavoitusta ja

muuta viranomaisten alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua ja ne liittyvät

yksityiskohtaisempaa suunnittelua sekä muuta viranomaistoimintaa koskeviin oikeusvaikutuksiin.

Suunnittelumääräyksellä voidaan ohjata myös yleiskaavaa toteuttavien toimenpiteiden keskinäistä ajoitusta, alueiden käyttöönottojärjestystä tai määritellä näiden perusteet yksityiskohtaista suunnittelua varten. Toteuttamisen ajoitusta ohjataan esimerkiksi uusien asuinalueiden suunnittelumääräyksellä.

Kaavaselostuksessa kuvataan kaavan tavoitteet, suunnitteluperiaatteet, kaavaratkaisun perustelut ja keskeiset arviointitulokset. Kaavaselostuksella ei ole suoranaisia oikeudellisia vaikutuksia, mutta sillä on sillä huomattava merkitys kaavan sisällön, oikeusvaikutusten ja lainmukaisuuden tulkinnassa.

4.1 Yleiskaavaehdotuksen mitoitus

Rakennemalli- ja kaavaluonnosvaiheessa lähtökohtana pidettiin noin **2 %**:n mukaisen vuosikasvun osoittamista, noin **30 000** asukkaan kasvua vuoteen **2040** mennessä. Kaavaluonnokseen esitettiin asumisen aluevarauksia tälle väkimäärälle sekä lisäksi vielä kaavavarantona Hyrylässä ja Jokelassa kaksinkertaiset aluevaraukset, Kellokoskella nelinkertaiset.

Jatkuva **2 %**:n kasvu on kuitenkin taloudellisesti kestävämpi ja kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella kaavaehdotukseen päätettiin karsia osoitettavia aluevarauksia. Tuusulan vuonna **2016** laaditun väestöennusteen mukaan Tuusulassa on vuonna **2040** noin **56 000** asukasta. Tämä vastaa keskimäärin **1,5 %**:n vuosikasvua.

Taulukko 8: Tuusulan väestöennuste 2016-2040

Tuusulan väestöennuste 2016-2040			
	2016	2030	2040
Jokelan suuralue	6341	8440	9390
Kellokosken suuralue	5019	5419	6395
Vanhankylän suuralue	1412	1294	1356
Rusutjärven suuralue	1165	1082	1176
Hyrylän suuralue	22775	29325	35647
Nahkelan suuralue	412	383	385
Ruotsinkylän suuralue	1222	1160	1222
Tuntematon	414	449	431
Tuusula Yhteensä	38760	47552	56002

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Yleiskaavaehdotuksessa mahdollistetaan uusilla aluevarauksilla kuitenkin suurempi kasvu. Yleiskaavaehdotuksessa mahdollistetaan asuntoja edelleen noin **30 000** uudelle asukkaalle, jolloin kunnassa voisi olla yhteensä noin **68 000** asukasta keskimääräisen vuosikasvun ollessa tällöin **2,3 %**. Kaavaehdotus mahdollistaakin noin **60 %** suuremman väestönkasvun verrattuna kunnan väestöennusteeseen. Näin tuotetaan kaavavarantoa tai mahdollistetaan laadittua väestöennustetta suurempikin kasvu. Toisaalta kasvu voi olla ennustetta vähäisempää, jolloin kaavan tavoitetilanne saavutetaan myöhemmin. Myös kasvava asumisväljyyden kasvu luo lisätarpeita uusille asuinalueille. Taajamien tiivistyminen puolestaan lisää asuntojen lukumäärää keskustoissa.

Yleiskaavaehdotuksessa uudet osoittavat aluevaraukset jaotellaan kahteen vaiheeseen. Hankkeet on vaiheistettu, jotta suunnittelu ja ennen kaikkea kunnallistekniikan rakentaminen voidaan ajoittaa tarkoituksenmukaisesti. Kunnan talouden kannalta on tärkeää pystyä valitsemaan toteutettavat alueet sekä kulujen ja tuoton kannalta järkevästi. Kaavatalouden tasapainon lisäksi alueiden vaiheistaminen on tavoiteltavaa, jotta voidaan pitää kunnan talouden investointipaineet vuosittain kohtuullisina.

Alueiden toteutuessa vuorollaan ja täysimääräisinä, voidaan tavoiteltuun palvelutasoon ja muun muassa tavoitteena olevaan joukkoliikennetiheyteen päästä ennakoidusti. Lisäksi kasvun ohjaaminen hallitusti kullekin alueelle kerrallaan, voidaan rakentamisaikaisia haittoja rajoittaa lyhyeen ajanjaksoon, mikä on alueen asukkaiden kannalta toivottavaa – alueet eivät näin jää keskeneräisiksi pitkäksi aikaa.

Ensimmäisessä vaiheessa mahdollistetaan asuntoja noin **20 000** asukkaalle ja toisessa vaiheessa vielä noin **10 000** asukkaalle. Näiden lisäksi voi toteutua vähäisesti hajarakenuspaikkoja. Voimaan jäävissä oikeusvaikutteisissa mitoittavissa osayleiskaavoissa on hieman alle **1 000** käyttämätöntä laskennallista hajarakenusmahdollisuutta. Vanhankylän, Rusutjärven, Nahkelan ja Rusutjärven suuralueella asui vuonna **2016** noin **4 600** asukasta. Kunnan laatiman väestöennusteen mukaan näiden suuralueiden väkimäärä vähenee vuoteen **2030** mennessä parilla sadalla asukkaalla. Seuraavan **10** vuoden

aikana alueiden väkimäärän ennustetaan kuitenkin taas kasvavan nykyiseen noin **4 600** asukkaaseen.

Kaavan mahdollistama laskennallinen väestön määrä				
	2016	2030	2040	Osuus kokonaisväestöstä
Hyrylän seutu	22800	37300	44300	65%
Jokela	6300	9600	11100	16%
Kellokoski	5000	6900	8000	12%
Haja-asutusalueet	4600	4400	4600	7%
Tuusula Yhteensä	38700	58200	68000	

Taulukko 9: Kaavan mahdollistama asukasmäärä.

Kaavan mahdollistama uusien asuntojen määrä			
	2030	2040	Yhteensä
Hyrylän seutu	8000	3000	11000
Jokela	1400	700	2100
Kellokoski	800	500	1300
Tuusula Yhteensä	10200	4200	14400

Taulukko 10: Kaavan mahdollistama asuntojen määrä.

Tuusula on sitoutunut MAL-sopimuksessa **2016–2019** tuottamaan vuosittain **420** asuntoa. Kaavan tavoitevuoteen **2040** mennessä Tuusulaan tulisi rakentaa noin **10 000** asuntoa, mikäli koko yleiskaavan ajanjakson tavoitteena olisi tuottaa sama asuntomäärä. Varannoksi ja osaltaan asumisväljyyden kasvua kattamaan jäisi reilun **4 000** asunnon verran (MAL-sopimuksen mukainen 10 vuoden varanto) tällä kaavaratkaisulla ja nykyisen sopimuksen mukaisilla tavoitteilla.

Talotyypeittäin jaoteltuna kaavan mahdollistamista uusista asunnoista omakotitalojen osuus koko kunnassa on **20 %**, rivitalojen **30 %** ja kerrostalojen **50 %**. Talotyyppiä on arvioitu hankkeista olevien alustavien suunnitelmien mukaan. Osa rivitaloihin tyypitellyistä asunnoista voidaan kuitenkin toteuttaa esimerkiksi erillispientaloina.

Uudet pientalomallit mahdollistavat entistä tehokkaamman omakotimaisen asumisen ja voidaankin yleisesti ottaen sanoa, että yleiskaavaehdotuksen mahdollistamasta asunto-tuotannosta **50 %** sijoittuu pientaloihin ja **50 %** kerrostaloihin.

Omakotitaloilla (AO) tarkoitetaan tässä yleiskaavassa erillisiä 1-2 asunnon pientaloja. Rivitaloihin (AP) luetaan asuinrakennukset, joissa on vähintään kolme yhteen kytkettyä pientaloa.

Uusien talotyyppien osuudet taajamien välillä

	AK	AP	AO
Hyrylä	6100 (55,5%)	2800 (25,5%)	2100 (19%)
Jokela	500 (25%)	1000 (46%)	600 (29%)
Kellokoski	400 (33%)	400 (30%)	500 (37%)
Yhteensä	7000(49%)	4200 (29%)	3200(22%)

Taulukko 11: Uusien talotyyppien osuudet taajamien välillä.

Asuinkerrostaloissa (AK) on vähintään kolme asuntoa, joista ainakin kaksi asuntoa sijaitsee päällekkäin.

Kaavan lähtökohtana on osoittaa asumisen laajenemisalueet mahdollisuuksien mukaan kunnan omistamille maille ja tukeutuen olemassa olevaan palvelu- ja liikenne-verkkoon. Myös pitkällä olevat asemakaavasuunnitelmat ja uudet osayleiskaavaratkaisut otettiin yleiskaavaehdotuksen pohjaksi.

4.2 Taajamien mitoitus ja yleiskuvaus

4.2.1 Hyrylän seutu

Hyrylän taajaman yhteyteen, sisältäen Riihikallion, mahdollistetaan yleiskaavaehdotuksessa osoitetuilla uusilla asumisen alueilla asuntotuotantoa noin **21 500** asukkaalle. Hyrylään osoitetulla kasvulla voidaan vahvistaa kuntakeskustaajaman elinvoimaa sekä tarjota taajamarakennekylös Keravaan. Omakotikysyntään on vastattu osoittamalla pientaloalueita kauempaa kuntakeskuksesta. Kaavaratkaisulla on haettu tasapainoa näiden keskeisten tavoitteiden väliltä.

Hyrylän taajaman perusrakenteen keskiössä on keskustamaisesti kehitettävä ydin, joka kattaa nykykeskustan vahvistamisen sekä laajentumisen Järvenpääntien itäpuolelle. Keskustaajaman sisään, Riihikallioon on osoitettu alakeskuksenomainen pienempi keskus. Keskustatoimintojen alueiden lähiympäristöt sekä suurimpiin liikenneväyliin rajoittuvat alueet on varattu kerrostalovaltaiselle asumiselle.

Pientalovaltainen asutus sijoittuu hieman etäämmälle keskustatoiminnoista. Rykmentipuistoon, Puustelinmetsästä ja Puistokylästä itään, on osoitettu asumisen reservialuetta, jonne voidaan kaavoittaa asumista, mikäli ensimmäisen ja toisen vaiheen asumisen alueet eivät riitä kattamaan kunnan

tonttitarvetta. Lisäksi Koillis-Hyrylään on merkitty reservialuevaraus, tänne voidaan osoittaa tarpeen mukaan myös muita toimintoja kuin asumista.

Koillis- lounaissuuntaisesti kulkee keskeinen virkistys- ja ekologisen rakenteen Tuusulanjoki – Tuusulanjärvi -yhteys. Päivittäistavarakaupan myymälät sijoittuvat tieverkon solmukohtiin. Erilliset työpaikka-alueet sijoittuvat valtaosin keskustaajaman kaakkoislohkoon: Sulan alueelle sekä Tuusulan itäväylän varteen. Työpaikka-alueena on merkitty myös Ristikiven oleva työpaikka-alue. Tilaa vaativan, ei-keskustahakuksen kaupan aluetta on merkitty Tuusulanväylän varrelle, Sulan länsi- ja eteläreunaan. Keskustaajaman rakennetta jäsentävät lisäksi kiilanomaisesti viher- ja vesialueet, identiteetin kannalta merkittävimpänä elementtinä akseli Tuusulanjärvi-Tuusulanjoki. Yleiskaavalla korvattavan Hyrylän laajentumissuunnat – osayleiskaavan uloimmat alueet, joita ei ole tarpeen osoittaa asumiselle, on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi.

Kaavaehdotuksessa on pyritty huomioimaan yleiskaavan lähtökohtina olevat kolme näkökulmaa: taajaman elinvoima, joukkoliikenne ja kytkeytyminen seutuun. Kaavaehdotuksessa osoitetuille alueille voitaisiin sijoittaa asukkaita noin **21 500**, kun kunnan väestöennusteen mukaan Hyrylän suuralueen väkimäärän ennustetaan kasvavan vajaasta **23 000**:sta reiluun **35 000** asukkaaseen, eli **12 000** asukkaalla vuoteen **2040** mennessä. Kaavaehdotuksessa osoitetut I- ja II- vaiheen asumisen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavatkin lähes kaksinkertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin.

Tämä tuo joustoa alueiden toteutukseen ja kasvattaa kaavavarantoa. Kaavavarantoa syntyy, koska suurin osa asunnoista jo pitkällä olevien suunnitelmien mukaan rakentuu kerrostaloihin Hyrylän keskustaan. Yleiskaavalla tuli tarpeelliseksi etsiä omakotitaloalueita tasapainottamaan talotyyppijakaumaa.

Näin ollen kaava mahdollistaa suuremman asuntotuotannon kuin väestöennuste edellyttäisi. Yleiskaavaan osoitettujen I- ja II-vaiheen asumisen alueiden lisäksi Rykmentipuiston reservialueelle voidaan ajatella sijoittuvan lisäksi huomattava määrä asukkaita.

Myös Koillis-Hyrylään Kulloontien varrelle voidaan kaavoittaa jatkossa tiivistä asuinrakentamista. Ristikyön alueella tavoitteena voidaan pitää **10 000** asukasta, mikäli alueelle toteutuu junaseisake. Näiden alueiden rakentamista ei nähdä tarkoituksenmukaisena yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä, vaan vasta vuoden **2040** jälkeen.

Ensimmäisessä vaiheessa kehitettäviin asuinalueisiin kuuluvat viereisessä taulukossa olevat kohteet. Nämä hankkeet mahdollistavat noin **8 000** asuntoa, joihin voisi laskennallisesti sijoittua noin **14 500** asukasta. Talotyyppijaotteluna on käytetty alustavia suunnitelmia ja arvioita alueiden maankäytöstä.

Osa alla esitetyn laskelman rivitaloasunnoista voisi kuitenkin toteutua omakotitaloina, jolloin rivitalojen suhteellinen osuus asuntotuotannosta laskee ja omakotitalojen nousee.

Kaavakartalla esitetään ainoastaan alueiden pääkäyttötarkoitukset ja sekä omakotivaltaiset, tiiviit pientalovaltaiset että kerrostalovaltaiset asuinalueet voivat sisältää myös muita talotyyppejä.

I-vaiheen kehitettävien asuinalueiden asemakaavoista lainvoimaisia, jo olevaa varantoa ovat:

- **Anttilanranta I**
- **Kauppatie II**
- **Lahelanpelto II**
- **Monio**
- **Puustellinmetsä**
- **Rykmentinpuiston keskus**

TUUSULA

Rakentamisen taidetta.

Taulukko 13:
I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Hyrylässä.

Hyrylän kasvu

I - vaihe	AO	AP	AK	Asunnot	Asukkaat
Anttilanranta I	50	0	0	50	140
Anttilanranta II	30	60	0	90	220
Anttilan tilakeskus	10	10	0	20	50
Aropelto	0	10	90	100	180
Harjula	0	0	70	70	120
Hirsitie	0	0	30	30	50
Häriskivi	100	180	0	280	700
Hökilä	0	30	300	330	500
Kalliopohjankuja	0	0	50	50	90
Kauppatie II	0	0	90	90	150
Kieverintie	0	0	150	150	260
Kirkonmäki	0	40	130	170	260
Lahelanpelto II	140	510	0	650	1580
Lahelanpelto III (Lähteen alue)	70	220	0	290	700
Monio	0	0	430	430	640
Pellava - ja Pähkinämäentie	80	50	100	230	500
Pohjoinen keskusta	0	0	270	270	460
Prijuutti	0	0	50	50	90
Puustellinmetsä	50	650	800	1500	2400
Rykmentinpuiston keskus	0	0	1670	1670	2500
Saksan alue I	100	0	0	100	280
Saksan alue II	200	200	0	400	1020
Saviriihen alue	190	30	0	220	590
Suutarintie	0	0	270	270	460
Tuuskoto	20	80	90	190	400
Ydinkeskusta, 8067	0	0	150	150	260
Yhteensä	1040	2070	4740	7850	14600
Asuntotyyppien %-osuus	13 %	26 %	60 %	100 %	
Vuoteen 2030 vuosittain n:	74	148	339	561	1043

Taulukko 12: I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Etelä-Tuusulassa.

Toisessa vaiheessa Hyrylän seudulla kehitettäviin asuinalueisiin kuuluvat alla luetellut kohteet, jotka mahdollistavat noin **3 000** asunnon rakentamisen ja noin **7 000** asukkaan sijoittumisen uusille asuinalueille.

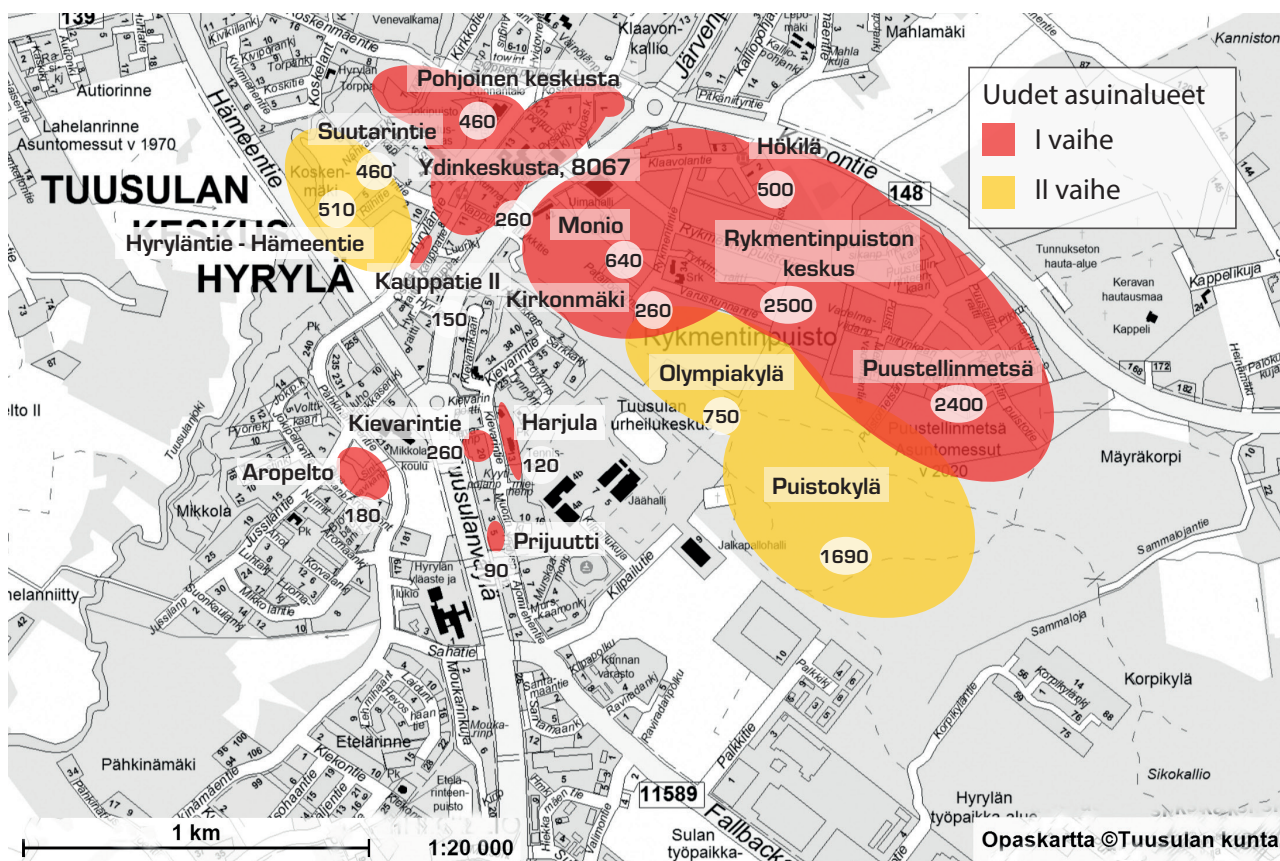
II - vaihe	AO	AP	AK	Asunnot	Asukkaat
Autiorinne	120	160	0	280	700
Halkivaha III	80	0	0	80	220
Hyryläntie-Hämeentie	0	0	300	300	510
Jouhisarantie	60	0	0	60	170
Lahelanniitty II	80	20	0	100	270
Olympiakylä	0	60	440	500	750
Paijalan kylätie	30	0	0	30	80
Pappilanhaantie	30	0	0	30	80
Peurantie II	50	20	0	70	180
Puistokylä	30	520	520	1070	1690
Rajatie	30	0	0	30	80
Raviradankuja	0	80	300	380	700
Saksan alue III	120	0	0	120	330
Saksan alue IV	400	0	0	400	1100
Vähä-Muori	20	0	0	20	55
Yhteensä	1050	860	1560	3470	6915
Uusien asuntotyyppien %-osuus	30 %	25 %	45 %	100 %	
Vuoteen 2040 vuosittain noin:	105	86	156	347	692

	AO	AP	AK	Asunnot	Asukkaat
I ja II -vaiheet yhteensä	2090	2930	6300	11320	21515
24v ajaksi vuosittain noin	87	122	263	472	896
Uusien asuntotyyppien %-osuus	18 %	26 %	56 %	100 %	
Nykyinen talotyyppijakauma	46 %	18 %	36 %		

Taulukko 14: Kaavojen mahdollistama kasvu tavoitevuoteen **2040** tultaessa

Hyrylän suuralue	2016	2030	kasvu vuoteen 2030	2040	kasvu vuoteen 2040
Väestöennuste	22 775	29 325	6 550	35 647	12 872
Yleiskaavan mahdollistama väestönmäärä		37 300	14 500	44 300	21 500

Taulukko 15: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Hyrylän seudulle

Kartta 7: Uudet asuinalueet Hyrylän keskustassa ja arvio asukasmäärästä.

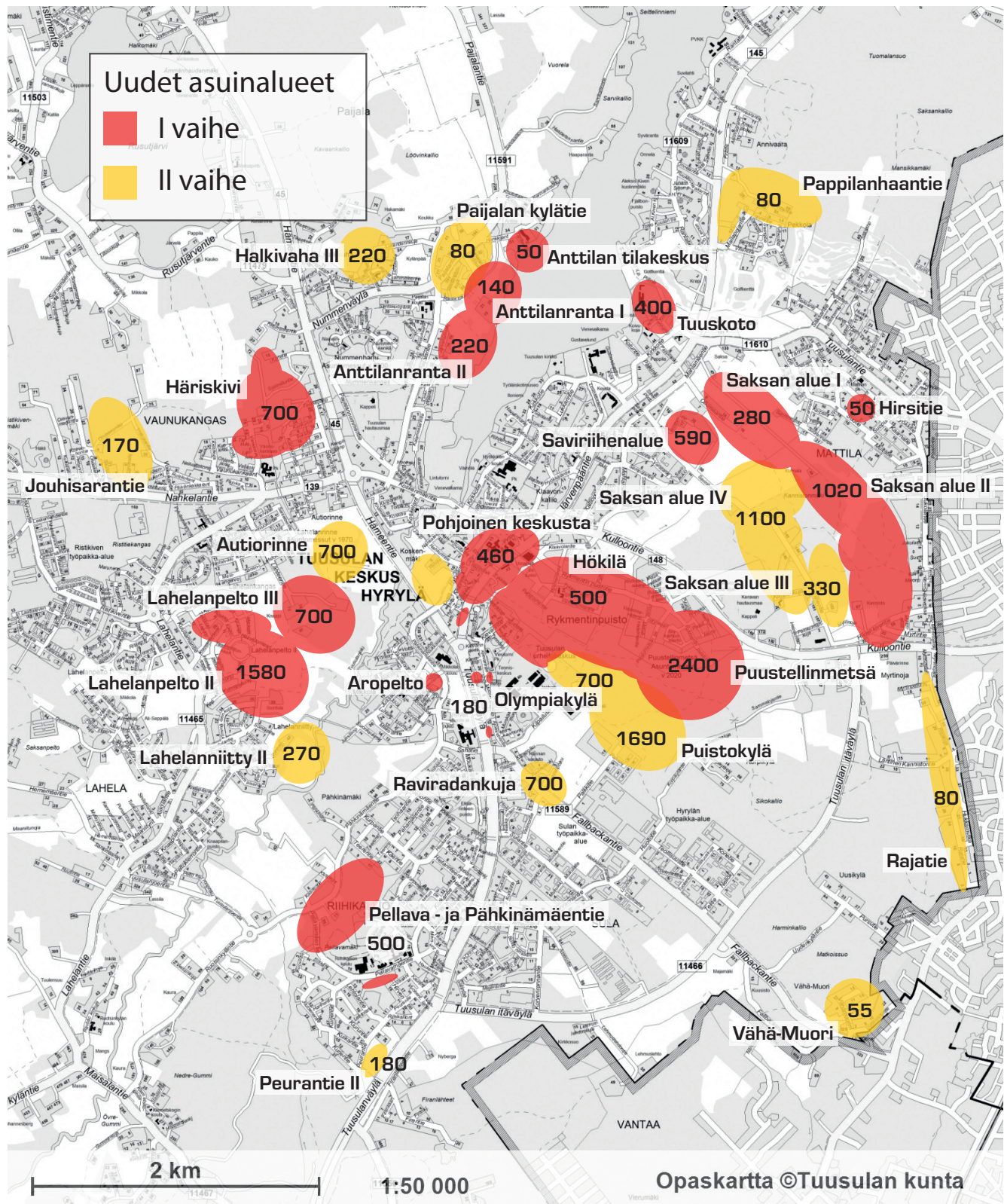

Kuva 2: Kari Kohvakka 2016

Talotyyppijakaumassa tapahtuu kaavaratkaisulla suuri muutos. Aikaisemmin Hyrylän seudun asunnoista omakotitaloihin on sijoittunut 46 %, rivitaloihin 18 % ja kerrostaloihin 36 %, nyt uusien asuinrakennusten prosenttiosuuksiksi muodostuu edellä kuvatuilla laskemilla omakotitalojen osuudeksi 19 %, rivitalojen 27 % ja kerrostalojen 54 %. Kaavaratkaisu

mahdollistaa kuitenkin edellä kuvatuilla laskelmilla keskimäärin 87 omakotitalotonttia vuodessa, mutta osan rivitaloasunnoista toteutuessa omakotitaloina, saavutetaan 100 omakotitalon vuositavoite. Näiden lisäksi Rykmentinpuistossa ja Koillis-Hyrylässä olevia reservialueita voidaan ottaa käyttöön, mikäli pääosa II-vaiheen asemakaavoista on laadittu ja tonttikysyntä sitä edellyttää.

Kartta 8: Uudet asuinalueet ja arvio asukasmäärästä Etelä-Tuusulassa.

4.2.2 Jokela

Jokelaan mahdollistetaan yleiskaavaehdotuksessa osoitetuilla uusilla asumisen alueilla uutta asuntotuotantoa noin 4 800 uudelle asukkaalle. Jokelaa kehitetään toimivana pääradan varren asemanseutuna ja palvelutaajamana.

Jokelan taajaman ytimen muodostaa aseman yhteyteen, sen etelä- ja länsipuolelle sijoittuva keskusta-alue. Keskustan ympärille sijoittuu muutamia kerrostalovaltaisia kortteleita. Tiiviimmät pientaloalueet sijaitsevat Peltokaassa, tulevilla Kartanon alueilla, radan itäpuolella Ridasjärventien varrella sekä Keskustien varrella julkisten palveluiden välittömässä läheisyydessä. Muuten Jokela on omakotitalovaltaista aluetta. Asumisen reservimerkinnällä on osoitettu laaja Palojoenpuiston alue.

Työpaikka-alueita on varattu radan varteen sekä länteen Ridasjärventien varrelle. Merkittävin taajamaa jäsentävä viherelementti on Palojoen varsi sekä vesitornin ympäristö Temmonmäki, Lepokallio ulkoilureitteineen.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu lisäksi maa- ja metsätalousaluetta Jokelan taajamasta länteen kuntarajaan saakka, koska alueelle ei ole vahvaa oikeusvaikutteista osayleiskaavaa.

Kaukaisin, olemassa oleva Pertun asuinalue sijaitsee noin 2,4 kilometrin päässä asemasta. Kaavaehdotuksessa osoitetuista uusista asumisen laajenemisalueista kaukaisin, Lepola IV, sijaitsee Hyvinkään rajalla, linnuntietä noin 1,8 kilometrin etäisyydellä juna-asemasta.

Kaavaehdotuksessa osoitetuille alueille voitaisiin sijoittaa asukkaita noin **4 800**, mutta kunnan väestöennusteen mukaan Jokelan suuralueen väkimäärän ennustetaan kasvan van noin **6 300** asukkaasta noin **9 400** asukkaaseen, eli noin **3 100** asukkaalla. Kaavaehdotuksessa osoitetut I- ja II- vaiheen asumisen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavatkin noin puolitoistakertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin, mikä tuo joustoa toteutukseen ja kasvattaa kaavavarantoa. Varanto selittyy suurelta osin jo olevalla asemakaavavarannolla Peltokaassa. Jokelan taajamaan oli kuitenkin tarve esittää omakotitaloalueita yleiskaavan tavoitevuoteen **2040** mennessä lisää, joten omakotivaltaisia alueita osoitettiin taajaman luoteispuolelle Takojaan ja Kolsaan sekä itä- ja koillispuolelle Tiensuuntien varrelle ja Lepolaan, pääosin kunnan omistamille maille.

Reservi-merkinnällä osoitetuille Palojoenpuiston alueelle voidaan arvioida mahtuvan noin **1 000** asuntoa ja yli **2 000** asukasta. Asunnoista suurin osa sijoittuisi suunnitelmien mukaan kerrostaloihin. Palojoenpuiston rakentamista ei nähdäkään tarpeellisenä yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä, vaan vasta tavoitevuoden **2040** jälkeen. Jokelaan osoitetaan myös hevoskylä, josta kerrotaan luvussa 4.4.8.

Ensimmäisessä vaiheessa kehitettäviin asuinalueisiin kuuluvat alla luetellut hankkeet, joihin mahdollistettaisiin noin **1 400** asunnon rakentaminen ja **3 300** asukkaan sijoittuminen.

I-vaiheen kehitettävien asuinalueiden asemakaavoista lainvoimaisia, jo olevaa varantoa ovat: Peltokaari ja Jokelan kartano I

JOKELA I - Vaihe	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaita
Peltokaari (lainvoimainen)	120	550	100	770	1800
Keskustie	0	0	40	40	70
Jokelan kartano I (lainvoimainen)	50	290	0	340	800
Jokelan kartano II	0	0	120	120	210
Kolsan länsipuoli	90	0	0	90	250
Lepola III	20	20	0	40	80
Hevoskylä	30	0	0	30	80
Yhteensä	310	860	260	1430	3310
Uusien asuntotyyppien %-osuus	22%	60%	18%	100%	
Vuoteen 2030 vuosittain noin:	22	61	19	102	236

Taulukko 16:
I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Jokelassa

Toisessa vaiheessa kehitettäviin asumisen laajenemisalueisiin kuuluvat alla olevat hankkeet, joista syntyisi noin 700 asuntoa noin 1 500 asukkaalle.

JOKELA II - Vaihe	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaita
Jokelan liikekeskus	0	0	70	70	120
Lepola IV	100	0	0	100	280
Lepola V	40	0	0	40	110
Jokelan kartano III	50	100	200	350	710
Takojan länsipuoli	80	0	0	80	220
Tiensuuntie	40	0	0	40	100
Yhteensä	310	100	270	680	1550
Uusien asuntotyyppien % -osuus	45%	15%	40%	100%	
2030 - 2040 vuosittain noin:	31	10	27	68	1550

Taulukko 17: II-vaiheen kehitettävät asuinalueet Jokelassa.

Yhteensä yleiskaavaehdotuksen I- ja II-vaihe mahdollistaisivat Jokelaan noin **2 100** asunnon rakentamisen, joihin voisi kokonaisuudessaan sijoittua noin **4 800** asukasta. Asunnoista noin **30 %** olisi omakotitaloissa, **45 %** rivitaloissa ja **25 %** kerrostaloissa. Rivitaloista osa voi toteutua myös pienkerrostaloissa tai omakotitaloissa, jolloin talotyyppijakauman suhdeluvut muuttuvat tässä esitetystä. Rivitalo-osuuden suuruutta selittää osaltaan pitkällä olevien asemakaavahankkeiden ja olemassa

olevan kaavavarannon rivitaloiksi osoitetut korttelialueet. Kaavaratkaisu edellä esitetyillä laskelmilla tuottaa Jokelaan keskimäärin **26** omakotitonttia vuosittain.

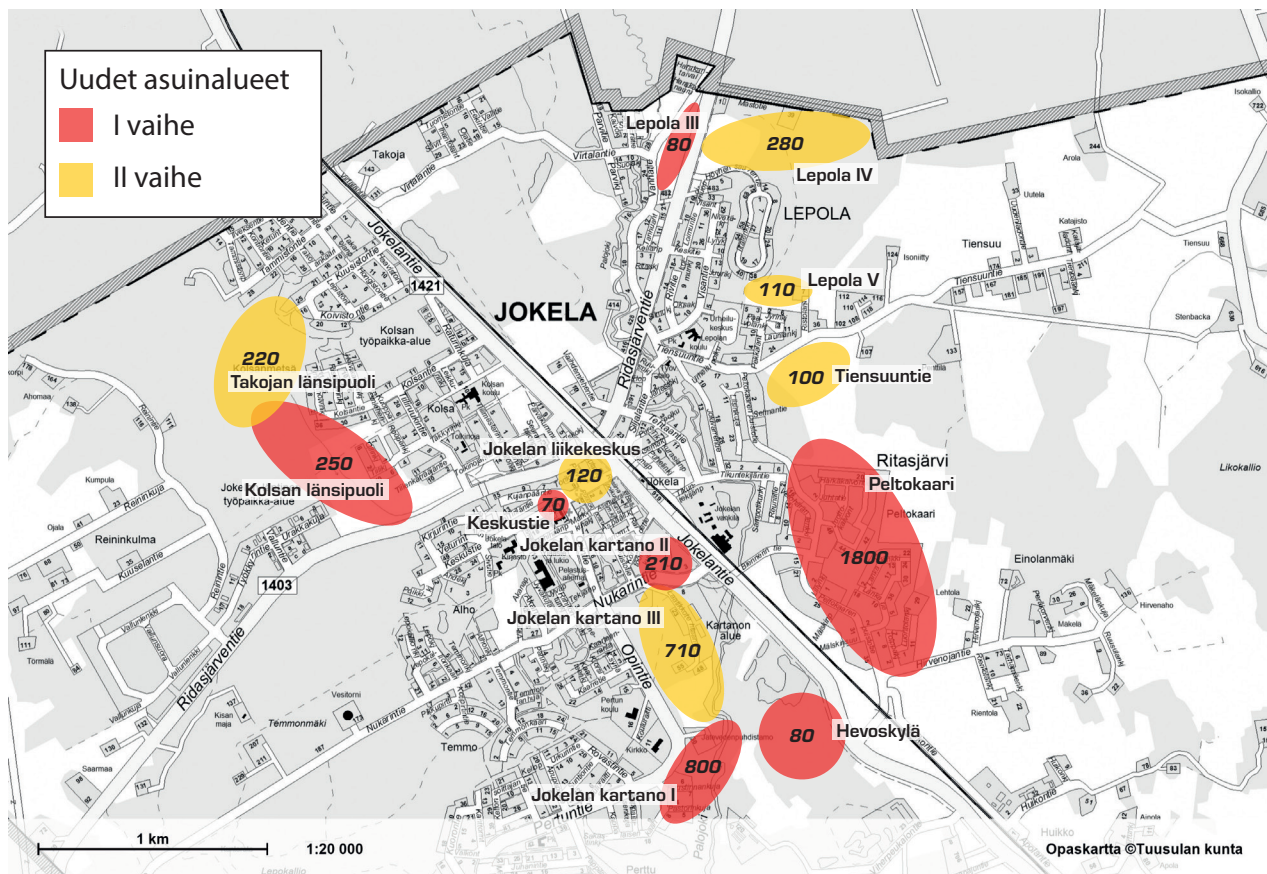
Kaava mahdollistaa **1,5-kertaisena** uusia asuinalueita Jokelan kasvutarpeisiin nähden mikäli asumisväljyyden ei oleteta muuttuvan. Jokelan yleissuunnitelman mukaan keskustaan olisi mahdollista täydennysrakentaa ja sijoittaa asuntoja tämän lisäksi vajaalle **2000** asukkaalle.

JOKELA	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaat
I ja II -vaiheet yhteensä	620	960	530	2110	4830
24v ajaksi vuosittain noin	26	40	22	88	201
Uusien asuntotyyppien % -osuus	30 %	45 %	25 %	100 %	
Nykyinen talotyyppijakauma	65 %	15 %	20 %		

Taulukko 18: Kaavojen mahdollistama kasvu Jokelassa yhteensä tavoite vuoteen 2040 mennessä.

Jokelan suuralue	2016	2030	kasvu vuoteen 2030	2040	kasvu vuoteen 2040
Väestöennuste	6341	8440	2099	9390	3049
Yleiskaavan mahdollistama väestön määrä		9600	3300	11100	4800

Taulukko 19: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Jokelaan.

Kartta 9 : Uudet asuinalueet ja arvio asukasmäärästä Jokelassa.

4.2.3 Kellokoski

Kellokoskelle mahdollistetaan yleiskaavaehdotuksessa osoitetuilla uusilla asumisen alueilla uutta asuntotuotantoa noin **3 000** uudelle asukkaalle.

Kellokoskea kehitetään bussiliikenteeseen tukeutuvana taajamana, joka tarjoaa peruspalvelut kävellen ja pyörällä saavutettavasti.

Kellokosken taajaman ytimen muodostaa Vanhan valtatie varteen, Keravanjoen ylittävä nauhamainen keskusta.

Keskustaa reunustaa ja vahvistaa kerrostalo- ja rivitalovaltaisina kehitettävät alueet sekä palvelualueeksi osoitettu koulujen alue. Muutoin taajama on pientalovaltaista.

Taajaman eteläreunaan sijoittuu Rajalinnan työpaikka-alue.

Merkittävin taajamaa jäsentävä viherelementti on Keravanjoki ruukkeineen.

Kaavaluonnoksessa osoitetut uudet asumisen alueet sijaitsevat korkeintaan kahden kilometrin etäisyydellä Ruukin alueesta. Yleiskaavaehdotuksessa osoitetut asumisen laajenemisalueet noudattavat vuonna **2011** voiman saanutta oikeusvaikutteista Kellokosken osayleiskaavaa.

Kaavaehdotuksessa jo nykyisellään osoitettujen laajojen aluevarausten vuoksi Kellokoskelle ei ollut tarvetta osoittaa reservialuemerkeitä.

Taajamassa voimassa olevan oikeusvaikutteisen Kellokosken osayleiskaavassa on varauduttu vieläkin suurempiin aluevarauksiin, jonka vuoksi etelässä Järvenpään rajalle osayleiskaavassa osoitetut asumisen alueet jäävät tarpeettomiksi asemakaavoittaa ennen vuotta **2040**. Alueet esitetäänkin kumottaviksi osayleiskaavasta, jolloin rakentamista niille voidaan käsitellä suunnittelutarve- ja poikkeusluvin.

Yleiskaavaehdotuksessa osoitetuille alueille voitaisiin sijoittaa asukkaita noin **3 000**, kun kunnan väestöennusteen mukaan Kellokosken suuralueen väkimäärän ennustetaan kasvavan noin **5 000** asukkaasta noin **6 400** asukkaaseen, eli noin **1 400** asukkaalla.

Kaavaehdotuksessa osoitetut I- ja II- vaiheen asumisen aluevaraukset toteutettuina tarkoittavatkin noin kaksinkertaista kasvupotentiaalia suhteessa tavoitevuoden tarpeisiin, mikä tuo joustoa toteutukseen ja kasvattaa kaavavarantoa.

Kellokosken taajamassa on ollut tarve esittää uusia omakotialueita. Asuntovarantoa syntyy jo pitkällä olevan asemakaavoituksen myötä Kellokosken keskustaan kerrostaloihin, joka ennestään painottaa tarvetta etsiä omakotialueita Kellokosken taajamasta.

Tämän vuoksi kaavaehdotuksessa onkin varattu Linjapuisto I ja II, Joenrannan, Korkeamäentien, Purotien ja Riiheläntien alueet erillispientaloille. Ensimmäisessä vaiheessa kehitettäviin asuinalueisiin kuuluvat alla luetellut hankkeet, joihin mahdollistettaisiin noin **800** asunnon rakentaminen noin **1 900** asukkaalle.

I-vaiheen kehitettävien asuinalueiden asemakaavoista lainvoimaisia, jo olevaa varantoa ovat:

- **Linjapuisto I**
- **Kellokosken keskusta**

KELLOKOSKI I - Vaihe	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaita
Linjapuisto (lainvoimainen)	0	90	0	90	200
Kellokosken keskusta (lainvoimainen)	0	170	240	410	800
Linjapuisto II (hyväksytty)	30	40	0	70	180
Joenranta	140	0	0	140	370
Riiheläntie	110	0	0	110	300
Yhteensä	280	300	240	820	1850
Uusien asuntotyyppien %-osuus	34%	37%	29%	100%	
Vuoteen 2030 vuosittain noin:	20	21	17	59	132

Taulukko 20: I - vaiheen kehitettävät asuinalueet Kellokoskella.

Toisessa vaiheessa kehitettäviin asumisen laajenemisalueisiin kuuluvat alla olevat hankkeet, joista syntyisi noin 500 asuntoa noin 1100 asukkaalle.

KELLOKOSKI II - Vaihe	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaita
Kellokoskentie	10	70	30	110	230
Kellokosken ruukki	0	30	150	180	330
Purotie	40	0	0	40	110
Korkeamäentie	160	0	0	160	440
Yhteensä	210	100	180	490	1110
Uusien asuntotyyppien %-osuus	43%	20%	37%	100%	
2030 - 2040 vuosittain noin:	18	8	15	41	93

Taulukko 21: II - vaiheen kehitettävät asuinalueet Kellokoskella.

Yhteensä yleiskaavaehdotuksen I- ja II-vaihe mahdollistaisivat Kellokoskelle noin **1 300** asunnon rakentamisen, joihin voisi kokonaisuudessaan sijoittua noin **3 000**

asukasta. Asunnoista noin **37 %** olisi omakotitaloissa, **31 %** rivitaloissa ja **32 %** kerrostaloissa.

KELLOKOSKI	AO	AP	AK	Asunnot yht	asukkaita
I ja II -vaiheet yhteensä	490	400	420	1310	2960
24v ajaksi vuosittain noin	20	17	18	55	123
Asuntojen % -osuudet	37 %	31 %	32 %	100 %	
Nykyinen talotyyppijakauma	65 %	15 %	20 %		

Taulukko 22: Kaavojen mahdollistama kasvu Kellokoskella yhteensä tavoitevuoteen 2040 mennessä

Kellokosken suuralue	2016	2030	kasvu vuoteen 2030	2040	kasvu vuoteen 2040
Väestöennuste	5000	5400	400	6400	1400
Yleiskaavan mahdollistama väestönmäärä		6900	1900	8000	3000

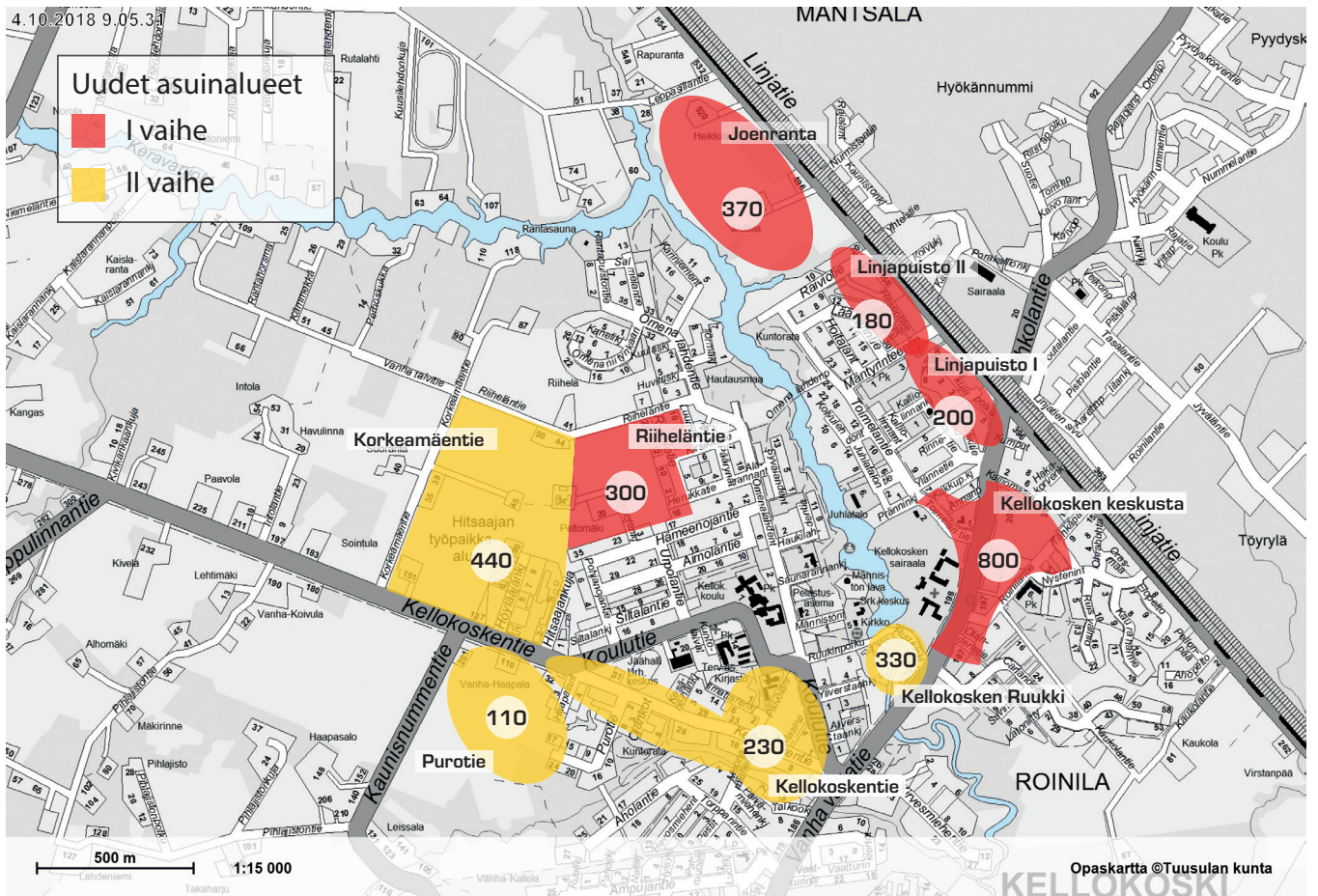
Taulukko 23: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Kellokoskelle.

Kaava mahdollistaa siis 2-kertaisena uusia asuinalueita Kellokosken kasvutarpeisiin nähden. Talotyyppijakauma muuttuisi tällä kaavaratkaisulla siten, että kerros- ja rivitalojen osuudet kasvavat, kun taas omakotitalojen osuus laskee. Kaavaehdotus mahdollistaa kuitenkin omakotitontteja keskimäärin 20 vuodessa.

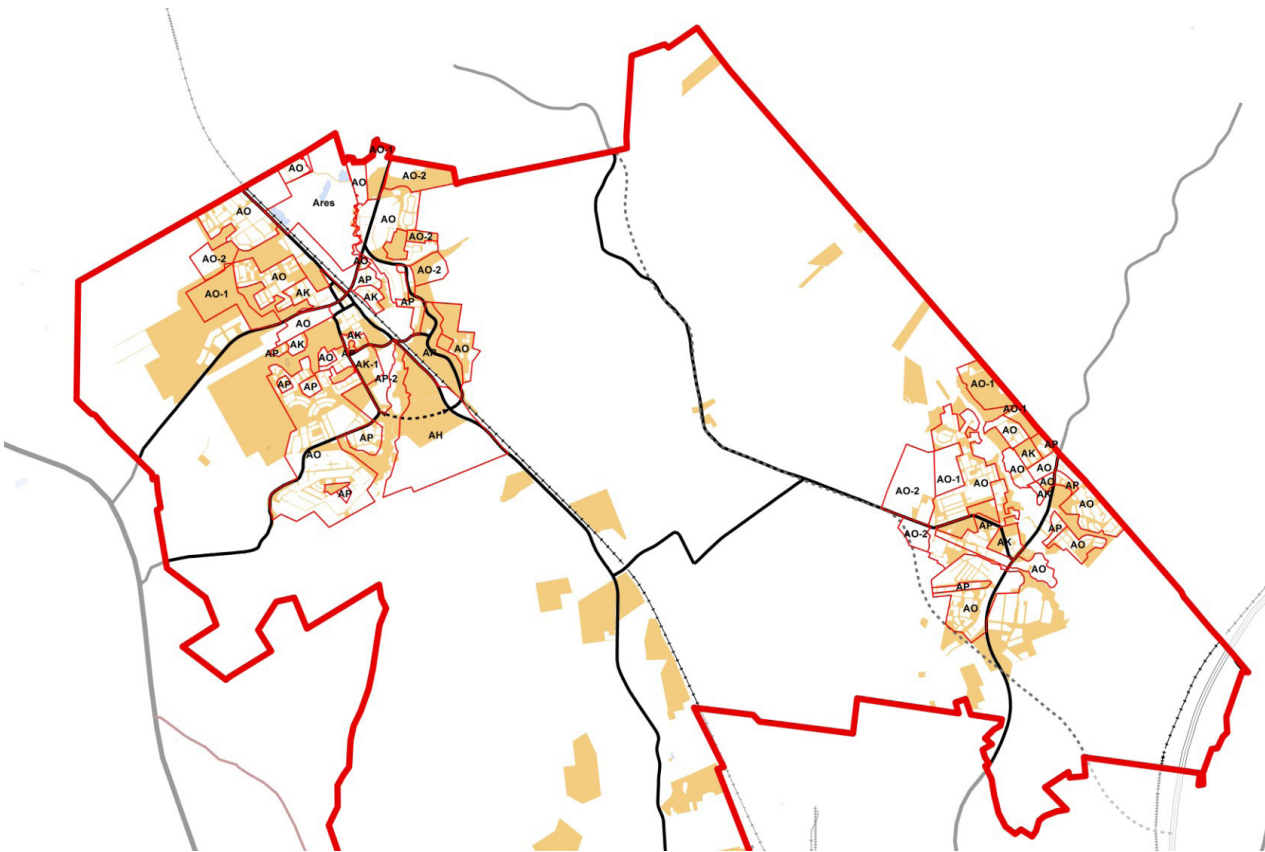
Taajamassa ei ole ollut kerrostalotuotantoa tarjolla viime vuosina. Keskustan kaavahanke vastaa tähän kysyntään ja kasvattaa varantoa. Taajaman tiivistyminen ja toisaalta asumisväljyyden kasvu vaikuttavat osaltaan asuntotarjontaan.

TUUSULA

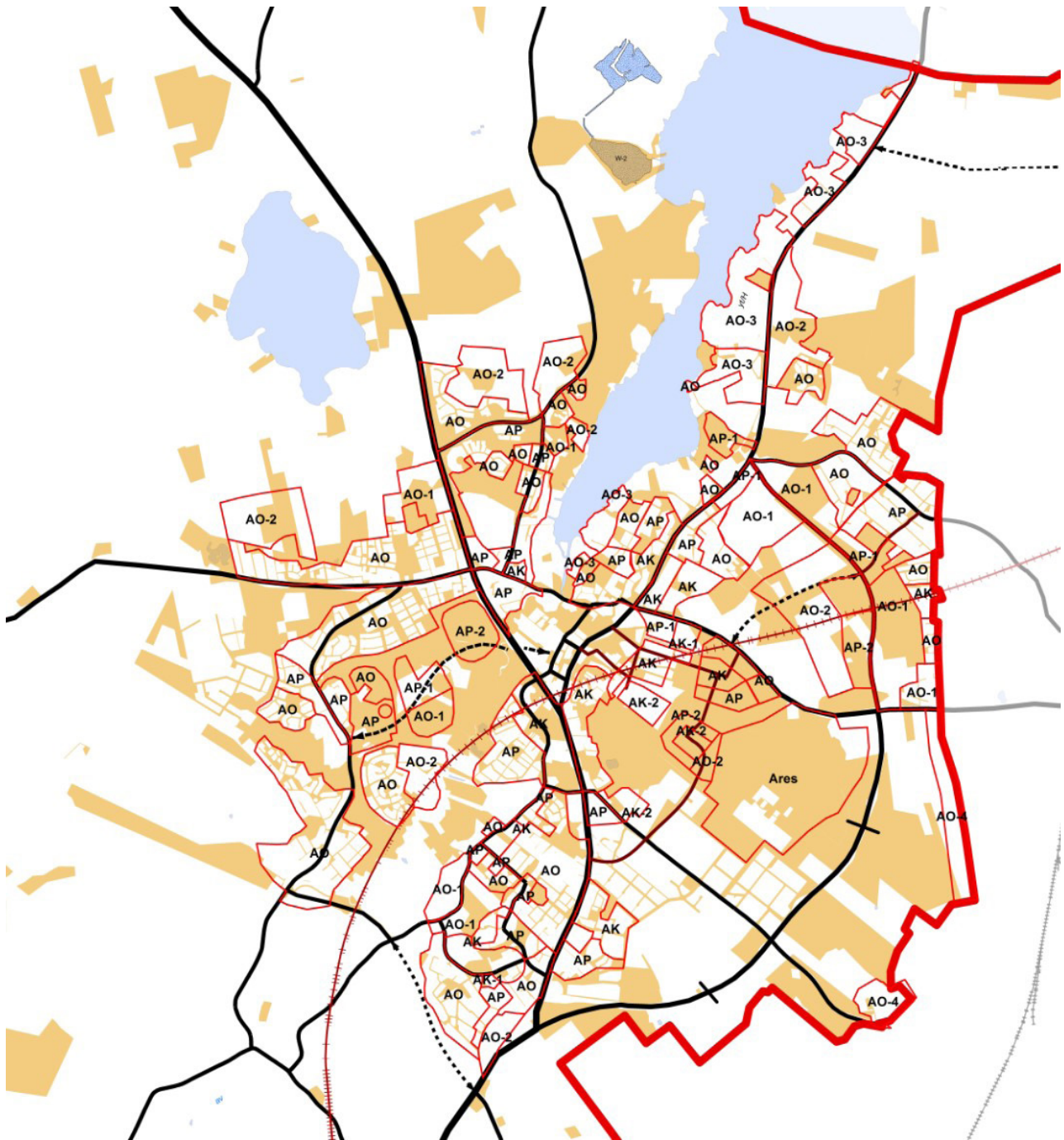
Rakentamisen
taidetta.

Kartta 10: Uudet asuinalueet ja arvio asukasmääristä Kellokoskella.

Kartta 11: Kunnan omistamat maat (toukokuu 2018) ja yleiskaavaehdotuksen asuminen laajenemisalueet.

Kartta 12: Kunnan omistamat maat (toukokuu 2018) ja yleiskaavaehdotuksen asumisen laajenemisalueet.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.3 Keskustat ja palvelut

4.3.1 Keskustatoimintojen alueet (C)

Maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaan keskustatoimintojen alueen laajuus tulee määritellä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

Jokelan ja Kellokosken osalta alueet on osoitettu **2000**-luvulla vahvistetuissa osayleiskaavoissa. Sen sijaan Hyrylässä osa keskustan laajennus-alueesta sisältyy Rykmentinpuiston hyväksyttyyn osayleis-kaavaan, mutta olemassa oleva keskustatoimintojen alue on osoitettu vain oikeusvaikutuksettomassa Tuusulan yleiskaava **2010**:ssä.

4.3.2 Hyrylä

Hyrylän keskustatoimintojen alue on määritelty Tuusulan oikeusvaikutuksettomassa yleiskaava **2010**:ssä (hyväksytty **15.5.1989**) käsittämään Tuusulanväylän, Koskenmäentien, Hyrylätien ja Hyrylänkadun rajaaman alueen. Rykmentinpuiston osayleiskaavassa keskustatoimintojen alue on osoitettu Tuusulanväylän itäpuolisen alueelle sisältäen lehtitalon ympäristöineen, uimahallin lähialueineen Rykmentinpuistotielle varuskunnan rakennukset seurakuntakeskuksen itäpuolelle saakka ja Upseerikerhon ympäristöineen.

Tuusulan yleiskaava **2040**:ssä keskustatoimintojen alue käsittää Hyrylän eteläisen kiertoliittymän, Tuusulanjokeen rajautuvan viheralueen ja Koskenmäentien rajaaman alueen laajennettuna Rykmentinpuiston osayleiskaavan keskustatoimintojen alueella.

Hyrylän ydinkeskustan alueella kerroslukutavoitteena on keskustan yleissuunnitelman mukaisesti vähintään V-VI. Rakennusten tulee rajata katuja ja aukioita keskustamaisesti, puun ja tiilen tulee olla vahvasti esillä rakentamisessa. Hyrylän keskustakortteleiden pysäköinti suunnitellaan rakenteellisena. Tykkimiehenpolun ja Varuskunnanaukion välille toteutetaan laadukas alikulku tai ylitys. Rykmentinaukiolta Tuusulan-jokilaaksoon kehitetään kävelyn pääyhteys Esikunnanpuiston ja -polun kautta.

4.3.3 Jokela

Jokelan osayleiskaavassa (voimaan **11.6.2008**) keskustatoimintojen alue käsittää olemassa olevat liiketoimintojen korttelit Keskustien itäpäässä ja asuin- ja liikekorttelit Asemanraitin ympäristössä.

Tuusulan yleiskaava **2040** -ehdotuksessa keskustatoimintojen aluetta on laajennettu etelään Nukarintielle saakka tiilitehtaan tehdasrakennusten osalta.

4.3.4 Kellokoski

Kellokosken osayleiskaavan (voimaan **6.4.2011**) keskustatoimintojen alue käsittää olemassa olevat liiketoimintojen korttelit ja HUS:lta hankitut maat Vanhan valtatie itäpuolella sekä laajat Ruukin ja Kellokosken sairaalan alueet Vanhan valtatie länsipuolella.

Tuusulan yleiskaava **2040**:ssä keskustatoimintojen aluetta on laajennettu Koulutien ja Vanhan valtatie liittymän ympäristöön keskustatoimintojen laajentamiseksi koulujen ja muiden julkisten palveluiden läheisyyteen, toisaalta keskustatoimintojen aluetta on supistettu sairaalaalueelta lännestä.

Keskustatoimintojen aluevaraukset antavat mahdollisuuden kehittää Kellokosken keskustaa monipuoliseksi kuntakeskukseksi ja lisätä kaupallisia palveluita kysynnän mukaisesti.

4.3.5 Kauppa kuntakeskuksissa

Tuusulan yleiskaavan **2040** pääperiaatteena on, että keskusta-hakuisen kaupan palvelut sijoittuvat kuntakeskuksiin.

Erikoistavarakauppaa voi sijoittaa keskustatoimintojen alueelle toimijoiden mukaan ilman erillistä mitoitusta. Nykyisellään juuri keskustahakuisessa erikoiskaupassa on Tuusulan suurin ostovoiman ulosvirtaus **-61 %** ympäröiville paikkakunnille (Ramboll **2018**).

Myös pääosa päivittäistavarakaupasta on tavoitteena sijoittaa keskusta-toimintojen alueille. Vuonna **2016** ostovoiman siirtymä Tuusulasta naapurikuntiin oli negatiivinen päivittäistavarakaupan osalta **-21 %**.

Jokelassa ja Kellokoskella on nykyisin väestöpohjaan nähden riittävät päivittäistavarakaupan palvelut. Väestömäärän kasvaessa keskustatoimintojen alueelle voi kuitenkin sijoittua uutta päivittäistavarakaupan liiketilaa (Ramboll **2017, 2018**).

Yleiskaavassa osoitetun päivittäistavarakaupan tavoiteverkon mukaan Hyrylän keskustatoimintojen alueelle on suunniteltu ensimmäisessä vaiheessa vuoteen **2030** mennessä noin **4 000 k-m²** uutta päivittäistavarakaupan kerrosalaa nykyisten **5 000 k-m²**:n lisäksi. Myös toimintansa

lopettaneen pohjoisen S-marketin kerrosala **4 000 k-m²** lasketaan olemassa olevaksi varannoksi (Ramboll **2018**).

Vuoden **2030** jälkeen Hyrylän keskustatoimintojen alueelle voi sijoittua vielä noin **3 000 k-m²** päivittäistavarakauppaa. Mikäli päivittäistavarakaupan kerrosala Hyrylän keskustassa ei toisessa vaiheessa toteudu, on mahdollisuus sijoittaa vastaava kerrosalamäärä harkitusti toisaalle.

Hyrylän keskustaan tavoitellaan liikekeskusta, johon sijoittuu päivittäistavarakaupan lisäksi erikoistavaramyymälöitä, toimistotiloja sekä asuntoja. Keskustatoimintojen ulkopuolinen päivittäistavarakaupan tavoiteverkko on kuvattu myöhemmin tässä kaavaselostuksessa.

Vähittäistavarakaupan lisätarve. Väestöennusteen mukaan

	<i>2020</i>	<i>2030</i>	<i>2040</i>
Päivittäistavarakauppa k-m ²			
<i>Jokela</i>	<i>500 - 1000</i>	<i>2500 - 3000</i>	<i>4000 - 5000</i>
<i>Kellokoski</i>	<i>0 - 500</i>	<i>1000 - 2000</i>	<i>2500 - 4000</i>
<i>Muut alueet</i>	<i>0 - 500</i>	<i>2500 - 3500</i>	<i>5500 - 8000</i>
<i>Hyrylä</i>	<i>1500 - 3500</i>	<i>6000 - 8500</i>	<i>12000 - 18500</i>
<i>Koko Tuusula</i>	<i>2500 - 5500</i>	<i>12000 - 17000</i>	<i>24000 - 36000</i>
Keskustahakuinen erikoiskauppa k-m ²			
<i>Jokela</i>	<i>1500 - 3000</i>	<i>10500 - 13000</i>	<i>19000 - 25000</i>
<i>Kellokoski</i>	<i>1000 - 2000</i>	<i>4500 - 8500</i>	<i>11500 - 17500</i>
<i>Muut alueet</i>	<i>1500 - 2500</i>	<i>10500 - 14500</i>	<i>25000 - 33500</i>
<i>Hyrylä</i>	<i>7000 - 12500</i>	<i>26000 - 35500</i>	<i>56000 - 80000</i>
<i>Koko Tuusula</i>	<i>11000 - 20000</i>	<i>52000 - 71500</i>	<i>111500 - 156000</i>
Tilaa vaativa erikoiskauppa k-m ²			
<i>Jokela</i>	<i>1000 - 1500</i>	<i>5000 - 6000</i>	<i>9000 - 11500</i>
<i>Kellokoski</i>	<i>500 - 1000</i>	<i>2000 - 4000</i>	<i>5500 - 8500</i>
<i>Muut alueet</i>	<i>500 - 1500</i>	<i>5000 - 7000</i>	<i>12000 - 16000</i>
<i>Hyrylä</i>	<i>3500 - 6000</i>	<i>12500 - 16500</i>	<i>26500 - 37500</i>
<i>Koko Tuusula</i>	<i>5500 - 10000</i>	<i>24500 - 33500</i>	<i>53000 - 73500</i>

Taulukko 24: Vähittäiskaupan liiketilan laskennallinen lisätarve vuosiin **2020, 2030** ja **2040** (Ramboll **2018**)

Keskustatoiminnoille yleiskaavassa varatut alueet mahdollistavat myös vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumisen. Vähittäiskaupan suuryksikön ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palveluiden saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltua. Toukokuun 2017 alussa voimaan tullessa maankäyttö- ja rakennuslakimuutoksessa vähittäiskaupan suuryksikön kokoraja nostettiin 2 000 kerrosneliömetristä 4 000 kerrosneliömetriin sekä poistettiin velvoite osoittaa maakuntakaavan keskustatoimintojen alueella vähittäiskaupan suuryksikköiden enimmäismitoitus. Keskusta-alueiden ulkopuolisia vähittäiskaupan suuryksikköalueita on käsitelty myöhemmin tässä kaavaselostuksessa.

4.3.6 Muut palvelut kuntakeskuksissa

Kaava mahdollistaa keskusta-toimintojen alueille sijoittuvan kaupallisten palveluiden lisäksi muita palveluita kuten julkisia palveluita, toimistoja ja hallinnon palveluita monimuotoisen asumisen lisäksi.

Hyrylässä keskustatoimintojen korttelialueelle sijoittuu kaupallisten palveluiden lisäksi nykyisin muun muassa kunnantalo, terveystakeskus ja kirjasto. Tavoitteena on sijoittaa Hyrylän keskustatoimintojen alueelle Monion monitoimitalo, jossa sijaitsee lukion, lasten ja nuorten kuvataidekoulun sekä käsityökoulun, kansalaisopiston ja keskeisen Uudenmaan musiikkiopiston tiloja.

Lisäksi Hyrylän keskustatoimintojen alueelle sijoittuu matkakeskus ja mahdollistetaan maanalaisen lentoradan asema. Matkakeskuksen myötä myös liityntäpysäköinnille on varattava tiloja. Kuntakeskuksissa sijaitsee myös kouluja ja päiväkotia.

4.3.7 Asuminen kuntakeskuksissa

Keskustatoimintojen alueita kehitetään tiivistyvinä, erityisesti kävelyyn ja pyöräilyyn perustuvina ympäristöinä. Jokaiseen taajamaan lisätään kerrostaloasumista, joka mahdollistaa myös paremman palvelutarjonnan asukkaiden luoman kysynnän kasvaessa.

C

Keskustatoimintojen alue

Alueelle saa sijoittaa keskustaan soveltuvaa asumista sekä hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja sekä virkistysalueita.

Aluetta tulee kehittää tiivistyvänä, erityisesti kävelyyn ja pyöräilyyn perustuvana ja kaupunkikuvaltaan laadukkaana ympäristönä.

Maantasokerrokset tulee suunnitella ilmeiltään eläviksi sijoittamalla niihin esim. liike- tai toimitilaa. Alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä. Pysäköinti tulee ensisijaisesti sijoittaa laitoksiin ja kadunvarsiiin.

4.4 Asuminen

Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty asumisen laajenemissuuntien vaiheistus kolmella eri luokalla. Täysväriä esitetään nykyisellään säilyvät alueet, joiden perusluonne säilyy ennallaan. Alueilla voi toteuttaa täydennysrakentamista tavalla, joka ei muuta alueen yleisilmettä. Alueelle voidaan laatia täydennysrakentamisen sallivia asemakaavamuuksia.

Ajankohtaisia asemakaavamuuksia voi tulla kyseeseen palveluverkon muuttuessa. Esimerkiksi lakkautettavien koulujen ja päiväkotien tonteille voi tulevaisuudessa sijoittautua noin **2 000** asukasta.

Alueen väri ja kirjainmerkintä osoittavat yleiskaavan aluevarausmerkinnän mukaisen maankäyttömuodon.

Ensimmäisen vaiheen asumisen laajenemissuunnat esitetään siten, että kaavakartalla aluevarauksessa on tumma reunaviiva ja vaaleamman sävyinen sisus sekä indeksinumero 1. Alueiden luonne verrattuna nykyiseen tulee olennaisesti muuttumaan ja alue tullaan asemakaavoittamaan.

Toisen vaiheen asumisen laajenemissuunnat esitetään pelkällä reunaviivalla ja indeksinumerolla 2. Alueet tullaan asemakaavoittamaan, kunnes pääosa I-vaiheen alueista on kaavoitettu ja otettu käyttöön.

Nykyisellään säilyvät alueet

Nykyisellään säilyvät alueet. Merkinillä kuvataan alueet, joiden perusluonne säilyy ennallaan.

Alueilla voi toteuttaa täydennysrakentamista tavalla, joka ei muuta alueen yleisilmettä. Alueelle voidaan laatia täydennysrakentamisen sallivia asemakaavamuutoksia. Alueen väri ja kirjainmerkintä osoittavat yleiskaavan aluevarausmerkinnän mukaisen maankäyttömuodon.

-1

Ensimmäisen vaiheen asumisen laajenemismuoto

Uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet. Alue tullaan asemakaavoittamaan. Käyttötarkoituksen kirjaintunnus ja värireunus

-2

Toisen vaiheen asumisen laajenemismuoto

Alue asemakaavoitetaan, kunhan pääosa I-vaiheen alueista on kaavoitettu ja otettu käyttöön. Käyttötarkoituksen kirjaintunnus ja värireunus.

4.4.1 Kerrostalovaltainen alue (AK)

Yleiskaavassa osoitetaan kerrostalovaltaista aluetta taajamien ydinalueiden liepeille. Alueille voidaan sijoittaa myös tehokkaita pientalokortteleita, asumiselle tarpeellisia lähipalveluita, virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

Asemakaavassa rakennusten pohjakerrokseen saa osoittaa liike-, työ- ja palvelutiloja. Kerrostalovaltaisella alueella tavoitellaan kaupunkimaista taajamakuva. Suositeltava tonttitehokkuus on **0,8 - 2,0**.

4.4.2 Tiivis pientalovaltainen asuinalue (AP)

Merkinillä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu yhtiömuotoisiin ja kytkettyihin pientaloihin, rivitaloihin ja pienkerrostaloihin. Alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava tonttitehokkuus on **0,3 - 0,4**.

4.4.3 Omakotivaltainen asuinalue (AO)

Omakotivaltaiset pientaloalueet sijoittuvat taajamien reunoille. Alueet varataan pääosin 1-2 -asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen. Alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Suositeltava tonttitehokkuus on **0,25 - 0,3**.

Alueilla, joilla on kulttuuriarvoja, voi tehokkuus olla pienempikin.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.4.4 Asumisen erityisalueet (AO-3,A-04)

Rantatien–Kirkkotien ja Tuusulanjärven välisiä pientalovaltaisia asuinalueita osoitetaan omalla merkinnällä (AO-3).

Alueen valtakunnallisten kulttuuri-historiallisten arvojen vuoksi nämä alueet on tarkoitus säilyttää ennallaan ja alueita ei tulisi tiivistää. Alueella sijaitsevat maisemapellot halutaan myös säilyttää avoimina, joka turvaa näkymiä Tuusulanjärvelle.

Sulan osayleiskaavassa (voimaantulo 27.1.2016) osoitettu Vähä-Muorin asuinalue sekä Keravaan rajautuva Rajatien alue osoitetaan omalla merkinnällään alueiksi, jonka kehittämistä lentomelu rajoittaa, mutta jotka tullaan asemakaavoittamaan (AO-4).

Ennen asemakaavan laatimista olevien rakennusten korvaaminen tai laajentaminen on sallittua. Vähä-Muorin ja Rajatien alueet sijoittuvat edullisesti Keravan raideliikenneyhteyden läheisyyteen ja kummassakin on olemassa olevaa pientaloasutusta. Alueille on tavoitteena mahdollistaa vähäinen täydentäminen tulevilla asemakaavoilla.

4.4.5 Asumisen reservialueet (Ares)

Asumisen reservialueiksi osoitetaan alueet, joita ei ole tarkoitus ottaa käyttöön yleiskaavan tavoitevuoteen **2040** mennessä.

Alueiden asemakaavoittaminen aloitetaan kun merkittävä osa taajaman II-vaiheen asemakaavoista on laadittu. Korvaava rakentaminen ja olevien rakennusten laajentaminen on sallittua, mutta alueella ei sallita uusia rakennuspaikkoja ennen asemakaavaa.

Tällä merkinnällä osoitetaan Rykmentinpuiston laajenemisalue Puustellinmetsästä ja Ruistokylästä länteen sekä Jokelan Palojoenpuiston alue.

4.4.6 Muut reservialueet (Res, Res-1)

Reservimerkinnällä osoitetaan alueita Koillis-Hyrylästä. Alueen kaavoittaminen aloitetaan kun merkittävä osa taajaman II-vaiheen asemakaavoista on laadittu. Hevoskylän alue voidaan kaavoittaa jo aikaisemmin erityisluonteensa vuoksi (AH).

Ennen asemakaavaa korvaava rakentaminen ja olevien rakennusten laajentaminen on sallittua, mutta alueilla ei sallita uusia rakennuspaikkoja.

Ristikydön alue osoitetaan myös reservimerkinnällä uudeksi asemanseutuun tukeutuvaksi tiiviiksi taajamatoimintojen reservialueeksi, jonka asemakaavoittaminen pitää tutkia yleiskaavalla (Res-1).

Olevien rakennusten korvaaminen ja laajentaminen on sallittua. Uusia rakennuspaikkoja ei sallita tulevan aseman ympäristössä.

4.4.7 Kylät

Yleiskaavassa osoitetaan viisi kyläaluetta: Linjamäki, Nahkela, Ruotsinkylä, Rusutjärvi ja Vanhakylä.

Suunnittelutarveratkaisuin mahdollistettava rakentaminen tulee ohjata mahdollisuuksien mukaan kyliin. Rakennusjärjestyksen muututtua **2018**, poikkeusluvista voidaan tapauskohtaisesti harkita, voidaanko laskennallisia rakennusmahdollisuuksia ohjata pienemmille rakennuspaikoille ja kyliin tiiviimmin kuin **1990**-luvulla laadittujen mitoittavien osayleiskaavojen mukaan on mahdollista.

Paras lisärakentamisen paikka sijoittuisi esimerkiksi metsän reunaan ja avoimet peltoaukeat säilytetään vapaina rakentamiselta.

Yleiskaavatyön jälkeen tutkitaan, onko tarvetta uudistaa kylien osayleiskaavoja ja laatia MRL:n mukaisia kyläkaavoja, jotka mahdollistavat rakentamisen suoraan rakennusluvilla.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.4.8 Hevoskylät

Hevosharrastus on kasvava ilmiö. Hevostoiminta on sekoitus asumista, urheilua ja elinkeinotoimintaa.

Yhä harvemmin hevosharrastus on maataloutta. **2000-luvun** aikana harrastajamäärät ovat liki kolminkertaistuneet, ratsastusharrastajia on nykyisin n. **170 000**.

Ratsastusharrastus on urbanisoitunut ja siirtynyt kasvukeskusten lähelle, lähelle harrastajia. Tuusula kuuluu pääkaupunkiseudun kasvukeskukseen, jossa hevosharrastuksen paineet tuntuvat tallien määrässä.

Kolme mahdollista hevosalueina tarkasteltavaa kohdetta ovat Ruskela, Jokelan taajaman eteläosa sekä Kellokosken pohjoisosa. Alueet on tarkoitettu asemakaavoittamaan siten, että alueilla yhdistyy sekä hevos- tms. elinkeinoja, -harrastamista ja asumista.

Hevoskylässä yksi Tuusulan vahvuuksista, maaseutumaisuus, voi yhdistyä aivan uudella tavalla urbaaniin asumiseen. Urbaanin asumisen lisäarvoksi voidaan tuoda vaikkapa mausteita siirtolapupuutarha-ajatuksista luonnon ja eläinten läheisyydessä.

Tuusulanjärven alueen matkailun edistämishankkeessa on havaittu, että myös oman kunnan asukkaat ovat kiinnostuneita hevosiin ja kotieläimiin liittyvistä vapaa-ajan palveluista. Hevoskylä voi tulevaisuudessa olla yksi Tuusulan kunnan vetovoimatekijöistä. Se on houkutteleva asuinpaikka alan yrittäjille sekä hevosharrastajille, eläinlääkäreille, kotipuutarhureille tai ylipäänsä uudenlaista, persoonallista asuinpaikkaa etsiville. Elämäntavan ja asumisen yhdistäminen on yksi keino lisätä elämänlaatua ja onnellisuutta.

Yleiskaavassa Jokelan Hevoskylän alue on merkitty **AH-** merkinnällä Jokelan hevoskylän asemakaavoittaminen on jo käynnissä.

4.4.9 Pilottirakentamisen kohde

Kunnan maalta varataan alue, jolle voidaan toteuttaa pilottirakentamista, esimerkiksi sähköyliherkille tai rakennusmateriaalien kemikaaliyliherkille soveltuva asuinalue. Kohdealueen maankäyttö tulee perustua tarkempiin suunnitelmiin.

AK

Kerrostalovaltainen asuinalue

Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu kerrostaloihin.

Alueelle saa sijoittaa myös tehokkaita pientalokortteleita, asumiselle tarpeellisia lähipalveluita, virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AP

Tiivis pientalovaltainen asuinalue

Merkinnällä osoitetaan asumisen käyttöön varattavat alueet, joiden asuinkerrosalasta pääosa sijoittuu yhtiömuotoisiin ja kytkettyihin pientaloihin, rivitaloihin ja pienkerrostaloihin.

Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AO

Omakotivaltainen asuinalue

Alue varataan pääosin 1-2 -asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen.

Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja.

AO-3**Säilyvä omakotivaltainen
asuinalue**

Merkinnällä osoitetaan Rantatien, Kirkkotien ja Tuusulanjärven välistä aluetta. Alue varataan 1-2 -asuntoisten erillispientalojen rakentamiseen. Alueelle saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia lähipalveluita ja virkistysalueita sekä sellaisia pienimuotoisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Aluetta ei tulisi tiivistää.

AH**Hevoskylä**

Alue varataan pientaloasumista ja hevos- tms. -elinkeinoja ja harrastamista yhdistävään toimintaan. Alue sisältää erityisiä luontoarvoja, jotka on otettava suunnittelussa huomioon.

AO-4**Asuinalue, jonka kehittämistä
lentomelu rajoittaa**

Merkinnällä on osoitettu Vähä-Muorin ja Rajatien alueet. Alueet on tarkoitettu asemakaavoitettavan pientaloalueiksi.

Ennen asemakaavaa olevien rakennusten korvaaminen tai laajentaminen on sallittua. Alueella ei sallita uusia rakennuspaikkoja.

Kyläalueet

Kylä, jolle tutkitaan mahdollisuutta MRL 44 §:n mukaisen osayleiskaavan laatimiseen. Ennen uuden osayleiskaavan vireilletuloa rakentaminen tutkitaan suunnittelutarveratkaisuin.

Pilottirakentamisen kohde

Pilottirakentamisen, esim. erityisherkille soveltuvan rakentamisen, alue. Sijainti ohjeellinen.

Ares**Asumisen reservialue**

Merkinnällä on osoitettu Rykmentinpuiston ja Palojoenpuiston asumisen laajenemisalue. Alueiden asemakaavoittaminen aloitetaan kun merkittävä osa taajaman II-vaiheen asemakaavoista on laadittu.

Ennen asemakaavaa olevien rakennusten korvaaminen tai laajentaminen on sallittua. Alueella ei sallita uusia rakennuspaikkoja.

Res**Reservialue**

Merkinnällä on osoitettu alue Koillis-Hyrylästä. Alueen kaavoittaminen aloitetaan kun merkittävä osa taajaman II-vaiheen asemakaavoista on laadittu.

Ennen asemakaavaa olevien rakennusten korvaaminen tai laajentaminen on sallittua. Alueella ei sallita uusia rakennuspaikkoja.

Res-1**Uusi asemaseutuun tukeutuva tiivis taajamatoimintojen reservialue**

Merkinnällä osoitetaan Ristikydön alue. Alueen asemakaavoittaminen pitää tutkia osayleiskaavalla. Rakennusten korvaaminen tai laajentaminen on sallittua.

Uusia rakennuspaikkoja ei sallita tulevan aseman ympäristössä.

**Hevos- tms. elinkeinoja,
-harrastamista ja asumista
yhdistävä alue**

Merkinnällä esitetään vaihtoehtoiset / ohjeelliset paikat. Alue tullaan asemakaavoittamaan.

4.5 Kauppa

4.5.1 Vähittäistavarakaupan suuryksiköt (KM)

Keskustatoimintojen mahdollistaman kaupan liiketilan lisäksi kaavaehdotuksessa on osoitettu kolme seudullista ja yksi paikallinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan sellaista vähittäiskaupan suuryksikköä tai usean myymälän muodostamaa vähittäiskaupan aluetta, jolla voidaan arvioida olevan yhtä kuntaa laajempia, seudullisia vaikutuksia.

Vähittäiskaupan suuryksiköt vaativat paljon tilaa, eivät kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja niissä asioidaan harvoin. Tällaista kauppaa ovat mm. auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppa. Focus alueella huomioidaan sijainti lentokentän kupeessa ja siellä sallitaan monipuolisemmin kaupan konsepteja.

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa Tuusulaan on osoitettu kolme merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikköä: **Focus, Hyrylän eteläosa ja Järvenpään eteläinen liittymä**. Nämä on osoitettu myös yleiskaavaan. Focus-alueen ja Tuusulan itäväylän varteen sijoittuvan Hyrylän eteläosan suuryksikköalueen laajuus ja mitoitus noudattavat kummankin alueen osayleiskaavoja.

Molempien alueiden enimmäismitoitus on **100 000 k-m²**. Lisäksi Sulan pohjoisosaan ja Sahankulman alueelle on osoitettu olemassa olevan asemakaavoitetun, tilaa vievän kaupan alue omalla KM-1 -merkinnällään.

Näillä alueilla sijaitsee muun muassa huonekalu- ja vaihtautokauppaa.

Lahden moottoriteliittymän yhteydessä on Järvenpään ja Tuusulan alueille ulottuva Järvenpään eteläisen liittymän seudullinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Tämän **100 000 k-m²:n** suuruisen yksikön suurin osa sijoittuu Järvenpään puolelle. Tuusulan osuus kaupallisista palveluista on **35 000 k-m²** ja alue sijoittuu Tuomala II - osayleiskaavan alueelle pääosin Pohjoisväylän eteläpuolelle sekä pieneltä osin Järvenpään rajautuen Pohjoisväylän pohjoispuolelle.

Keskusta-alueen ulkopuolisille asumisen, ympäristöönsä soveltuvien työpaikka-toimintojen sekä näihin liittyvien palveluiden ja toimintojen alueille saa sijoittaa vähäisessä määrin lisäksi paikallista kauppaa, ei kuitenkaan päivittäistavarakauppaa selostuksessa erikseen esitetyn tavoiteverkon lisäksi. Kaavakartalle on osoitettu ainoastaan keskusta-alueiden ulkopuoliset yli **500 k-m²:n** suuruiset päivittäistavarakaupat.

4.5.2 Päivittäistavarakaupan verkosto

Seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden lisäksi yleiskaava-ehdotuksessa osoitetaan keskusta-alueiden ulkopuolinen, vaiheistettu päivittäistavarakaupan tavoiteverkosto symbolimerkinä.

Kaavassa osoitetaan ainoastaan yli **500 k-m²:n** suuruiset myymälät, selostuksessa kuvataan tavoite-verkosto kokonaisuudessaan.

Jokelaan ja Kellokoskelle uusia keskustatoimintojen ulkopuolisia päivittäistavarakauppoja ei osoiteta. Vaikutusten arvioinnin mukaan **(Ramboll 2017)** Jokelan ja Kellokosken päivittäistavarakaupan tarjonta on riittävä nykyiseen ja tulevaan väestöpohjaan nähden, eikä yleiskaavaehdotuksessa ole tarpeen osoittaa alueelle uusia päivittäistavaramyymälöitä.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Kuntaan on laadittu kaupan palveluverkkoselvitys (Ramboll 2018). Hyrylän keskustan ja Tuusulanväylän / Järvenpääntien varren alueella väestöennusteeseen pohjautuva liiketilan lisätarve on vuoteen **2030** mennessä noin **6 000 k-m²** ja vuoteen **2040** lisäksi toiset **6 000 k-m²**. Yhteensä yleiskaavan tavoitevuoteen **2040** kokonaistarve päivittäis-tavarakaupalle Hyrylän keskustan ja pohjois-eteläsuuntaisen pääväylän varren ympäristössä on noin **12 000 k-m²**. Tämän lisäksi taajaman reunamilla voi toteutua päivittäistavarakauppaa vuoteen **2030** noin **2 500 k-m²** ja vuoteen **2040** vielä **3 000 k-m²**, ollen yhteensä **5 500 k-m²**.

Päivittäistavarakaupan tavoiteverkosto ensimmäisessä vaiheessa, noin vuonna 2030

Päivittäistavarakaupan tavoiteverkon mukaan Hyrylän keskustatoimintojen alueelle sijoittuu ensimmäisessä vaiheessa vuoteen **2030** mennessä noin **4 000 k-m²** uutta päivittäistavarakaupan kerrosalaa nykyisten **5 000 k-m²**:n lisäksi.

Toimintansa lopettaneen pohjoisen S-marketin kerrosala **4 000 k-m²** lasketaan olemassa olevaksi varannoksi (Ramboll 2018). Lisäksi Järvenpääntien varrelle sijoitetaan **2 000 k-m²**, jolloin Hyrylän keskusta - Tuusulanväylä - Järvenpääntie -selvitysalueella toteutuu liiketilan lisätarve **6 000 k-m²**.

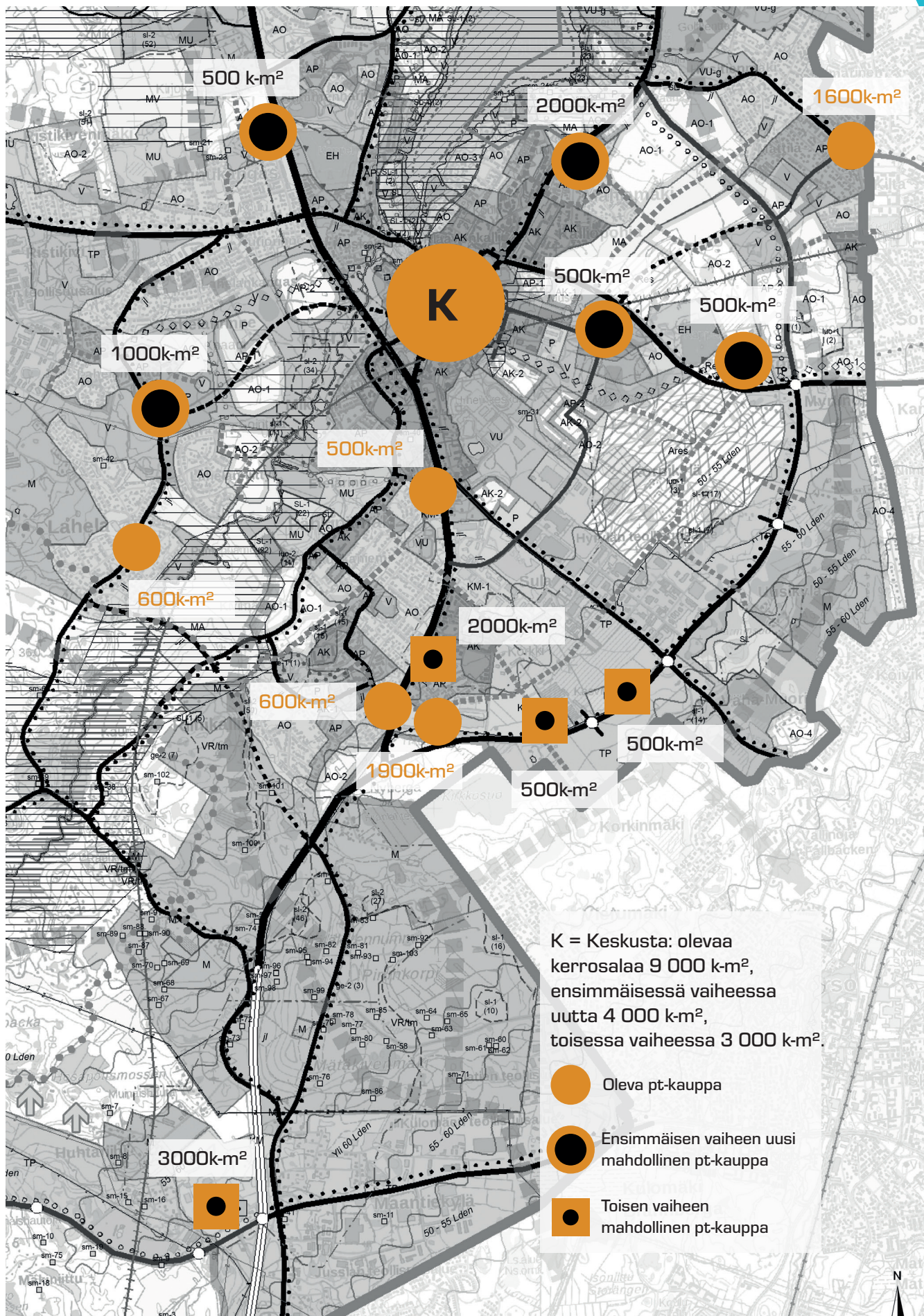
Lisäksi vuoteen **2030** mennessä päivittäistavarakaupan liiketilaa voidaan sijoittaa keskustan reunamille enintään **2500 k-m²**, joka toteutuisi esimerkiksi seuraavilla hankkeilla.

- ***Lahelanpelto II 1 000 k-m²***
- ***Häriskivi 500 k-m²***
- ***Puustellinmetsä 500 k-m²***
- ***Mäyräkorpi 500 k-m²***

Päivittäistavarakaupan tavoiteverkosto toisessa vaiheessa, noin vuonna 2040

Vuoden **2030** jälkeen Hyrylän keskustatoimintojen alueelle voi sijoittua vielä noin **3 000 k-m²** päivittäistavarakauppaa. Mikäli päivittäistavarakaupan kerrosala Hyrylän keskustassa ei toisessa vaiheessa toteudu, on mahdollisuus sijoittaa vastaava kerrosalamäärä harkitusti toisaalle. Lisäksi liiketilan lisätarve mahdollistaa **2 000 k-m²** yksikön Amerin alueelle ja kaksi **500 k-m²** yksikköä Tuusulan itäväylän varrelle.

Näiden lisäksi voidaan toteuttaa noin **3 000 k-m²** päivittäistavarakaupan liiketilaa Focus -alueelle. Focus osayleiskaava mahdollistaa Focuksen vähittäiskaupan suuryksikköalueelle kaksi **2 000 k-m²** päivittäistavarakauppaa. Etelä-Tuusulan päivittäistavarakaupan kokonaisverkon kannalta ei kuitenkaan ole tavoiteltavaa, että alueelle toteutuu erillisiä isoja päivittäistavarakaupan myymälöitä. Tavoitteena on jakaa päivittäistavarakaupan myymälätila muun kaupan, kuten tilaa vaativan erikoiskaupan, yhteyteen.

Kartta 13: Päivittäistavarakaupan tavoiteverkko.

KM**Seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö**

Kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.

Aluetta kehitetään sellaista kauppaa varten, joka vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni.

Alueelle saa sijoittaa myös pääkäyttötarkoitukseen liittyvää muuta toimintaa. Alueille ei sallita seudullisia päivittäistavarakaupan suuryksiköitä.

Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön.

Focus-alueen kaupan laadussa huomioidaan alueen sijaintiin liittyvät erityispiirteet. Focus-alueelle mahdollistetaan muun muassa lentoasemaan tukeutuva monipuolinen kaupallinen toiminta sekä logistiikkakeskusten yhteydessä olevat verkkokaupan noutomyymälät ja esittelytilat

Vähittäiskaupan suuryksikön enimmäismitoitus:

- Focus -alueella 100 000 kem²
- Sulan alueella 100 000 kem²
- Tuomala II -alueella 35 000 kem²

KM-1**Paikallinen vähittäiskaupan suuryksikkö**

Kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa paikallisen vähittäiskaupan suuryksikön.

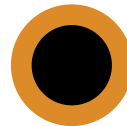
Aluetta kehitetään sellaista kauppaa varten, joka vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni.

Alueelle saa sijoittaa myös pääkäyttötarkoitukseen liittyvää muuta toimintaa.

Alueille ei sallita seudullisia päivittäistavarakaupan suuryksiköitä.

Päivittäistavarakauppa

Merkinnällä osoitetaan olemassa oleva keskusta-alueiden ulkopuolinen päivittäiskaupan verkosto.

Ensimmäisen vaiheen uusi mahdollinen päivittäistavarakauppa

Merkinnällä osoitetaan uusi keskusta-alueiden ulkopuolinen yli 500 k-m²:n suuruinen päivittäiskauppa tavoiteverkoston ensimmäisessä vaiheessa.

Toisen vaiheen uusi mahdollinen päivittäistavarakauppa

Merkinnällä osoitetaan uusi keskusta-alueiden ulkopuolinen yli 500 k-m²:n suuruinen ohjeellinen päivittäiskaupan sijainti tavoiteverkoston toisessa vaiheessa.

TUUSULA**Rakentamisen
taidetta.**

4.6 Elinkeinot ja palvelut

4.6.1 Työpaikka-alueet (TP)

Etelä-Tuusula

Tuusulan yleiskaava **2040**:ssä erilliset laajat työpaikka-alueet on esitetty omalla merkinnällään **TP**. Näitä ovat Etelä-Tuusulassa Focus-alue ja Kulomäentien alueet Kehä IV:n varrella, Sulan alue sekä Tuusulan itäväylän varsi.

Lisäksi merkinnällä on osoitettu Ristikiven alue Hyrylän taajaman länsiosassa. Kehä IV:n ympäristö soveltuu hyvin logistiikalle ja Sulan alue monipuoliselle yritystoiminnalle. Ristikiven alueella on erikoistunutta tuotantotoimintaa.

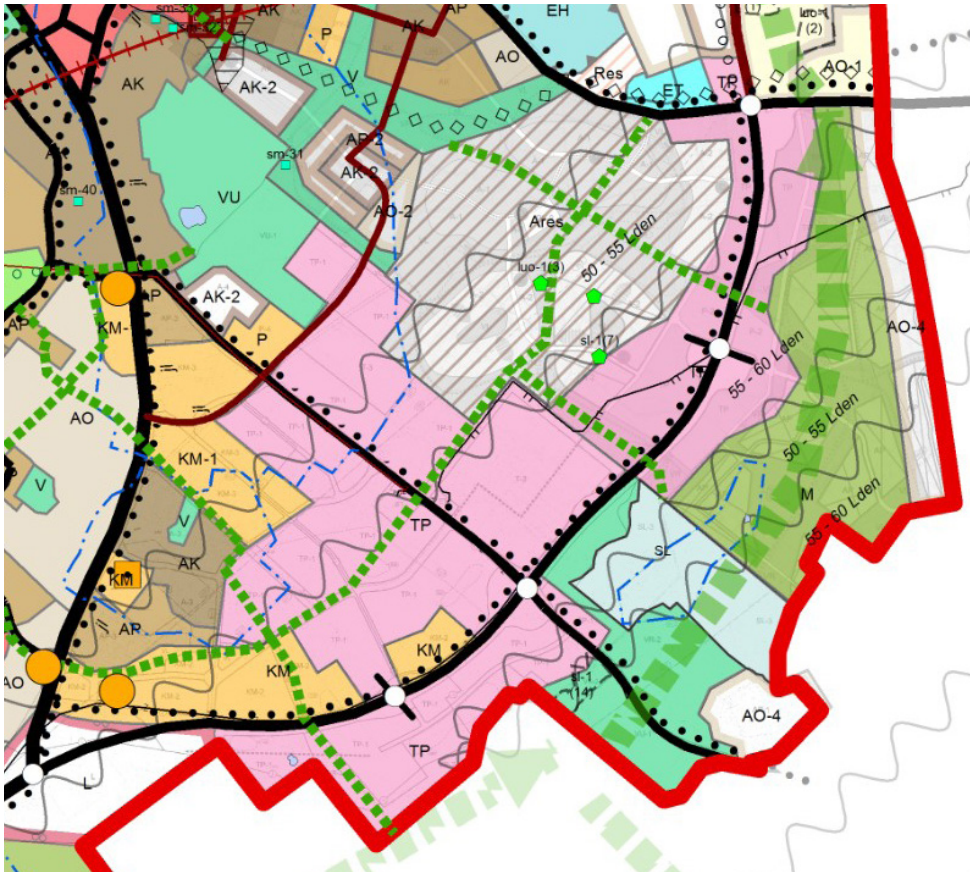
Koko Tuusulan itäväylän varrelle on varattu työpaikka-alueita mahdollistamaan yritysten sijoittuminen hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Näille kehittyville alueille voi syntyä useita tuhansia uusia työpaikkoja.

Työpaikkatoimintoja on osoitettu myös Tuomalaan Lahden moottoritien ja Lahdentien väliin.

Palvelutyöpaikkoja voi syntyä **TP**-merkinnällä osoitettujen alueiden lisäksi kaikille keskustatoimintojen alueille, asuntoalueille ja palvelualueille. Focus-alueen vahvuuksina on sijoittuminen lentokenttäalueelle ja yhteys Vantaan Aviapolikseen. Alue voi houkuttaa kansainvälisiä yrityksiä sekä pääkaupunkiseudun toimijoita. Alue on iso ja se mahdollistaa myös suurien logistiikka-yritysten sijoittumisen. Alueen toteutuminen on riippuvainen Kehä IV:n rakentumisesta.

Kulomäentien alueella on tarjolla tontteja pienemmillekin yrityksille. Pohjavesialue sekä Vantaan kaupungin puolella oleva tiivis asutus asettavat rajoituksensa alueen toimintaan.

Sulan alue on laaja, Hyrylän taajamaan kiinteästi liittyvä työpaikka-alue. Alueella on ollut pitkään toimintaa, muun muassa vaihto-auto ja huonekalukauppaa sekä puutarhamyymälä. Tuusulan itäväylän varrelle Rykmentinpuiston alueelle on mahdollista sijoittaa kokonaan uutta, siistiä työpaikka-alueita. Lentomelun vuoksi kumoutuneille Rykmentinpuiston osayleiskaavassa asumiselle osoitetuille alueille voidaan laajentaa työpaikkatoimintoja.

Kartta 14: Sulan ja tuusulan itäväylän varren työpaikka-alueet.

Jokela

Jokelan merkittävät työpaikka-alueet sijoittuvat pääradan varrelle ja alueen länsi-osaan, jossa aluetta laajennetaan Ridasjärventien varrella Päijänne-tunnelin suoja-alueen ulkopuolella, niin sanotulle Vallun alueelle. Aluevaraukset mahdollistavat satojen työpaikkojen lisäyksen. Jokelaan on lisäksi osoitettu hevoskylä, joka tuo alan työpaikkoja alueelle.

Kellokoski

Kellokosken työpaikka-alue on Rajalinna, jonka laajentamiseen yleiskaavassa on varauduttu. Laajennuksien toteutuessa työpaikat voivat lisääntyä merkittävästi. Myös Kellokosken taajaman tuntumaan on osoitettu ohjeellinen hevoskylän sijainti.

Työpaikka-alueen reservivaraus

Purolaan, Vähänummentien varrelle osoitetaan työpaikkojen reservialue. Alue sijoittuu Järvenpään ja kantatien 45 yhdistämän logistiikan poikittaisyhteyden varrelle. Poikittaisyhteyden parantaminen ja uudelleen linjaus on merkitty jo voimaan jäävään Ruskela – Vanhakylä – Ritasjärvi – osayleiskaavaan.

Focus-alueen laajenemissuunta on osoitettu nuolimerkinnällä kohti pohjoista. Alueelle voidaan sijoittaa monimuotoisesti työpaikkatoimintoja sekä esimerkiksi mahdollisen Lentoradan / Tallinna-tunnelin suuaukon ja varikon.

4.6.2 Palvelujen ja hallinnon alueet (P)

Taajamien keskustatoimintojen alueille voi sijoittua monimuotoisesti palveluita, muun muassa kaupallisten palveluiden painopiste on keskustoissa.

Tilaa vaativan kaupan alueet on kaavaan merkitty **KM**-merkinnällä ja päivittäistavarakaupan tavoiteverkosto symbolimerkinnöin. Näiden lisäksi kaavassa on osoitettu palvelun ja hallinnon alueita **P**-aluevarausmerkinnällä. Keskustatoimintojen ulkopuolelle sijoittuvat julkiset tai yksityiset palvelualueet on merkitty kaavaan **P**-merkinnällä.

Merkinnällä on osoitettu tavoiteltu yläkouluverkko: Etelä-Tuusulassa Riihikallion koulukeskus, jota on tarkoitus laajentaa vuoteen **2023** mennessä, Rykmentinpuiston koulukeskus, jonka rakentaminen on suunniteltu ajoittuvan vuosiin **2021 – 2024**. Lisäksi kaavaan on merkitty uusi yhtenäiskoulu Lahelaan, jonka rakentaminen voisi alkaa vuonna **2022**. Kaavaan on osoitettu myös Jokelan koulukeskus ja Kellokosken koulut. **P**-merkinnällä palvelun ja hallinnon alueeksi on merkitty myös Anttilan tilakeskuksen alue, Krapin, Pappilan, Kirkon ja Gustavelundin alueet, Kirkonkylän koulun tontti ja kortteli Sulassa.

Jokelassa merkinnällä on osoitettu terveyskeskus, kirjasto ja Jokela-talo. Merkinnällä osoitetuille alueille voidaan kouluverkon ohella sijoittaa muun muassa seurakunta-, matkailu-, virkistys- museo- ja majoituspalveluita. Lisäksi alueelle saa sijoittaa myös asutusta. Alakoulu- ja päiväkotiverkkoa tällä yleiskaavalla ei ratkaista. Kaikki asumisen alueet voivat pitää sisällään näitä lähipalveluita.

TP

Työpaikka-alue

Alue varataan monipuolisille työpaikkatoiminnoille, kuten toimistoille, palveluille, logistiikalle, varasto- ja teollisuustoiminnoille. Häiriöherkkien alueiden tai toimintojen läheisyydessä ympäristöhäiriöitä tulee tarkemmissa kaavoissa rajoittaa.

TPRes

Työpaikkojen reservialue

Merkinnällä osoitetaan alue Vähänummentien varrella. Vähänummentien työpaikka-alueen toteuttaminen ajoittuu Järvenpää – kantatie 45 -yhteyden parantamisen jälkeiseen aikaan.

Työpaikka-alueen laajenemissuunta

P

Palvelun ja hallinnon alue

Alue varataan julkisille tai yksityisille palvelun alueille, kuten koulutus-, seurakunta-, matkailu-, virkistys-, museo- ja majoituspalveluille. Lisäksi alueelle saa sijoittaa asutusta.

4.7 Maa- ja metsätalous ja viljelyalueet (M, MA, MV)

Kaavaehdotukseen on merkitty maa- ja metsätalousalueita sekä viljelymaisemia ennen kaikkea taajamien reunoille, kumottaviksi esitettyjen osayleiskaavojen rajauksiin saakka.

Merkittävimmät maisemapellot on osoitettu kaavaan **MA**-merkinnällä. Näillä alueilla on voimassa toimenpiderajoitus. Merkinnällä on osoitettu muun muassa peltoalueita Rantatiellä ja Anttilanrannassa. Tarkoituksena on turvata järvinäkymät Tuusulanjärven suuntaan.

Maisemapelloiksi on merkitty myös Tuusulanjoen varren ja Koillis-Hyrylän peltoaukeat. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128§:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Yleiskaavassa osoitetaan ainoastaan Jokelan länsiosiin, Hyrylän laajentumissuuntien alueelle, Huhtariin, Tuomalan alueille sekä kumottaville Kellokosken reuna-alueille maa- ja metsätalousalueet. Maa- ja metsätalousalueet osoitetaan, koska näillä alueilla ei ole ajantasaista osayleiskaavaa.

Alueilla on rakennuspaikkoja, esimerkiksi Kellokosken Haarajoella ja Rusutjärven rannalla, yleiskaavaan ei kuitenkaan merkitä loma-asuntoalueita tai kyläalueita aluevarausmerkinnällä. Kaavaan ei merkitä maa- ja metsä-talousvaltaisia alueita voimaan jäävien osayleiskaavojen alueille koko kunnan laajuudelta.

M

Maa- ja metsätalousalue

Merkinnällä on osoitettu Hyrylän taajamien yhteydessä olevat maa- ja metsätalousalueet. Korvaava rakentaminen ja laajentaminen on sallittua, alueella ei sallita uusia rakennuspaikkoja.

M-1

Maa- ja metsätalousalue

Merkinnällä on osoitettu alueet Jokelan länsiosassa, Kellokosken taajaman eteläpuolella ja Tuomalan itäosassa. Korvaava rakentaminen ja laajentaminen on sallittua. Uudet rakentamismahdollisuudet tutkitaan kantatilakohtaisesti.

MA

Maisemapelto

Alueet on säilytettävä avoimina maisema-alueina.

Alueille ei sallita uusia rakennuspaikkoja, mutta korvaava rakentaminen ja vähäinen laajentaminen on sallittua.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

MV

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, viljelymaisema

Alueella sallitaan maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Alueen peltojen säilyminen viljeltyinä tai hoidettuina niittyinä on toivottavaa.

Alueella on erityistä maisemallista merkitystä.

Pelloille rakentamista tulisi välttää muutoin kuin olemassa olevien rakennusten, tien, metsäsaarekkeen tai muun sopivan maisemakohdan yhteyteen.

4.8 Virkistys (V, VR, MU)

Yleiskaavan tärkeänä tavoitteena on turvata riittävästi alueita virkistykseen. Kaavan mittakaavan vuoksi kartalle ei osoiteta pienialaisia puistoja tai leikkipaikkoja, ne sisältyvät ennen kaikkea asumisen aluevarauksiin.

Hoidettujen puistojen, lähivirkistysalueiden sekä paikallisten reittien järjevä sijoittuminen voidaan luotettavasti selvittää ja tutkia ainoastaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Lopullinen silaus asema-kaavaan osoitetulle puistolle saadaan julkisesti nähtäville asetettavien puistosuunnitelmien sekä niiden toteutuksen myötä.

Yleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksessä on löydetty arvokkaita luontokohteita taajamien läheisyydestä sekä asumisen laajentumisalueilta.

Tuusulanjärven alueella on monia avoimeksi suositeltavia alueita, mutta myös luontoarvojen vuoksi suojeltavia kohteita. Maisemallisesti arvokkaat kohteet sekä luontokohteet jätetään rakentamisen ulkopuolelle, näiden kohteiden viereen tai osaksi on luontevaa osoittaa puisto tai virkistysalue.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.8.1 Retkeily- ja ulkoilualueet (VR)

Retkeily- ja ulkoilualueet ovat laajoja kokonaisuuksia, joilla on merkitystä niin kunnan kuin usein maakunnankin tasolla.

Yleiskaavassa osoitetaan retkeily- ja ulkoilualue -merkinnällä **(VR)** kunnan merkittävimmät retkeilyalueet.

Jatkosuunnittelussa alueille voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia osalualueita ja reittejä. Retkeily- ja ulkoilualueilla toteutettavat rakenteet tulee sovittaa maastoon siten, että kulttuuriympäristö, maisema ja luonnon erityispiirteet tulevat huomioon otetuksi.

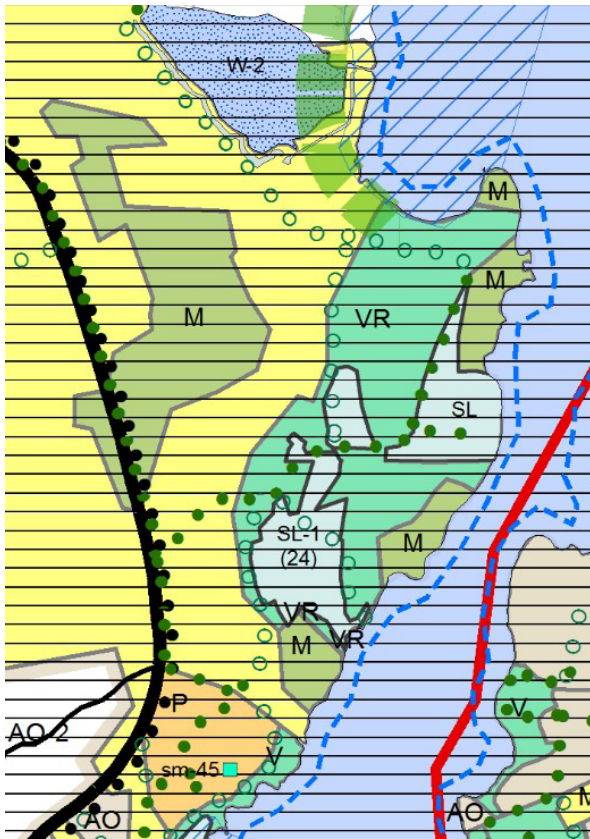
Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava myös sujuvat kevyen liikenteen yhteydet retkeilykohteista asuinalueille.

Alueella sallitaan retkeilyalueen luonteeseen sopiva, virkistystoimintoja palveleva vähäinen rakentaminen.

Rakentaminen ei saa vaarantaa alueen luonnetta yhtenäisenä viheralueena. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman mukaan rakentaa vain virkistystä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja virkistysreittejä **(MRL 43.2 §)**. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman **MRL:n 128 §:ssä** tarkoitettua lupaa **(MRL 43.2 §)**.

Maisematyölupa suunnitelmalliseen metsäkäsittelyyn

Alueilla, joilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, voidaan suunnitelmalliseen metsäkäsittelyyn myöntää maisematyölupa enintään kymmeneksi vuodeksi. Metsäkäsittely on suunnitelmallista, jos se perustuu kestävän metsätalouden rahoituksessa annetussa laissa tarkoitettuun metsäsuunnitelmaan tai muuhun suunnitelmaan, josta käyvät selville metsäkäsittelytavat, aluetta koskevat perustiedot sekä hakkuun ajoitus. Lupa haetaan kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta. Jos alueella luvan voimassaoloaikana todetaan uusia erityisiä luontoarvoja, voi Uudenmaan ELY-keskus valvovana viranomaisena keskeyttää toimenpiteen, jos se on luontoarvojen säilymisen kannalta tarpeen.

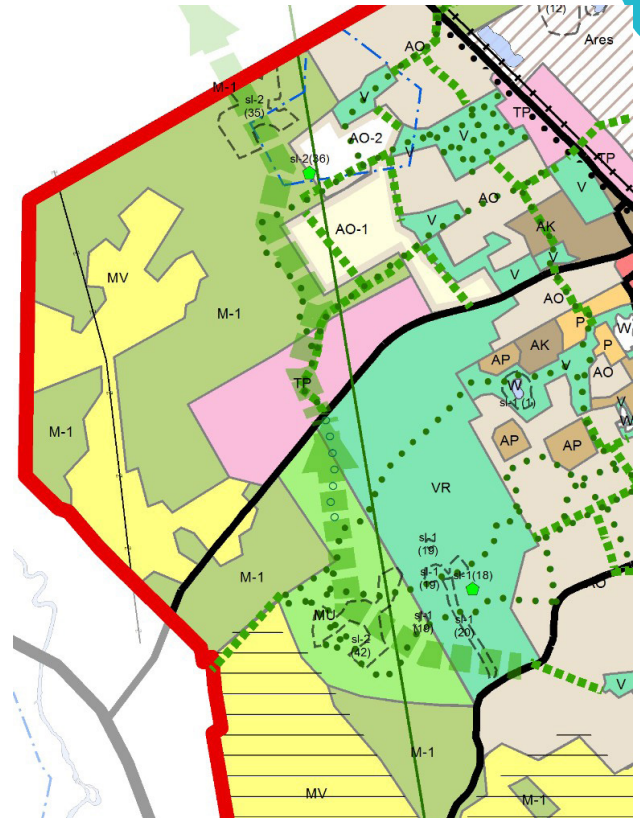
Kartta 15: Sarvikallion ulkoilualue.

Sarvikallion ulkoilualue sijaitsee Tuusulanjärven länsirannalla. Kalliojyrkänteeltä on huimaavat näkymät järvelle sekä Järvenpään että Tuusulan suuntaan.

Uudenmaan virkistysalueyhdistys hoitaa Tuusulan kunnan omistamaa aluetta. Alue on osoitettu virkistys-alueeksi Tuusulan aiemmissa yleiskaavoissa sekä Uudenmaan maakuntakaavassa.

Kalliojyrkäne on perustettu luonnonsuojelualueeksi **27.2.2018**. Muut Tuusulan **METSO**-inventoinnissa (**Innofor Finland Oy 2011**) alueelta löydetty merkittävät luontokohteet osoitetaan **SL-1**-merkinnällä. Muuten alue osoitetaan **VR**-merkinnällä. Alueen virkistyskäyttöä kehitetään yhteistyössä Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa.

Länsi-Jokelassa sijaitseva **Lepokallion** ja **Temmonmäen** alue on näyttävä kallioinen mäki, jossa on virkistyspolkuja. Lepokallion länsipuolella yksityisen maalla on valaistu kuntorata ja talvella hiihtoreitti, joka on kunnalla vuokralla. Yleiskaavassa osoitetaan kunnan omistamat alueet retkeily- ja ulkoilualueeksi ja länsipuoliset alueet puolestaan **MU**-merkinnällä, joka tarkoittaa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ulkoilunohjaustarvetta.

Kartta 16: Lepokallion ja Temmonmäen virkistysalue Jokelassa.

Alueelta löytyi Tuusulan yleiskaavan luontoselvityksessä (**Keiron 2011**) sekä Tuusulan kunnan valuma-alue- ja pienvesiselvityksessä (**Pöyry Finland Oy 2018**) paikallisesti erittäin arvokkaita luontokohteita sekä vesilain mukaisia kohteita.

Lepokallioon johtavat ulkoilureittiyhteydet vesitorninmäen lähivirkistysalueelta ja Pertun koululta Temmonpuiston kautta. Ulkoilureitit risteävät eri tasossa Nukarintien kanssa. Alueen läpi kulkee etelä-pohjoissuuntainen ekologinen yhteystarve kohti Hyvinkäätä.

Retkeily- ja ulkoilualue, metsäntutkimusalue (VR/tm)

Ruotsinkylän tutkimusmetsän alue osoitetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi ja metsäntutkimusalueeksi (VR/tm).

Jatkosuunnittelussa alueelle voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia alueita tai reittejä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman mukaan rakentaa metsätutkimusta tai virkistystä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja virkistysreittejä (MRL 43.2 §).

Merkintä ei rajoita kenttäkoetointia eikä metsienkäsittelyä tutkimusmetsissä.

Ruotsinkylän tutkimusmetsä on noin 450 hehtaarin suuruinen Metsähallituksen hallinnoima alue, joka on Metsäntutkimuslaitoksen käytössä. Tutkimusmetsässä voi patikoida, maastopyöräillä ja jopa ratsastaa. Alueelle tullaan ulkoilemaan myös naapurikunnista. Tutkimusmetsä ylsi Vuoden Retkikohde 2013 -finaaliin saakka.

Tutkimusmetsien alue on merkitty aiempiin yleiskaavoihin maa- ja metsätalouden erityisalueeksi, jossa on metsäntutkimuksen lisäksi ulkoiluun liittyviä virkistysarvoja. Maakuntakaavassa alue on virkistysaluetta. Tutkimusmetsien alueen katsotaan muodostavan merkittävän osan Helsingin seudun viherkehässä yhdessä Sipoonkorven sekä Nuuksion kansallispuistojen kanssa.

Alueelta löytyy karuja avokallioita ja kangasmetsiä, tuoreita ja kuivia kankaita sekä reheviä puronvarsilehtoja ja lähteitä. Alueella on eri kehitysvaiheessa olevia metsiköitä sekä ulkomaisten puulajien viljelmiä. Alueella on kolme merkittyä polkua: Paratiisinmäen puulajipolku, Lehtikuusenmäen polku sekä Raition reitti, joka sijaitsee Tuusulan Pirunkorven alueella.

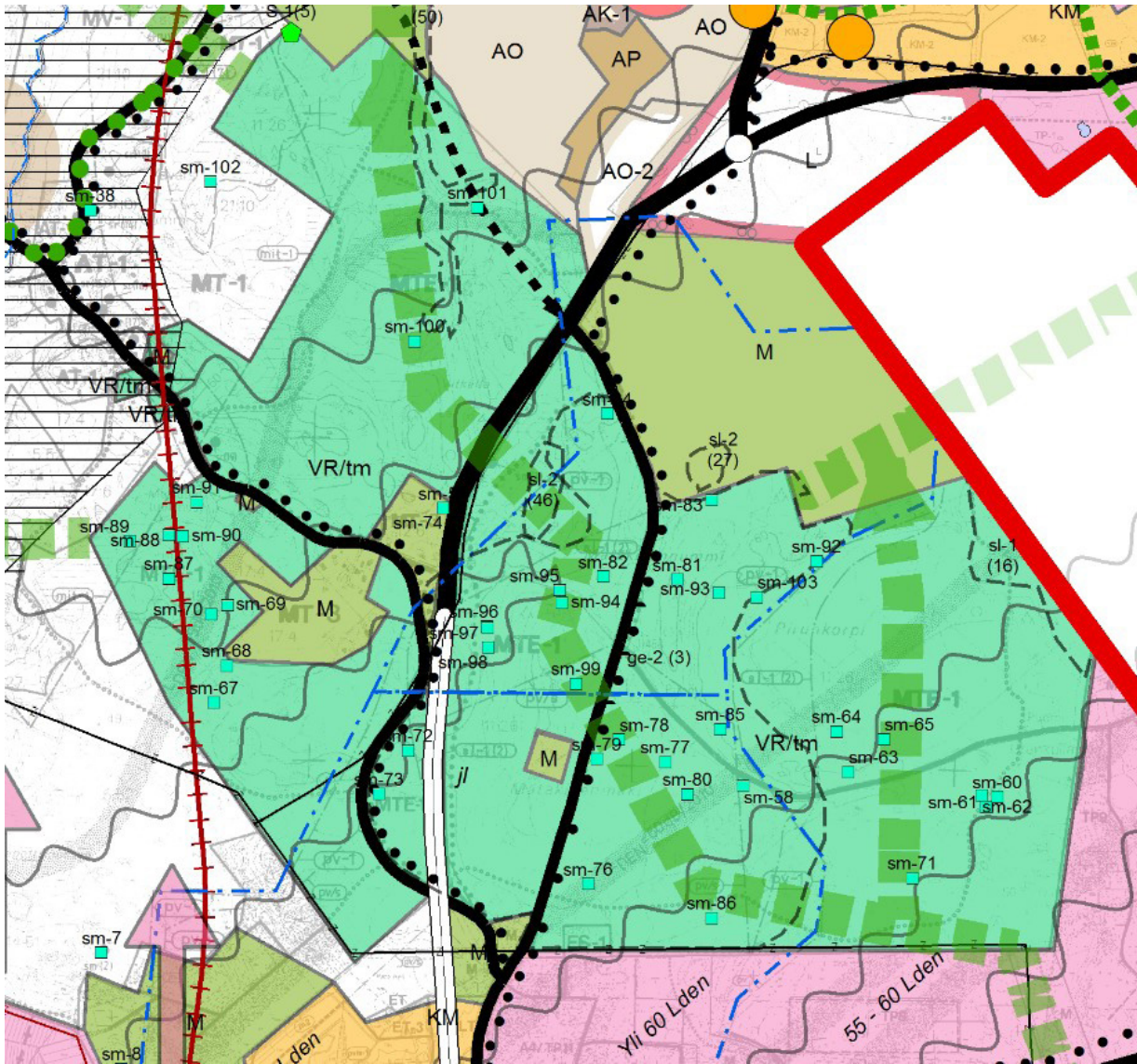
Lisäksi alueella risteilee muita polkuja ja reittejä. Yleiskaavaluonnoksessa osoitettiin **Seitsemän veljeksien vaellusreitti** kulkemaan tutkimusmetsän alueen läpi (Mikko Lamminpään laatiman esiselvityksen perusteella).

Metsäntutkimuslaitos ja Metsähallitus totesivat luonnoksesta antamassaan palautteessa, että alueelle voidaan suunnitella Seitsemän veljeksien vaellusreittiä yhteistyössä, mikäli reitti ei rajoita koetointia ja metsänkäsittelyä ja puutavaran kuljetusta voidaan edelleen tehdä. Reitti osoitetaan myös yleiskaavaehdotuksessa, ohjeellisena Ruotsinkyläntielle, mutta reittiä tutkitaan myös tutkimusmetsien alueelle.

Tutkimusmetsän kaakkoisosasta osoitetaan ekologinen yhteystarve Vantaalle, jossa yhteys jakautuu kahteen eri suuntaan: etelään päin vievä yhteys kulkee luonnonsuojelualueen kautta Ilolan läpi ja sieltä etelämmäksi olemassa olevaa ja hoidettavaa virkistysreitti- ja puistokudelmia pitkin aina Pyhän Laurin kirkolle saakka, josta yhteys jatkuu Siltamäen virkistysalueiden kautta Vantaanjokilaakson reiteille ja edelleen Helsingin Vanhankaupunginlahteen.

Toinen viheryhteys kääntyy Vantaan rajalta itään kohti Sipoonkorven kansallispuistoa hyödyntäen Kulomäen, Rekolan ja Myraksenkosken alueilla olevia reittejä ja virkistysalueita. Tutkimusmetsien koillisosasta ekologinen yhteys jatkuu Raition reittien jälkeen Vantaan Korkinmäen virkistysalueen läpi ja koukkaa sieltä takaisin Tuusulan Vähä-Muorin ja Matkoissuon virkistysalueelle sekä luonnonsuojelualueelle. Tutkimusmetsän länsiosasta ekologinen yhteys kulkee Töysselinmäen pähkinäpensas-lehdon kautta Tuusulanjoen arvokkaisiin luontokohteisiin, josta se jatkuu jokivartta myötäillen Seutulan ja Keimolan kautta aina Nuuksion kansallispuistoon saakka.

Tutkimusmetsien pohjoisosasta ekologinen yhteystarve kulkee alueen arvokkaan lähteen kautta ja noron vartta seuraten Kivimäen rinteen suuntaisesti kohti Pähkinämäkeä ja siitä Tuusulanjokivartta Tuusulanjärvelle.

Kartta 17: Ruotsinkylän tutkimusmetsät.

Tutkimusmetsien alueella on yleiskaavan luontoselvityksen (**Keiron, 2011**) sekä Tuusulan pienvesiselvityksen (**Pöyry, 2016**) mukaan mukaan arvokkaita kohteita.

Mätäksen harju on kokonaisuudessaan maakunnallisesti merkittävä geologinen muodostuma (**ge**).

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.8.2 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU)

Yleiskaavakartalla osoitetaan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue –merkinnällä (VU) kunnan suurimmat liikunta- ja urheilualueet. Alue varataan urheilu- ja virkistystoimintaa varten. Alueelle saa rakentaa urheilu- ja virkistystoimintaa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja kenttiä asemakaavan mukaan.

Alueiden jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että liikuntamahdollisuudet tarjotaan mahdollisimman tasapuolisesti eri väestö- ja ikäryhmille. Uimahallien ja jäähallien sekä muiden erikoispalveluiden sijoittaminen suunnitellaan siten, että ne palvelevat mahdollisimman tasapuolisesti kaikkia kuntalaisia. Suurten urheiluhallien perustamista selvitetään yhteistyössä naapurikuntien kanssa.

Hyrylän urheilupuisto on Tuusulan kilpaurheilu- ja lajikohtaiseen harjoittelun monipuolisin alue. Alueella on jäähalli, jalkapallohalli, frisbeegolfrata, pallokentät, tennis-, squash-, salibandy- ja sulkapallokentät.

Urheilupuistossa on kesäisin myös uimaranta sekä skeittausalue. Talvisin alueella risteilee useita eripituisia hiihtolatuja. Urheilupuiston alue on useiden eri ikäryhmien käytössä, joten alueelle kulkevia kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä kehitetään edelleen sujuvammiksi.

Lisäksi huolehditaan viereen rakentuvan Rykmentinpuiston keskuspuiston ja olevien virkistysreittien toimivuudesta. Alueiden liikunta- ja virkistyspalvelut täydentävät toisiaan.

Urheilupuiston asemakaava on hyväksymiskäsittelyssä. Suunnitelmassa varmistaan pysäköintipaikkojen riittävyys sekä ulkoilureittien linjaukset sekä uusien toimintojen sijoittuminen.

Kellokosken urheilu- ja liikuntakeskus

sijaitsee Koulutiellä ja sieltä löytyy jäähalli ja 6-ratainen urheilukenttä sekä pallokentät (nurmi ja hiekka).

Jokelan urheilu- ja liikuntakeskus

sijaitsee Lepolassa ja siellä on 6-ratainen harjoituskenttä, heittopaikka, pallokentät (nurmi ja hiekka) sekä tenniskenttä. Alueen vieressä on hyvät ulkoilumaastot.

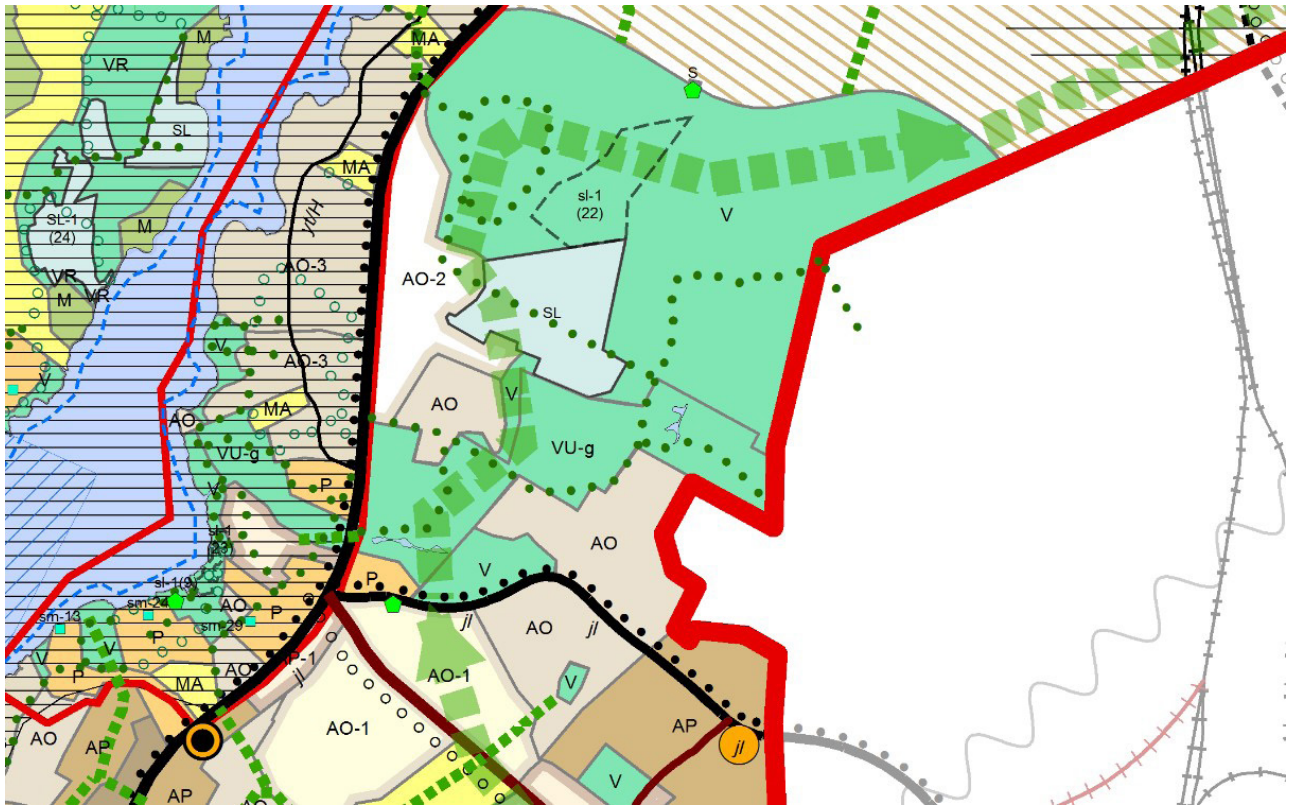
Golfkentän alue (VU-g)

sijaitsee Tuusulanjärven rannalla ja ulottuu Järvenpääntien yli myös Mattilan suuntaan. Golfkentän viheriöt toimivat myös merkittävänä avoimena maisema-alueena, joka tulee säilyttää.

Ekologinen yhteystarve tulee alueelle Koillis-Hyrylän ja Kannistonmäen suunnalta ja jatkuu golfkentän alikulun kautta Tuuskodon vierestä kohti Tuusulanjärveä. Ekologinen yhteys jatkuu golfkentältä Tuomalansuon ja Annivaaran kautta Ristikydön läpi kohti Sipoota.

Kuva 3:
Kari
Kohvakka.
Hyrylän
jäähalli
2016.

Kartta 18: Ekologinen yhteys kulkee Koillis-Hyrylästä, Golfkentän ja Tuomalansuon kautta kohti Sipoota.

Rykmentinpuiston, Koillis-Hyrylän ja Urheilukeskuksen tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida ulkoilureittien katkeamattomuus Rykmentinpuiston suunnalta, Mahlamäen kautta kohti Tuusulanjärven ulkoilureittejä ja rantaa, Tuomalansuota sekä taistelukoulun ulkoilualuetta.

Kaavaehdotuksessa osoitetaan kevyen liikenteen reitti rannan läheisyyteen Fjällbon puistosta kohti Tuuskotoa ja sieltä edelleen Gustavelundiin.

Tuusulassa on viime vuosina rakennettu lähiliikuntapaikkoja ja -alueita, joiden luonne perustuu maksuttomuuteen ja vapaaseen käyttöön: Jokelan Notkokuistosta ja Pertusta, Vaunukankaan koululta, Kellokosken Roinilasta ja yhtenäiskoululta sekä Hyrylän Hyökkälän koululta löytyvät monipuoliset lähiliikunta-alueet.

Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen keskittyy pääasiassa päiväkotien ja koulujen läheisyyteen, mutta vastaavanlaisia alueita suunnitellaan tulevaisuudessa tarvittaessa myös uusille asuinalueille.

VR

Retkeily- ja ulkoilualue

Alue varataan yleiseen retkeilyyn ja ulkoiluun.

Jatkosuunnittelussa alueelle voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia alueita tai reittejä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman mukaan rakentaa vain virkistystä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja virkistysreittejä (**MRL 43.2 §**). Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman **MRL:n 128 §:ssä** tarkoitettua lupaa (**MRL 43.2 §**).

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

Retkeily- ja ulkoilualue, metsäntutkimusalue

Ruotsinkylän tutkimusmetsän alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun.

Jatkosuunnittelussa alueelle voidaan osoittaa erilaisia toimintoja varten tarpeellisia alueita tai reittejä. Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnitelman mukaan rakentaa metsätutkimusta tai virkistystä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja virkistysreittejä **(MRL 43.2 §)**

Merkintä ei rajoita kenttäkoetointia eikä metsien käsittelyä tutkimusmetsissä.

VU

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

Alue varataan urheilu- ja virkistystoimintaa varten.

Alueelle saa rakentaa urheilu- ja virkistystoimintaa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja kenttiä asemakaavan mukaan.

VU-g

Golfkenttä

Alue varataan golfkenttätöimintaan.

Alue on myös merkittävä avoin maisematila Tuusulanjärven alueella.

4.8.3 Virkistysalueet (V)

Kun yhdyskuntarakenne tiivistyy, korostuu pienempien viheralueiden ja puistojen merkitys viihtyvyyden osatekijänä.

Kunnan virkistysalueet osoitetaan yleiskaavaan V-merkinnällä, joka voi tarkoittaa joko hoidettua puistoa, lähiulkoilualuetta tai taajamametsää. Näiden alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun ja ulkoilun ohjaamiseen.

Alueelle saa rakentaa vain yleistä virkistystä palvelevia, alueen luonteeseen sopivia rakennuksia ja rakenteita **(MRL 43.2 §)**. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman **MRL:n 128 §:ssä** tarkoitettua lupaa **(MRL 43.2 §)**.

Tuusulan jokaisesta keskuksesta tulee löytyä keskeinen, riittävän laaja ja hyvin hoidettu puistoalue, jossa eri-ikäiset tuusulalaiset voivat rentoutua, ulkoilla ja tavata toisiaan.

Keskeisille puistoalueille tulee suunnitella monipuolisia toimintoja: alueita oleiluun, leikkiin ja näyttäville istutuksille.

Tarkemmassa suunnittelussa tulee tiiviisti rakennettaville ja keskeisille alueille rakentaa riittävä määrä puistoja sekä leikkipaikkoja.

Viheralueiden luokittelu tarkentuu tekeillä olevassa viheraluestrategiassa, jossa osoitetaan kunnan eri keskusten keskeisimmät puistot.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa täytyy varmistaa myös virkistysalueiden välisten ulkoilureittien katkeamattomuus. Uusia reittejä ja virkistysmetsiä perustetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Virkistysalueilla on suuri merkitys myös ekologisten verkostojen toimivuudelle ja luonnon monimuotoisuudelle.

Etäämpänä asutuksesta sijaitsevilla metsäisimmillä virkistysalueilla voidaan arvokkaimmissa luontokohteissa harjoittaa ns. hallitun luonnontilan mukaista hoitomuotoa – asutuksen läheisyydessä sen sijaan tulee olla riittävästi hoidettuja ja houkuttelevia puistoja, istutusalueita, maisemapeltoja ja oleskeluun soveltuvia nurmialueita.

Arvokkaimmat luontokohteet tulee näilläkin alueilla suojata riittäväillä suojavyöhykkeillä.

Parhaiten asukkaita palvelevat riittävän laajat lähivirkistysalueet ja taajamametsät, jotka sijaitsevat kävelyetäisyydellä ja joihin on turvalliset kävelyn ja pyöräilyn yhteydet.

Viheraluestrategiassa suositellaan kuntaan teetettävän puistostrategia, jossa olemassa olevien puistojen ominaisuudet, hoitoluokat tai tavoitela määritellään tarkasti. Samassa yhteydessä hoidettavat puistoalueet ja ominaisuustiedot päivitetään paikkatietoon, jolloin hoitotarjousten laatiminen helpottuu ja puistoja saadaan helpommin mainostettua myös kunnan julkisen karttapalvelun avulla.

Hyrylän merkittävimmät puistot ja viherverkosto

Tuusulanjärvi ympäristöineen on kunnan vetovoimaisimpia alueita. Uudenmaan maakuntajärven kuuluisat taiteilijahuilat, museot, hotellit sekä ravintolat houkuttelevat kävijöitä luokseen sekä läheltä että kaukaa. Järven ympäristö on jopa **100 000** asukkaan aktiivisessa virkistyskäytössä.

Tuusulanjärvi on myös vedenhankinnan kannalta merkittävä pintavesi. Tuusulanjärven ranta-alueet sekä Tuusulanjokilaakso muodostavat merkittävimmän puisto- ja virkistysalueiden verkoston Hyrylässä.

Alueen nykyisten puistojen yleisilmettä on ryhdytty kehittämään lisäämällä alueelle reittejä ja parantamalla järven saavutettavuutta asukkailta saadun palautteen perusteella. Myös järvimaisemia halutaan saada avatuksi järven suuntaan.

Tuusulanjärven alueen keskeisimmät puistot osoitetaan yleiskaavassa virkistysalueiksi, jotka voivat olla puistoja tai lähivirkistysalueita. Tuusulanjärvi osoitetaan myös siniviyöhyke-merkinnällä, joka korostaa järven merkitystä alueen vetovoimatekijänä.

Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ulkoilureittien yhtenäisyyteen, jatkuvuuteen ja viihtyisyyteen sekä maisema- ja ympäristöarvojen vaalimiseen ja kehittämiseen.

Ranta-alueet tulee säilyttää yleisessä käytössä.

Tavoitteeksi Tuusulanjärven alueen kehittämisessä tulee olla vähintään kansallisen kaupunkipuiston tasoinen laadukas kokonaisuus.

Keskeisimmät puistot itärannalla ovat pohjoisesta etelään: **Fjällbon puisto, Tuuskodon rantapuisto, Kaukjärven puisto, Klaavonkallion puistot, Työväenkotimuseon viereinen puisto ja Koskenmäen veneranta.** Täältä puistonauha jatkuu **Jokipuiston, Myllypuiston ja Tuusulanjokipuiston** kautta kohti Lahelanpeltoa ja Riihikalliota. Lahelaan tulee alueen rakentumisen myötä uusia puistoja ja Tuusulanjokivarteen uusia kevyen liikenteen reittejä.

Ranta- ja Kirkkotien varrella houkuttelevuutta lisäävät alueella jo olevat monipuoliset palvelut, kuten museot, ravintolat, majoituspaikat, kokouspaikat, teatterit ja kahvilat: Halosenniemi, Taistelukoulun alue, Lottakoti, Krapa, Erkkola, Onnela, Aleksis Kiven kuolinmökki, Gustavelund, Tuusulan kirkko ja työläiskotimuseo.

Kulttuurimaisemaltaan upeana säilynyt Tuomalan kylämäki on poikkeuksellisen hyvin säilyttänyt vanhan ryhmäkylän rakenteen. Kirkko- ja Rantatien varrelle, Tuomalan kulttuurimaisema-alueelle ja Anttilanrantaan osoitetaan avoimena pidettäviä peltoalueita.

Tuusulanjärven itärannan yhteyksiä parannetaan ja länsirantaan osoitetaan reitit rannan kautta kohti Sarvikalliota.

Anttilanrantaan toteutetaan asemakaavan mukaiset puistot ja ulkoilualueet. Anttilan tilakeskus osoitetaan palvelutoimintojen alueeksi, jonne voisi sijoittaa esimerkiksi lähimatkailutoimintaa, maatilamatkailua sekä julkisia tai yksityisiä palveluita, mutta myös asumista.

Kuva 4: Tuomo Halmetoja. Anttilan tilakeskus 2018

Kuva 5: Tuomo Halmetoja. Tuusulanjärvi on ahkerassa virkistyskäytössä ympäri vuoden. 2018

Tuusulanjärven eteläosassa valtion ja kunnan omistamat maat osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa luonnonsuojelualueeksi (SL-1), mikä ei estä ulkoilureittien perustamista alueelle.

Alueelle osoitetaan ohjeellinen ulkoilureitti, joka seurailee venevalkaman länsireunaa ja kääntyy nevan reunasta länteen kohti lintutornia ja sieltä edelleen Kalamestarintielle asemakaavassa osoitetulle kevyen liikenteen väylälle, joka on kunnan omistuksessa.

Natura-alue on osoitettu luonnonsuojeltavaksi alueeksi Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaavassa.

Koskenmäen veneranta ja Valkama-puisto täydentävät kokonaisuutta Natura-alueen itäpuolella.

Tuusulanjärven eteläosasta kulkee tärkeä ekologinen yhteys Tuusulanjokivartta pitkin kohti Vantaata.

Annivaaran, Tuomalansuon ja Mansikkamäen muodostama kokonaisuus osoitetaan virkistysalueeksi yleiskaavassa.

Alue on osoitettu yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun myös maakuntakaavassa.

Taistelukoulun kuntoradan alue (Niininiemen kallioalue) ympäristöineen on aktiivisemmassa kuntoilukäytössä, kallioselänteellä sijaitsee polkuverkosto ja talvisin latureitti. Kuntoradalle on yhteys Järvenpääntien alitse Rantatieltä.

Alueelle kulkee useita virkistyspolkuja ja kallioiden laelta on kauniit näkymät. Valaistu lenkipolku ja latu yhdistävät Annivaaran polkuihin ja golfkentän kautta yhteys ulottuu aina Hyrylään ja urheilupuistoon saakka.

Kunnan omistama Tuomalansuon eteläinen osa on perustettu luonnonsuojelualueeksi **27.2.2018 METSO-kartoituksessa** löytyneiden arvojen vuoksi.

Urheilupuisto sekä Rykmentinpuiston viheralueet tulevat muodostamaan merkittävän kokonaisuuden puistojen ja ulkoilupalvelujen tarjonnassa Rykmentinpuiston alueiden rakentumisen ja vuonna **2020** järjestettävien asuntomessujen myötä.

Kuva 6: Havainnekuva: Asuntomessut **2020**.

Rykmentinpuistoon on suunniteltu keskuspuisto, jonne voidaan sijoittaa monenlaisia toimintoja: lähiliikuntapaikkoja, taidetta, vesiaiheita, perhepuisto sekä oleskelunurmi.

Rykmentinpuiston luoteisosassa oleva Klaavon tila ja ilmatorjuntamuseo kuuluvat maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja tekevät alueesta ainutlaatuisen. Rykmentinpuiston kasarmialueen historia tarjoaa alueelle kiehtovan tarinan, jota alueen nykyiset sekä tulevat asukkaat pääsevät yhdessä täydentämään.

Yleiskaavaan osoitetaan pyöräilyn laatuikäytävä, joka lähtee Lahelanpellolta Hyrylän keskustaan ja sieltä Rykmentinpuiston läpi kohti Keravan ja/tai Savion asemaa.

Riihikallion toiminnallinen keskipiste sijaitsee kaupan, koulun ja palvelutalojen alueella. Riihikallion koulun takana olevalla Pellavamäellä risteilee polkuja ja valaistu ulkoilureitti.

Riihikalliosta on lyhyt matka Ruotsinkylän tutkimusmetsien ulkoilu- ja virkistysalueelle. Alueelta pääsee hyviä kevyen liikenteen reittejä pitkin myös Hyrylän urheilukeskuksen monipuolisiin palveluihin. Keskuksesta löytyy myös koirapuisto.

Riihikallion länsipuolella avautuu Tuusulanjoki-varren maakunnallisesti arvokkaat kulttuuri-maisema-alueet, jotka on merkitty kaavaehdotukseen.

Yleiskaavassa osoitetaan Tuusulan-jokivarren läheiset alueet **MU**-merkinnällä, joka tarkoittaa, että alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on myös ulkoilunohjaamistarvetta.

Kellokosken merkittävimmät puistot ja viherverkosto Keskeisenä elementtinä Kellokosken maisemassa on taajaman halki kulkeva Keravanjoki. Kellokosken keskustan tuntumassa joen rannat muodostavat keskeisen viheryhteyden ja monipuolisten vapaa-ajantoimintojen näyttämön: joen varrella on puistoja, arvokkaita kulttuurikohteita, hautausmaa, uimaranta, tanssilava, matonpesupaikka, lenkkipolut sekä leikkiäikoja.

Alue muodostaa monipuolisen virkistysellisen kokonaisuuden. Kellokosken keskeisin hoidettava puisto on **Ruukinpuisto**, joka sijaitsee vanhan kirkon länsipuolella. Toinen merkittävä puistoalue sijaitsee Kellokosken sairaalan alueella. Hyvin hoidetun puistoalueen läpi kulkee reittejä Kukkupakan mäen suuntaan. Toimelan rakennuksen vieressä on sairaalan entisen päähoitajan, Anna Packalenin muistoksi talkoovoimin perustettu **ruusupuisto**. Omenalahdentien päässä on **Omenalahden puisto** sekä vuokraviljelypalstat.

Padon alajuoksulla sijaitseva **Jokipuisto** rajautuu lännessä Vanhaan valtatiehen, pohjoisessa ja etelässä asuinalueisiin, idässä peltoon ja metsään.

Alueen virkistyskäyttötarve on lisääntynyt Roinilan rakentumisen myötä. Roinilassa on koirapuisto. Vanha valtatie eristää puiston muista Kellokosken viheralueista. Rannassa kulkee nykyisin kapea ja vaihtelevan tasoinen reitti.

Ranta-alueiden virkistyskäyttöä voidaan Kellokoskella kehittää edelleen aiempien selvitysten suositusten mukaisesti ja esimerkiksi Ruukin alueelle suunnitella laadukkaita oleskelu- ja viheralueita.

Keravanjoen yli osoitetaan yleiskaavassa kävelyn ja pyöräilyn silta uudelle asema-kaavoitettavalle Joenrannan asuinalueelle.

Kuva 7: Antti Kallio, Rusutjärvi

Joen varrella on maatalousalueita, loma-asutusta sekä pohjoisessa koskematonta ja suojeltua jokivartta.

Ekologinen yhteystarve seuraa myös Kellokoskella jokivarsia. Nuppulinnasta ekologinen yhteystarve kaartuu kohti Keravanjokea, josta se kulkee Haarajoen kautta Mäntsälän kalliolle sekä Soidinsuolle.

Järvenpäästä kohti mutkittelevan Keravanjoen varrella on myös lukuisia arvokkaita luontokohteita, jotka osoitetaan kaavakartalla. Vuonna **2018** alueelle on myös perustettu kunnan omistamille maille kaksi uutta luonnonsuojelualuetta: Inkilän-Haarajoen eteläinen metsä sekä Rajalinnan itäinen metsä, joka sijoittuu Keravanjokikanjonin jyrkkään rinteeseen.

Keravanjokivartta pitkin kulkee maakunta-kaavassa viheryhteys Haarajoelta Järvenpään puolelle.

Jokelan merkittävimmät puistot ja viherverkosto

Jokelan lampien merkitys korostui viheraluekyselyssä sekä alueen osayleiskaavassa.

Lammet ovat muodostuneet tiiliteollisuuden aikaisiin maa-ainesten ottokuoppiin ja ne ovat ainutlaatuinen osa viherympäristöä. Keskustan lampien reunoilla risteilee melko kattava kävelyteiden ja polkujen verkosto.

Keskeisimpien lampien ympäristöt on kunnostettu, koulukeskuksen vieressä on jopa uimapaikka. Jotkut keskustan lampien ympäristöt vaativat vielä siistimistä osakseen. Jokelan keskeisin ja kehitettävä puisto on **Paul Chmielewskin** puisto Opintien itäpuolella.

Lähiliikuntapaikat ovat päivisin koulujen ja päiväkotien aktiivisessa käytössä. Iltaisin ja viikonloppuisin ne ovat kaikille kuntalaisille tarkoitettuja liikunta- ja virkistyspaikkoja.

Notkokuiston lähivirkistysalue

on Jokelaan ensimmäisenä perustettu lähiliikuntapaikka, josta löytyy lukuisia harrastusmahdollisuuksia: frisbeegolfia, skeittipuisto, katukoris, beachvolley, kuntovälineitä, miniareena, pallokenttä sekä pulkkamäki.

Pertun koululta löytyy nykyisin keskuksen toinen lähiliikuntapaikka, josta löytyy miniareena, kuntovälineitä, juoksurata, kiipeily- ja tasapainotelineitä sekä katukoriskenttä.

Lepolan alueelle osoitetaan yleiskaavassa ulkoilureitistö, jota on hahmoteltu yhteistyössä maanomistajien kanssa. Kolsan alueella sijaitsee luontosuhteiltaan arvokkaita lampia, joiden ympäristössä risteilee viheraluestrategiassakin paljon kiitosta saanut polkuverkosto.

Peltokaaren viheraluetarjontaa täydentää koirapuisto ja aluetta kehitetään edelleen sen rakentumisen myötä.

Palojoen läheisyyteen rakentuvien uusien **Kartanon asuinalueiden** myötä virkistysreittejä ja puistoja suunnitellaan myös joen läheisyyteen. Ekologinen yhteystarve kulkee Palojoen vartta pitkin junaradan ali. Sitten se seuraa jokivartta aina Hyvinkään rajalle saakka.

Ulkoilu ja lenkkeily luonnistuu parhaiten **Lepokallion** ja **Temmonmäen** ulkoilualueella.

Kuva 8: Tuomo Halmetoja Jokelan lammet luovat omaleimaisen ilmeen keskusta-
2018.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.8.4 Lähiulkoilualueet

Tuusulan kunnan omistamalla **Kavaankallion** alueella risteilee virkistysreittejä ja alue toimii Halkivahan sekä Paijalan kyläläisten lähivirkistysalueena.

Alueen itäosa on paikallisesti merkittävää kulttuurimaisema-alueita, joka jatkuu Anttilan tilakeskukselta aina Tuusulanjärveen saakka. Alueen läpi kulkee myös ekologinen yhteystarve. Itäpuolella sijaitsevat myös arvokkaat luontokohteet Löövin- ja Löytynkalliot, joista jälkimmäinen on kunnan omistamalla alueella.

Vaunukankaan ja Ristikiven alueen lähivirkistysalueilla risteilee ulkoilureittejä. Tuusulanjoelta lähtee ekologinen yhteystarve lounaaseen Knaapin metsien kautta kohti Lahelankankaan viheralueita ja sieltä Ristikiven KTY-korttelin itäpuolelta kohti Vaunukangasta, josta ekologinen yhteys kaartaa hieman koilliseen kohti Rusutjärven aluetta.

Nummenharjun alueella ovat suositut puistoalueet ja reitistöt kauniissa harjumaastossa. Ekologinen yhteystarve osoitetaan yleiskaavaan Tuusulanjärvenrannalta, Nummenkaalla olevan Kalapojan puiston läpi kohti Harjunpuistoa ja sieltä edelleen pohjoiseen kohti Halkivahan suota ja Kavaankalliota.

Lahelanpelto I:n alueella oleva Morokivenpuisto yhdistyy kevyen liikenteen väyliä pitkin idässä olevaan Toukkapuistoon ja pohjoisen Ristitienkankaan puiston alueelle ja edelleen Häklin uimarannalle.

Lahelantien itäpuolelle rakentuville **Lahelanpellon** uusille asuinalueille tulee suunnitella laadukkaat puistot. Alueelle suunnitellaan myös hyvät kevyen liikenteen yhteydet kohti jokivartta sekä Hyrylän keskustaan ja sieltä edelleen Rykmentinpuiston ja Keravan suuntaan. Tuusulanjoen ja Knaapin tilan välisellä alueella sijaitseva Knaapin metsä osoitetaan arvokkaaksi luontokohteeksi, joka tulee säilyttää.

Lahelanniityltä on hyvät kevyen liikenteen yhteydet Tuusulanjoen yli Hyrylään. Alueella on hoidettavaa puistoa sekä kaunista kulttuurimaisemaa. Lahelanniityn ja Finbyn välissä on kaunis maisemapelto. **Stenbackan**

asuinalueen rakentumisen myötä Tuusulanjoen ylittänyt silta uusittiin.

Rusutjärven itärannan harjualueella on jo vuosikymmenien ajan ollut uimaranta sekä leirikeskustoimintaa. Ranta sijaitsee harjunsuojeluohjelman mukaisella valtakunnallisesti arvokkaalla harjualueella mäntymetsän rajaamana. Harju on osoitettu arvokkaaksi harjualueeksi maakuntakaavassa.

Itärannan harjualue on myös kunnan ainoa rantaharju. Uimaranta sekä siitä erillään oleva seurakunnan leirikeskus kuuluvat seurakunnalle, Metsäpirtin leirikeskus Tuusulan kunnalle. Alueella on myös yksityisten omistamia ranta-alueita sekä Tuusulan veden omistamia alueita.

Rusutjärvi osoitetaan yleiskaavassa Tuusulanjärven tapaan sinivyyhyke-merkinnällä, jolloin alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ulkoilureittien yhtenäisyyteen, jatkuvuuteen ja viihtyisyyteen sekä maisema- ja ympäristöarvojen vaalimiseen ja kehittämiseen. Ranta-alueet tulee säilyttää yleisessä käytössä.

Kuva 9: Rusutjärvi, Antti Kallio.

Rusutjärveä kiertää niin maakuntakaavassa kuin kunnan aiemmissa yleiskaavoissakin osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Järvi on myös vedenhankinnan kannalta merkittävä pintavesi.

Ekologinen yhteystarve kulkee alueelle Lahelasta, Vaunukankaan, Häriskiven ja Rusutjärven eteläisen suon kautta harjualueelle, josta yhteys jatkuu Kavaankalliolle ja sieltä edelleen pohjoiseen.

Purolan **Ämmälänmäki** on maisemallisesti upea kallioselänne, jonka metsiä on viime vuosina kaadettu runsaasti. Alue toimii kuitenkin edelleen lähiasukkaiden virkistysalueena ja sieltä löytyy ulkoilumaja ja polkuverkosto.

Alueen läpi kulkee myös kaavaan merkitty ekologinen yhteystarve Tuusulan eteläosasta Tuusulanjokivartta pitkin, Tuusulanjärven länsirannan Natura-alueiden kautta, Järvenpään Vanhankylän niemeen ja sieltä edelleen kohti Purolaa ja pohjoista. Maat ovat yksityisen ja Järvenpään kaupungin omistuksessa. Pohjoisempi osa aluetta osoitetaan **MU**-merkinnällä, joka tarkoittaa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta, ja jossa metsät tulee hoitaa ulkoilukäyttö huomioonottaen. Kalliolaki muodostaa paikallisesti arvokkaan maisemakokonaisuuden.

Hirvikallion lakialue on virkistyskäytössä Nuppulinnessa, talvisin radan pohjoispuolisilla peltoaukeilla kulkee latu. Lännessä sijaitsevalla Lonkerinkorven luonnonsuojelualueella, purolehdossa on luontopolku, jota ei ole ylläpidetty. Vuonna **2018** Lonkerinkorven luonnonsuojelualueella laajennettiin liittämällä siihen etelä-puolella sijaitseva METSO-kohde.

Harminsuo–Harminkallio–Matkoissuo perustettiin luonnonsuojelualueeksi vuonna **2018**. Alue on lähiasukkaiden lähivirkistysmetsää. Harminkallion ympäri kiertää ulkoilupolku ja Matkoissuon yli kulkee kapeimmassa kohdassa polku. Virkistysalue muuttuu koilliseen päin luonnonsuojelualueeksi.

Kosteikot

Rantamo-Seittelin kosteikko houkuttelee ulkoilijoita ja lintuharrastajia luokseen eniten keväästä syksyyn ulottuvana ajanjaksona. Kosteikko osoitetaan erillisellä kosteikkomerkinnällä. Kosteikot on perustettu Tuusulanjärven kunnostushankkeen yhteydessä vuosina **2001** ja **2009**.

Kosteikot pidättävät Sarsalanojan kautta virtaavaa ravinnekuormitusta ja toimivat myös lukuisten lintulajien pesimä- ja levähdyspaikkana. Alue sijaitsee myös maakunnallisesti merkittävällä kulttuurimaisema-alueella. Alueelle osoitetaan ohjeellinen ulkoilureitti Sarvikallion

suunnalta Seittelin kosteikon eteläpuolella virtaavan Haukkalanojan vartta kohti nykyistä pysäköintipaikkaa ja sieltä kävelyn ja pyöräilyn väylälle ja kohti Järvenpään Vanhankyläniemeä.

Ohjeellinen ulkoilureitti on osoitettu alueelle myös maakuntakaavassa sekä aiemmissa yleiskaavoissa ja Tuusulanjärven länsirannan virkistyskäyttösuunnitelmassa.

Alueet ovat Tuusulan kunnan sekä yksityisen omistuksessa. Kosteikon itäpuolelle osoitetaan yleiskaavassa rantaa myötäillen ekologinen yhteystarve pohjois-eteläsuuntaisesti.

Uimarannat

Tuusulassa on EU-tasoisia uimarantoja **Rusutjärvellä, Lahelan Häklin montussa** sekä **Hyrylän urheilupuistossa**. Lisäksi kunnassa on uimapaikkoja **Kellokoskella Keravanjoen varrella** sekä **Jokelan koulukeskuksen vierellä**.

Hyrylän Klaavolantiellä on suosittu uimahalli. Tuusulanjärven rannalle on toivottu uimarantaa. Vuonna **2016** valmistuneessa uimaranta-selvityksessä uimarannan todettiin olevan mahdollinen Tuuskodon edustalle. Uimapaikkoja tai -rantoja voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa jokien tai järvien rannoille viheralueiden yhteyteen.

Kuva 9: Antti Kallio. Häglin uimaranta.

Kuva 10: Kari Kohvakka.
Hyrylän uimahalli 2016.

V

Virkistysalue

Alue varataan päivittäiseen virkistykseen, ulkoiluun ja luonnon kokemiseen

Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota ympäristön laatuun ja ulkoilun ohjaamiseen. Alueelle saa rakentaa vain yleistä virkistystä palvelevia, alueen luonteeseen sopivia rakennuksia ja rakenteita (**MRL 43.2 §**).

Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman **MRL:n 128 §:ssä** tarkoitettua lupaa (**MRL 43.2 §**).

MU

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta

Alueen metsät ulkoilureittien yhteydessä tulee hoitaa ulkoilukäyttö huomioon ottaen.

4.8.5 Viheryhteystarve

Yleiskaavakartalla osoitetaan tärkeät viheryhteydet. Taajamissa viheryhteydet ovat pääosin kapeampia ja muodostuvat puistojen, lähimetsien ja leikkipaikkojen välisistä yhteyksistä sekä kevyen liikenteen väylistä.

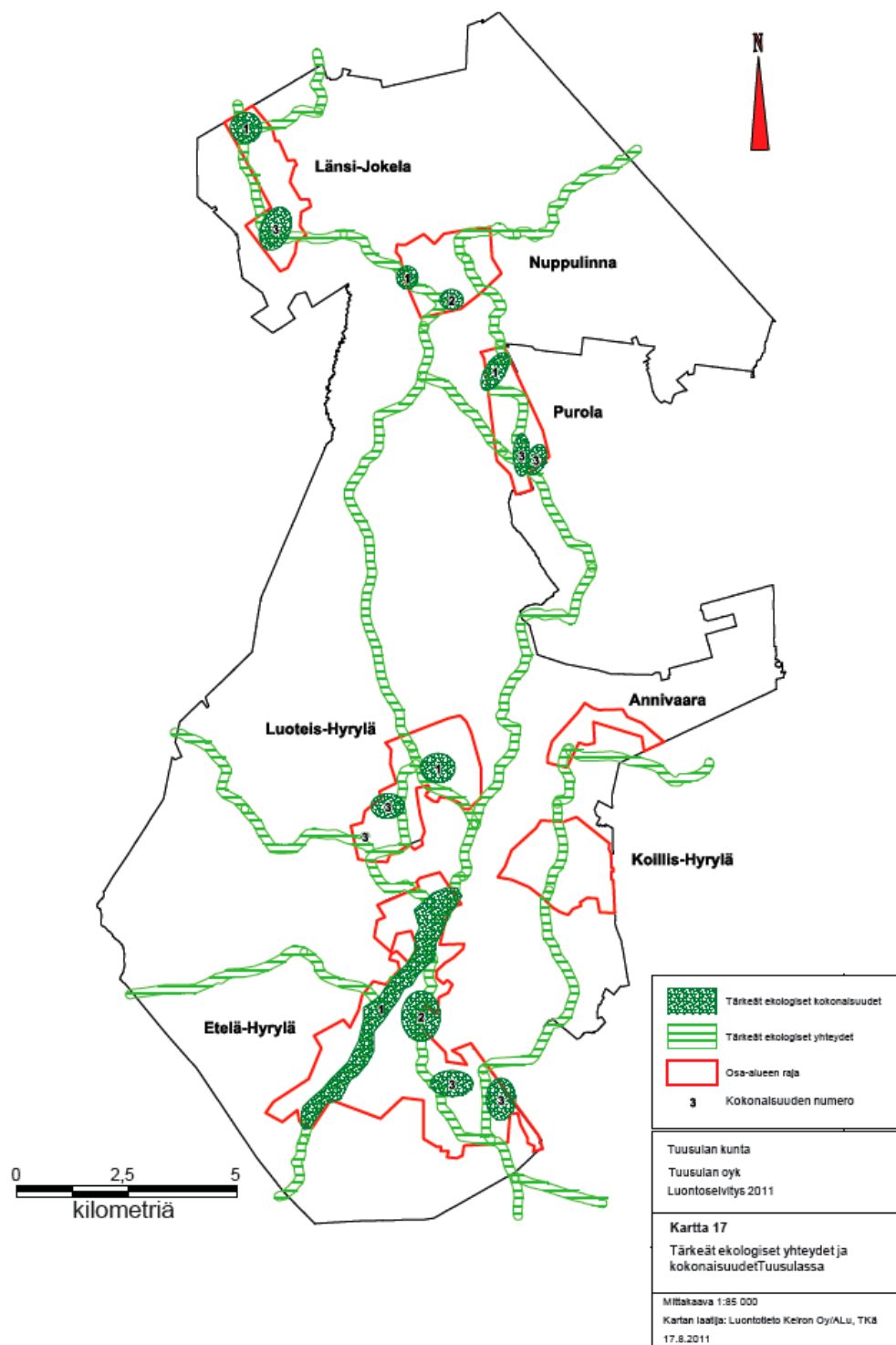
4.8.6 Ekologinen yhteystarve

Taajama-alueiden ulkopuolella olevat viheryhteydet toimivat ekologisina yhteyksinä, jotka muodostuvat vaihtelevista

maisemaelementeistä. Niiden tarkoituksena on mahdollistaa eliöiden liikkuminen elinalueelta toiselle. Ekologiset yhteydet voivat olla pitkiä, keskeytyksettömiä kasvillisuusvöitä, kuten pensasaitoja, metsäkaistaleita ja jokipenkköjen kasvillisuutta.

Yleiskaavassa ekologiset yhteydet kulkevat arvokkaiden luontokohteiden, olemassa olevien luonnonsuojelualueiden sekä maa- ja metsätalouskäytössä olevien vyöhykkeiden kautta.

Kartta 19:
Ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueet yleiskaavan luontoselvityksessä (2011).

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Ekologinen verkosto muodostuu luonnonsuojelualueista, luonnonydinalueista, viheralueista, ekologisista yhteyksistä ja viheryhteyksistä.

Toimiva ekologinen verkosto monipuolistaa taajamien eläinlajistoa ja ylläpitää luonnonalueiden, metsäalueiden ja taajamien viheralueiden ekologista toimintaa ja luonnon monimuotoisuutta.

Ekologisten yhteyksien säilyttämisen tavoitteena on kytkeä pirstoutuvassa ympäristössä jäljelle jäävät luonnon-tilaiset kohteet yhteen, mikä on alueiden lajiston säilymiselle tärkeää. Toimivat ekologiset verkostot myös estävät eläinten kulkeutumista taajamiin.

Viheryhteystarve

Merkinnällä osoitetaan virkistysalueverkostoon kuuluvat viheryhteydet ja -alueet.

Merkintä voi tarkoittaa puistoa, viheraluetta tai kapeimmillaan kävelyn ja pyöräilyn väylää. Yhteyden tarkempi toteutustapa ratkaistaan asemakaavoituksella.

Ekologinen yhteystarve

Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon kuuluvat viheryhteydet ja -alueet. Yhteysmerkintä kuvastaa alueen merkittävimpiä luonnonarvoalueita yhdistäviä ekologisia käytäviä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet.

Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisten verkoston osana sekä seudullisten ja paikallisten virkistystarpeiden yhteensovittamiseen siten, että olemassa olevat virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön.

Kuva 11: Kari Kohvakka, Rantatie 2018.

4.8.7 Tuusulan joet ja purot

Tuusulan joet ja purot muodostavat ekologisen verkoston selkärangan – niillä on myös virkistysellisiä sekä maisemallisia arvoja. Jokivarsia hyödynnetään kaikissa taajamissa viherverkoston perusrunkona. Jokivarsien reittejä ei päällystetä asfaltilla. Tuusulan jokien varret tulee huomioida yksityiskohdaisemmassa kaavoituksessa arvokkaina kohteina, joiden varsille voidaan osoittaa virkistyskäyttöä ja -reittejä.

Kasvistolliset parhaat paikat edellyttävät puuston sulkeutuneisuutta ja niissä tulee välttää voimakkaita hakkuita.

Arvokkailla maisema-alueilla maiseman avoimena säilyttäminen on tärkeää. Hulevesien johtamisessa jokeen käytetään luonnonmukaisia menetelmiä, jotka huomioivat joen luontoarvot.

Tuusulanjokivarsi

Kun Lahelanpellon alueet rakentuvat, lisääntyy Tuusulanjokivarren merkitys virkistyskäytössä. Alueelle suunnitellaan laadukkaat virkistysreitit sekä katkeamattomat kävelyn ja pyöräilyn väylät, joita voidaan hyödyntää myös asiointi- ja työmatkojen taittamiseen.

Jokivarsi säilytetään rakentamattomana. Mahdollisten hulevesien johtamisessa jokeen käytetään luonnonmukaisia menetelmiä ja huomioidaan joen luontoarvot. Joen rannat toimivat tärkeänä ekologisenä yhteytenä.

Tuusulan yleiskaavan luontoselvityksen (**Keiron 2011**) mukaan Tuusulanjokivarsi muodostaa ekologisen kokonaisuuden. Ruotsinkylä-Myllykylä sekä Focuksen osayleiskaavan luontoselvityksessä (**Faunatica 2013**) jokivarren havaittiin olevan useassa kohdin uhanalaisten lajien elinympäristöä. Kohde merkitään yleiskaavakarttaan perustettavaksi luonnonsuojelualueeksi (**SL-1**).

Tuusulanjärvestä lähtevä Tuusulanjoki virtaa murroslaaksoa pitkin koillisesta lounaaseen ja laskee Vantaanjokeen. Joki on 15 kilometriä pitkä. Joen vedenlaatu on riippuvainen Tuusulanjärven kunnosta. Vuonna **2012** laaditun ELY:n selvityksen mukaan pintavesien ekologinen tila oli silloin tyydyttävä. Joen yläjuoksulla sijaitsevat pienet saaret ja lammikkoiset ja suurruohoniittyiset joenvarret, jotka ovat kunnostuksessa

muotoutunutta jokimaisemaa.

Tuusulanjokea on perattu **1930-luvulla** maankuivautustarkoituksissa ja siivottu **1960-luvulla**. Uusin kunnostushanke toteutettiin vuosina **2006–2009**, jolloin joen tilaa ja käyttökelpoisuutta parannettiin luonnonmukaisen kunnostuksen keinoin. Hankkeessa perattiin jokea, rakennettiin koskimaisia pohjakynnyksiä ja vahvistettiin sortuvia reunoja. Tuolloin tehtiin myös maisemallisia ja virkistysarvoja kohottavia kunnostustöitä kuten kosteikkoaltaita ja -lampia.

Keravanjoen varrella

on maataloustoimintaa, loma-asutusta sekä pohjoisessa koskematonta ja suojeltua jokivarretta.

Kellokosken keskustan läheisyydessä joen varrella on puistoja, luonnonsuojelualueita sekä muita arvokkaita luontokohteita, kulttuurikohteita, uimaranta sekä leikki- paikkoja. Alue muodostaa virkistyskäytöllisen kokonaisuuden. Kellokosken padon alajuoksulla jokivarrella on hahmoteltu Kellokosken osayleiskaavassa uusia ulkoilureittejä. Kellokosken taajaman pohjoisosaan osoitetaan kävelyn ja pyöräilyn silta Kariniementieltä kohti Joenrantaa.

Taajaman ulkopuolella Keravanjokivarsi nousi Kellokosken osayleiskaavan luontoselvityksessä luonnon ydinalueeksi. Jokivarretta pitkin kulkee myös maakuntakaavassa viheryhteys Haaraajoelta Järvenpään puolelle.

Jokelan läpi virtaa voimakkaasti mutkittileva Palojoki, joka alkaa ensimmäisen Salpausselän harjuilla muodostuvista puroista Hyvinkään Mustamännistön ja Tehtaansuon alueilta. Joki virtaa hiesu- ja saviperäisessä, tehokkaasti viljellyssä laaksossa päätyen 45 kilometrin jälkeen Vantaanjokeen. Palojoki on vesilain 3 luvun 2 §:n kohdassa 8 tarkoitettu uomaltaan luonnontilainen puro ja taimenen lisääntymisaluetta. Palojokeen kohdistuvalla vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos hanke muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää. Puron läheisyyteen ei saa osoittaa nykytilannetta muuttavaa maankäyttöä. Uoman varsille tulee jättää vähintään 20 metrin suojavyöhyke.

4.8.8 Ulkoilureitit

Seitsemän veljeks vaellusreitti

Vuonna **2013** laadittiin Seitsemän veljeks vaellusreitit -esiselvitys (Lamminpää) reitin uutta linjausta varten. Aiemmin toimitettu ulkoilureitti kulkee Ruotsinkylän maaaines-tenottoalueella, eikä sitä ole Tuusulassa koskaan rakennettu.

Osa reitistä on toteutettu Nurmijärvellä ja Hyvinkäällä. Seitsemän veljeks vaellusreitti lähtee Helsingistä Aleksis Kiven patsaalta, josta sen on suunniteltu jatkuvan Vantaan, Tuusulan ja Nurmijärven kautta aina Hyvinkäälle saakka.

Vaellusreitit uutta linjausta ja mobiilisovellusta tutkitaan Tuusulan osalla. Kaavaehdotukseen reitti on osoitettu välille, Myllykyläntie-Ruotsinkyläntie-Lahelantien-Nahkelantien olemassa olevaa tietä pitkin.

Muut ohjeelliset ulkoilureitit

Yleiskaavassa osoitetaan myös joitakin olemassa olevia ulkoilureittejä, kuten Tuusulanjärven ympärilyöntireitti. Kaavaan lisätään myös muita ohjeellisia ulkoilureittejä, jotka ovat Uudenmaan maakuntakaavassa tai aiemmissa yleiskaavoissa. Näiden reittien tarkempi toteutustapa ja linjaus suunnitellaan ja toteutetaan ulkoilureittitoimituksen sekä riittävien selvitysten perusteella.

Viheraluestrategiassa suositellaan Tuusulaan teetettävän koko kunnan kattava ulkoilureittiselvitys.

Oleva ulkoilureitti

Ohjeellinen ulkoilureitti

Ohjeellinen Seitsemän veljeks vaellusreitti

Kuva 12: Kari Kohvakka, Sarvikallio, Tuusula.

4.9 Liikenne

4.9.1 Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne

Yleiskaavatyön yhtenä tavoitteena on vähentää henkilöautoriippuvuutta ja parantaa joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä, kävelyn ja pyöräilyn osuutta sekä parantaa liikenneturvallisuutta.

Maankäytön tiivistäminen olemassa olevien taajamien läheisyydessä luo edellytykset kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiselle ja ajoneuvoliikennemäärien kasvun hillitsemiselle. Keskeisten, tehokkaamman maankäytön alueita palvelevien kokoojakatujen linjaukset on suunniteltu joukkoliikenteen saavutettavuuden ja sujuvuuden näkökulmasta, jotta mahdollistetaan joukkoliikenteen hyvän palvelutason kustannustehokas toteuttaminen.

Kattavan kävelyn ja pyöräilyn verkoston ja tiivistyvän rakenteen myötä lähipalveluiden saavutettavuus paranee ja ne saadaan nopeimmaksi ja houkuttelevimmaksi kulkumuodoksi lyhyillä matkoilla.

Kävelyä ja pyöräilyä priorisoimalla ja sen olosuhteita parantamalla sekä joukkoliikenteen houkuttelevuutta parantamalla voidaan vähentää henkilöautoliikenteen osuutta.

Henkilöautoliikenteen vähenemisellä saavutetaan positiivisia vaikutuksia myös ympäristöön päästöjen vähenemisen myötä.

Lisäksi panostaminen joukkoliikenteeseen, pyöräilyyn ja kävelyyn vähentää henkilöautoliikenteen sujuvuuden parantamiseksi tarvittavien parannus- ja uusinvestointien tarvetta ja parantaa liikennejärjestelmän kustannustehokkuutta.

Samoin näillä toimenpiteillä on myönteinen vaikutus liikennekulttuurin kehittymiseen kestäviä kulkumuotoja suosivaksi ja sitä kautta myös liikenneturvallisuus paranee ja keskustojen ja asuinalueiden ympäristön viihtyisyys lisääntyy.

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden ja houkuttelevuuden parantaminen vähentää liikkumisen eriarvoisuutta helpottamalla lasten, nuorten ja vanhusten omatoimista liikkumista esteettömillä ja turvallisilla väylillä.

Kuva 13: Kari Kohvakka, Erkkola 2018.

4.9.2 Liikenneverkko

Yleiskaavaehdotuksen liikenneverkko perustuu yleiskaavan rakennemalleista laadittuun liikenteelliseen arviointiin sekä kaavatyön aikana laadittuihin liikennemallitarkasteluihin.

Rakennemallityön yhteydessä arvioitiin eri rakennemallivaihtoehtojen liikenteellisiä vaikutuksia ja niihin liittyviä tarvittavia liikenteellisiä toimenpiteitä. Yleiskaavatyön aikana laadittiin **HSL:n Helmet**-liikennemallista Tuusulan osalta tarkennettu liikennemalli, jossa liikenne-ennusteen aluejakoa tarkennettiin erityisesti keskustojen osalta korttelitarkkuuteen.

Tarkennetulla liikennemallilla tehtiin yleiskaavan maankäytön ja kaavaratkaisun tarkentuessa hanketarkasteluita yleiskaavaluonnoksessa esitetyistä vaihtoehtoisista liikenneyhteyksistä.

Tarkasteluissa tutkittiin kunkin liikennehankkeen ja vaihtoehdon vaikutuksia liikenneverkon kuormittumiseen ja toimivuuteen sekä liikenteen kulkumuoto-osuuteen. Näiden pohjalta muodostettiin yleiskaavan tavoiteliikenneverkko, jonka toimivuutta ja siinä esitettyjen väylien ajoittumista ja vaikutuksia arvioitiin vielä yleiskaavan vaikutusten arviointityössä.

Kaavaehdotuksessa on esitetty seudullinen, pääosin **ELY**-keskuksen hallinnoimaan kanta- ja maantieverkkoon perustuva päätieverkko.

Ehdotuksessa on lisäksi esitetty tehokkaamman maankäytön alueiden kannalta merkittävä keskeinen pää- ja kokoojakatuverkko. Pää- ja kokoojakatuverkossa esitetään myös eri maankäytön alueiden välisiä keskeisiä yhteyksiä, jotka yhdessä muiden liikenneväylien kanssa muodostavat verkollisen kokonaisuuden.

Kaavaehdotuksessa esitetään kaavan tavoitevuoteen **2040** mennessä toteutuvaksi suunnitellut uudet väyläyhteydet samoin kuin olemassa olevat väylät. Uudet ja merkittävästi parannettavat väylät ja liittymäalueet on merkinnältään eroteltu nykyisin olemassa olevista väylistä.

Kaavaehdotuksessa on karsittu liikenteellisten vaikutusten arviointien perusteella

kaavaluonnoksesta esitettyjen uusien väylien vaihtoehtoisia linjauksia sekä kaavan tavoitevuoden jälkeen mahdollisesti toteuttavia uusia väyliä.

Kaavaehdotuksessa esitetään ehdotuksen mukaisen maankäytön kannalta tarkoituksenmukaisimmat kaavan tavoitevuoteen mennessä toteutuvat pää- ja kokoojaväylät.

Kaavaehdotuksen liikenneverkkoratkaisulla pyritään turvaamaan sekä nykyisten että uusien alueiden liikenteen toimivuus luomalla verkkomainen liikenneratkaisu.

Liikenneverkossa on korostettu yleiskaavan tavoitteena olleita joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden ja verkoston kehittämistä sekä kävelykeskustan luomista.

Joukkoliikenteen ja pyöräilyn pääverkko esitetään kaavaehdotuksessa. Pääverkolla kuvataan keskeiset joukkoliikenteen ja pyöräilyn laatukäytävät, joissa tavoitteena on erityisesti painottaa työmatka- ja asiointiliikenteen sujuvuutta ja panostaa joukkoliikenteen ja pyöräilyn sujuvuuteen ja nopeuteen sekä näin nostaa näiden kulkumuotojen kilpailukykyä henkilöautoiluun nähden.

Joukkoliikenteen laatukäytävä osoittaa yhteydet, joilla tavoitellaan korkeaa joukkoliikenteen palvelutasoa, mikä mahdollistaa arkipäivän toimintojen hoitamisen ilman yksityisautoa. Laatukäytävällä keskeistä on nopea ja tiheä joukkoliikennetarjonta, joka voidaan tulevaisuudessa toteuttaa myös muilla keinoin kuin perinteisellä linja-autoliikenteellä, esimerkiksi raitiotienä.

Muu kävelyn ja pyöräilyn verkko toteutetaan ensisijaisesti kokoojakatujen varsien kävelyn ja pyöräilyn väylinä sekä korttelialueiden sisäisinä suorina yhteyksinä, joissa tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien lyhentäminen muodostamalla laadukkaat ja suorat yhteydet.

Yleiskaavassa ja edelleen tarkemmassa suunnittelussa keskeisenä periaatteena tulee olemaan yleiskaavan tavoitteet kestävien kulkumuotojen edistämisestä sekä Tuusulan vuonna 2015 hyväksytyn joukkoliikennestrategian mukaisesti kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen ja kestävä ja viisaan liikkumisen edistäminen.

4.9.3 Uudet tieyhteydet

Keskeisimmät uudet väylät ovat Tuusulan itäväylän jatkaminen Kulloontieltä Järvenpääntielle Kirkonkylän liittymään sekä Itäväylän ja sen liittymien parantaminen.

Itäväylä tulee muuttumaan kaksiajorataiseksi eritasoliittymän varustetuksi väyläksi Tuusulanväylän ja Kulloontien välisellä osuudella. Kulloontien ja Kirkonkylän välisellä osuudella Itäväylän jatke toteutetaan katumaisena, paikallisen maankäytön kehittymistä tukevana väylänä.

Tuusulanväylän ja Tuusulan itäväylän liittymä muutetaan eritasoliittymäksi ja Tuusulanväylältä etelästä tuleva pääsuunta ohjataan Tuusulan itäväylälle. Itäväylän parantamisella ja jatkamisella ohjataan Järvenpään suuntaan kulkevaa läpikulkuliikennettä pois ruuhkaiselta Tuusulanväylä-Järvenpääntie-osuudelta ja parannetaan Hyrylän keskustan liikenteen välityskykyä sekä mahdollistetaan Järvenpääntien kehittäminen paikallisten, Hyrylän keskustan ja Rykmentinpuiston sekä laajemmin Hyrylän alueen, tarpeiden pohjalta.

Itäväylän jatkeen toteuttaminen katumaisena väylänä ohjaa seudullista liikennettä osaltaan tarkoituksenmukaisemmille väylille, mm. Lahdenväylä, liikenneverkon hierarkian mukaisesti.

Itäväylän parantaminen turvaa myös Hyrylän keskustan, Rykmentinpuiston ja Sulan alueen uuden maankäytön synnyttämän liikenteen sujuvuuden ja parantaa seudullisen liikenteen toimivuutta Keravan suuntaan.

Kaavaehdotuksessa Hyrylän keskustan länsipuolelle sijoittuu uutta pientalovaltaista maankäyttöä varsin maltillisesti. Näiden alueiden liikenneyhteyksien osalta keskeisimpinä ratkaisuinä on pyöräilyn laatukäytävä Lahelanpellon ja Hyrylän keskustan välillä, joka jatkuu edelleen Rykmentinpuiston kautta Keravalle. Tällä yhteydellä parannetaan Hyrylän keskustan ja joukkoliikenteen saavutettavuutta länsipuolisilta alueilta.

Pyöräilyn suoran ja laadukkaan yhteyden myötä sen kilpailukyky henkilöautoon nähden paranee ja kaikkien kuntalaisten tasavertaiset liikkumismahdollisuudet paranevat.

Hyrylän länsipuolisten asuinalueiden osalta pääkaupunkiseutua kohti suuntautuva työmatka- ja muu liikenne osoitetaan ohjattavaksi ensisijaisesti Maisalantien kautta.

Yleiskaavatyön yhteydessä laadituissa liikenteellisissä tarkasteluissa on varmistettu Hyrylän etelä- ja länsipuolisen liikenneverkon toimivuus ja todettu, että mm. Kehä IV:n toteutumisen myötä Maisalantien liikennemäärä ei kasva oleellisesti nykyisestä ja raskaan liikenteen osuus Maisalantiella vähenee nykytilanteeseen verrattuna. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi Maisalantielle joudutaan tulevaisuudessa tekemään toimenpiteitä, mm. suojatiesaaarekkeitä ja vähäisiä tien levennyksiä /oikaisuja. Näillä toimilla parannetaan samalla jo olemassa olevia liikenneturvallisuuspuutteita.

Maisalantien parantaminen on kustannustehokas ratkaisu pääkaupunkiseudun suuntaan verrattuna kaavaluonnoksessa esitetyn uuden väylän, Tuusulanjoentien jatkeen rakentamiseen verrattuna.

Tuusulanjoentien jatke on merkitty kaavakarttaan ohjeellisena tieliikenteen yhteystarpeena. Tuusulanjoentien jatke ja sen mahdollinen liittymä Tuusulanväylälle ei ole yleiskaavan mukaisen maankäytön perusteella liikenneverkon toimivuuden ja turvallisuuden kannalta tarpeellista ja sen merkitys olisi lähinnä paikallista maankäyttöä palveleva.

Tuusulanjoentien ohjeellinen linjaus kulkee maakuntakaavassa virkistysalueeksi merkityn alueen sekä luonto- ja virkistysarvojen kannalta merkittävien alueiden, mikä rajoittaa uuden maankäytön osoittamista tieyhteyden vaikutusalueelle.

Yleiskaavaehdotuksessa osoitetaan uusi kokoojakatuyhteys Lahelantieltä Hyrylän keskustaan ohjeellisena linjauksena. Kaavaehdotuksen maankäytön volyymi Lahelanpellon alueella ja muualla Hyrylän länsipuolella on aiempia suunnitelmia vähäisempää, koska maankäytön painopiste on rakennemallin mukaisesti Hyrylän ja Keravan välissä.

Lahelanpellolta osoitetaan uusi laadukas kävelyn ja pyöräilyn yhteys, joka tarjoaa nopean pyöräily-yhteyden Hyrylän palveluiden ja joukkoliikenteen ääreen.

Liikennetarkasteluiden perusteella Hyrylän länsipuolisilta alueilta pääkaupunkiseutua kohti suuntautuva liikenne ei aiheuta merkittävää lisäkuormitusta nykyiselle liikenneverkolle - Lahelantie, Maisalantie, Myllykyläntie. Nykyinen liikenneverkko tarjoaa riittävät yhteydet eikä pääkaupunkiseudulle suuntautuva liikenne edellytä uutta kokoojakatutasoista yhteyttä Lahelasta etelän suuntaan.

Asiointiyhteydet Hyrylän keskustaan ajoittuvat pääosin muuhun kuin ruuhka-aikaan, jolloin myös Lahelanpellon alueen uuden maankäytön liikenne on mahdollista ohjata nykyisten väylien kautta. Uusi kokoojakuu ei laadittujen tarkasteluiden perusteella poistaisi muun liikenneverkon kehittämis- ja parantamistarpeita ja lisäksi se aiheuttaisi lisäkuormitusta keskustan katuverkkoon aiheuttaen haasteita keskustan katuverkon toimivuudelle ja keskustan kehittämiselle.

Koskenmäen kiertoliittymän parantaminen, Koskenmäentien kehittäminen ja Tuusulanväylän/Järvenpääntien liikennejärjestelyiden kehittäminen paikallisen liikenteen lähtökohdista muuttavat keskustan liikenteen suuntautumisia ja väylien ja liittymien välityskykyä merkittävästi. Kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien sekä joukkoliikenteen kehittymisen myötä myös henkilöautoliikenteen välityskyky nykyisillä väylillä paranee.

Maankäytön määrän, kestävien kulkutapojen priorisoimisen ja väylän korkean kustannusarvion, aiempien suunnitteluvaiheiden kustannusarvio noin **8 milj. €**, perusteella uutta suoraa kokoojakatuyhteyttä Lahelanpellolta Hämeentielle ja Hyrylän keskustaan ei pidetä ainakaan ensimmäisessä vaiheessa välttämättömänä.

Kokoojakadun lopullinen tarve ja ajoittuminen sekä sen liittyminen keskustan katuverkkoon tulee arvioida tarkemmassa suunnittelussa keskustan ja Lahelanpellon asemakaavoituksen yhteydessä, kun alueen maankäytön määrä ja laatu tarkentuvat.

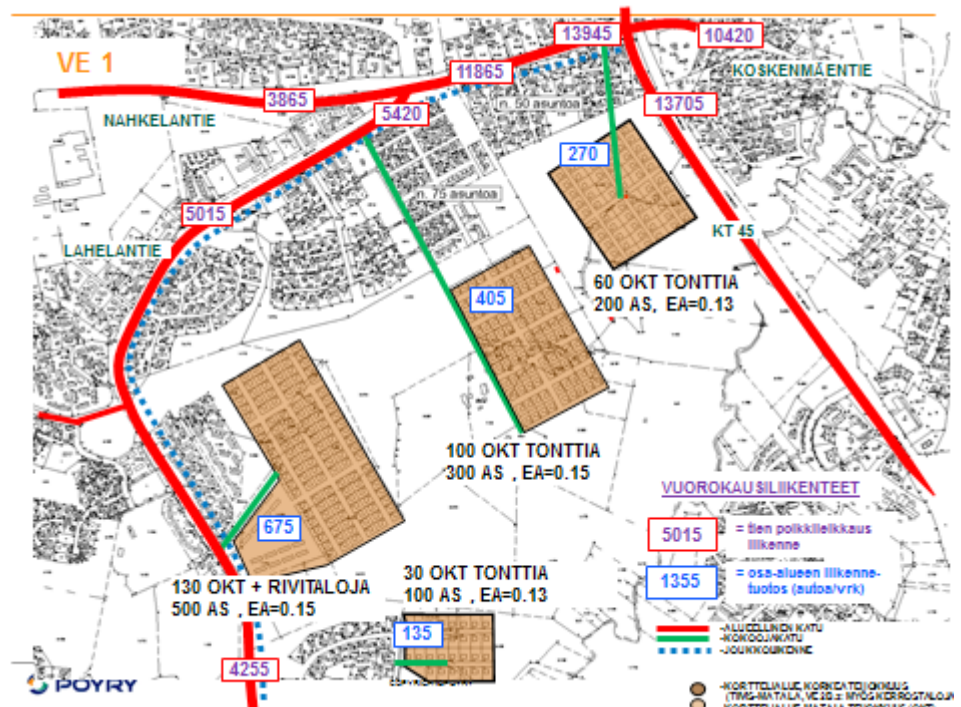
Toteutuessaan kokoojakadun tulisi olla ensisijaisesti Lahelanpellon alueen sisäinen katuyhteys eikä läpiajoliikennettä houkutteleva alueellinen kokoojakatuyhteys.

Kuva 14: Tuusulan kunta, havainnekuva, Koskenmäen liittymä 2018.

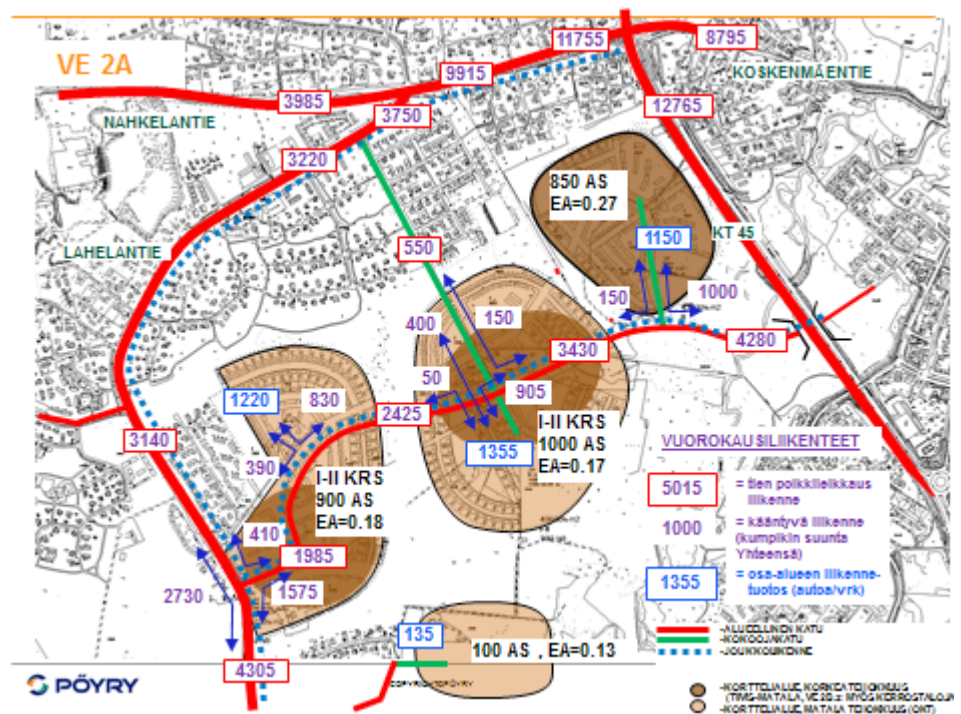
Kartta 20:

Lahelanpellon alueen maankäyttö-luonnos ja liikenne-ennuste, ilman uutta kokoojakatua.

Kartta 21:

Lahelanpellon alueen maankäyttö-luonnos ja liikenne-ennuste, kokoojakadulla.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Yleiskaavatyön aikana on laadittu HLJ – suunnitelman ja Maakuntakaavan jatkojona seudullinen selvitys Keski-Uudenmaan poikittaisyyhteisistä.

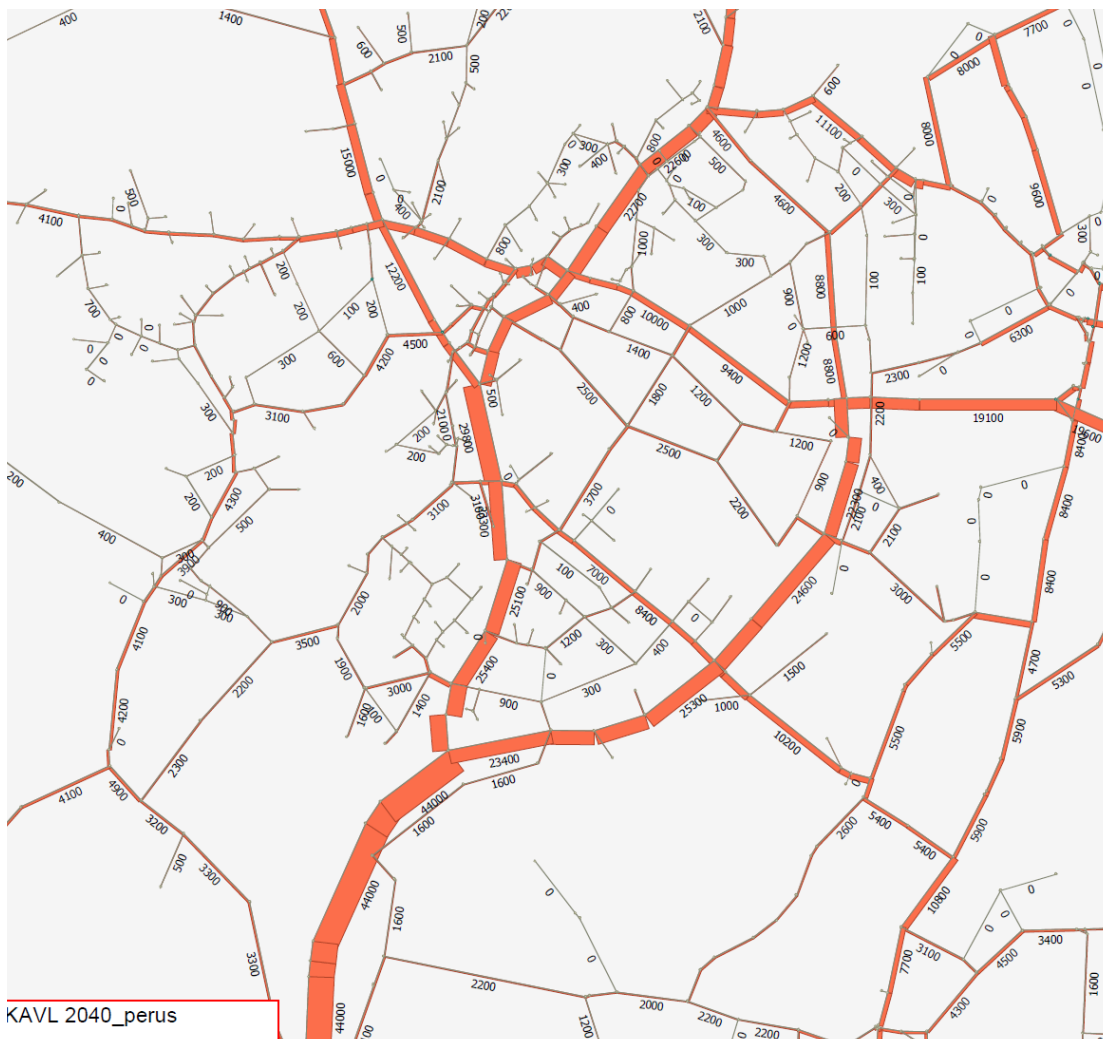
Selvityksen perusteella seudullisesta ja valtakunnallisesta näkökulmasta tärkeimmiksi Keski-Uudenmaan poikittaisiksi yhteyksiksi on todettu Järvenpään ja kantatie 45 yhdistävä Vähänummentien jatke / Vanhankylän koulutien parantaminen sekä **Kehä IV**.

Kehä IV:n toteutuminen on edellytyksenä **FOCUS**-alueen maankäytön kehittymiselle ja se tulee toteuttaa kunnan toimesta jo ensi vaiheessa.

Nämä väylät on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa uusina, kaavan tavoitevuoteen mennessä toteutettavina hankkeina. Samassa yhteydessä tarkasteltiin ns. Hyrylän läntisen ohikulkutien eri vaihtoehtoisia linjauksia.

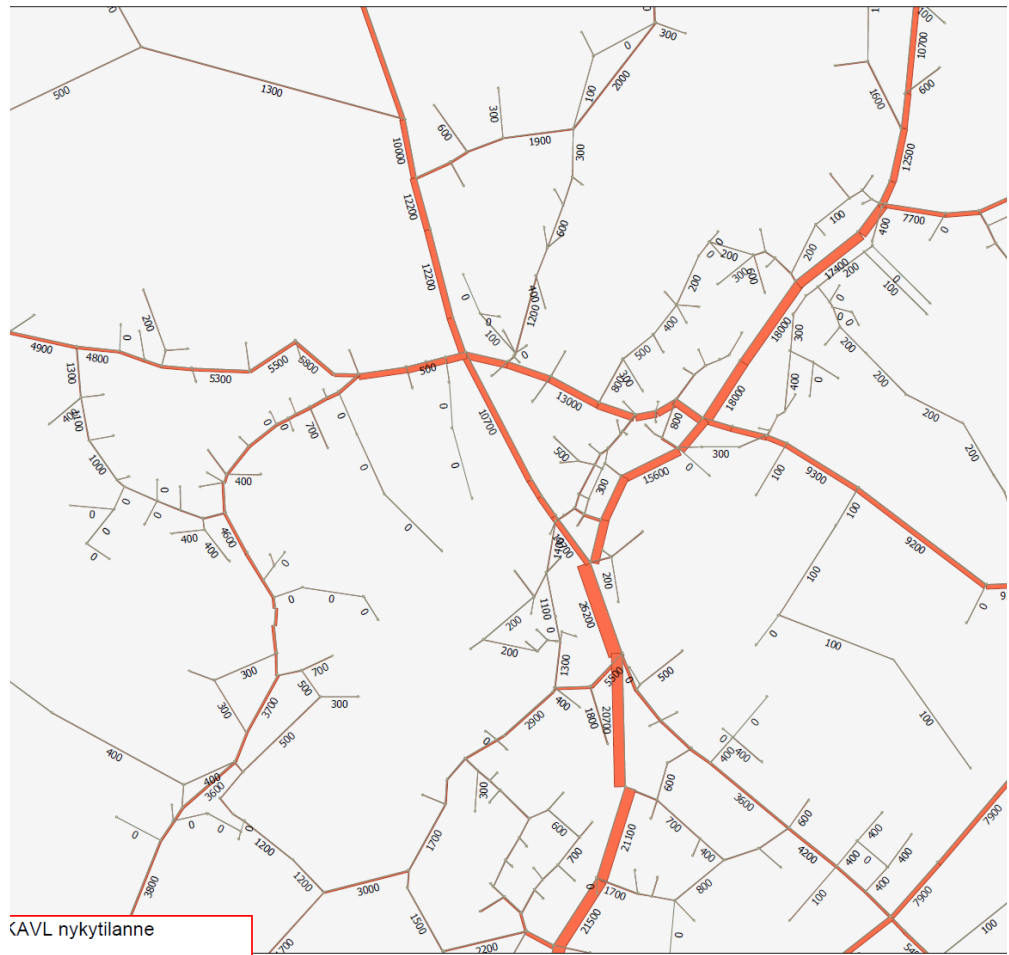
Tarkasteluissa läntisen ohikulkutien aikaansaamat hyödyt paikalliseen ja seudulliseen liikenteen olivat vähäisiä ja koostuivat suurelta osin ylemmältä tieverkolta siirtyvän liikenteen aikahyödyistä. Tarkasteluiden sekä olemassa olevan verkon kustannustehokkaan hyödyntämisen perusteella ei Hyrylän läntiselle ohikulkutielle ole kaavan mukaisen maankäytön ja seudullisten/valtakunnallisten tarpeiden näkökulmasta tarvetta.

Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty Lentoasemalta pohjoiseen suuntautuvan uuden maanalaisen rautatien, Lentonradan, linjaus Hyrylän kautta. Lentonradan linjaaminen Hyrylän kautta mahdollistaa junaliikenteen ulottamisen Hyrylään ja sitä kautta tarjoaa edellytykset merkittävälle joukkoliikennejärjestelmän paikalliselle ja seudulliselle kehittämiselle ja tuo Hyrylän alueen raskaan joukkoliikenteen runkoyhteyden piiriin.

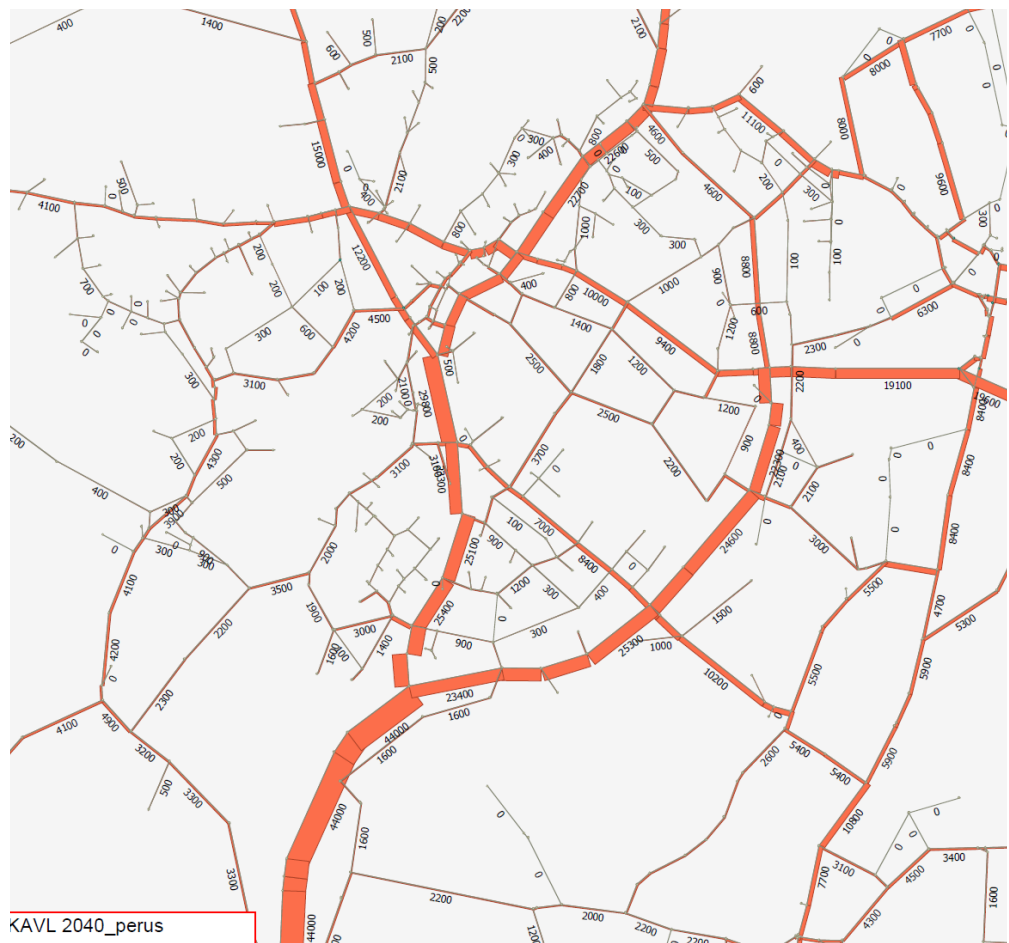

Kartta 22: Arkivuorokauden liikenne-ennuste vuodelle 2040 yleiskaavan mukaisella perusliikenneverkolla, josta on poistettu Lahelanorsi.

Kartta 23: Etelä-Tuusulan nykytilanteen arkivuorokauden liikennemäärät.

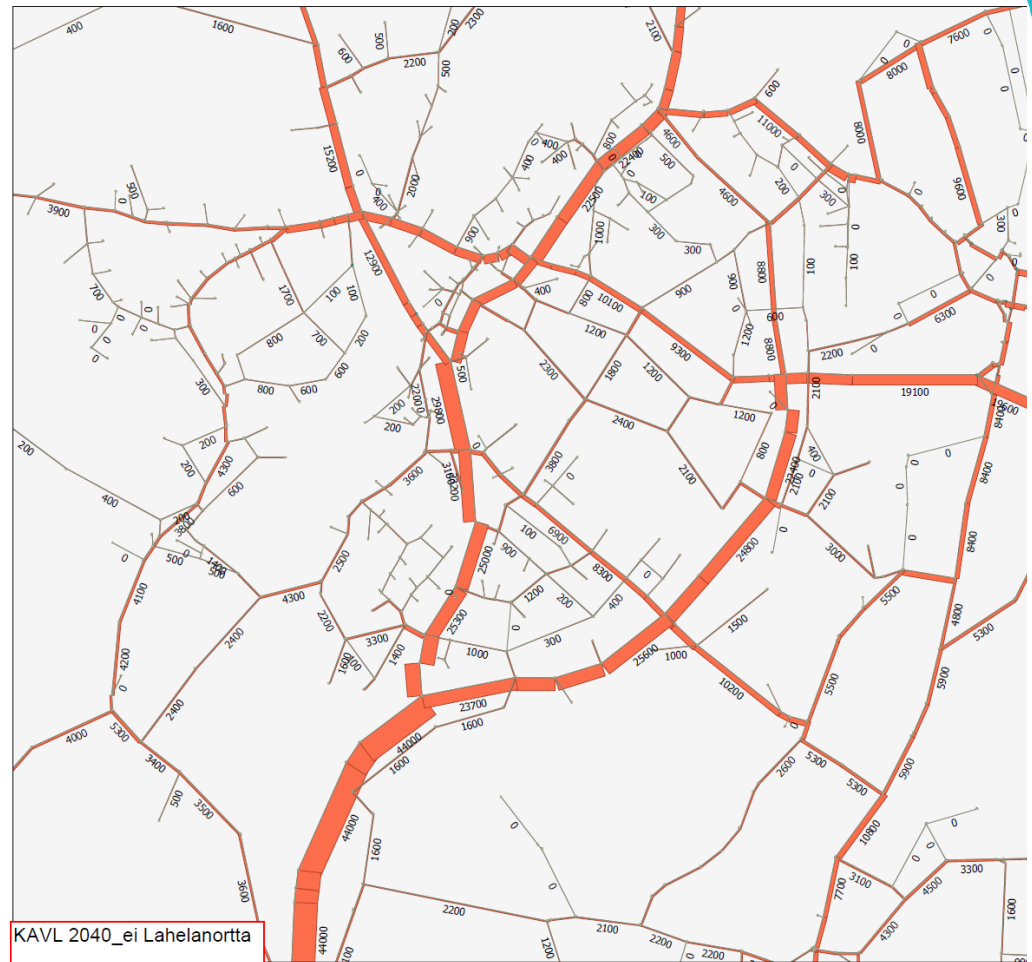

Kartta 24: Arkivuorokauden liikenne-ennuste vuodelle 2040 yleiskaavan mukaisella perusliikenneverkolla, johon lisätty Tuusulanjoentien jatke Ruotsinkyläntie-Tuusulanväylä.

Kartta 25:

Arkivuorokauden
liikenne-ennuste
vuodelle 2040
yleiskaavan mukaisella
perusliikenneverkolla,
josta on poistettu
Lahelanorsi.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Tallinna-tunneli

Tallinnan suunta on Uudellemaalle erityisen tärkeä vilkkaan työssäkäynnin, tavaraliikenteen ja matkailun vuoksi. Tavaraliikenne Suomesta Tallinnan kautta Keski-Eurooppaan kasvaa ja suunnitteilla olevat Tallinna-tunneli sekä kehittyvä Rail Baltica -ratakäytävä halki Baltian kasvattavat kuljetusreitin merkitystä entisestään.

Helsinki–Tallinna-tunneli täydentäisi nykyistä meri- ja lentoliikenneyhteyttä sekä henkilö- että tavaraliikenteen osalta ja mahdollistaisi nopean ja jopa päivittäisen liikkumisen kaupunkien välillä. Rautatietunneli loisi matkailulle mahdollisuudet sujuviin yhteyksiin Keski-Euroopasta Helsingin kautta muualle Suomeen ja Pietariin.

FinEst Link -hankkeessa määritelty Helsingin ja Tallinnan välinen rautatietunneli ulottuisi Helsinki-Vantaan lentoasemalta Tallinnan Ülemiste-lentokentälle ja jatkuisi siitä Rail Baltica -radalla Keski- ja Itä-Euroopan rautatieverkostoon. Helsinki-Tallinna-rautatietunneli lyhentäisi matka-aikaa kaupunkien välillä nykyisestä noin kahdesta tunnista noin **30 minuuttiin** (FinEst Link 2018).

Tallinna-tunneli ulottaisi eurooppalaisen leveyden (**raideleveys 1435 mm**) rautatieyhteyden Helsinki-Vantaan lentoasemalle, jossa se yhdistyisi suomalaisen standardin (**raideleveys 1524 mm**) rautatieverkostoon. Tunneli yhdistäisi lähi- ja kaukoliikenteen matkustajat Helsinki-Vantaan lentoaseman, Pasilan aseman ja Helsingin keskustan kautta. Reitti yhdistyisi muun Suomen henkilöliikenteeseen suunnitellun Lentoradan kautta ja liittäisi Tallinnan suunnan rahtiliikenteen Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä sijaitsevalle rahtiterminaalialueella rautatieverkostoon Hanko-Hyvinkää-radana kautta, tieverkostoon valtateiden **3 ja 4** Tuusulan kautta yhdistävää **Kehä IV:sta** pitkin sekä lentoliikenteeseen. Lisäksi Tallinna-tunneli yhdistäisi matkustaja- ja rahtiliikenteen Tallinnassa sujuvasti Rail Baltica -rautatieyhteyteen (FinEst Link 2018).

Tallinna-tunneli nousee maanpintaan Tuusulassa. Yleiskaava mahdollistaa Tallinna-tunnelin terminaalivarauksen **EO, EO/TP** ja **Focuksen** laajenevalle työpaikka-alueelle. Kaavaan ei ole osoitettu terminaalin kohdemerkintää, koska suunnitelmat ovat keskeneräisiä.

Lentorata

Lentorata on suunnitelmien mukaan nopean kaukoliikenteen rata ja osa Helsinki–Tampere tunnin juna-yhteyden kehittämistä, minkä takia sen linjaus on suurin tutkituista vaihtoehdoista, eikä suunnitelmissa ole osoitettu radan linjaamista tai asemavarausta Hyrylään.

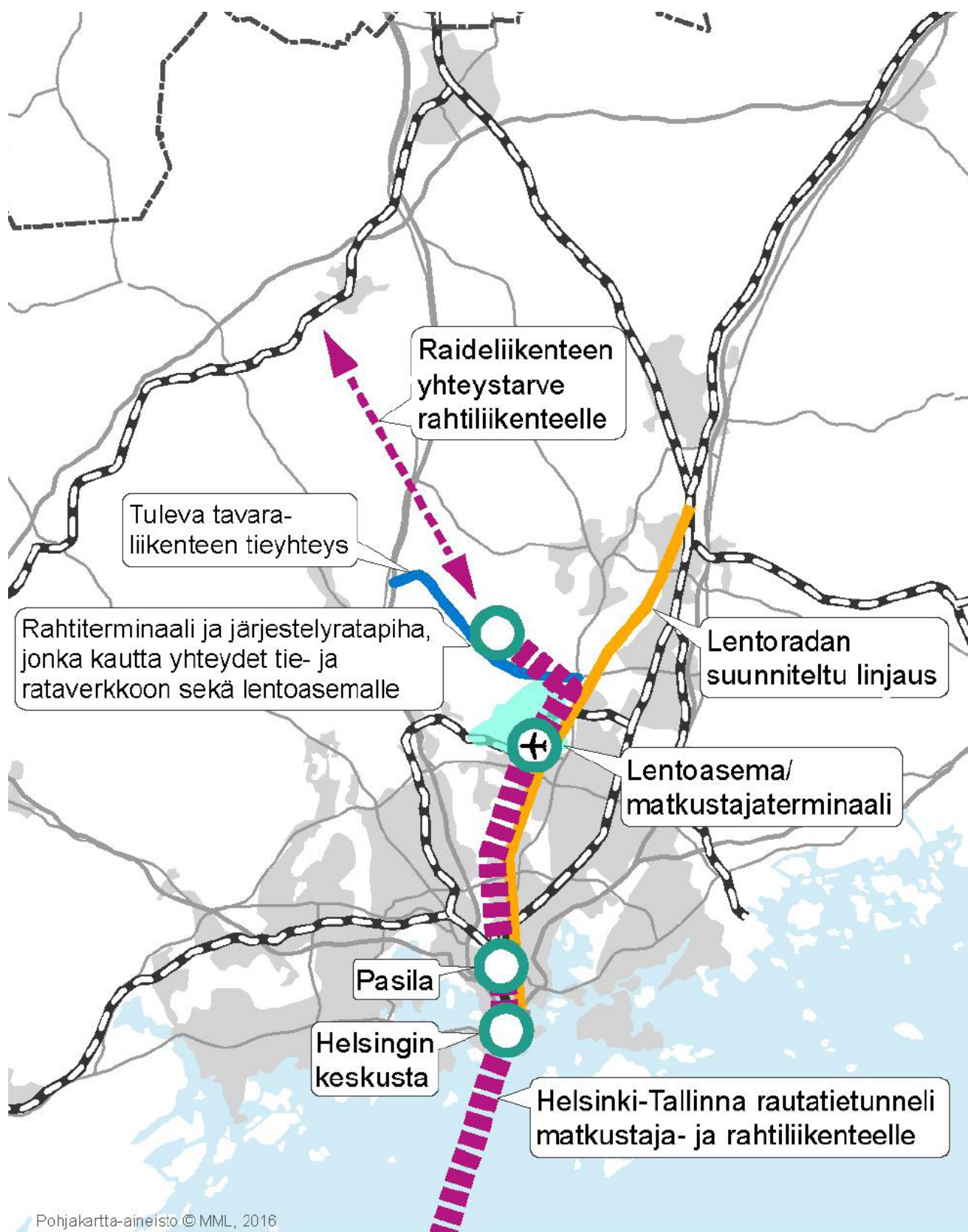
Tuusulan kunta on järjestelmällisesti lausunut seudun suunnitelmista, että rata tulisi linjata Hyrylän kautta ja mahdollistaa aseman toteuttaminen. Tällöin rata palvelisi myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunki-seudun paikallisliikennettä. Kehysalueelta Helsingin niemelle johtavan väylästä liikennöinnin hidastuessa ja liikkujien määrän noustessa, Lentoradan hyödyntäminen nopeana taajamajunakäytävänä olisi perusteltua ja tarpeellista. Vähäisenkin paikallisliikenteen mahdollistaminen ja aseman sijoittaminen Hyrylän taajama-alueelle antaa mahdollisuuden tehostaa maankäyttöä merkittävästi, mikä on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

Yleiskaavassa rata osoitetaan ohjeellisena maanalaisena ratana Hyrylään ja edelleen liittymään päärataan Keravan pohjoispuolella, jolloin ensimmäinen asema, jossa yhdistyvät niin Lento-, pää- kuin oikoratakin on Ristikydössä. Asemavaraukset esitetään Hyrylään ja Ristikytöön.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Kartta 27: Tallinna-tunnelin liittyminen liikennejärjestelmään (FinEst Link 2018).

Ohjeellinen tieliikenteen yhteystarve

Seudulliseen maankäyttöön liittyvä yhteystarve.

Uusi pyöräilyn Runkoverkko

Merkinnällä osoitetaan keskeinen uusi pyöräilyn pääverkko, joka muodostaa pitkämatkaisen pyöräilyn hyvän palvelutason runkoverkon.

Joukkoliikenteen laatukäytävä

Merkinnällä osoitetaan joukkoliikenteen keskeiset laatukäytävät, jotka muodostavat sujuvan työmatka- ja asiointiliikenteen korkean palvelutason runkoyhteyden. Laatukäytävä voidaan toteuttaa esimerkiksi pikaraitiotienä.

Uusi eritasoliittymä

Oleva junaseisake

Pyöräilyn laatukäytävä

Merkinnällä osoitetaan pyöräilyn erityinen laatukäytävä, joka muodostaa suoran ja nopean työmatka- ja asiointiliikenteen verkon rungon. Laatukäytävän suunnittelussa lähtökohtana on pyöräilyn sujuvuuden ja turvallisuuden varmistaminen.

Uusi junaseisake

Uusi matkakeskus

Pyöräilyn Runkoverkko

Merkinnällä osoitetaan keskeinen pyöräilyn nykyinen pääverkko, joka muodostaa pitkämatkaisen pyöräilyn hyvän palvelutason runkoverkon.

Liikennealue

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Rautatie

Kantatie

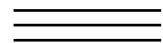

Lentorata

Merkinnällä osoitetaan ohjeellinen varaus maanalaiselle rautatielle.

Seututie / pääkatu

Moottoritie

Yhdystie / kokoojaku

Uusi tielinjaus

**Ohjeellinen tieliikenteen
yhteystarve**

Paikalliseen maankäyttöön liittyvä yhteystarve.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

4.10 Luonnonvarat ja tekninen huolto

4.10.1 Maa-ainesten ottoalueet (EO)

Senkkerin kiviainesten ottoaluevaraukset (EO) mahdollistavat pitkäjänteisen ja keskitetyn kiviainesten ottamisen pääkaupunkiseudun rakentamistarpeisiin. Lisäksi osalle ottoaluetta on suunniteltu ylijäämämaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten betoniaseman ja asfalttiaseman toimintoja, rakennusjätteiden käsittelyä (ei loppusijoitusta), hiekkapuhallusta, mullanottoa, kantojen käsittelyä ja hakettamista sekä varastokenttiä.

Lisäksi varaudutaan korvaavien uusiokäyttö-materiaalien vastaanottoon ja varastointiin. Ottoalueen ympärille on merkitty suojavyöhyke.

Maanlajitystä on osoitettu myös Nuppulinnaan olevalle maanlajityspaikalle. Keskittämällä maa-ainestenottoa yhdelle alueelle vähennetään toiminnasta aiheutuvia ympäristöhäiriöitä. Yleiskaavaehdotus ei kuitenkaan estä maa-ainestenottoa muualla yleiskaavan alueella, jolloin ottotoimintaa voidaan tarvittaessa toteuttaa rakennettavien alueiden läheisyydessä. Lisäksi muun rakentamisen yhteydessä joudutaan usein toteuttamaan maankaivua tai louhintaa, jolloin rakentamisessa syntyy hyödynnettäviä maa-aineita.

4.10.2 Pohjavesialueet (pv)

Tuusulan kunta on pohjaveden muodostuksen ja pohjavesivarojen suhteen tärkeässä asemassa keskisellä Uudellamaalla. Pohjavesialueiden luokitukset ja rajaukset on päivitetty 2018.

ELY-keskukset vastaavat pohjavesi-alueiden kartoituksesta ja luokituksesta sekä pohjavesialuetietojen ylläpidosta.

Uudet pohjavesialueluokat ovat astuneet voimaan: aiemmin käytössä olleet pohjavesialueluokat I ja II korvataan luokilla 1 ja 2. Lisäksi luokitukseen tulee uusi E-luokka, jolla luokitellaan ne alueet, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Kunnan alueella on **15** pohjavesialuetta, joista **9** kuuluu **1**-luokkaan: Hyrylä A, Hyrylä B, Mätäkivi A, Mätäkivi B, Rusutjärvi, Kellokoski, Siippoo, Lahela ja Jäniksenlinna. Kai-kula ja Santakoski kuuluvat 1E-luokkaan ja Palaneenmäki, Takoja, Ruotsinkylä sekä Vähä-Muori **2**-luokkaan.

Pohjavesialueiden yhteenlaskettu pinta-ala Tuusulan kunnan alueella on noin **25 km²**, joka on noin **11 %** Tuusulan kokonaispinta-alasta. Osa Tuusulan kunnan alueella olevista pohjavesialueista ulottuu naapurikuntien alueelle.

Pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelmia, joiden tavoitteina on turvata pohjavesiesiintymien vesivarojen käyttö ja välttää pohjaveden laatua ja määrää pilaava tai heikentävä toiminta pohjavesialueilla.

Suunnitelmissa mm. kartoitetaan pohjavettä vaarantavat riskitekijät ja määritetään tarvittavat suojelutoimenpiteet. Suojelusuunnitelmat ovat ohjeellisia asiakirjoja eikä niillä ole välittömiä oikeudellisia vaikutuksia. Suojelusuunnitelmissa esitetyt suositukset otetaan kuitenkin huomioon viranomaispäätöksiä tehtäessä ja ratkaistaan tarkemmilla kaavatasoilla.

Pohjavesialueelle rakennettaessa aiheutetaan muutoksia alueen pohjavesiolosuhteisiin. Muutosten suuruus riippuu pääosin rakennettavan alueen pinta-alasta, maanpinnan vedenläpäisevyydestä ja rakentamisen korkeusasemasta suhteessa pohjaveden pinnankorkeuteen.

Vaikutusten arvioinnissa (Ramboll 2017) on arvioitu kaavaratkaisun vaikutuksia pohjavesialuekohtaisesti.

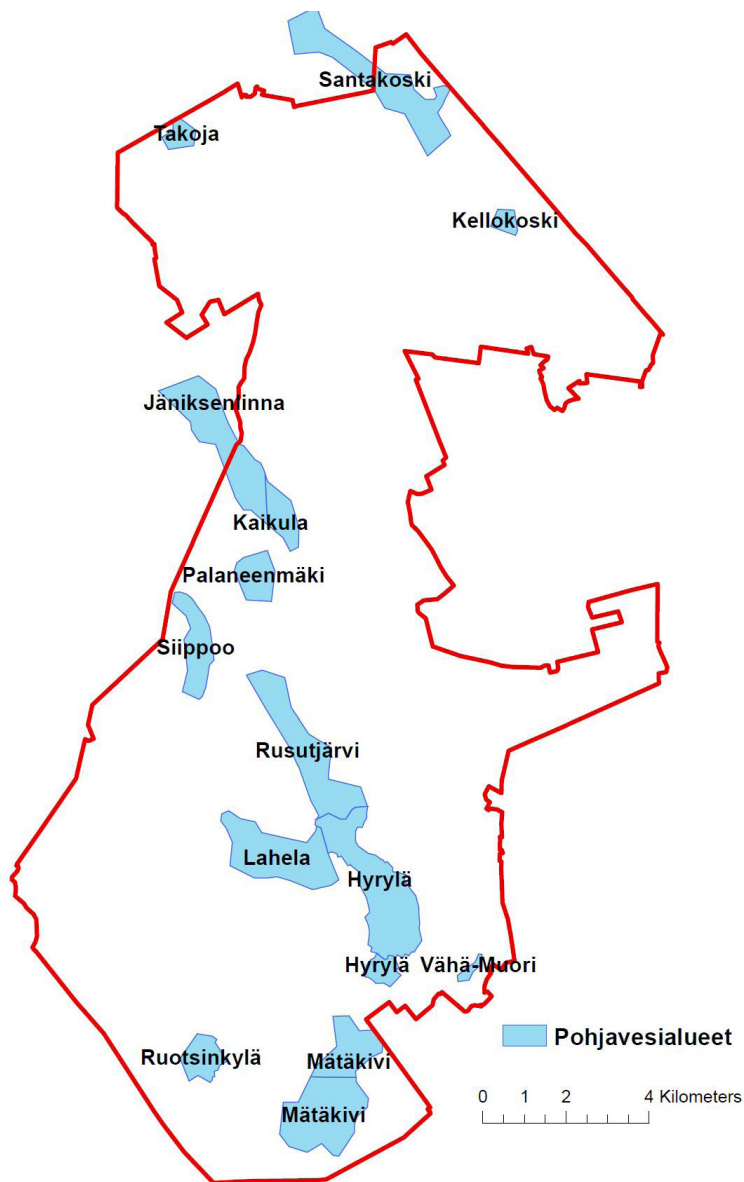
Kaikille pohjavesialueille ei kaavassa esitetä maankäyttöä. Pohjavesialueille yleiskaavassa osoitetut uudet asumisen alueet voivat vaikuttaa pohjavesiolosuhteisiin Hyrylän, Lahelan, Mätäkiven, Rusutjärven ja Takojan alueilla.

Vaikutuksia voidaan vähentää puhtaiden hulevesien imeyttämällä ja ottamalla huomioon mahdolliset haitalliset pohjavesivaikutukset suunniteltaessa maanpinnankorkeuden merkittäviä muutoksia tai maanalaista rakentamista.

Hyrylän ja osittain Mätäkiven pohjavesialueelle on merkitty yleiskaavaehdotuksessa Lentorata, jolla voi olla merkittävä vaikutus pohjavesiolosuhteisiin, riippuen radan korkeusasemasta ja alueen kallioperän laadusta.

Vaikutukset kohdistuvat pääosin pohjaveden määrään ja virtaussuuntien muutoksiin. Alueen läheisyydessä on myös mahdollisesti pilaantuneita alueita, jolloin haitta-aineiden kulkeutuminen on mahdollista pohjavesivirtausten muuttuessa. Mahdollisia haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää tunnistamalla etukäteen kallioperän heikkousvyöhykkeet ja niiden vedenjohtavuuksia sekä välttää kyseisiä alueita ja/tai vähentää mahdollisia pohjavesien tunnelivuotoja kallioperän tiivistämisellä.

Yleiskaavaan merkityt viher- sekä maa- ja metsätalousalueet vaikuttavat positiivisesti pohjavesialueisiin. Liitteessä on kuvattu pohjavesialueet tarkemmin.

Kartta 28: Tuusulan pohjavesialueet.

4.10.3 Vedenhankinnan kannalta merkittävät pintavedet

Tuusulanjärvi, Rusutjärvi, Tuusulanjoki, Vuohikkanoja ja Vantaanjoki ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä pintavesiä.

4.10.4 Päijännetunneli

Päijännetunneli on pääkaupunkiseudun veden hankinnan pääasiallinen lähde. Tunneli kulkee keskimäärin noin 50–70 metrin syvyydessä kalliossa. Tunnelissa virtaava vesi on yhteydessä pohjaveteen kallion rakojen kautta.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Päijännetunnelin suoja-alueelle (200 m) ei tule sijoittaa toimintoja tai laitoksia, jotka saattavat aiheuttaa pohjaveden muuttumista ja pilaantumisriskiä.

Suunniteltaessa rakentamista Päijännetunnelin suojavyöhykkeellä tulee rakentamisen vaikutukset selvittää varsinkin, jos on kysymys vähäistä suuremmasta kallionlouhinnasta taikka porakaivon tai maalämpökaivon rakentamisesta. Poraaminen on kuitenkin kielletty 50 metriä tunnelilinjan molemmin puolin. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseen noudattaen nestemäisten poltto-aineiden ja muiden vaarallisten tai haitallisten aineiden käsittelyssä ja varastoinnissa pohjavesialueita koskevia ohjeita.

4.10.5 Energiahuolto

Kaavaan on merkitty 400 kV ja 110 kV sähkölinjat. Lisäksi kaavassa on osoitettu yhteystarve voimalinjalle välillä Ruotsinkylä – Lahela. Kaavaan on merkitty olevat maakaasun runkoputket Rykmentinpuistosta kohti Keravaa ja Lahdentien rinnalle. Rakennusten ja rakenteiden suoja-etäisyyksistä ja muista maakaasun käyttöön ja turvallisuuteen liittyvistä asioista säädetään maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa asetuksessa (551/2009).

Maan-ainesten ottoalue.

Suoja-alueen raja.

Maan-ainesten ottoalueen ulkopuolelle, noin 400 metrin etäisyydelle ulottuva suoja-alueen raja, jonka sisäpuolella rakentamista rajoittaa maan-ainesten ottotoiminta, joka tulee tarkistaa suunnittelutarve- ja rakennusluvan käsittelyn yhteydessä. Suoja-alueen sisällä sallitaan kuitenkin melun leviämistä estävien rakennelmien kuten maavallien rakentaminen.

Ylijäämämaiden loppusijoitusalue.

Aluetta voidaan käyttää louheen ja puhtaiden ylijäämämaiden käsittelyyn, varastointiin ja loppusijoitukseen.

Pohjavesialue

Alue on vedenhankintakäyttöön soveltuvaa pohjavesialuetta. Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjavesien suojelemiseen. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Alueelle ei saa sijoittaa laitoksia tai toimintoja, joissa käsitellään tai varastoidaan pohjavedelle vaarallisia aineita. Alueella on kielletty pohjaveden kannalta haitallisten kemikaalien ja jätteiden laitos- tai ammattimainen käsittely ja varastointi.

Öljysäiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle suoja-altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää. Ulos maanpäälle sijoitettavan suoja-altaan tulee olla katettu.

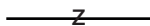
Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatu- tai muutosmuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista.

Asemakaavassa tulee tutkia mahdollisuutta sade- ja sulamisvesien johtamiseen katoilta ja muilta puhtailta alueilta selkeytys- ja imeytysalueille. Asemakaavassa on annettava pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Maalämpökaivot eivät ole sallittuja.

Päijännetunneli.

Päijännetunnelin suoja-alueelle (200 m) ei tule sijoittaa toimintoja tai laitoksia, jotka saattavat aiheuttaa pohjaveden muuttumis- ja pilaantumiskä. Poraaminen on kielletty 50 metriä tunnelilinjan molemmin puolin.

Voimalinja.

Merkinnällä osoitetaan 400 tai 110 kV voimalinjat.

Yhteistarve Voimalinjalle.

Maakaasun runkoputki.

Vedenhankinnan kannalta tärkeä pintavesi.

4.1 Luontoarvot

Tuusulanjärvi

Tuusulanjärvi on pienehkö, rehevä järvi, joka ulottuu Järvenpäästä Hyrylään. Tuusulanjärvi sijaitsee Vantaanjoen vesistöalueella ja se laskee Tuusulanjokea pitkin Vantaanjokeen. Järven pinta-ala on 6 km². Tuusulanjärvi on matala, sen keskisyvyys on vain 3,2 ja maksimisyvyys 9,8 metriä. Tuusulanjärven valuma-alueesta noin 33 % sijaitsee Järvenpään kaupungin ja 67 % Tuusulan kunnan puolella.

Valuma-alueesta 30 % on peltoa ja 20 % asutusta. Suurimmat järveen laskevat ojat ovat Sarsalanoja, Mäyränoja ja Vuohikkaanoja. Tuusulanjärven valuma-alueen maaperästä 65 % on savikkoa. Tästä johtuen järven vesi on savisameaa.

Maan muokkaus maa- ja metsätalous-alueilla sekä rakentamisessa lisää saviaineksen huuhtoutumista valuma-alueelta. Järveen tulee myös ruskean värin aiheuttavia humuspitoisia vesiä järven itä- ja länsipuolisilta soilta, Tuomalansuolta ja Ruskelan suoalueilta. Tuusulanjärvi on yksi tutkituimmista järvistä Suomessa.

Vielä 1970-luvulla järven vesi oli pahasti rehevöitynyt. Tilanne parani vuoden 1979 jälkeen, kun alueen jätevesiä alettiin ohjaamaan meriviemäriin. Tilanne ei kuitenkaan ole parantunut riittävästi, järveä ympäröivä maatalous ja kiinteistöjen jätevedet kuormittavat edelleen vesistöä. Yhteistyö alueen viljelijöiden kanssa on tärkeää pelloilta tulevan kuormituksen vähentämiseksi. Suurimmat haasteet liittyvätkin ravinnekuormituksen vähentämiseen esimerkiksi kosteikkoja rakentamalla ja viemäröintialueita laajentamalla.

Vuonna 1999 käynnistyi Pro Tuusulanjärvi -kansalaisliikkeen ansiosta kuntayhtymän koordinoima Tuusulanjärven kunnostamisprojekti valtion ja kuntien yhteistyöhankkeena. Hanke on kuulunut tärkeimpiin vesiensuojeluhankkeisiin Uudellamaalla. Järvellä on tehokastettu särkikaloja ja asennettu hapetuslaitteita alusveden happitilanteen parantamiseksi. Vuoden 2009 elokuussa valmistui valtion ja kuntien rahoituksella yli 20 hehtaarin laajuinen Rantamo-Seittelin kosteikkoalue suurimman tulopuron, Sarsalanojan varteen. Kosteikkoalue on merkitty yleiskaavaan W-1-merkinnällä.

Vuonna 2011 valmistuivat Koskelan ja Tikkapiilon kosteikkoalueet. Tehokkaiden kunnostustoimien ansiosta järven tila parani selvästi jo 2000-luvun alkuvuosina. Sinileväkukinnat ovat vähentyneet ja pohjasedimentin tila on paranemassa.

Osoituksena järven kuntoutumisesta on Järvenpään kaupungin vuonna **2004** Tervanokkaan perustama uimaranta. Ekologiselta tilaltaan Tuusulanjärvi on luokiteltu välttäväksi.

Tuusulanjärvellä on suuri merkitys alueen asukkaille. Järvi valittiinkin vuoden **2011** yleisöäänestyksessä Uudenmaan maakuntajärveksi. Tuusulanjärvi on myös valtakunnallisesti arvokas lintuvesi ja se on osa **Natura 2000**-verkostoa.

Rusutjärvi

Rusutjärvi on **133** hehtaaria ja sen keskisyvyys on **2,5** metriä. Vantaanjoen vesistöalueeseen kuuluva Rusutjärvi laskee Vuohikkaanojaa pitkin Tuusulanjärveen. Rusutjärveen laskee kolme puroa: Rusutjärvenoja, Kirjokallionoja ja Kolistimenoja. Rusutjärveen suodattuu vettä myös itärannan harjualueen pohjavesistä. Rusutjärvi on merkittävä alue virkistyskäytön

kannalta; sen itärannalla on suosittu kunnan ja seurakuntien yhteinen luonnonhiekkainen uimaranta. Myös vapaa-ajan kalastus on suosittua. Tärkeimpiä saaliskaloja ovat hauki, kuha, ahven ja ankerias.

Järven virkistyskäyttö väheni rehevöitymisen ja sinileväesiintymien vuoksi, mutta **1980**-luvulla alkaneet kunnostustyöt ovat sittemmin puhdistaneet vettä.

Uimaranta on nykyisin EU-luokitettu ja uimaveden laatu on ollut hyvä. Sinilevää saattaa kuitenkin edelleen esiintyä pitkien hellekausien aikana. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus seuraa uimaveden laatua.

Kuva 15: Antti Kallio, Rusutjärvi

Rusutjärveä on kunnostettu monien eri menetelmien avulla. Veden happipitoisuutta parantava ilmastus aloitettiin vuonna **1987**, vesikasveja on niitetty, järveen on istutettu petokaloja ja särkikalakantaa on harvennettu hoitokalastuksella.

Järveen laskeviin puroihin rakennettiin **2000-luvulla** kosteikko sekä laskeutusallas, reheviä liettyneitä rantoja ruopattiin. Päijännetunnelista on pumpattu lisävetä Rusutjärveen vuodesta **1992**. Sen avulla järven vesi vaihtuu kaksi kertaa vuodessa luontaisen yhden kerran sijasta ja järven ravinnepitoisuus laimenee. Maataloudessa on tehty runsaasti toimia, jotka ajan myötä näkyvät kuormituksen vähenemisenä.

Sinikehä

Tuusulanjärvi ja Rusutjärvi osoitetaan sinikehämerkinnällä. Kyseessä on virkistys- ja viheralueiden kehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan Tuusulanjärven ja Rusutjärven rantavyöhyke. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ulkoilureittien yhtenäisyyteen, jatkuvuuteen ja viihtyisyyteen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. Ranta-alueet tulee säilyttää yleisessä käytössä.

Tavoitteena on luoda Tuusulanjärven alueesta houkutteleva, vähintään kansallisen kaupunkipuiston tasoinen alue, jossa alueen kulttuuri-, virkistys- sekä luontoarvot yhdistyvät tämän päivän asumiseen.

— — — Sinikehä

Virkistys- ja viheralueiden kehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan Tuusulanjärven ja Rusutjärven rantavyöhyke. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ulkoilureittien yhtenäisyyteen, jatkuvuuteen ja viihtyisyyteen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilyttämiseen ja parantamiseen. Ranta-alueet tulee säilyttää yleisessä käytössä.

Kosteikkoalue

W

Vesialue

Natura 2000- verkostoon kuuluva alue

Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta säädetty LSL 65 ja 66 §:issä

Vantaanjoen Natura

4.12 Arvokkaat luontokohteet

Tuusulassa luontokohteet on arvotettu neljään eri luokkaan. Nämä luokat ovat

kansainvälisesti arvokkaat kohteet (SL, SL-1)
kansallisesti arvokkaat kohteet (SL, SL-1, S, S-1)
maakunnallisesti arvokkaat kohteet (SL, SL-1)
ja paikallisesti arvokkaat kohteet.
[sl-1, sl-2, luo-1, luo-2, ge]

Kansainvälisesti arvokkaita kohteita ovat esimerkiksi Natura-alueet, koska **Natura 2000** -alueiden verkostolla suojellaan koko Euroopan unionin alueella arvokkaiksi luokiteltuja luontotyyppejä ja lajeja.

Kansallisia kohteita ovat esimerkiksi valtakunnallisissa suojeluohjelmissa arvokkaiksi arvioidut kohteet tai kohteet, joilla on luonnonsuojelulain suojeltavia luontotyyppejä eli koko Suomen alueella tärkeiksi arvotettuja luontotyyppejä. Tällaisia kohteita Tuusulassa ovat esimerkiksi pähkinäpensaslehdot, lehmusmetsiköt ja tervaleppäkorvet. Kansainvälisesti, kansallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita luontokohteita pyritään suojelemaan perustamalla ne luonnonsuojelualueiksi luonnonsuojelulain nojalla. Paikallisesti arvokkaita luontokohteita turvataan kaavamääräyksiin.

Luontokohteiden kuvaukset löytyvät erillisestä liitteestä. (Luontokohteiden kuvaukset)

4.12.1 Tuusulan luonnonsuojelualueet (S, SL)

Tuusulassa luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonsuojelualueita on kunnan, valtion ja yksityisten mailla.

Keravanjokikanjonin lehto (FIO100045),
Tuusulanjärven lintuvesi (FIO100046),
sekä **Tuusulan ja Vantaan rajalla virtaava Vantaanjoki** (FIO100104) ovat **Natura 2000**-verkostoon kuuluvia suojelualueita.

Natura-aluestatuksensa lisäksi Tuusulanjärvi kuuluu myös valtakunnallisesti arvokkaisiin lintualueisiin (**FINIBA-alue**). Tuusulan luonnonsuojelulain nojalla perustetut luonnonsuojelualueet on esitetty alla olevassa taulukossa. Ne on osoitettu kaavakartalle **SL**-merkinnällä. Luonnonsuojelulain **29 §:n** suojelemat luontotyypit on osoitettu kaavakartalle **S**-merkinnällä.

Taulukko 25: Luonnonsuojelulain nojalla Tuusulaan perustetut luonnonsuojelualueet.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Tunnus	Omistaja	Kaava-merkintä
<i>NATURA-alueiden toteuttaminen</i>				
<i>Keravanjokikanjonin lehto</i>		<i>FIO100045</i>		
Charlotten lehto	0,8	YSA201455	Yksityinen	SL
Keravanjoen lehdot	4,4	YSA013100	Yksityinen	SL
Keravanjokikanjonin luon.suojelualue	0,6	YSA014156	Yksityinen	SL
Näsiärinne	0,1	YSA204619	Yksityinen	SL
<i>Tuusulanjärven lintuvesi</i>		<i>FIO100046</i>		
Suvenhuhta	0,3	YSA205794	Yksityinen	SL
<i>Luonnonsuojelulain suojelemat luontotyypit</i>				
Anttilan pähkinäpensasalue	0,3	LTA239440	Kunta	S
Gungkärrin pähkinäpensaslehto	0,7	LTA2016619	Yksityinen	S
Leppäaron pähkinäpensaslehto	0,6	LTA010184	Yksityinen	S
Pähkinämäen pähkinäpensaslehto	0,4	LTA239441	Kunta	S
Rusutjärven tervaleppäkorpi	1,1	LTA241985	Yksityinen	S
Tuomalansuon lehmusmetsikkö	0,3	LTA239439	Yksityinen	S
Töysselinmäen pähkinäpensaslehto	2,3	LTA242310	Yksityinen	S
<i>Muut luonnonsuojelualueet</i>				
Halosenniemi	1,3	YSA011122	Kunta	SL
Harminsuo-Harminkallio-Matkoissuo	31,9	YSA239654	Kunta	SL
Heininsuon metsä	15,5	YSA239655	Kunta	SL
Inkilän Haaraajoen eteäinen metsä	10,0	YSA239656	Kunta	SL
Jokilehto	4,1	YSA241204	Yksityinen	SL
Lepänojan luonnonsuojelualue	30,8	YSA012308	Yksityinen	SL
Lonkerinkorven luonnonsuojelualueet	11,9	YSA012771 ja YSA239657	Kunta	SL
Maarinjärvi-Degkärr	4,8	YSA239658	Kunta	SL
Mustojen lehtojensuojelualue	9,6	LHA010011	Valtio	SL
Rajalinnan itäinen metsä	1,2	YSA239659	Kunta	SL
Saksan pihapuisto	0,1	YSA012627	Yksityinen	SL
Sarvikallio	6,5	YSA239660	Kunta	SL
Takahuikon luonnonsuojelualue	4,6	YSA204177	Yksityinen	SL
Tuomalansuo	22,3	YSA239661	Kunta	SL
YHTEENSÄ	163,0			

4.12.2 Ehdotukset uusiksi luonnonsuojelualueiksi perustettavista kohteista (SL-1, S-1)

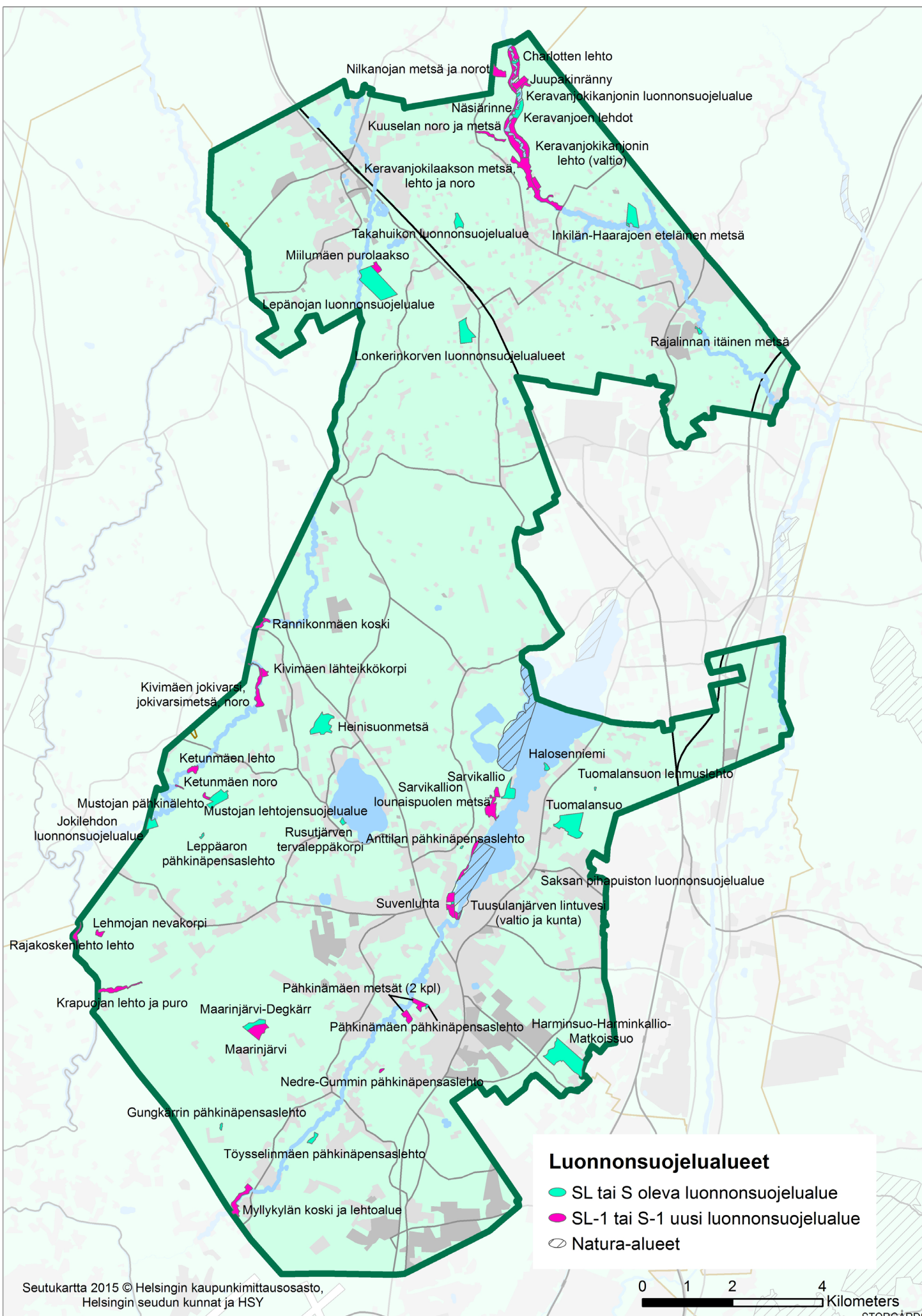
Yleiskaava **2040**:ssä uusia luonnonsuojelu-alueita osoitetaan kunnan omistamille **METSO**-kohteille, kansainvälisesti arvokkaille **Natura**-alueille (Tuusulanjärven lintuvesi, Keravanjokikanjonin lehto) sekä luontoselvityksissä löydetuille maakunnallisesti ja kansallisesti arvokkaille luontokohteille. Nämä luonnonsuojelulain nojalla perustettaviksi ehdotetut luonnonsuojelualueet osoitetaan **SL-1**-merkinnällä. Tällaisia alueita on valtion, kunnan

ja yksityisten mailla. Luonnonsuojelulain suojelemiksi luontotyypeiksi osoitetaan S-1 merkinnällä kaksi pähkinäpensaslehtoa: Mustoja ja Nedre-Gummi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Luonnonsuojelualue voidaan perustaa myös määräaikaista joko kokonaan tai jonkun toimenpiteen osalta. Jos luonnonsuojelualueetta ei perusteta turvaa kaavamerkintä **(SL-1)** alueen luontoarvot.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Arvoluokitus	Omistaja	Kaavamerkintä
<i>NATURA-alueiden toteuttaminen</i>				
Keravanjokikanjonin lehto FIO100045	37,7	Kansainvälinen	Valtio	SL-1(1)
Tuusulanjärven lintuvesi FIO100046	12,4	Kansainvälinen	Kunta ja valtio	SL-1(2)
<i>Luonnonsuojelulain suojelemat luontotyypit</i>				
Mustojan pähkinäpensaslehto	1,0	Kansallinen	Yksityinen	S-1(4)
Nedre-Gummin pähkinäpensaslehto	0,6	Kansallinen	Valtio, yksityinen	S-1(5)
<i>Muut vähintään maakunnallisesti arvokkaat alueet</i>				
Juuparakinrännä	1,4	Kansallisesti	Yksityinen	SL-1(8)
Keravanjokilaakson metsä, lehto ja noro	21,0	Maakunnallinen	Yksityinen, valtio	SL-1(9)
Ketunmäen lehto	2,8	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (10)
Ketunmäen noro	0,5	Kansallinen	Yksityinen	SL-1 (11)
Kivimäen jokivarsi, jokivarren metsä ja noro	7,9	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (12)
Kivimäen lähteikkökorpi	2,0	Valtakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (13)
Krapuajan lehto ja puro	6,0	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (14)
Kuuselan noro ja metsäalue	3,2	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (15)
Lehmojan nevakorpi	1,7	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (16)
Maarinjärvi	8,7	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (17)
Miilumäen purolaakso	3,0	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (18)
Rajakosken lehto	2,5	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (19)
Myllykylänkoski ja lehtoalue	8,1	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (20)
Nilkanojan metsä ja norot	4,8	Maakunnallinen	Yksityinen	SL-1 (21)
Pähkinämäen metsät	7,6	Maakunnallinen	Kunta	SL-1 (22)
Rannikonmäen koski	2,2	Maakunnallinen	Yksityinen, valtio	SL-1 (23)
Sarvikallion lounaispuolen metsät	10,1	Maakunnallinen	Kunta	SL-1 (24)
YHTEENSÄ	148,5			

Taulukko 26: Ehdotukset uusiksi luonnonsuojelualueiksi perustettavista kohteista.

Kartta 29: Tuusulan Luonnonsuojelualueet.

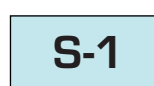
Tai

Luonnonsuojelualue

Merkinnällä on osoitettu perustetut luonnonsuojelualueet, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain nojalla.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

Tai

Suojelualue

Luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojeltavaksi tarkoitettu luontotyyppi. Kohdetta ei saa muuttaa niin että sen ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

Tai

Luonnonsuojelualue

Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualueiksi. Alue on tarkoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain nojalla.

Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja (mm. kaivaminen, louhiminen, täyttäminen, tasoittaminen, puunkaato). Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään viisi vuotta yleiskaavan voimaantulosta lukien. Mikäli alueelle ei perusteta suojelualuetta viiden vuoden sisällä, astuu alueelle voimaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

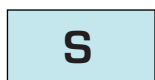
4.12.3 Alueen osa, joka on luonnonsuojelullisesti paikallisesti arvokas (sl-1, sl-2)

Paikallisesti arvokkaat luontokohteet on osoitettu sl- merkinnällä. Näitä alueita ei ole tarkoitus perustaa luonnonsuojelualueiksi luonnonsuojelulain nojalla, vaan niiden luontoarvot turvataan kaavamääräyksillä. Tällä merkinnällä on osoitettu:

- metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä
- vesilain mukaisia kohteita (2 luku 11 §)
- luonnonsuojelulain 49 §:n suojaamia luontodirektiivin liitteeseen IV (a) kuuluvien eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja
- arvokkaita soita

Metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat:

- lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto;

Tai

Suojelualue

Luonnonsuojelulain 29 §:n perusteella suojeltu luontotyyppi. Kohdetta ei saa muuttaa niin että sen ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

Pienialaiset tai metsätaloudellisesti vähämerkitykselliset:

- lehto- ja ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaateliias kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus;
- yhtenäiset metsäkorte- ja muurainkorvet, joiden ominaispiirteitä ovat erirakenteinen puusto ja yhtenäisen metsäkorte- tai muurainkasvillisuuden vallitsevuus;
- letot, joiden ominaispiirteitä ovat maaperän runsasravinteisuus, puuston vähäinen määrä ja vaateliias kasvillisuus;
- vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot;
- luhdet, joiden ominaispiirteenä on erirakenteinen lehtipuusto tai pensaskasvillisuus sekä pintavesien pysyvä vaikutus;
- rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus;
- kangasmetsäsaarekkeet, jotka sijaitsevat ojittamattomilla soilla tai soilla, joissa luontainen vesitalous on pääosin säilynyt muuttumattomana;
- kallioperässä olevat tai kivennäismaahan uurtuneet, jyrkkärinteiset, pääosiltaan vähintään kymmenen metriä syvät rotkot ja kurut, joiden ominaispiirteenä on luonteenomainen muusta ympäristöstä poikkeava kasvillisuus;
- pääosiltaan vähintään kymmenen metriä korkeat jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät;
- karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot, joiden ominaispiirre on harvahko puusto.

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Merkinnällä **sl-1** on osoitettu kohteet, jotka eivät sijaitse M-alueilla. Merkinnällä **sl-2** on osoitettu kohteet, jotka sijaitsevat **M**-alueilla.

- **sl-1** -alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (**MRL**) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.
- **sl-2** -alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (**MRL**) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Alueen käyttötarkoitus voimaan jäävässä kaavassa	Omistaja	Peruste	Kaava- merkintä YK 2040
Alhon lampi	1,9	VL, W (AK)	Kunta	VL	sl-1 [1]
Halkivahan suo	2,5	AO-2 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	ML, suo, U	sl-1 [2]
Hevoskylän viitasammakkolammikko I	6,0	AH (Yleiskaava 2040)	Kunta ja yksityinen	LS	sl-1 [3]
Jusliininoja II	5,8	PI, PL, YT (AK)	Kunta ja yksityinen	VL, ML, U	sl-1 [4]
Kavaankallio	2,9	V (Yleiskaava 2040)	Kunta	ML	sl-1 [5]
Kavaankallion itäpuoleinen lehto	1,8	V (Yleiskaava 2040)	Kunta	U	sl-1 [6]
Kirjoverkkoperhosen lisääntymisalue	0,9	Ares, TP (Yleiskaava 2040), VR, VL (Rykmentinpuiston OYK)	Kunta ja yksityinen	LS	sl-1 [7]
Kotuntien venevalkaman rantalehdot	0,6	S, LV (AK)	Kunta ja yksityinen	SL, U	sl-1 [9]
Mikkolan lehtorinne	3,7	V, AO-2, AO-1 (Yleiskaava 2040)	Kunta ja yksityinen	ML, U	sl-1 [11]
Palojoenpuiston viitasammakko ja liito-oravametsä	8,5	TT, VL, M (AK)	Yksityinen	SL	sl-1 [12]
Palojoen rantametsä	14,4	V (Yleiskaava 2040), VL-9, PL (AK)	Tuusulan srk, Järvenpään srk, Tuusulan kunta, yksityinen	ML, U	sl-1 [13]
Palssin metsä	2,4	VR-2, TP-1 (Sulan osayleiskaava)	Kunta	ML, U	sl-1 [14]
Pellavamäen kalliot (4 kpl)	1,2	V, AO-1, AK, AP (Yleiskaava 2040)	Kunta, yksityinen	ML	sl-1 [15]
Pirunkorvenpuro	7,3	VR/tm (Yleiskaava 2040)	Valtio	ML, U	sl-1 [16]
Sikokallio	0,1	Ares (Yleiskaava 2040)	Kunta	ML	sl-1 [17]
Temmonmäen nevaraunainen suolampi	0,3	M (AK)	Kunta	VL, ML	sl-1 [18]
Temmonmäen nevasuot (3 kpl)	1,9	VR & MU (Yleiskaava 2040), M (AK)	Kunta ja yksityinen	ML, U	sl-1 [19]
Temmonmäen noro	2,0	M (AK), VR (Yleiskaava 2040)	Kunta ja yksityinen	VL, ML	sl-1 [20]
Tuomalan kalliot	1,1	TP (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	ML	sl-1 [21]
Tuomanlansuon keidasrämeneva	11,6	V (Yleiskaava 2040)	Valtio,	suo	sl-1 [22]
Tuuskodon rantalehdot	1,1	P, LV (AK)	Kunta ja yksityinen	U	sl-1 [23]
Virtalantien pohjoispuolinen lampi	1,7	TT (AK)	Yksityinen	LS	sl-1 [24]
Knaapin metsä	7,2	V (Yleiskaava 2040)	Kunta	ML, U	sl-1 [34]
Ristikivenmäen lähde	0,2	AO-2 (Yleiskaava 2040)	Kunta ja yksityinen	VL, ML, U	sl-1 [51]
YHTEENSÄ	87,0				

Taulukko 27:

sl-1 – merkinnällä osoitetut alueet

Ylhäällä olevaan taulukkoon on koottu sl-1 –merkinnällä osoitetut alueet.

LS=luonnonsuojelulaki,

ML= metsälaki,

VL=vesilaki,

U=uhanalainen luontotyyppi,

OYK=osayleiskaava,

AK=asemakaava.

Metsälaki on voimassa vain M-alueilla, mutta yhdenvertaisuuden vuoksi vastaavat kohteet on otettu mukaan tarkasteluun M-alueiden ulkopuolella.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Alueen käyttötarkoitus voimaan jäävässä kaavassa	Omistaja	Peruste	Kaava- merkintä YK 2040
Aallopienoja, Ankkapuro, Lökkipuro	6,2	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Kunta ja yksityinen	VL, ML, U	sl-2 (25)
Allikkolähde	1,6	MT-3 (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Kunta ja yksityinen	VL, ML, U	sl-2 (26)
Firan kuoppa	1,2	M (Yleiskaava 2040)	Tuusulan seudun vesilaitos ky.	LS	sl-2 (27)
Fiinkinojan lehto- ja noro	1,1	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	VL, U	sl-2 (28)
Hevoskylän viitasammakkolammikko II	1,9	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen, kunta	LS	sl-2 (29)
Jusliininoja I	6,2	MY-1, VL, ET, EV, L (Kellokosken OYK), V (AK)	Yksityinen, Tuusulan seudun vesilaitos ky.	VL, ML, U	sl-2 (30)
Karjusuo keidasrämpe	6,3	MT-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	suo, U	sl-2 (31)
Kaunisnummen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka	0,4	M-8 (Kellokosken OYK)	Yksityinen	SL	sl-2 (32)
Klenkon puronvarsilehto, lähteiköt ja puro	3,1	MT-1, MV-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	ML, U	sl-2 (33)
Kolsan metsä	8,3	M-1 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	LS	sl-2 (35)
Kolsan suo	0,7	M-1, AO-2 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	ML, U	sl-2 (36)
Korkeakallion jyrkänne ja rinnelehto	1,4	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	ML, U	sl-2 (37)
Korpiiniitty	23,4	M-1 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	SL, U	sl-2 (38)
Lautakallion jyrkänne ja metsä	0,1	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	ML, U	sl-2 (39)
Mustojanpuron alajouksu	1,5	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	VL, ML, U	sl-2 (41)
Lepokallion kalliometsä	7,1	MU (Yleiskaava 2040)	Yksityinen, länsireunalla kunnan maata	ML	sl-2 (42)
Lonkkerin metsät	10,2	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	ML, U	sl-2 (43)
Löövinkallio	2,7	MV (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	ML, SL, U	sl-2 (44)
Myllykyläntien itäpuolinen jokivarsilehto	2,6	MT-3, AT (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Yksityinen, kunta	U	sl-2 (45)
Mätäkivennummen luoteisosan metsä	2,5	MTE-1 (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Valtio	ML, U	sl-2 (46)
Mäyröajan Tikkapiihon lehto- ja noro	0,7	MT-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	VL, U	sl-2 (47)
Pahamäen lehto	0,2	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	ML	sl-2 (48)
Pirttiitunmäen jyrkänne	0,1	MT-3 Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	ML	sl-2 (49)
Riihikallion puro ja lähde	7,8	MTE (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK), M, AO (Yleiskaava 2040), PL (AK)	Valtio, kunta, yksityinen	VL, ML, U	sl-2 (50)
Sarsalansuon lähteikkokorpi	1,9	MV-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	suo	sl-2 (53)
Sikaniemen ja Huhtarinpuron varren lehtoalue	24,5	MT-3 (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Yksityinen, kunta	SL, U	sl-2 (54)
Terrisuo rämeneva	22,6	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK ja Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen, Tuusulan srk	suo, U	sl-2 (55)
Torvilevokallio	5,4	M-1 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	ML-mukainen	sl-2 (56)
Ullanmäen kallio	0,4	MT-3 (Linjamäki-Keravanjoenlaakso OYK)	Yksityinen	ML	sl-2 (57)
Vuohikan rämpe- ja harjuriinne	2,7	MT-3 (Nahkela-Siippoo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	suo, U	sl-2 (58)
Vuohikkaan alajouksu	1,4	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	VL, U	sl-2 (59)
Ämmälänmäen purolehto	1,1	MT-3, V-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi)	Yksityinen, Järvenpään kaupunki	VL, ML, U	sl-2 (60)
Vuohikkaanojan puronvarsikorvet	4,1	MT-3 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen		sl-2 (61)
YHTEENSÄ	161,4				

Taulukko 28:

sl-2 –merkinnällä osoitetut alueet

Ylhäällä olevaan taulukkoon on koottu sl-2 –merkinnällä osoitetut alueet.

LS=luonnonsuojelulaki,

ML= metsälaki,

VL=vesilaki,

U=uhanalainen luontotyyppi,

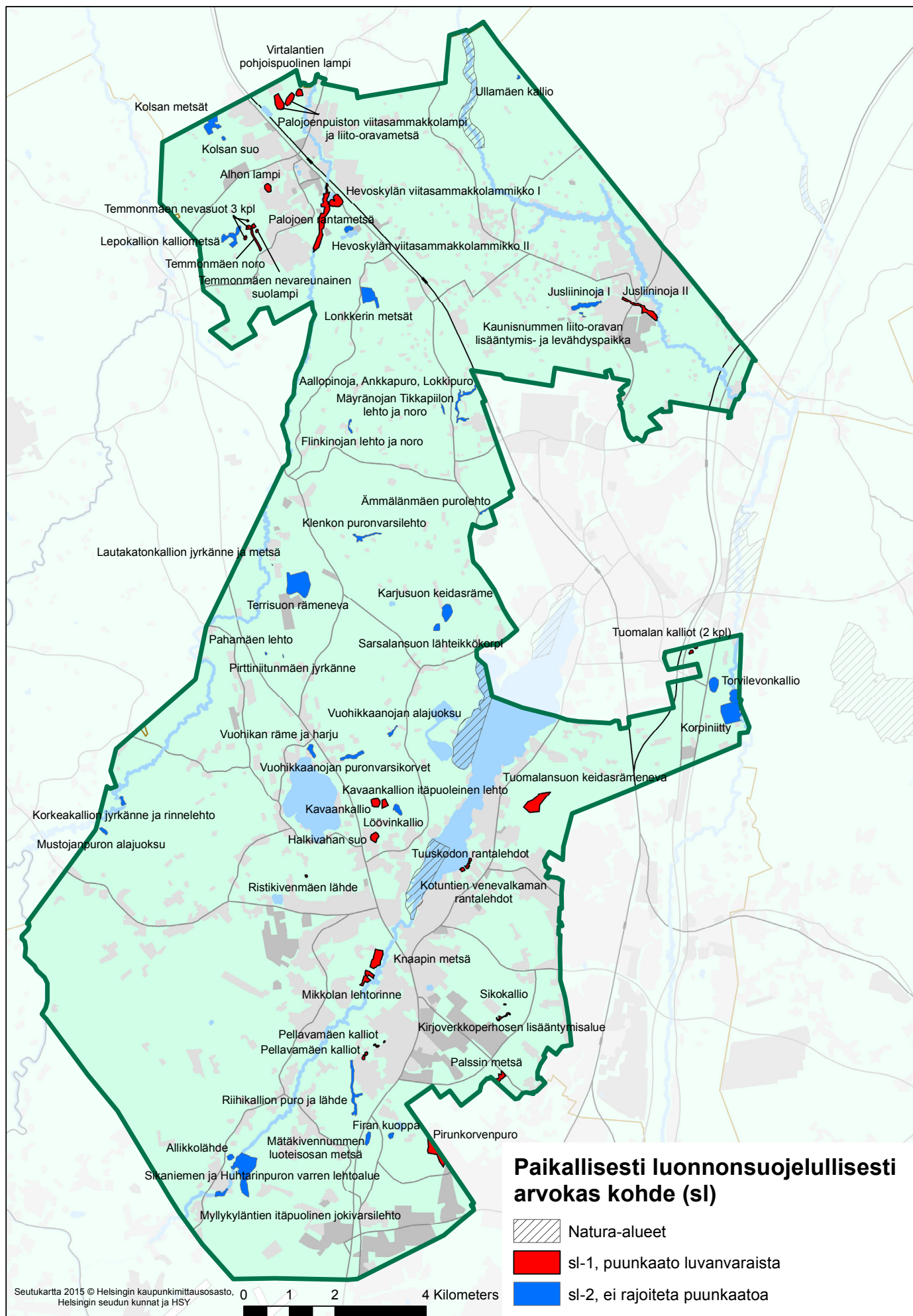
OYK=osayleiskaava,

AK=asemakaava.

Metsälaki on voimassa vain M-alueilla, mutta yhdenvertaisuuden vuoksi vastaavat kohteet on otettu mukaan tarkasteluun M-alueiden ulkopuolella.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

sl-1(1)

Tai

Alueen osa, joka on paikallisesti luonnonsuojelullisesti arvokas

Merkinnällä osoitetaan paikallisesti luonnonsuojelullisesti erityisen arvokkaat alueet. Alueen luonnonsuojelullisia arvoja ei saa heikentää aluetta suunniteltaessa ja hoidettaessa.

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

sl-2(1)

Tai

Maa- ja metsätalousvaltaisen alueen osa, joka on paikallisesti luonnonsuojelullisesti arvokas

Merkinnällä osoitetaan paikallisesti luonnonsuojelullisesti erityisen arvokkaat alueet, jotka sijaitsevat maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla. Alueen luonnonsuojelullisia arvoja ei saa heikentää aluetta suunniteltaessa ja hoidettaessa. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

4.12.4 Alueen osa, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas (luo)

Merkinnällä luo on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet tai luonnon ydinalueet, jotka toimivat merkittävinä osa-alueina kunnan ekologisessa verkostossa. Näitä alueita ei ole tarkoitus perustaa luonnonsuojelualueiksi luonnonsuojelulain nojalla, vaan niiden luontoarvot turvataan kaavamääräyksillä. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset.

luo-1 merkinnällä osoitetut alueet

Merkinnällä **luo-1** on osoitettu kohteet, jotka eivät sijaitse yleiskaava **2040**:n tai osayleiskaavojen **M**-alueilla tai jotka sijaitsevat asemakaava-alueella. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

luo-2 merkinnällä osoitetut alueet

Merkinnällä **luo-2** on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisen alueen osa, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Kaava	Alueen käyttötarkoitus	Omistaja	Yleiskaava 2040
Kanniston kuusimetsä	1,9	Yleiskaava 2040	AO-1	Yksityinen, itäreunassa kunnan maata	luo-1(1)
Kanniston lehtimetsä	2,0	Yleiskaava 2040	AO-1	Yksityinen, reunoilla kunnan maata	luo-1(2)
Korpikylän kallioalue	0,5	Yleiskaava 2040	Ares	Kunta ja yksityinen	luo-1(3)
YHTEENSÄ	4,4				

Taulukko 29: Merkinnällä **luo-1** osoitetut alueet.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Alueen käyttötarkoitus voimaan jäävässä kaavassa	Omistaja	Yleiskaava 2040
Keravanjoen metsälaakso Savikulmasta Veikkolaan	7,5	VL ja MY-1 (Kellokosken OYK)	Kunta ja yksityinen	luo-2 (4)
Keravanjoen metsälaakso välillä Veikkola-Furunäs	12,0	MY-1 (Kellokosken OYK)	Yksityinen	luo-2 (5)
Luoteisten sivupurojen laaksot	10,7	MY-1 (Kellokosken OYK)	Yksityinen	luo-2 (6)
Löytynkallio	7,6	MV (Yleiskaava 2040)	Kunta	luo-2 (7)
Metsäinen jokilaakso välillä Furunäs-Lahdenväylä	0,8	MY-1 (Kellokosken OYK)	Yksityinen	luo-2 (8)
Metsäkylän puoliavoin niitty	1,5	M-11 (Ruotsinkylä-Myllykylä II OYK)	Yksityinen	luo-2 (9)
Mikkolan oja	1,7	MV-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	luo-2 (10)
Pähkinämäen lehto	0,3	MU, V, AO-1 (Yleiskaava 2040)	Kunta ja yksityinen	luo-2 (11)
Rinteenmäki	2,9	M-1 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	luo-2 (12)
Tuomalan lehtomainen kangas ja lehtorinne	6,1	M-1 (Yleiskaava 2040)	Yksityinen	luo-2 (13)
Vähäsuon itäpuolinen metsäalue	4,3	MY-2 ja M-11 (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Yksityinen	luo-2 (14)
YHTEENSÄ	55,4			

Taulukko 30: Merkinnällä **luo-2** osoitetut alueet. **OYK**=osayleiskaava

luo-1(2)

Tai

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alueen osa

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluettelo.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

luo-2(2)

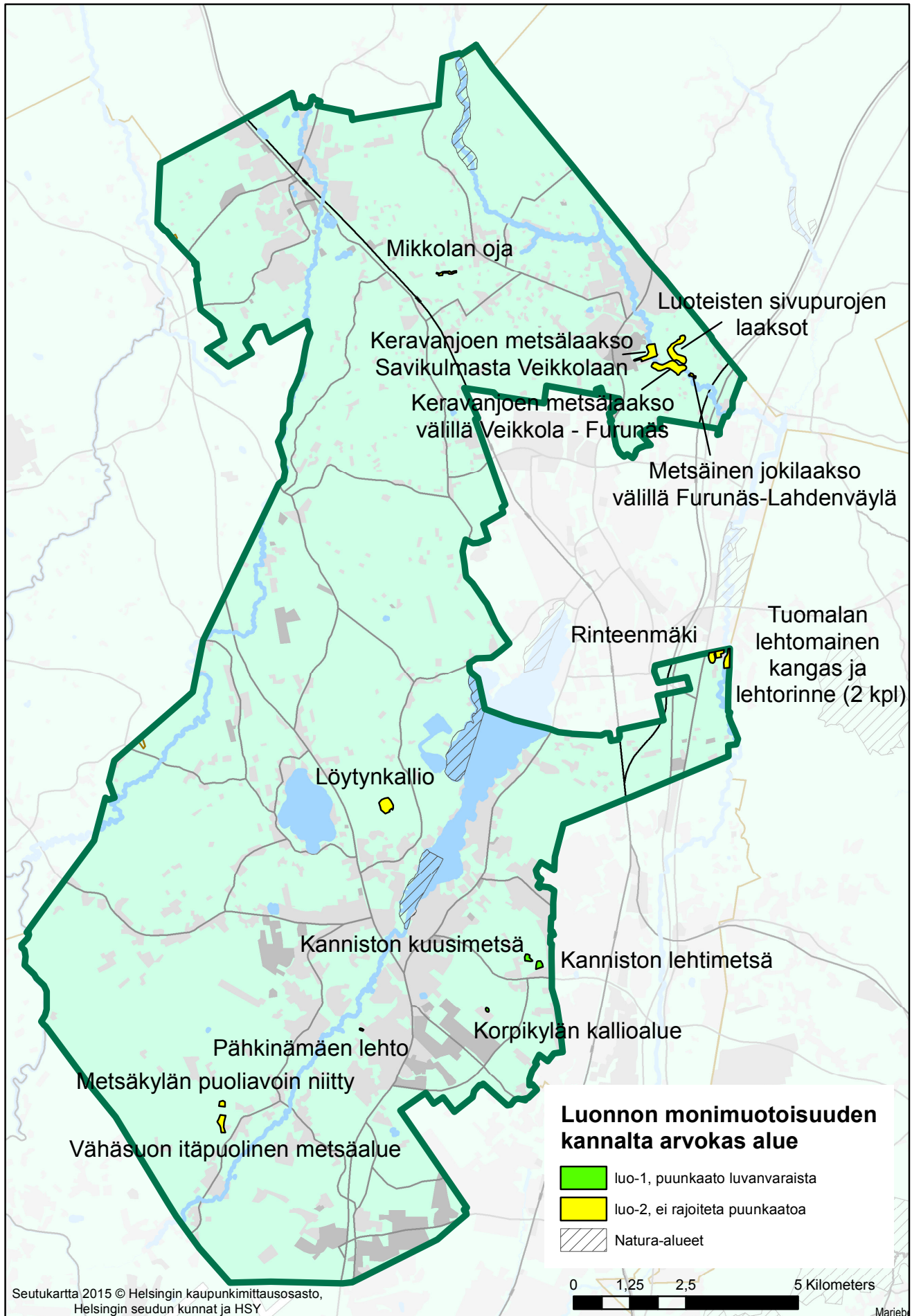

Tai

Maa- ja metsätalousvaltaisen alueen osa, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä muuta näihin verrattavaa toimenpidettä. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluettelo.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

Kartta 31: Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue.

4.12.5 Geologisesti arvokkaat kohteet (ge)

Yleiskaava 2040:ssä osoitetaan geologisesti merkittävät kohteet, joiden luontoarvot turvataan kaavamääräyksillä. Tuusulassa on yksi valtakunnallisesti arvokas kallioalue, kolme valtakunnallisesti arvokasta harjualetta ja yksi valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma.

ge **Tai Arvokas harjualetta tai muu geologinen muodostuma**

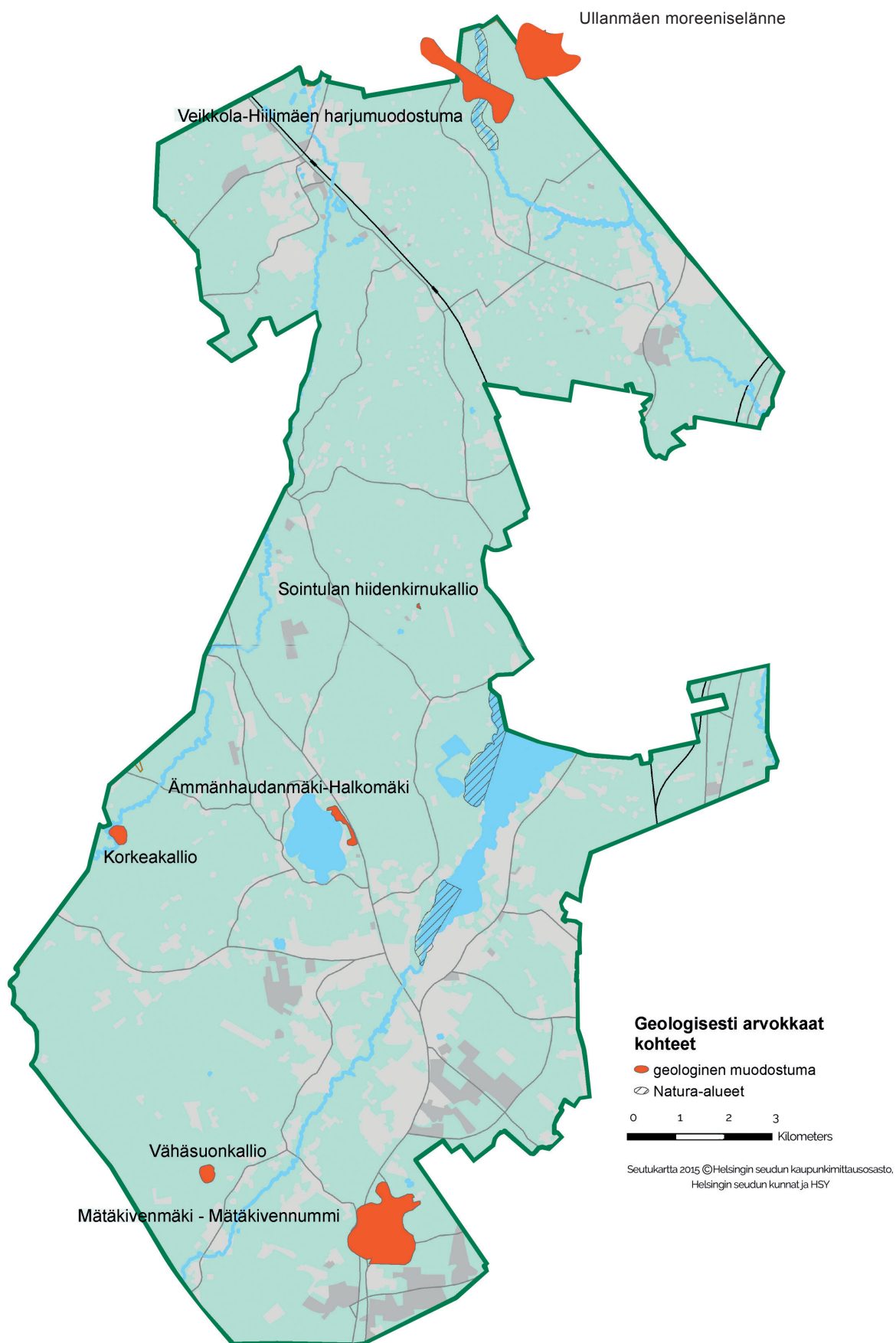
Merkinnällä osoitetaan arvokas geologinen muodostuma. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.

Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Alle hehtaarin kokoiset alueet viisikulmaisella kohdemerkinnällä.

Alueen nimi	Pinta-ala (ha)	Arvoluokitus	Alueen käyttötarkoitus voimaan jäävässä kaavassa	Omistaja	Yleiskaava 2040
Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet					
Korkeakallio	10,8	Valtakunnallinen	MT-3 (Nahkela-Siippo-Rusutjärvi OYK)	Yksityinen	ge (2)
Mätäkiivenmäki-Mätäkiivennummi	160,9	Valtakunnallinen	MTE-1 (Ruotsinkylä-Myllykylä OYK)	Valtio, yksityinen	ge (3)
Ullanmäen moreeniselänne	16,9	Valtakunnallinen	MT-3 (Linjamäki-Keravanjokilaakso OYK)	Yksityinen	ge (4)
Veikkola-Hiilimäen harjumuodostuma	59,0	Valtakunnallinen	SL, ET-1, MT (Linjamäki-Keravanjokilaakso OYK)	Yksityinen, Järvenpään kaupunki, valtio, Tuusulan seudun vesilaitos	ge (5)
Ämmänhaudanmäki-Halkomäki	11,5	Valtakunnallinen	V, M (Yleiskaava 2040)	Kunta, yksityinen, Keravan srk, Tuusulan srk	ge (6)
Paikallisesti arvokkaat kohteet					
Sointulan hiidenkirnukallio	0,6	Paikallinen	MV-1 (Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi OYK)	Yksityinen	ge (8)
Vähäsuonkallio	9,6	Paikallinen	MY (Ruotsinkylä-Myllykylä II OYK)	Yksityinen, kunta	ge (10)
YHTEENSÄ	269,3				

Taulukko 31: Merkinnällä **ge**- osoitetut kohteet.

Kartta 32: Geologisesti arvokkaat alueet.

4.13 Kulttuurimaisema

Kulttuuriympäristöjen alueidenkäytön suunnittelussa huomioidaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä muinaisjäännökset. Nämä on merkitty kaavakarttaan. Kaavatyön yhteydessä on myös päivitetty laaja koko kuntaa koskeva Kulttuurimaisema ja rakennuskanta –selvitys.

Kaavan yleisissä määräyksissä kuitenkin viitataan selvitykseen ja sen kohteet ja niiden arvot on huomioitava alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupaharkinnassa.

Tuusulan tärkeimmät kulttuurimaisema-alueet ovat Rantatien alue, Jokelan teollisuus-alue sekä Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala-alue. Lisäksi Tuusulalle merkittäviä ovat laajat yhtenäiset viljelyalueet perinteisine kylämaisemineen.

4.13.1 Hyrylä

Hyrylän taajaman arvokkain rakennettu ympäristö on varuskunta-alue, joka on niin rakennuskannaltaan kuin historialliselta merkitykseltään valtakunnallista arvoa. Tämän lisäksi taajama-alueella on yksittäisiä merkittäviä rakennuksia sekä pieni, muutaman rakennuksen keskittymä Kauppakujalla edustamassa eri-ikäisiä kauppiastaloja.

Kuva 16: Jylhä, Punatiilivaruskunnan vanha leipomo, jossa viimeksi toimi sairaala.

4.13.2 Kellokosken ruukki & sairaala-alue

Kellokosken taajama on mielenkiintoisten historiallisten vaiheiden kautta koostunut ympäristö. Taajaman maisemaa hallitsevat edelleen 1700-luvun lopussa perustettu ruukki ja 1900-luvun alussa perustettu sairaala, joka sijaitsee entisen kartanon mailla.

Sairaala ja ruukki muodostavat Keravanjoen molemmin puolin jakaantuneen taajaman ytimen, jonka ympärillä levittäytyy varhaisimmilta vaiheiltaan 1900-luvun alussa syntynyt pientaloasutus.

Kellokosken kylän varsinaisen kasvun lähtökohta on vuonna 1795 perustettu ruukki. Kellokosken partaalla oli jo tätä ennen ollut Järvenpään kylän takamailla sijainnut mylly, joka oli Järvenpään ja Tuomalan talonpoikien yhteinen.

Ruukki- ja sairaalamiljöö on valtakunnallisesti merkittävä maisemallinen ja rakennus-historiallinen kokonaisuus. Kellokosken Ruukilla on rakennuskantaa jäljellä lähes kaikista ruukin historiallisista vaiheista eli yli puolentoista vuosisadan teollisuustoiminnasta. Rakennuskantaa on jäljellä lähes kaikista ruukin historiallisista vaiheista. Samalla eri-ikäinen rakennuskanta kertoo lähes 200 vuotta kestäneen teollisen historian vaiheista.

Ruukin rakennushistoriallinen arvo liittyy säilyneiden rakennusten suureen määrään sekä niiden erilaisiin funktioihin, mikä heijastelee ruukkien pitkään jatkunutta hallinnollista ja kirkollista itsenäisyyttä.

Kuva17: Sami Mannerheimo, Kellokosken pato ja patoallas vuonna 2012.

4.13.3 Jokelan teollisuusalue

Jokela on yksi huomattavimmista pääradan varteen syntyneistä teollisuustaajamista Uudellamaalla. Se on useassa vaiheessa rakentunut taajamakokonaisuus, joka sisältää erilaisia arvokkaita ympäristöjä. Arvokkain osa taajamaa on Jokelan tiilitehtaan alue, jolla on teollisuusympäristönä valtakunnallista merkitystä. Teollisuusrakennusten lisäksi alueella on useita merkittäviä yksittäisiä rakennuksia.

Jokelassa on edelleen jäljellä noin 20 rakennusta, jotka liittyvät historiansa tai ympäristönsä kautta paikkakunnan alkuvuosikymmeniin. Kartanon teollisuusalue muodostaa yhtenäisen rakennuskannan alueen. Ympäristön vanhin rakennus on tiilitehtaan konttori 1870-luvulta. Muu rakennuskanta on vuoden 1900 jälkeiseltä ajalta, mutta teollisuusalueen rakenne on säilynyt samankaltaisena yli sata vuotta.

Jokelan tiilitehdas, vanutehdas sekä laatikkotehdas muodostavat rakennushistorialtaan valtakunnallisesti arvokkaan kokonaisuuden.

Maisema-alueena Kartanon teollisuusalue on harvinainen yhdistelmä useiden tehtaiden tuotantorakennuksia ja 1900-luvun alkupuolen työväenyhteisön historiaa. Vanha alakansakoulu ja asuinparakit 1900-luvun alkuvuosi-kymmeniltä ovat sen sijaan joko palaneet tai purettu.

Jokelan teollistumisen aikaisia rakennuksia on muutamia myös Kartanon alueen ulkopuolella. Ne sijaitsevat myöhemmin rakentuneiden pientaloalueiden keskellä ja edustavat varhaisen palsta-asutuksen syntyä teollisuustaajaman ympäristöön.

Kuva 18: Jokelan tiilitehdas vuonna 2012 <http://www.virtuaalituusula.fi/kohde.tmpl?id=26>

4.13.4 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)

RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä **22.12.2009** otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

Tuusulassa on kolme RKY-kohdetta:

- Jokelan teollisuusalue
- Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala
- Tuusulan Rantatien kulttuurimaisema

Alueiden yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa on varmistettava kaupunkikuvallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Suunnittelun yhteydessä on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.

4.13.5 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokas viljelymaisema edustaa eteläisen Uudenmaan pitkään jatkuneen kartano- ja viljelytoiminnan synnyttämää kulttuurimaisemaa. Vantaanjokilaakson maisema-alue Vantaalla muodostuu kallio- ja metsäselänteiden rajaamaan vanhaan merenpohjaan raivatuista tasaisista viljelyaukeista, joiden keskellä kapea ja jyrkkäumainen Vantaanjoki mutkittelee. Pääkaupunkiseudulla harvinainen avoin maisematila on jäänyt tiivistyvän yhdyskuntarakenteen keskelle. Alueelta on löydetty paljon jäänteitä kivikautisesta asutuksesta jopa 8000 vuoden takaa.

Maisema-alue ulottuu pieneltä osin Tuusulaan. Alueen käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

Valtakunnallisesti arvokkaita maisemaalueita koskeva päivitystyö on käynnissä ja rajausta on esitetty supistettavaksi siten, ettei kohde enää ulottuisi Tuusulaan.

4.13.6 Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä Tuusulassa on kuusi. Kohteet tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

1. Tuusulan Rantatien kulttuurimaisema

ja Tuusulanjärven ympäristö ulottuu Tuusulan lisäksi Järvenpään puolelle. Tuusulassa kulttuurimaisemaan kuuluvat keskeisesti Tuusulanjärven vuosisatoja vanha Rantatie, sen varteen mm. Pekka Halosen, Juhani Ahon, Eero Järnefeltin, J.H. Erkon ja Jean Sibeliuksen rakennuttamat kansallisesti, rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät 1900-luvun alun huvilat sekä puolustusvoimien taistelukouluna tunnettu oppilaitos eri-ikäisine rakennuksineen **1900-luvun** alkupuolelta.

Tuusulanjärven eteläpäässä kulttuurimaisemaan kuuluvat **1700-luvulla** rakennettu puukirkko ja siihen liittyvät rakennukset, sekä kirkon viereisessä Tuusulan kylässä pappila sekä koulu-, asuin- ja kaupparakennuksia. Tuusulanjärven länsirannan laaja ja avara viljelymaisema Paijalan ja Ruskelan kylien ympärillä liittyy maisemallisesti järven itärannan arvokkaaseen kulttuurimaisemakokonaisuuteen (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja **E 117 - 2012: 72**).

2. Jokelan teollisuusalue

Rautatiehen tukeutuva Jokelan teollisuusyhdyskunta sai alkunsa **1874** perustetun tiilitehtaan myötä. Ennen rautatien rakentamista harvaan asutulle alueelle kasvoi tehtaiden myötä taajama. Raaka-aineen ja kuljetusmahdollisuuksien lisäksi syy tehtaiden perustamiseen oli nopeasti kasvavan ja kaupungistuvan Helsingin läheisyys, joka tarjosi laajan kysynnän radan varrella olevien tehtaiden tuotteille.

Jokelasta kasvoi jo **1900-luvun** alkupuolella merkittävä ja monipuolinen teollisuusyhdyskunta, jossa tuotettiin tiilien lisäksi mm. kattohuopaa, laatikoita, vanua ja tulitikkuja. Tiilitehtaan rakennuskantaan kuuluu tuotantorakennusten lisäksi ns. Jokelan kartano, maatilan rakennuksia ja työväen asuinrakennuksia. Tiilitehtaan lisäksi Jokelassa on tulitikku-, laatikko- ja vanutehtaan rakennuksia (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja E 117 – 2012: 83).

3. Klaavolan tila ja Hyrylän kasarmialue

Hyrylän kasarmialue lukeutuu maan vanhimpiin varuskuntiin, jonka ensimmäinen rakennusvaihe puukasarmeineen ajoittuu **1800-luvun** jälkipuolelle. Toinen rakennusvaihe tiilikasarmeineen tapahtui **1900-luvun** alussa ja tältä ajalta on säilynyt kymmenisen kasarmirakennusta. Kasarmialueen pohjoispuolella sijaitseva Hyökkälän kylä on tunnettu jo **1500-luvulla** ja sen ympäristössä on säilynyt kolme pääosin **1800-luvulla** rakennettua pihapiiriä (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja E 117 – 2012: 84).

4. Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala

Kellokoskelle vuonna **1795** perustetun Marieforsin ruukin rakennuskanta on pääosin **1800-luvun** lopulta ja **1900-luvun** alkupuolelta, ja sijoittuu syvään ja kapeaan jokilaaksoon. Tehtaiden koillispuolella, Marieforsin vanhan ruukinkartanon päärakennuksessa ja kartanoalueella sijaitsee puistomaisessa ympäristössä Kellokosken sairaala, maan toiseksi vanhin piirimielisairaala, joka liittyy paitsi

historiallisesti myös maisemallisesti ruukkiin. Sairaalan rakennuskantaan kuuluu sairaala- ja asuinrakennuksia eri vuosikymmeniltä sekä erilaisia maatilatalouteen liittyviä rakennuksia. Kellokosken poikki johtavan padon yhteydessä on **1930-luvulla** rakennettu voimalaitos (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja E 117 – 2012: 84).

5. Rusutjärven, Siippoon ja Nahkelan kylien viljelymaisema

Rusutjärven, Siippoon ja Nahkelan kylät on tunnettu jo **1500-luvulla**, jolloin niissä oli yhteensä **25** tilaa. Kyliä ympäröivän laajan yhtenäisen viljelyalueen halki kulkee **1770-luvulla** rakennettu Tuusulan-Nurmijärven-Vihdin maantie. Nahkelassa perinteinen kylärakenne on jossain määrin säilynyt jakotoimituksista huolimatta ja kylissä on säilynyt vanhaa rakennuskantaa **1700-luvulta 1900-luvun** alkupuolelle (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja E 117 – 2012: 84).

6. Tuusulanjokilaakson kulttuurimaisema

Tuusulanjokilaaksossa sijaitseva Ruotsinkylä on tunnettu jo **1560-luvulla**, jolloin kylässä oli **16** tilaa. Monet kylän avariin peltomaisemien ympäröimistä lukuisista maatiloista ovat olleet kruunun virkataloja. Tilojen rakennuskannasta vanhimmat ovat **1700-luvulta**, ja suuri osa **1800- ja 1900-luvuilta**. Kylässä sijaitseva Johannisbergin kartano on tunnettu **1600-luvulla** ja rakennuskantaa on säilynyt alkaen **1770-luvulla** rakennetusta päärakennuksesta. Ruotsinkylään perustettiin **1917** metsätieteellinen koelaitos, joka on nykyään Metsäntutkimuslaitos. Koelaitokseen kuuluu rakennuskantaa **1920- ja 1940-luvuilta** (Missä maat on mainioimmat, Uudenmaan liiton julkaisuja E 117 – 2012: 84).

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

4.13.7 Maisemallisesti arvokkaat alueet

Yleiskaavaehdotuksessa osoitetaan maakunnallisten arvokkaiden kulttuuriympäristöjen lisäksi I ja II -luokan paikalliset taajamien ulkopuoliset maisema-alueet. Aluerajaukset pohjautuvat kunnan Kulttuuriympäristö ja rakennuskanta - selvitykseen (2016).

I-luokan maisema-alueita ovat maakunnallista maisema-aluetta laajemmin rajattuina Tuusulanjokilaakso ja Tuusulanjärven ympäristö. **II-luokkaan** kuuluvat Rusutjärven-Siippon-Nahkelan kylien viljelymaisema-alue, Tuomalan peltoaukeita, Jokelan lounais-puoleiset peltoaukeat sekä Linjamäen kylän seutua.

Maisemallisesti arvokkaat alueet sisältävät ennen kaikkea avoimia peltoaukeita ja niitä rajaavaa metsänreunaa. Maataloustoiminnan toiminnan jatkuminen ja kehittäminen uudenlaiseen toimintaan ei ole ristiriidassa maisemamerkinnän kanssa. Merkintä ei rajoita maataloustoiminnan rakentamista, tavoitteena on säilyttää maisema avoimena ja sovittaa uusi rakentaminen arvokkaaseen perinnemaisemaan.

4.13.8 Muinaismuistot (sm)

Muinaisjäännöksiä Tuusulassa on inventoitu **103** kappaletta, joista Kolamilsbottenin kiinteälle muinaisjäännökselle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristöministeriö on myöntänyt kajoamisluvan (**UUDELY/8944/2017**). Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Tuusulassa on inventoitu sekä esihistoriallisen ajan (**Luoto 2006**) että historiallisen ajan muinaisjäännöksiä (**Vuoristo 2009**). Lisäksi on laadittu Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen inventointi Tuusulan Ruotsinkylässä **2011**.

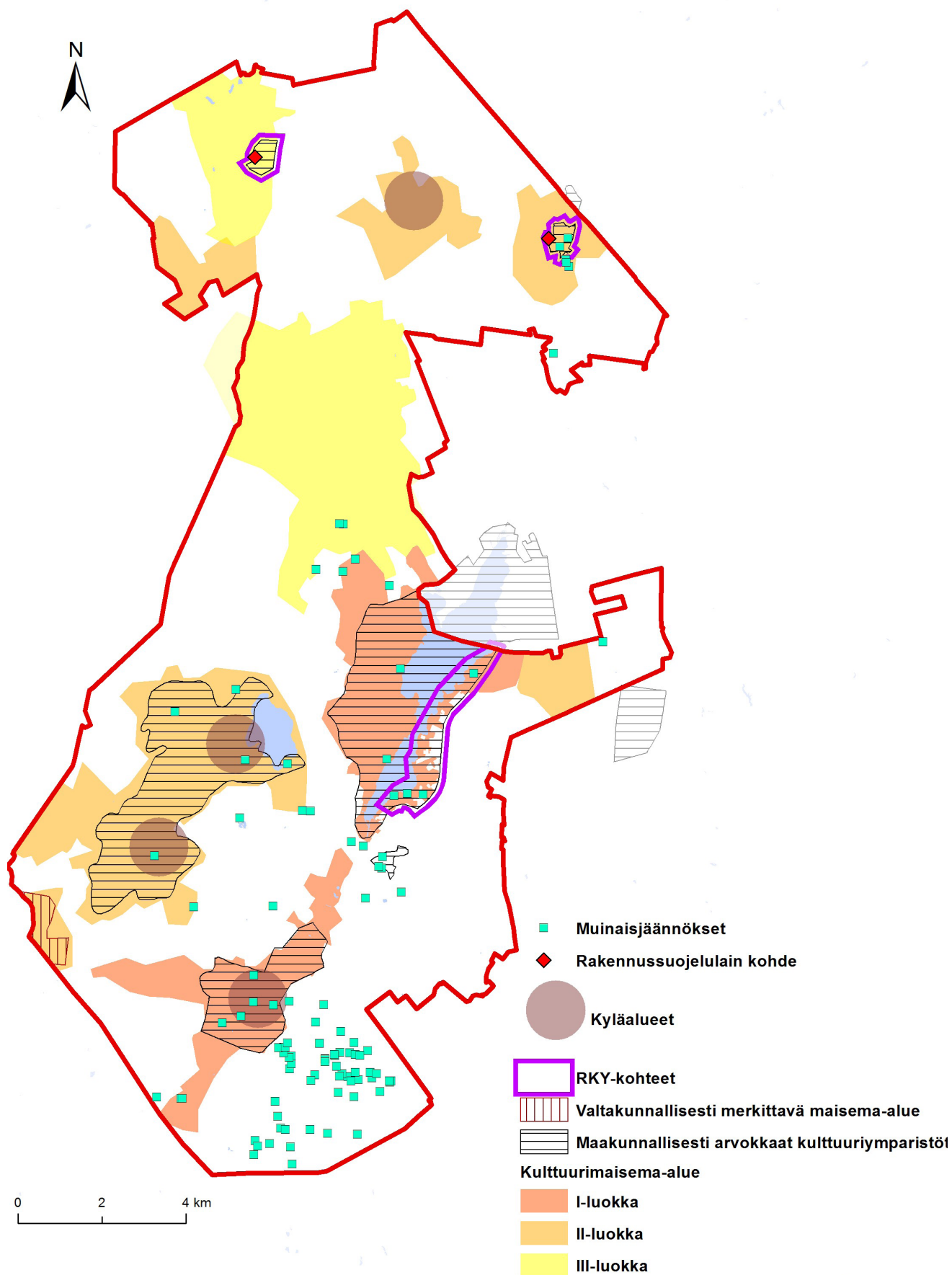
Muinaismuistokohteet on numeroitu kaavakartalle. Kaikki muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (**295/1963**) nojalla rauhoitettuja. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty.

Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydetty museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Muinaismuistokohteet ja kulttuurimaisema-alueet

Kartta 33: Muinaismuistokohteet ja kulttuurimaisema-alueet.

NRO	KOHDENIMI	MJTUNNUS	TYYPPI	AJOITUS
1	Bormannin portti	858010001	asuinpaikat	kivikautinen
2	Koskenmäki	858010003	asuinpaikat	kivikautinen
3	Takapelto	858010004	asuinpaikat	kivikautinen
4	Vähänummi	858010006	asuinpaikat	historiallinen
5	Kivimäki	858010008	kivirakenteet	ajoittamaton
6	Uudenpellonmäki	858010010	kivirakenteet	ajoittamaton
7	Huhtari	858010015	kivirakenteet	ajoittamaton
8	Huhtarihi II	858010016	kivirakenteet	ajoittamaton
9	Johannisberg A	858010018	kivirakenteet	ajoittamaton
10	Vävars	858010019	kivirakenteet	ajoittamaton
11	Solhem	858010021	kivirakenteet	ajoittamaton
12	Päivärinne	858010024	kivirakenteet	ajoittamaton
13	Kirkonkylä 1. kirkko	858500002	kirkkorakenteet	historiallinen
14	Johannisberg B	1000005762	kivirakenteet	ajoittamaton
15	Johannisberg D	1000005764	kivirakenteet	ajoittamaton
16	Johannisberg E	1000005765	kivirakenteet	ajoittamaton
17	Sarsala	1000005901	hautapaikat	rautakautinen
18	Mäkinie	1000007199	kivirakenteet	ajoittamaton
19	Puusepantie	1000007200	kivirakenteet	ajoittamaton
20	20 Silakkaniettu, poistettu kohde, ei kaavakartalla			
21	Vaunukangas	1000007204	asuinpaikat	ajoittamaton
22	Riihimäki	1000007205	kivirakenteet	ajoittamaton
23	Kirjokallio	1000007206	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
24	Gustavelund	1000014704	asuinpaikat	historiallinen
25	Tuomala (Thomasby)	1000014705	asuinpaikat	historiallinen
26	Kellokoski Ruukki	1000014713	teollisuuskohteet	historiallinen
27	Kalliola	858010007	kivirakenteet	ajoittamaton
28	28 Kolamilsbotten, kajoamislupa saatu, ei kaavakartalla			
29	Tuusulan kk (Tusby by)	1000014738	asuinpaikat	historiallinen
30	Kellokoski Patruunanpuisto	1000014737	kulkuväylät	historiallinen
31	Hyrälä Varuskunta	1000014739	hautapaikat	historiallinen
32	Hyrälä Varuskunnankoto	1000014740	puolustusvarustus	historiallinen, moderni
33	Hyrälä Kirkonmäki	1000014741	hautapaikat	historiallinen
34	Hyrälä Rykmentinpuisto	1000014742	asuinpaikat	historiallinen
35	Myllykylä Tuusulanjoki	1000014743	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
36	Myllykylä Smeds	1000014744	kulkuväylät	historiallinen
37	Hyrälä Koskenranta	1000014745	asuinpaikat	historiallinen
38	Clemetskog (Ruotsinkylä) Övjosby	1000014746	asuinpaikat	historiallinen
39	Clemetskog (Ruotsinkylä) Storebyen	1000014748	asuinpaikat	historiallinen
40	Skavaböle (Hyrälä) Gästgifvars	1000014749	asuinpaikat	historiallinen
41	Maantiekylä (Clemetskog) Jussila	1000014750	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
42	Lahela Finby Alikylä	1000014751	asuinpaikat	historiallinen
43	Nahkela Nackskog	1000014752	asuinpaikat	historiallinen
44	Ruskela	1000014753	asuinpaikat	historiallinen
45	Pajala (Pajala)	1000014754	asuinpaikat	historiallinen
46	Rusutjärvi Kauko	1000014755	asuinpaikat	historiallinen
47	Rusutjärvi	1000014756	asuinpaikat	historiallinen
48	Siippoo (Sippoböle)	1000014757	asuinpaikat	historiallinen
49	Ruskela Isometsä	1000014758	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
50	Ruotsinkylä - Rusutjärvi Kauriinkieppi	1000014759	kulkuväylät	historiallinen
51	Ristikivi	1000014760	kivirakenteet	historiallinen
52	Kellokoski Klockfors	1000014715	asuinpaikat	historiallinen
53	Kellokoski Mariefors	1000014716	asuinpaikat	historiallinen

Taulukko 32: Muinaismuistot 1/2

NRO	KOHDENIMI	MJTUNNUS	TYYPPI	AJOITUS
54	Kellokoski Krouvi	1000014736	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
55	Ruotsinkylä (Clemetskog) Johannisberg	1000014747	asuinpaikat	historiallinen
56	Clemetskog (Ruotsinkylä) Westerby	1000014791	asuinpaikat	historiallinen
57	Sjöskog (Seutula)-Tuusulan Myllykylä	1000019309	kulkuväylät	historiallinen
58	Mätäkiivennummi 5	1000020030	maarakenteet	esihistoriallinen
59	Berga 1	1000020031	maarakenteet	historiallinen
60	Grankulla 1	1000020033	maarakenteet	historiallinen
61	Grankulla 2	1000020034	työ- ja valmistuspaikat	
62	Grankulla 3	1000020035	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
63	Grankulla 4	1000020036	maarakenteet	historiallinen
64	Grankulla 5	1000020037	maarakenteet	historiallinen
65	Grankulla 6	1000020038	maarakenteet	historiallinen
66	Inkilä 8	1000020039	asuinpaikat	historiallinen
67	Kukkukyynpelto 1	1000020040	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
68	Kukkukyynpelto 2	1000020041	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
69	Lillbackanmäki 1	1000020042	kivirakenteet	historiallinen
70	Lillbackanmäki 2	1000020043	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
71	Ljungberginkorpi	1000020044	maarakenteet	historiallinen
72	Maisalantie 1	1000020045	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
73	Maisalantie 2	1000020046	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
74	Berga 2	1000020032	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
75	Mäkinieitti 2	1000020047	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
76	Mätäkiivennummi 1	1000020048	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
77	Mätäkiivennummi 2	1000020049	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
78	Mätäkiivennummi 3	1000020050	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
79	Mätäkiivennummi 4	1000020051	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
80	Mätäkiivennummi 6	1000020052	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
81	Mätäkiivennummi 7	1000020053	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
82	Mätäkiivennummi 8	1000020054	maarakenteet	historiallinen
83	Mätäkiivennummi 9	1000020055	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
84	Mätäkiivennummi 10	1000020056	maarakenteet	historiallinen
85	Mätäkiivennummi 11	1000020057	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
86	Mätäkiivi	1000020058	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
87	Paratiisinmäki 1	1000020059	maarakenteet	historiallinen
88	Paratiisinmäki 3	1000020060	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
89	Paratiisinmäki 4	1000020061	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
90	Paratiisinmäki 5	1000020062	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
91	Paratiisinmäki 6	1000020063	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
92	Pirunkorpi 1	1000020067	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
93	Pirunkorpi 3	1000020068	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
94	Sudenkuopanmäki 1	1000020069	maarakenteet	historiallinen
95	Sudenkuopanmäki 2	1000020119	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
96	Sudenkuopanmäki 4	1000020121	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
97	Sudenkuopanmäki 5	1000020122	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
98	Sudenkuopanmäki 6	1000020123	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
99	Sudenkuopanmäki 7	1000020124	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
100	Vitkällä 1	1000020125	työ- ja valmistuspaikat	
101	Vitkällä 2	1000020126	työ- ja valmistuspaikat	
102	Vävars 2	1000020127	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen
103	Pirunkorpi 2	1000020066	työ- ja valmistuspaikat	historiallinen

Taulukko 33: Muinaismuistot 2/2

4.13.9 Rakennussuojelulailla suojeltu rakennus (SRS)

Heinäkuun alussa 2010 voimaan astuneen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla voidaan suojella rakennuksia, rakennelmia, rakennusryhmiä tai rakennettuja alueita, joilla on merkitystä joko rakennushistorian, rakennustaiteen tai rakennustekniikan kannalta. Rakennussuojelulailla suojeltuja rakennuksia Tuusulassa on kaksi: Kellokosken Rauhavilla ja Jokelan tiilitehdas. Nämä on merkitty yleiskaavaan SRS-merkinnällä.

1. Jokelan tiilitehdas, suojelupäätös 15/531/2000

Tiiliuunia, tiiliuunin savupiippua ja niihin liittyvää puu- ja tiilirakenteista rakennusta ei saa purkaa.

Tiiliuunia, savupiippua ja rakennusta tulee käyttää ja hoitaa siten, että niiden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.

- Tiiliuunin, savupiipun ja rakennuksen rakenteissa ja ulkoasussa saa tehdä ennallistavia tai säilymisen kannalta välttämättömiä muutoksia. Niiden käyttö- ja korjaussuunnitelmille on saatava Museoviraston hyväksyntä.
- Museovirastolla on oikeus antaa tarkempia ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta ja oikeus myöntää määräyksistä vähäisiä poikkeuksia.

2. Rauhavilla / Kellokosken ruukin asuinrakennus

- Rakennusta ei saa purkaa.
- Rakennuksen ulkoasussa, rakenteissa ja huonejaossa saa tehdä vain rakennuksen säilymisen ja käytön kannalta välttämättömiä muutoksia. Rakennuksen historiallista olemusta on korjattessa vaalittava.
- Rakennusta lähiympäristöineen tulee hoitaa ja käyttää siten, että sen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.

- Museovirastolla on oikeus antaa tarkempia ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta ja oikeus myöntää määräyksistä vähäisiä poikkeuksia.

Lisäksi Kellokosken kirkko, Paijalan vanha kappeli sekä Tuusulan kirkko ovat kirkkolaita suojeltuja.

4.13.10 Museotie (yt/H)

Yleiskaavaan on merkitty Tuusulan Rantatie museotienä. Tuusulan rantatie on osa Tuusulan ja Mäntsälän välistä historiallista tietä. Tieosio kulkee valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman lävitse ja on myös parhaiten säilynyt osa koko linjauksesta. Taiteilijayhdyskunta kehittyi Tuusulaan osittain sen maisemien ja Helsinkiin vievän rautatieyhteyden tähden, osittain kielipoliittisista syistä. Tuusula oli tuohon aikaan Helsingin lähin suomenkielinen kunta. Näin ollen myös sen asukkaat olivat lähinnä suomalaisia ja venäläisiä upseereita, liikemiehiä ja virkamiehiä.

Nykyinen kolmen kilometrin mittainen museotieksi suojeltu osa on ennen 1800-lukua ollut lähinnä yhdystie Tuusulan kylien välillä. Näin ollen sen varrella ei ole alueen vanhimpia kyläkeskuksia, vaan arvokas rakennusperintö edustaa lähinnä 1800-luvun lopun huvila-asutusta, taiteilija yhdyskuntia sekä 1900-luvun alun funktionalistisia huviloita. Tie toimi alueen pääväylänä aina vuoteen 1959 asti, kunnes Järvenpääntie valmistui.

Vaikka Rantatie on linjaukseltaan säilyttänyt hyvin vanhat piirteensä, on viljelymaisemaa sen ympärillä alkanut uhata umpeenkasvu. Alueella ei ole enää laiduneläimiä eikä puustoa hakata taloustarpeisiin, kuten vielä viime vuosisadan alussa. Myös hyötynuutarhojen määrä on pudonnut suuresti ja vanhoille pelloille on tullut täydennysrakentamista. Rakentamista on eniten tien eteläpäässä, jossa omakotitaloja on rakennettu hyvinkin tiiville tonteille. Pohjoisessa vanhoilla huvilatonteilla on vielä tilaa ympärillään ja näkymät aukeavat tieltä järvelle. Kunta onkin 2000-luvun alussa tarkastanut olevia kaavojaan jäljellä olevien viljelymaiseman, rakennuskannan ja kulttuurimaiseman säästämiseksi (Tien päällä. Uudenmaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat tiet ja reitit. Uudenmaan liiton julkaisuja E 132 – 2014).

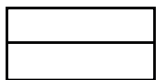

**Valtakunnallisesti
merkittävä rakennettu
kulttuuriympäristö**

Merkinnällä osoitetaan

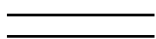
- Tuusulan Rantatie
- Jokelan teollisuusalue
- Marieforsin ruukki ja Kellokosken sairaala

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja suunnittelussa on otettava huomioon alueen kuulumisen valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön ja varmistettava kaupunkikuvallisten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Alueeseen sisältyvien yksittäisten rakennettujen kohteiden säilyttämismahdollisuudet selvitetään ja osoitetaan asemakaavoitettavilla alueilla asemakaavassa. Suunnittelun yhteydessä on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.

**Maakunnallisesti arvokas
kulttuuriympäristö**

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue. Alueen rakentamisessa ja suunnittelussa on huomioitava kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien merkittävien rakennusten säilyminen. Avoimet maisema-alueet tulee säilyttää avoimina.

**Maisemallisesti
arvokas alue**

Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokas maisema-alue. Alueen rakentamisessa ja suunnittelussa on huomioitava kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien merkittävien rakennusten säilyminen. Avoimet maisema-alueet tulee säilyttää avoimina.

SRS

**Rakennussuojelulla
suojeltu rakennus**

Merkinnällä on osoitettu Kellokosken Rauhavilla ja Jokelan tiilitehdas.

sm-5

Muinaisjäännöskohde

Muinaismuistolailalla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

**Valtakunnallinen
maisema-alue**

Merkinnällä osoitetaan Vantaanjokilaakson valtakunnallinen maisema-alue. Alueen käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

yt/H

Museotie

Merkinnällä on osoitettu Valtakunnallisesti merkittävä Suuri Rantatie (RKY), jonka ominaispiirteet tulee säilyttää.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

4.14 Ympäristöhäiriöt ja erityisalueet

4.14.1 Lentokonemelu

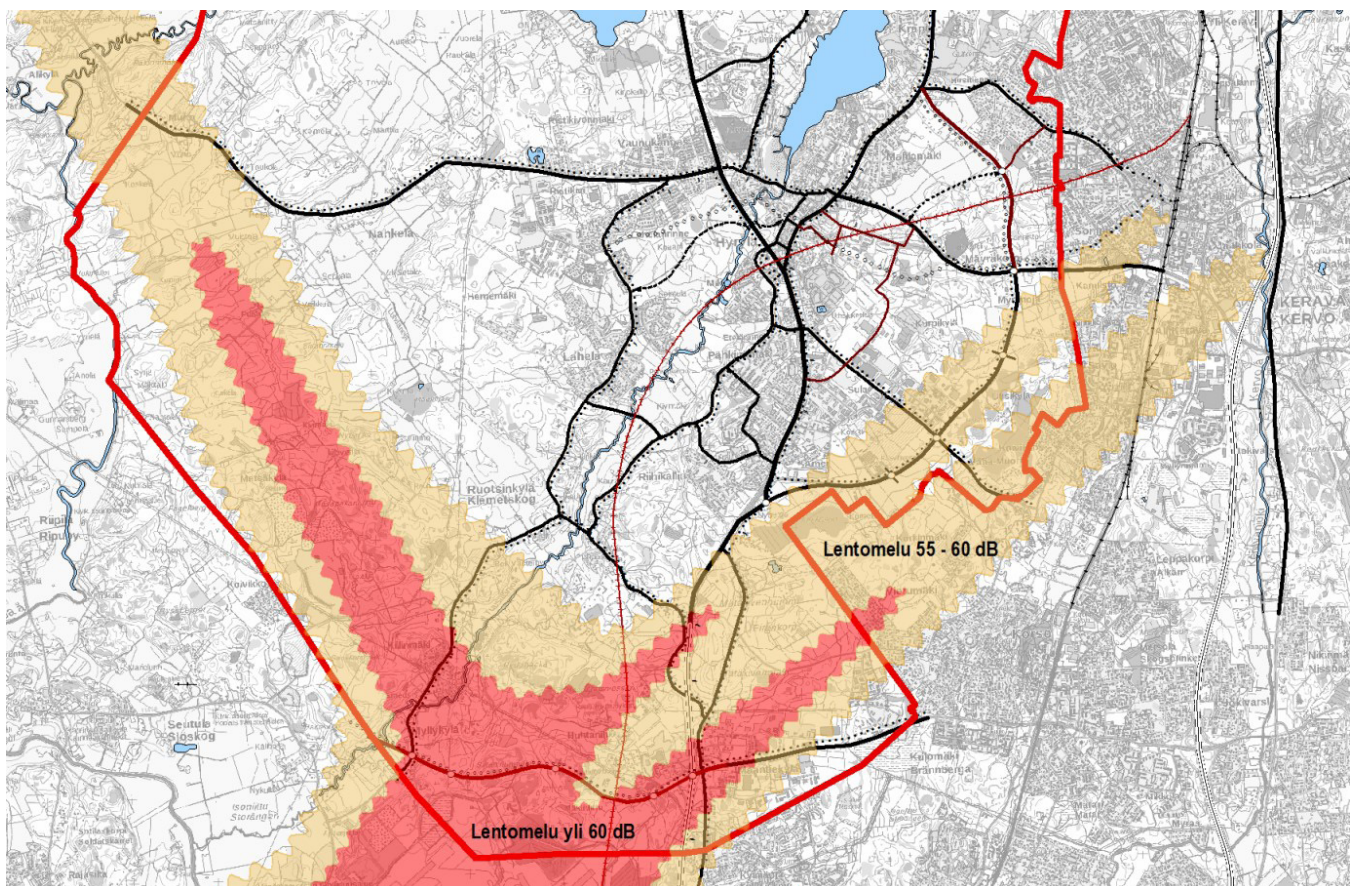
Yleiskaavaan on kuvattu Finavian ympäristöluvan mukaiset, uuden laskentamenetelmän verhoikäyrräarviot vuodelle 2025. Finavian mukaan vuonna 2008 laadittu ennuste ("2025") toteutuu operaatiomäärien osalta niin paljon vuoden 2025 jälkeen, että sitä voidaan pitää perusennusteena maakuntakaavan edellyttämällä pidemmällä aikatahtimella vuoteen 2050 (Helsinki-Vantaan lentoasema, lentoaseman merkitys ja vaikutukset Uudellamaalla).

Helsinki-Vantaan lentoaseman toiminnalle on myönnetty ympäristönsuojelulain

mukainen ympäristölupa 4.8.2011 (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, päätös nro 49/2011/1). Päätös sisältää lentoliikenteen melua ja sen hallintaa koskevia lupamääräyksiä. Ympäristölupa tuli lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 21.1.2015 antamalla päätöksellä.

4.14.2 Hautausmaat, paloasema ja vankila (EH, ET, E)

Yleiskaavaan on osoitettu asemakaavojen mukaiset hautausmaa-alueet Hyrylässä ja Kellokoskella (EH). Hyrylässä Paijalan hautausmaalle on osoitettu laajentumisvaraa. Kulloontien varrelle rakentuva paloasema on merkitty omalla merkinnällään (E-T), kuten myös Jokelan vankila (E).

Kartta 34: Lentomeluvyöhykkeet.

yli 60 Lden

Lentomelualue

Merkinnällä on osoitettu Finavian ympäristöluvan (2007) ennustetilanne vuodelle 2025, Lden yli 60 dB [vuoden keskiarvo].

Alueella ei sallita uusia eikä korvaavia rakennuspaikkoja.

55-60 Lden

Lentomelualue

Merkinnällä on osoitettu Finavian ympäristöluvan (2007) ennustetilanne vuodelle 2025, Lden 55-60 dB [vuoden keskiarvo].

Asemakaava-alueella ei saa suunnitella merkittävää määrää uutta asutusta, eikä muuta melulle herkkää toimintaa. Vähäinen täydennysrakentaminen on sallittua. Haja-asutusalueen osayleiskaavoissa asumiselle osoitetuilla alueilla ei sallita uusia rakennuspaikkoja eikä asuntojen lukumäärää saa lisätä. Korvaava rakentaminen sallitaan, ei kuitenkaan käyttötarkoituksen muutoksella. Haja-asutusalueen maa- ja metsätalous-alueella ei sallita uusia tai korvaavia asuntoja. Vähäiset (korkeintaan 20 %) asuintilojen laajennukset sallitaan.

50-55 Lden

Lentomelualue

Merkinnällä on osoitettu Finavian ympäristöluvan (2007) ennustetilanne vuodelle 2025, Lden 50-55 dB [vuoden keskiarvo].

Hautausmaa-alue

Vuotta 1917 vanhemmat rakennukset ja rakenteet on suojeltu kirkkolain 14 luvun 5§:n perusteella. Niitä koskevista toimenpiteistä on pyydettävä lausunto kirkkohallitukselta ja Museovirastolta.

Paloasema

Merkinnällä on osoitettu Kulloontien varren paloasema.

Vankila-alue

Merkinnällä on osoitettu Jokelan vankila-alue.

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

5. YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Tuusulan yleiskaava **2040** tultua lainvoimaiseksi oikeusvaikutteiset osayleiskaavat jäävät edelleen voimaan lukuun ottamatta Hyrylän laajentumissuuntien, Tuomalan, Jokelan ja Maantiekylän osayleiskaavoja sekä Kellokosken osayleiskaavasta taajamasta irrallaan olevia Kaunisnummen, Vanhan valtatievarren, Hiekkatien, Haaraajojen, Halkiantien ja Kittiläntien asuinalueita.

Yleiskaava on kuitenkin ohjeena, kun yksityiskohtaisempaa maankäyttöä suunnitellaan myös oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen alueilla, koska nyt laadittu yleiskaava sisältää uutta tietoa muun muassa luonnon kannalta arvokkaista alueista, lentomelusta ja maisema-alueista.

Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaava kattaa laajan alueen Tuusulan keskustaa, mutta ei ota kantaa alueiden käyttötarkoitukseen eikä mitoittamiseen. Keskustan suunnittelun taustaksi on laadittu Hyrylän keskustan kehittämissuunnitelma (2003) ja keskustan yleissuunnitelma (2013), jota ollaan päivittämässä. Lisäksi Hyrylän alueelle on laadittu Tuusulanväylän kehittämissuunnitelma (2003), Lahelan yleissuunnitelma (2009), Anttilan yleissuunnitelma (2004), Kiventakayleissuunnitelma (2013), Rykmentinpuiston osayleiskaava (2012) ja Sulan osayleiskaava (2014). Asemakaavoitus on edennyt ylempiasteisiin kaavoihin ja yleissuunnitelmiin tukeutuen.

Korkein hallinto-oikeus kumosi Rykmentinpuiston osayleiskaavasta asumiselle tarkoitettuja alueita, jotka sijoittuivat lentomelualueelle. Kumotuille alueille jäi voimaan Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaava, joka on tavoitteena tällä yleiskaavalla kumota. Yleiskaavaratkaisu näillä Rykmentinpuiston osayleiskaavasta kumotuilla alueilla on lentomelukäyrään saakka asumisen reservialuetta, Tuusulan itäväylän ympäristön työpaikka-alue, maa- ja metsätalousaluetta ja Rajatien vähäisesti täydennettävää asuinalueita.

Yleiskaava **2040** työn jälkeen voidaan laatia Koillis-Hyrylän osayleiskaava Kulloontien, Järvenpääntien ja Tuusulantien sekä Keravan kaupungin rajaamalle, pääosin rakentamattomalle alueelle.

Koillis-Hyrylään on merkitty ennen kaikkea pientalovaltaista asuinalueita, koska erityisesti Rykmentinpuisto vastaa kerrostalokysyntään. Kulloontiehen rajautuvia alueita on kuitenkin jätetty reserviin, koska nämä alueet on syytä jättää tiiviimmälle rakentamiselle, jolle ei kaavan tavoitevuoteen mennessä ole kuitenkaan vielä tarvetta.

Tuomalan osayleiskaavan tarkistustarve juontaa seudullisesta kehityksestä. Pää- ja oikoradan erkanemiskohta ympäristöineen on seudullisessa suunnittelussa todettu merkittäväksi yhdyskuntarakennetta täydentäväksi Ristikyön asuin- ja työpaikka-alueeksi. Uudenmaan 4. vaihe-maakuntakaava tarkastelee tällaisten kehitettävien asemaseutujen maankäytön ratkaisemista. Ristikyön yleissuunnitelman laatiminen on käynnistetty yhteistyössä Tuusulan, Järvenpään ja Keravan kanssa. Työssä mukana ovat myös valtion ja maakuntaliton viranomaiset.

Moottoritien ja vanhan Lahdentien väliselle alueelle on hyväksytty Tuomala II -osayleiskaava, joka ei ole vielä valitusten vuoksi saanut lainvoimaa. Vanhan Lahdentien itäpuoli jää maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolle rakentaminen tutkitaan suunnittelutarveratkaisuin.

Jokelassa yleiskaavalla nyt esitettävät asumisen laajenemisalueet on nostettu Jokelan vuonna 2008 voimaan tulleesta osayleiskaavasta. Yleiskaavaa varten tehdyt laskelmat osoittavat, että kaikkia osayleiskaavan alueita ei kuitenkaan ole tarpeen asemakaavoittaa toteutettavaksi vuoteen **2040** mennessä – nyt laaditulla yleiskaavalla halutaan ohjata ja vaihteistaa asuinrakentamista enemmän. Tämän vuoksi osayleiskaavaa esitetään kumottavaksi. Läntistä työpaikka-alueita on laajennettu yleiskaavassa jo laaditun asemakaavan mukaisesti länteen pois Päijännetunnelin vaikutusalueelta. Jokelan länsipuolelle on merkitty maa- ja metsätalousalueita sekä viljelymaisemaa, sillä alueelta on puuttunut oikeusvaikutteinen kaava.

Kellokosken taajaman osalta on myös tehty aiempaa osayleiskaavaa tarkempi mitoitus ja vaiheistustarkastelu. Asumisen laajenemisalueet noudattavat Kellokosken vuonna 2011 lainvoiman saanutta osayleiskaavaa. Osayleiskaavassa on kuitenkin aluevarauksia tarpeeseen nähden liikaa ja Järvenpään rajautuvia alueita esitetään kumottaviksi, jolloin niille mahdollisesti tapahtuvaa rakentamista voidaan käsitellä suunnittelutarveratkaisuin ja poikkeusluvin. Taajamien ulkopuoliset osayleiskaavat ovat ohjanneet kohtuullisella tavalla hajaasutusalueiden rakentamista.

6. YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

6.1 Yleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttö- tavoitteisiin

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Yleiskaavan kaikki kasvu on sijoitettu oleviin taajamiin niitä eheyttäen ja maltillisesti laajentaen. Rakennemallivaiheessa oli mukana kaksi vaihtoehtoa, joissa avattaisiin Tuusulaan neljäs taajama. Uuden taajaman kehittäminen veisi resurssit kaikkialta muualta, ja olisi ennen kaikkea suuri riski Hyrylän kehittymiselle. Ristikytöön osoitetaan kuitenkin asemanseutuun tukeutuva reservialue, joka perustuu tulevaisuudessa vahvaan joukkoliikenteeseen.

Yleiskaavatyön jälkeen tutkitaan ryhdytäänkö kyliin (Linja-mäki, Nahkela, Ruotsinkylä, Rusutjärvi ja Vanhakylä) laatimaan MRL 44§:n mukaisia kaavoja, jotka oikeuttavat suoraan rakennusluvan hakemiseen.

Yleiskaavan tavoitevuoteen asti suunnattu kasvu painottuu itäiseen Hyrylään, rakenne kasvaa Keravan suuntaan, mikä on tarkoituksenmukaista seuturakenteen ja joukkoliikenteen kehittämisen kannalta. Hyrylää halutaan kehittää Tuusulan keskuksena; sen vahvuudet ovat hyvä sijainti, Tuusulanjärvi sekä vahva historiallinen tausta. Yleiskaavassa kasvun keskittäminen olemassa olevien taajamien yhteyteen tukee tavoitetta joukkoliikenteen edellytysten turvaamisesta ja parantamisesta. Riittävän tiivis rakenne mahdollistaa kevyellä liikenteellä saavutettavat lähipalvelut. Kasvun painottuminen palveluiden läheisyyteen mahdollistaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämisen ensisijaisena liikkumismuotona lyhyillä etäisyyksillä. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen parantaa edellytyksiä tuottaa kustannustehokasta joukkoliikennettä ja lisätä joukkoliikenteen tarjontaa. Yleiskaavan tavoitteena on kestävien liikennemuotojen kulkutapaosuuden nostaminen ja henkilöautoriippuvuuden vähentäminen. Kävelyn ja pyöräilyn priorisoinnilla parannetaan liikenneturvallisuutta.

Yleiskaavassa varataan työpaikkaalueita Etelä-Tuusulaan ja Sulaan. Nämä työpaikka-alueet tukeutuvat hyvään saavutettavuuteen olemassa olevan Tuusulan Itäväylän varrelle. Lisäksi työpaikka-alue osoitetaan tulevan Kehä IV:n varrelle ja reservivaraus Vähänummentielle logistiikan poikittaisyhteyteen tukeutuen. Työpaikka-alue Lahden moottoritien varrella on hyvin saavutettavissa. Jokelassa varataan työpaikka-alueita taajaman länsipuolelle ja Kellokoskella Rajalinnaan.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikenne- muotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavaraj- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Suunnittelun lähtökohtana on pidetty joukkoliikennetiheyden saavuttamista nykyisissä taajamissa. Tiivistyvä yhdyskuntarakenne vähentää uusien väyläyhteyksien rakentamisen tarvetta. Liikenteelliset toimenpiteet keskittyvät ennen kaikkea olemassa olevan päätieverkon välityskyvyn ja toimivuuden parantamiseen ja seudullisen ja paikallisen liikenteen sujuvuuden turvaamiseen.

Joukkoliikennetiheyttä (vähintään 20 as/ha) on pidetty suunnittelun tavoitteena yleiskaavatyön alusta lähtien. Uusien alueiden sijoittaminen olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisälle ja välittömään läheisyyteen parantaa jalankulun ja pyöräilyn kilpailukykyä lyhyillä matkoilla. Kaavakartalla on osoitettu pyöräilyn runkoverkko ja laatuikäntävä.

Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu joukkoliikenteen laatuikäntävä, joka Tuusulanväylä – Kerava –osuudella voisi toteutua linja-autoliikenteen lisäksi tulevaisuudessa esimerkiksi raitiotienä tai pikaraitiotienä.

Kaavaratkaisussa luodaan edellytykset lentokentän pohjoispuolisen poikittaisen seudullisen liikenneyhteyden Kehä IV:n sekä pohjoisen Järvenpäästä Tuusulan kautta Nurmijärvelle suuntautuvan yhteyden luomiselle. Kehä IV on tärkeässä osassa valtakunnallisesti merkittävän Helsinki-Vantaa lentoaseman kehittämisessä. Kaavaratkaisulla tuetaan myös seudullisen, Hyrylän läpi kulkevan liikenteen sujuvuutta ohikulkutietä parantamalla ja Hyrylän sisäisten yhteyksien

parantamisella. Pidemmän aikavälin varauksena osoitetaan Itäinen radanvarsitie.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonais- turvallisuuden tarpeet, erityisesti maan- puolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toiminta- mahdollisuudet.

Uutta rakentamista ei osoiteta tulva-alueille. Liikenteen melu- ja tärinäksymykset sekä mm. toiminnot, jotka sisältävät vaarallisten kemikaalien käsittelyä, ratkaistaan tarkemmissa kaavavaiheissa. Lentokone- melualueille ei osoiteta uudisrakentamista, vähäisesti täydennettävänä alueina osoitetaan Rajatien ja Vähä-Muorin olemassa olevat asuinalueet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Tuusulaan on laadittu kattava arkeologinen ja historiallisen ajan selvitys. Kohteet on merkitty yleiskaavaan. Yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu koko kunnan kattava yksityiskohtainen Kulttuurimaisema ja rakennuskanta –selvitys. Yleiskaavamääräyksen mukaisesti selvityksen kohteet ja arvot on huomioitava alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja lupaharkinnassa.

Yleiskaavan rinnalla on valmisteltu viheraluestrategiaa, joka on viheralueiden pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma. Strategia ohjaa alueiden tarkempaa suunnittelua. Yleiskaavassa osoitetaan tärkeimmät seudullisesti ja paikallisesti merkittävät viheralueet sekä tarpeelliset kehitettävät yhteydet niiden välillä. Yleiskaavatyötä varten on laadittu tarkkoja luontoselvityksiä, joiden kohteet on merkitty kaavakartalle.

Yleiskaavassa osoitetaan mahdollisuudet Hyrylän, Jokelan ja Kellokosken kuntakeskusten tiivistämiseen ja kehittämiseen. Keskustojen viheraiheet huomioidaan (Hyrylässä ennen kaikkea Tuusulanjärvi – Tuusulanjoki, Kellokoskella Keravanjoki sekä Ruukki, Jokelassa lammet puistoiheen).

Kaava ei estä bio- ja kiertotaloustoimintaa. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.

Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä. Kaavaan on merkitty **400 kV** ja **110 kV** sähkölinjat.

Lisäksi kaavassa on osoitettu yhteystarve voimalinjalle välillä Ruotsinkylä – Lahela.

Kaavaan on merkitty olevat maakaasun runkoputket Rykmentinpuistosta kohti Keravaa ja Lahdentien rinnalle. Rakennusten ja rakenteiden suojaetäisyyksistä ja muista maakaasun käyttöön ja turvallisuuteen liittyvistä asioista säädetään maakaasun käsittelyn turvallisuudesta annetussa asetuksessa (**551/2009**).

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Yleiskaavaehdotuksessa ei ole tutkittu alueiden osoittamista tuulivoimaloille. Alle maakunnallisen kokoluokan tuulivoima-alueeksi määritellään **1-9** tuulivoimalan muodostama kokonaisuus. Mahdollinen tuulivoimaloiden sijoittuminen tulee tutkia tarkemmalla kaavalla.

Yleiskaavaehdotukseen on merkitty olevat **400 kV** ja **110 kV** voimalinjat sekä yhteystarve uudelle voimalinjalle Lahela - Ruotsinkylä -välille olemassa olevassa johtokäytävässä. Kaavassa osoitetaan myös maakaasun runkoputki.

6.2 Yleiskaavan vaikutukset

Yleiskaavaehdotuksesta on laadittu erillinen vaikutusten arviointi (Ramboll, 2017), joka kokonaisuudessaan on kaavaselostuksen liiteaineistona. Lisäksi on laadittu metsätalous vaikutusten arviointi (LUKE, Luonnonvarakeskus 1018) Alla on esitetty merkittävimpiä vaikutuksia lyhyesti.

6.2.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Vaikutusten arvioinnin mukaan kolmen nykyisen taajaman vahvistaminen ja kasvun suuntaaminen pääosin Hyrylään on yhdyskuntarakenteen kannalta selkeä strategia ja vahvistaa Hyrylän asemaa kuntakeskuksena. Kasvun suuntaaminen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta eheyttävästi on myös taloudellisesti kestävää.

Yleiskaavaehdotuksen mukainen ratkaisu hyödyntää nykyisten taajamien tiivistämistä ja laajenemisvaran ja vaiheistaa pitkällä tähtäimellä alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen niin, että tämä potentiaali hyödynnetään ennen uusien alueiden käyttöönottoa. Yleiskaavaehdotuksessa osoitettu reservialuumerkintä Ristikydön alueella ja alueen varaaminen pitkällä tähtäimellä asemakaavoitettavaksi alueeksi, on Tuusulan kannalta nykyisessä tilanteessa perusteltua.

6.2.2 Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteen järjestämisen kannalta kaavaratkaisu on hyvä kokonaisuus ja keskittää maankäyttöä joukkoliikenteen käytäviin. Kasvun keskittäminen nykyisiin taajamiin rakennetta tiivistäen ja eheyttäen mahdollistaa ainakin taajamien sisäisten matkojen tekemisen kävellen tai pyöräillen.

Väestönkasvun keskittäminen ja sen myötä taajamien laajempi ja keskittyneempi väestöpohja mahdollistaa myös paremmat taajamienväliset joukkoliikenneyhteydet. Lentoradan aseman rakentaminen toisi kokonaan uuden näkökulman Tuusulan ja -vapauttaessaan kapasiteettia pääradalta lähiliikennettä varten - myös koko keskisen Uudenmaan joukkoliikenteen järjestämiseen.

6.2.3 Vaikutukset elinkeinoelämään ja asukkaisiin

Kaavamääräykset mahdollistavat asuntotarjonnan monimuotoisuuden ja monipuolisuuden lisäämisen eri asukasryhmät huomioiden. AK-, AP- ja AO- alueet sallivat erilaisten talotyyppien vaihtelun, mikä tuo kaavan toteuttamiseen joustavuutta, mahdollistaa erilaiset asumismuodot alueiden sisällä sekä monipuolisen kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan.

Yleiskaavaehdotuksessa osoitettu kasvu mahdollistaa palvelujen säilymisen ja tarjonnan monipuolistumisen edelleen. Yleiskaavaehdotus painottaa Tuusulan keskustaa kaupan pääsijaintipaikkana, mikä lisää keskustan kehittämisedellytyksiä. Yleiskaavaehdotuksen vähittäiskaupan suuryksikköalueet eivät muuta Tuusulan maankäytön suunnittelutilannetta, koska ne on osoitettu jo aiemmin osayleiskaavoissa. Yleiskaavaehdotus vaikuttaa elinkeinoelämään mahdollistamalla sekä nykyisten yritysten toimintaedellytysten kehittymisen että uusien yritysten ja työpaikkojen sijoittumisen Tuusulaan.

6.2.4 Vaikutukset kuntatalouteen

Yleiskaavan vaikutusten arvioinnissa laskettiin yleiskaavan mahdollistaman väestön-kasvun kuntataloudellinen nettotulo 30 vuoden tarkasteluajanjaksolla. Nettotulon kokonaissumma on noin 40 miljoonaa euroa, josta Hyrylän osuus on noin 29 miljoonaa euroa (73 %), Jokelan noin 7 miljoonaa euroa (17 %) ja Kellokosken noin 4 miljoonaa euroa (10 %). Yleiskaavaehdotuksen nettotulot vastaavat noin viiden vuoden kiinteistövero-tuloja (vuoden 2015 taso).

Nettotulot ovat kunnan kannalta uusia tuloja vain siltä osin kuin Tuusulaan muutetaan kunnan ulkopuolelta. Vuonna 2015 Tuusulaan muutti muista kunnista noin 2 500 asukasta ja Tuusulan sisällä muuttajia oli noin 2 400 (www.tilastokeskus.fi). Tällä suhteella laskettuna noin puolet yleiskaavaehdotuksen mahdollistamien uusien asukkaiden lukumäärästä olisi uusia tuusulalaisia ja siten myös noin puolet nettotuloista olisi uutta tuloa kunnalle.

Yleiskaavaehdotuksen kuntataloudellista merkitystä voidaan tarkastella myös yhdyskuntarakenteen kehittymisen aiheuttaman vaikutuksen näkökulmasta. Yhdyskuntarakenteen kehittäminen kuntataloudellisesti edullisella tavalla edellyttää uudisrakentamisen suuntaamista ensisijaisesti niille alueille, jotka sijaitsevat mahdollisimman keskeisesti eli lähellä työpaikkoja ja palveluja ja ovat jo tehtyjen infrastruktuuri-investointien piirissä. Yleiskaavaehdotuksessa uusi asuinrakentaminen on tämän periaatteen mukaisesti suunnattu taajamiin.

6.2.5 Metsätalousvaikutusten arviointi

Luonnonvarakeskus (Luke) on tehnyt Tuusulan yleiskaava **2040** suojelumerkintöjen metsätalousvaikutusten arvioinnin. Arviointi koskee suojelumerkintöjen **SL, SL-1, sl-1, sl-2, luo-1, luo-2 ja ge** vaikutuksia (**SL**-merkinnät sisälsivät vaikutusten arviointia tehtäessä myös yleiskaavaehdotuksen **S ja S-1** –merkinnät). Arviointi toteutettiin vertaamalla tilannetta, jossa Tuusulan kunnan alueella oli voimassa valmisteilla olevan Tuusulan yleiskaavan **2040** suojelumerkinnät sellaiseen tilanteeseen, jossa alueella oli voimassa tällä hetkellä lainvoimaiset osayleiskaavat. Metsätalousvaikutusten arviointi tuotettiin Tuusulan kunnan alueen metsä- ja kitumaalle pois lukien kunnan omistamat alueet.

Tuusulan yleiskaavan **2040** suojelumerkintöjen metsätalousvaikutuksia arvioitiin kolmen erilaisen tulkinnan mukaisesti. Nämä tulkinnat poikkesivat toisistaan siinä, miten paljon suojelumerkintöjen tulkittiin rajoittavan metsänkäsittelyä. Tulkinta **1** vastaa nyt esitettyä yleiskaavaehdotuksen kaavamääräysten mukaista tilannetta. Tulkinta **2** vastaa tilannetta, jolla maanomistajat kuultiin arvokkaiden luontokohteiden osalta. Tällöin määräyksissä **sl-2, luo-2** ja **ge** oli avohakkuukielto ja perustettavia luonnonsuojelualueita ei koskenut **5** vuoden kohtuullistaminen (ellei **5** vuodessa ole suojelua perustettu, astuu voimaan toimenpiderajoitus). Tulkinta **3** vastasi tilannetta, jolloin maanomistaja ei halua hakea lupia vaan kokee kaikki kohteiden kaavamääräykset liian rajoittaviksi.

Tulokset: Voimassa olevissa osayleiskaavoissa suojelumerkintöjen (**SL, sl, luo ja ge**) pinta-ala metsä- ja kitumaalla oli yhteensä **994** ha, joka

oli **11** % metsä- ja kitumaan kokonaispinta-alasta laskenta-alueella. Suojelumerkinnöistä **62** ha oli luonnonsuojelu- tai Natura-alueita. Kaikilla laskenta-alueen nykyisillä luonnonsuojelu- ja Natura-alueilla (yhteensä **94** ha) ei kuitenkaan ollut suojelumerkintää, sillä osa nykyisistä luonnonsuojelu- ja Natura-alueista on perustettu osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen.

Tuusulan yleiskaavassa **2040** suojelumerkintöjen pinta-ala laskenta-alueen metsä- ja kitumaalla oli yhteensä **616** ha, joka oli **7** % metsä- ja kitumaan kokonaispinta-alasta. Luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden (**94** ha) lisäksi suojelumerkintöjä oli **522** hehtaaria, joista osa oli uusia tai uudella tavalla rajattuja alueita (**167** ha) ja loput samoja kuin voimassa olevissa osayleiskaavoissa (**355** ha).

Laskennan mukaan yleiskaavaratkaisu lisää kantorahatuloja, koska rajoitetun metsänkäsittelyn piirissä on vähemmän alueita kuin nykyisissä osayleiskaavoissa. Laskennan tuloksena hakkuiden vuotuiset kantorahatulot metsämaalla ovat nykytilassa **2 872 200 €**. Arvioitaessa metsätalousvaikutuksia uusien suojelumerkintöjen Tulkintaa **1** (yleiskaavaratkaisu) hyödyntäen, vaikutukset lisäävät kantorahatuloja **260 800 €** vuodessa ensimmäisen **10** vuoden aikana edellyttäen, että hakkuut olisivat laadittujen arvioiden mukaiset. Uudet suojelumerkinnät lisäävät kantorahatuloja **96 700 €** tulkintaa **2** hyödyntäen. Tulkinnassa **3** kantorahatulot kasvavat + **44 900 €**.

Arviossa oletuksena on, että kaikki kannattavasti korjattavissa oleva aines (tukki ja kuitu) ja energiapuu korjataan. Kannattavuutta määrittelee arvioissa nettotuottojen nykyarvon maksimointi **5** %:n tuottovaatimuksella. Arvioiden tavoitteena oli suurimman nettotulojen mukaiset hakkuumahdollisuusarviot ilman toiminnan kestävyysvaatimusta

Kantorahatulojen muutoksen taustalla ovat muutokset metsänkäsittelyluokkien pinta-aloissa: tulkinnan **1** perusteella uudet suojelumerkinnät lisäävät metsänkäsittelyn ulkopuolella olevan metsämaan pinta-alaa **54** hehtaaria verrattuna Nykytila-arvioon, mutta samalla **868** hehtaaria rajoitetussa metsänkäsittelyssä olevaa metsämaata siirtyä normaalin metsänkäsittelyyn piiriin.

6.2.6 Vaikutukset luontoon, luonnonvaroihin, maa- ja kallioperään ja vesistöihin

Yleiskaavaehdotuksen mukaisen maankäytön ollessa valtaosin taajama-alueiden tiivistämistä, ekologiseen verkostoon ja laajempiin luonnonalueisiin kohdistuvat vaikutukset ovat varsin vähäisiä. Suojelualueisiin ei kohdistu suoria vaikutuksia, jotka heikentäisivät tai hävittäisivät alueiden suojelullisina perusteina olevia luonnonarvoja.

Yleiskaavassa on joitakin arvokkaita luontokohteita huomioivia parannuksia. Kaavaselostuksen lopussa on esitetty luonnon kannalta kriittisiä kohteita yleiskaava-ratkaisussa. Lentoradasta voi aiheutua haittaa Hyrylän tai Mätäkiven pohjavesialueille. Keskeisiä vesistövaikutuksia ovat asunto-, työpaikka- ja liikerakentamisen hulevesivaikutukset sekä golfkentän laajennuksen myötä mahdollisesti kasvava ravinnekuormitus. Myönteisiä vaikutuksia ovat uudet, yleiskaavassa esitettävät suojelualueet ja luonnosvaiheesta pienentyneet asumisen aluevaraukset.

Yleiskaavaehdotuksen mukaan merkittävimpiä pohjavesivaikutuksia voisi olla Lentoradan rakentamisella, mutta mahdolliset vaikutukset tarkentuvat ja voidaan ottaa huomioon tarkemman suunnittelun yhteydessä. Uusien alueiden rakentaminen ja päällystetyn pinnan lisääntyminen voivat rankkasateiden aikaan aiheuttaa vesistöjen tulvimista sekä rakenteiden tukkeutumista tai vaurioitumista, mikäli hulevesien hallintaa ei kiinnitetä erityistä huomiota.

6.2.7 Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöön

Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden alueiden tai kohteiden alueille tai välittömään lähiympäristöön on osoitettu vain vähäisessä määrin uutta maankäyttöä. Kaavassa on lisäksi osoitettu paikallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja annettu niitä koskevia määräyksiä. Paikallisesti arvokkailla maisema-alueilla merkittävimmin maisemaa muuttaa Purolan - Nukarin itä-länsi-suuntainen tieyhteys.

Koko kuntaa kokonaisuutena tarkasteltaessa yleiskaavaehdotuksen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön ovat suhteellisen vähäiset. Merkittävimmät maankäytön muutokset, joilla on vaikutuksia myös maisemaan ja kaupunkikuvaan, tapahtuvat Hyrylän alueella, sillä noin **80 %** yleiskaavaehdotuksen mukaisesta uudesta asutuksesta ja myös muut merkittävimmin maisemaa tai kaupunkikuvaa muuttavat toiminnot sijoittuvat Hyrylään, sen lievealueille tai lähiympäristöön, pitkälti siis jo rakennetulle tai osittain rakennetulle vyöhykkeelle. Paikallisella tasolla tarkasteltuna täydennysrakentaminen ja nykyisten rakennettujen alueiden tiivistäminen aiheuttaa vaikutuksia alueiden luonteeseen ja maisema- ja taajamakuvaan: ympäristö muuttuu rakennetummaksi ja kaupunkimaisemmaksi. Paikoin rakennettu vyöhyke kuitenkin myös laajenee nykyisille rakentamattomille tai väljästi rakennetuille alueille, mikä muuttaa rakennettujen, maaseutumaisten ja luonnonalueiden rajautumista ja suhdetta toisiinsa.

6.2.8 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Väestönkasvu ja taajamien keskustojen kehittäminen luovat edellytyksiä palvelujen kehittämiseksi. Yleiskaava tarjoaa erilaisia asumismahdollisuuksia ja -muotoja eri elämäntilanteessa oleville ihmisille. Lisäksi yleiskaavassa mahdollistetaan työpaikkojen ja työpaikkaomavaraisuuden lisääntyminen. Joukkoliikenteen kehittämisedellytysten paraneminen ja taajamien tiivistyminen tukevat kestävästä liikkumisesta. Taajamien maankäytön tehostaminen ja tiivistäminen muuttaa paikoin alueiden virkistyskäyttöä. Osa muutoksista saattaa heikentää alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia. Käyttöpaineen kasvu saattaa lisätä virkistysalueiden (esim. metsän pohjan) kulumista. Osa muutoksista parantaa virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden saavutettavuutta ja virkistysreittejä.

Uusien alueiden maarakentamisesta voi aiheutua paikallisia ympäristöhäiriöitä, kuten melu-, värinä- ja pölyvaikutuksia.

6.3 Yleiskaavan oikeusvaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain **42 §**:ssä määrätään yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan.

Suunnittelun ohjausvaikutus

Hyväksytty yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (**MRL 42.1 §**).

Vaikutus viranomaisiin

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista (**MRL 42.2 §**). Säännös koskee niin kunnan, maakuntaliittojen kuin valtion viranomaisia.

Yleiskaavan oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun

Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin **1** momentissa tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Jos yleiskaava on ilmeisen vanhentunut, asemakaava voidaan perustellusta syystä laatia tai muuttaa sisällöltään **1** momentissa säädetystä poiketen. Tällöin on kuitenkin huolehdittava siitä, että asemakaava sopeutuu yleiskaavan kokonaisuuteen ja otettava huomioon, mitä **39 §**:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksista.

Rakennusjärjestys

Yleiskaava-alueella rakentamista ohjaa voimassa oleva rakennusjärjestys. Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on asiasta toisin määrätty (**MRL 14.4 §**).

Ehdollinen rakentamisrajoitus

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita

haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus).

Haittaa arvosteltaessa ei oteta huomioon omistussuhteissa yleiskaavan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten.

(**MRL 43.1 §**)

Ehdoton rakentamisrajoitus

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Tällöin ei sovelleta, mitä **1** momentissa säädetään. (**MRL 43.2 §**)

Yleiskaavassa voidaan erityisellä määräyksellä kieltää käyttämästä rakennustoimintaan tarkoitettua aluetta enintään viiden vuoden aikana muuhun rakentamiseen kuin maatalouden ja muiden siihen verrattavien elinkeinojen tarpeita varten (määräaikainen rakentamisrajoitus, **MRL 43.3 §**).

Ehdoton toimenpiderajoitus

Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, yleiskaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset).

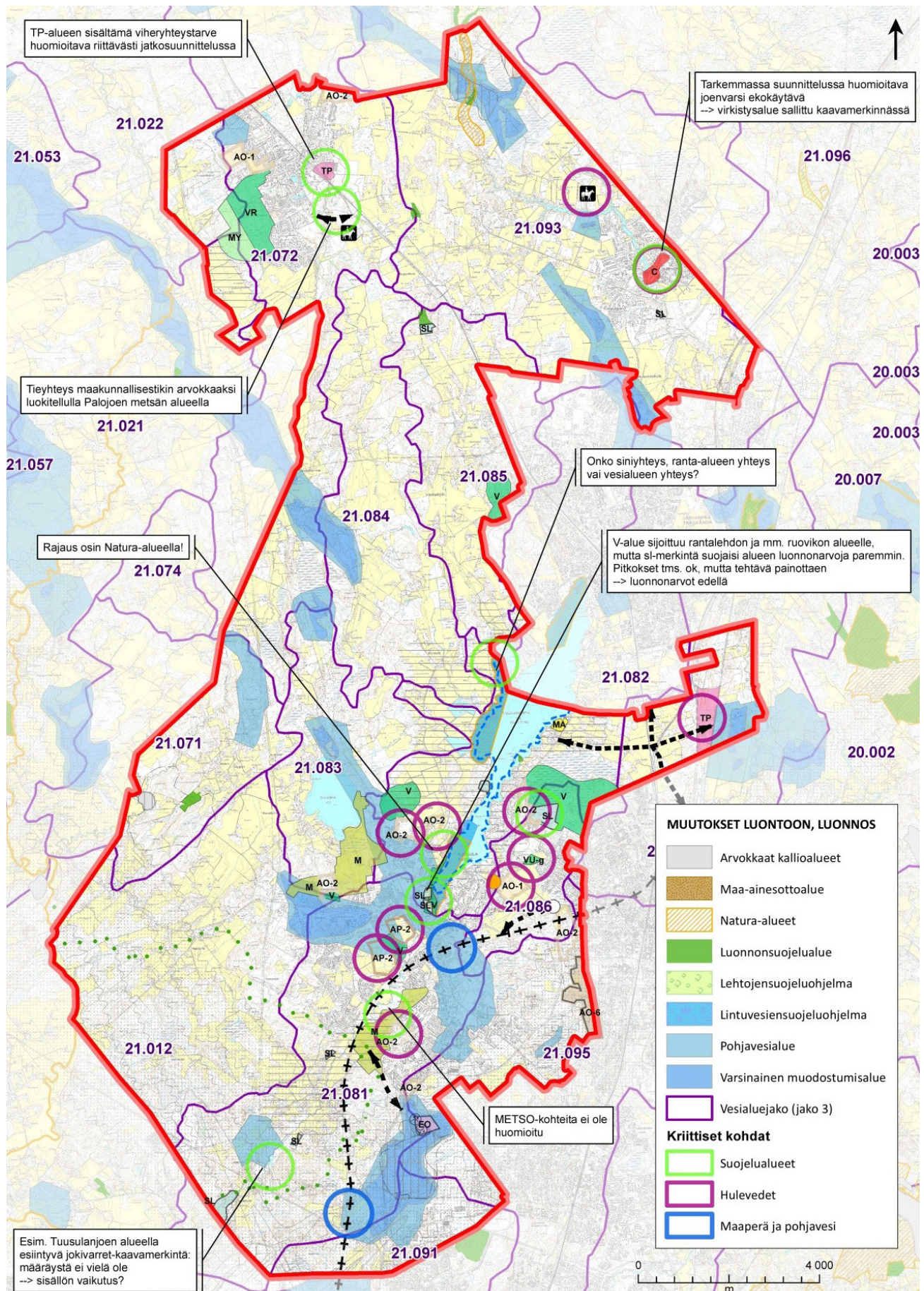
Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman **128 §**:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus). (**MRL 43.2 §**) Toimenpiderajoitus ei saa kuitenkaan koskea puiden kaatoa yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Muu lainsäädäntö

Yleiskaava on otettava huomioon myös suunniteltaessa ja päätettäessä ympäristön käytön järjestämisestä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä siten kuin erityslaeissa säädetään.

Muussa lainsäädännössä on vastaavasti säännöksiä, jotka yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon. Tässä suhteessa keskeisimpiä lakeja ovat ympäristönsuojelulaki, rakennussuojelulaki, tielaki, vesilaki, metsälaki, maa-aineslaki, kaivoslaki ja jätelaki. Luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain huomioon ottamisesta säädetään tarkemmin **MRL 197 §**:ssä.

Kartta 35: Maankäytön muutosalueiden jatkosuunnittelussa huomioon otettavia vaikutuksia luontoon, luonnonvaroihin, maa- ja kallioperään tai vesistöihin (Ramboll 2017a).

Muut kaavaa koskevat selvitykset, asiakirjat ja taustamateriaali:

I OAS

II Tavoitteet ja lähtökohdat

III Rakennemallit: rakennemalliraportti - rakennemallikartat 4 kpl -rakennemallien teemakartat

Liiteraportit:

I a Mielipiteet OAS:sta

II a Lähtökohdat

II b Tuusulan viheralueet

II c Viheraluekysely

II d Tulevaisuuden Tuusula 2040

II e Työpajakoosteet

III a Yleiskaavan rakennemallit virkamiestyöpajassa

III b Rakennemallit valtuustoseminaarissa

III c Rakennemallien liikennearviointi

III d Lausunnot ja vastineet rakennemalleista

III e Perustelut rakennemallin valintaan
Aloituvaiheen viranomaisneuvottelun muistio
(18.12.2013 Uudenmaan ELY-keskus)

Tuusulan kulttuurimaisema ja rakennuskanta -selvitys.

Viheraluestrategialuonnos 2014, Tuusulan kaavoitus.

Maisemaselvitys 2011, FCG.

Luontoselvitys 2011, Luontotieto Keiron Oy, Luontoselvityksen liitekartat 1-17

Tuusulan luontoselvitykset 2017 – Arvokkaiden luontokohteiden tarkistukset (Enviro 2018)

Luonnoksesta jätetyt lausunnot vastineineen

Luonnoksesta jätetyt mielipiteet vastineineen

Vaikutusten arviointi (Ramboll 3.3.2017a)

Tuusulan ekosysteemipalvelut (Ramboll 2017b)

Tuusulan liikennemalli. 2015. Strafica.

Tuusulan yleiskaavan liikenteelliset hanketarkastelut ja yleiskaavan tavoiteverkon laadinta 2015. Strafica.

Tuusulan yleiskaavaehdotuksen ennusteet. 2016. Strafica.

Tarkistetut liikennemalliennusteet. 2016. Strafica.

Tuusulan kunta, kaupan palveluverkkoselvitys 2018 (Ramboll)

TUUSULA

Rakentamisen
taidetta.

Taulukot:

Taulukko 1. Venni-väestösuunnite 2016–2040.

Taulukko 2. Väestönkasvuvarvio ikäryhmittäin vuoteen 2040.

Taulukko 3. Ikääntyvien määrän kasvuvarvio vuoteen 2040.

Taulukko 4 ja 5: Yleiskaava-alueuudoksen maankäyttömuodot.

Taulukko 6 ja 7: Yleiskaavaehdotuksen maankäyttömuodot.

Taulukko 8: Tuusulan väestöennuste 2016-2040

Taulukko 9: Kaavan mahdollistama asukasmäärä.

Taulukko 10: Kaavan mahdollistama asukasmäärä.

Taulukko 11: Uusien talotyyppien osuudet taajamien välillä.

Taulukko 12: I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Etelä-Tuusulassa.

Taulukko 13: I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Hyrylässä.

Taulukko 14: Kaavojen mahdollistama kasvu tavoitevuoteen 2040 tultaessa.

Taulukko 15: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Hyrylän seudulle.

Taulukko 16: I-vaiheen kehitettävät asuinalueet Jokelassa.

Taulukko 17: II-vaiheen kehitettävät asuinalueet Jokelassa.

Taulukko 18: Kaavojen mahdollistama kasvu Jokelassa yhteensä tavoite vuoteen 2040 mennessä.

Taulukko 19: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Jokelaan.

Taulukko 20: I - vaiheen kehitettävät asuinalueet Kellokoskella.

Taulukko 21: II - vaiheen kehitettävät asuinalueet Kellokoskella.

Taulukko 23: Kunnan laatima väestöennuste ja yleiskaavan mahdollistama väestönkasvu Kellokoskelle.

Taulukko 24: Vähittäiskaupan liiketilan laskennallinen lisätarve vuosiin 2020, 2030 ja 2040 (Ramboll 2018)

Taulukko 25: Luonnonsuojelulain nojalla Tuusulaan perustetut luonnonsuojelualueet.

Taulukko 26: Ehdotukset uusiksi luonnonsuojelualueiksi perustettavista kohteista.

Taulukko 27: Merkinnällä sl-1 osoitetut kohteet. LS=luonnonsuojelulaki, ML= metsälaki, VL=vesilaki, U=uhanalainen luontotyyppi, OYK=osayleiskaava, AK=asemakaava. Metsälaki on voimassa vain M-alueilla, mutta yhdenvertaisuuden vuoksi vastaavat kohteet on otettu mukaan tarkasteluun M-alueiden ulkopuolella.

Taulukko 28: Merkinnällä sl-2 osoitetut alueet. VL= vesilaki, ML=metsälaki, LS=luonnonsuojelulaki, uhanalainen luontotyyppi = U

Taulukko 29: Merkinnällä luo-1 osoitetut alueet.

Taulukko 30: Merkinnällä luo-2 osoitetut alueet. OYK=osayleiskaava.

Taulukko 31: Merkinnällä ge- osoitetut kohteet.

Taulukko 32: Muinaismuistot 1/2

Taulukko 33: Muinaismuistot 2/2

Kuvat:

Kuva 1: Kari Kohvakka 2018

Kuva 2: Kari Kohvakka 2018

Kuva 3: Kari Kohvakka. Hyrylän jäähalli 2016.

Kuva 4: Tuomo Halmetoja. Anttilan tilakeskus 2018

Kuva 5: Tuomo Halmetoja. Tuusulanjärvi on ahkerassa virkistyskäytössä ympäri vuoden. 2018

Kuva 6: Havainnekuva: Asuntomessut 2020.

Kuva 7: Antti Kallio, Rusutjärvi

Kuva 8: Tuomo Halmetoja Jokelan lammet luovat omaleimaisen ilmeen keskustaan 2018.

Kuva 9: Rusutjärvi, Antti Kallio.

Kuva 9: Antti Kallio. Häglin uimaranta.

Kuva 10: Kari Kohvakka. Hyrylän uimahalli 2016.

Kuva 11: Kari Kohvakka, Rantatie 2018.

Kuva 12: Kari Kohvakka, Sarvikallio, Tuusula.

Kuva 13: Kari Kohvakka, Erkkola 2018.

Kuva 14: Tuusulan kunta, havainnekuva, Koskenmäen liittymä 2018.

Kuva 15: Antti Kallio, Rusutjärvi

Kuva 16: Jylhä, Punatiilivaruskunnan vanha leipomo, jossa viimeksi toimi sairaala.

Kuva 17: Sami Mannerheimo, Kellokosken pato ja patoallas vuonna 2012.

Kuva 18: Jokelan tiilitehdas vuonna 2012 <http://www.virtuaalituusula.fi/kohde.tmp?id=26>

Kartat:

- Kartta 1: Kartalla punaisella on kuvattu kumottavat osayleiskaavat / osayleiskaavan osat. Vihreällä on merkitty korkeimman hallinto-oikeuden Rykmentinpuistosta kumoamat asuminen alueet.
- Kartta 2: Ote voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmästä.
- Kartta 3: Ote valmisteilla olevasta Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta.
- Kartta 4: Ote MAL 2019 –suunnitelmaluonnoksen ensisijaisesti kehitettävistä vyöhykkeistä.
- Kartta 5: Kooste naapurikuntien osayleis- ja yleiskaavoista.
- Kartta 6: Tuusulan rakennemallivaihtoehdot A1, A2, B1 ja B2. Näistä valtuusto valitsi yleiskaavatyön pohjaksi mallin A2 Hyrylä-Kerava.
- Kartta 7: Uudet asuinalueet Hyrylän keskustassa ja arvio asukasmäärästä.
- Kartta 8: Uudet asuinalueet ja arvio asukasmäärästä Etelä-Tuusulassa.
- Kartta 9 : Uudet asuinalueet ja arvio asukasmäärästä Jokelassa.
- Kartta 10: Uudet asuinalueet ja arvio asukasmäärästä Kellokoskella.
- Kartta 11: Kunnan omistamat maat (toukokuu 2018) ja yleiskaavaehdotuksen asuminen laajenemisalueet.
- Kartta 12: Kunnan omistamat maat (toukokuu 2018) ja yleiskaavaehdotuksen asuminen laajenemisalueet.
- Kartta 13: Päivittäistavarakaupan tavoiteverkko.
- Kartta 14: Sulan ja tuusulan itäväylän varren työpaikka-alueet.
- Kartta 15: Sarvikallion ulkoilualue.
- Kartta 16: Lepokallion ja Temmonmäen virkistysalue Jokelassa.
- Kartta 17: Ruotsinkylän tutkimusmetsät.
- Kartta 18: Ekologinen yhteys kulkee Koillis-Hyrylästä, Golfkentän ja Tuomalansuon kautta kohti Sipoota.
- Kartta 19: Ekologiset yhteydet ja luonnon ydinalueet yleiskaavan luontoselvityksessä (2011).
- Kartta 20: Lahelanpellon alueen maankäyttö-luonnos ja liikenne-ennuste, ilman uutta kokoojakatua.
- Kartta 21: Lahelanpellon alueen maankäyttö-luonnos ja liikenne-ennuste, kokoojakadulla.
- Kartta 22: Arkivuorokauden liikenne-ennuste vuodelle 2040 yleiskaavan mukaisella perusliikenneverkolla, josta on poistettu Lahelanorsi.
- Kartta 23: Etelä-Tuusulan nykytilanteen arkivuorokauden liikennemäärät.
- Kartta 24: Arkivuorokauden liikenne-ennuste vuodelle 2040 yleiskaavan mukaisella perusliikenneverkolla, johon lisätty Tuusulanjoentien jatke Ruotsinkyläntie-Tuusulanväylä.
- Kartta 25: Arkivuorokauden liikenne-ennuste vuodelle 2040 yleiskaavan mukaisella perusliikenneverkolla, josta on poistettu Lahelanorsi.
- Kartta 26: Focus alueeseen liittyviä liikennetarkoituksia suunnitelmia.(Puputti 2018).
- Kartta 27: Tallinna-tunnelin liittyminen liikennejärjestelmään (FinEst Link 2018).
- Kartta 28: Tuusulan pohjavesialueet.
- Kartta 29: Tuusulan Luonnonsuojelualueet.
- Kartta 30: Paikallisesti luonnonsuojellisesti arvokas kohde (sl).
- Kartta 31: Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas alue.
- Kartta 32: Geologisesti arvokkaat alueet.
- Kartta 33: Muinaismuistokohteet ja kulttuurimaisema-alueet.
- Kartta 34: Lentomeluvyöhykkeet.
- Kartta 35: Maankäytön muutosalueiden jatkosuunnittelussa huomioon otettavia vaikutuksia luontoon, luonnonvaroihin, maa- ja kallioperään tai vesistöihin (Ramboll 2017a).

Tuusulan kunta
Kuntakehitys ja
tekniikka
Hyryläntie 16
PL 60
04301 Tuusula

Kuntasuunnittelupäällikkö, Asko Honkanen
Kaavoituspäällikkö, Pia Sjöroos
Yleiskaavasuunnittelija, Henna Lindström
Suunnitteluinsinööri, Heikki Väänänen (syyskuun loppuun 2018)
Kaavasuunnittelija, Katja Gräsbeck
Kaavasuunnittelija, Terhi Wermundsen
Kaavasuunnittelija, Marjukka Hanhijärvi
Avustava sihteeri, Tuomo Halmetoja (Taitto)

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**